Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-3-044 **(Soruşturma)**
Karar Sayısı : **25-49/1206-681**
Karar Tarihi : 25.12.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK, Rıdvan DURAN, Ayşe USLU CEVLEK

B. RAPORTÖRLER : Abdulsamed TÜRLÜ, Ahmet Buğra KAZAK, Çağan ÜNSAL, Şenol SUAT, Alime Aysu ÖĞRETEN, Merve KAYAOĞLU

C. BAŞVURUDA BULUNAN : - Resen

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR :

1. Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret AŞ
   Temsilcileri: Av. Faik Metin TİRYAKİ, Av. Selim DÜNDAR, Av. Burak DEMİR, Av. Duygu ÖZKAN
   Esentepe Mah. Büyükdere Cad. No:108/1 Oyal İş Merkezi K:3 D.205 Şişli/İSTANBUL
2. 2S Kimva Arıtma Tarım İnşaat Gıda Turizm Sanavi ve Ticaret AŞ
   Mimar Sinan Mah. Ali İhsan Paşa Bulvarı Optimum Sitesi B Blok No:32/B-A Efeler/AYDIN
3. Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti
   Temsilcisi: Av. Mert AYTEKİN
   Yıldız Mah. Çırağan Cad. Çırağan Apt. 93/4 Beşiktaş/İSTANBUL
4. Irmak Kimya Sanayi ve Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Ticaret Ltd. Şti.
   Temsilcileri: Av. İlyas TEKİN, Av. Şeyma AKENGİN, Av. Fatma Büşra ÇELİK, Aydın ÇELEN
   Halıcı Halil Mah. 1208 Sok. No:1 Gamze Apt. K:1, D:5 Gebze/KOCAELİ
5. Süleyman Kimya Arıtım İnşaat Nakliye ve Tehlikeli Madde Danışmanlığı Hizmetleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
   Narlıca Mah. 1301 Sk. No:11 Antakya/Hatay
6. Nalan Uslu-Anadolu Kimya
   Seyrantepe Mah. Süleyman Köstekli Sok. No:5a/2 Yahşihan/KIRIKKALE
7. Kuzey Test Analiz Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.
   Alaaddinbey Mah. Dumlupınar Cad. No:88, 16120 Nilüfer/BURSA

(1) **E. DOSYA KONUSU: Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret AŞ ile bazı teşebbüslerin belirli kamu alımlarında fiyat teklifleri ile yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde danışıklı hareket ederek 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 04.04.2024 tarih ve 24-16/373-M sayılı kararıyla re'sen başlatılan önaraştırma kapsamında klor alkali ürünleri sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerle gerçekleştirilen görüşmelerde özetle:

- Klor alkali ürünleri sektöründe faaliyet gösteren en büyük ve en köklü oyuncunun Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret AŞ (KORUMA KLOR) olduğu,
- Anılan pazarda KORUMA KLOR dışında uzun yıllardır faaliyet gösteren diğer teşebbüsün ise Akkim Kimya Sanayi ve Ticaret AŞ (AKKİM) olduğu,
- Söz konusu pazara 2023 yılının son çeyreğinde Akınsan Kimya Sanayi ve Ticaret AŞ (AKINSAN) ile Koyuncu Nakliyat Pazarlama Tic. AŞ (KOYUNCU) adlı iki teşebbüsün girdiği,
- Pazara yeni giren teşebbüslerin faaliyete başlamasıyla birlikte KORUMA KLOR'un klor alkali ürünlerinin fiyatlarında kayda değer ölçüde indirimler yaptığı,
- AKINSAN ve KOYUNCU'nun pazara giriş yaptıkları dönemde klor alkali ürünlerinin fiyatlarının ortalama 300$/ton seviyesinde olduğu, ancak 2024 Şubat ayı itibarıyla anılan ürünlerin fiyatlarının kademeli olarak 100$/ton seviyesine düştüğü,
- Bahse konu fiyat düşüşlerinin özellikle pazara yeni giren rakip oyuncunun olduğu bölgelerde gerçekleştiği, pazara yeni giren teşebbüsün faaliyet göstermediği bölgelerde/illerde ise söz konusu indirimlerin yaşanmadığı,
- KORUMA KLOR'un, pazara yeni giren teşebbüsün faaliyetlerinin yoğunlaştığı bölge ile faaliyetlerinin olmadığı bölgelerde farklı fiyatlar uyguladığı, Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz Bölgesi'ne kıyasla Marmara Bölgesi'ndeki fiyatların iki kat daha yüksek olduğu,
- Keza benzer bir durumun serbest pazar ve ihale pazarı ayrımında da yaşandığı, örneğin sodyum hipoklorit ürünü bakımından pazara yeni giren oyuncunun faaliyet gösterdiği serbest pazarda ürünün fiyatı 90$/ton iken, pazara yeni giren oyuncunun faaliyet göstermediği belediye ihalelerinde söz konusu ürünün fiyatının 300$/ton seviyelerinde olduğu, anılan belediye ihalelerine KORUMA KLOR'un kendisinin katılabildiği gibi yetkilendirdiği üçüncü taraf teşebbüslerin de katılım sağlayabildiği,
- KORUMA KLOR'un klor alkali ürünlerinde bazı illerde/bölgelerde yapmış olduğu indirimlerin, pazara yeni giren teşebbüslere karşı rekabet karşıtı pazar kapama amacıyla gerçekleştirildiği,
- KORUMA KLOR'un fiyat indirimlerinin yanı sıra pazara yeni giren oyuncudan ürün alınmaması karşılığında müşterilerine indirimli fiyatların bir yıl boyunca sabit olması yönünde teklif/taahhüt sunduğu, bu çerçevede KORUMA KLOR'un müşterileriyle sözleşmeler imzaladığı,
- KORUMA KLOR tarafından rakip teşebbüslerden alım yapabilecek potansiyel müşterilere, pazara yeni giren rakipten ürün alınmamasının telkin edildiği, pazara yeni giren teşebbüsten ürün alınması halinde bu müşterilere KORUMA KLOR tarafından ürün temin edilmeyeceğinin belirtildiği

bilgisi edinilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** KORUMA KLOR'un, klor alkali ürünleri sektöründeki rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırıcı ve dışlayıcı nitelikteki davranışlarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. ve 6. maddelerini

ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak hazırlanan 01.04.2024 tarih ve 2024-3-028/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurulun 04.04.2024 tarih ve 24-16/373-M sayılı toplantısında ele alınmıştır. Söz konusu toplantıda KORUMA KLOR hakkında önaraştırma başlatılmış ve ilgili dosya kapsamındaki şüphenin değerlendirilmesi adına KORUMA KLOR ile KORUMA KLOR'un yeniden satıcıları da dâhil olmak üzere klor alkali ürünleri sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir.

(4) Başkanlık Makamının 30.04.2024 tarihli ve 88291 sayılı oluru uyarınca yapılan ve 06.05.2024 tarihinde başlatılan görevlendirme doğrultusunda 07.05.2024 tarihinde Kocaeli'nde KORUMA KLOR ve Irmak Kimya Sanayi ve Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Ticaret Limited Şirketi'nde (IRMAK KİMYA); Hatay'da Süleyman Kimya Arıtım İnşaat Nakliye ve Tehlikeli Madde Danışmanlığı Hizmetleri Sanayi Ticaret Limited Şirketi (SÜLEYMAN KİMYA) ve Bociy Kimya Arıtım Nakliye ve İnşaat Sanayi Ticaret Limited Şirketi'nde (BOCİY KİMYA**)** ve Aydın'da 2S Kimya Arıtma Tarım İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (2S KİMYA) ile Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nde (AYKİMSAN) yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

(5) Ayrıca yerinde inceleme gerçekleştirilen teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Söz konusu bilgi ve belge taleplerine karşılık önaraştırma tarafı olan SÜLEYMAN KİMYA'dan gelen cevabi yazı 15.05.2024 tarih ve 5187 sayı ile, BOCİY KİMYA'dan gelen cevabi yazı 15.05.2024 tarih ve 51871 sayı ile, 2S KİMYA'dan gelen cevabi yazı 16.05.2024 tarih ve 51928 sayı ile, KORUMA KLOR'dan gelen cevabi yazı 17.05.2024 tarih ve 51964 sayı ile**,** AYKİMSAN'dan gelen cevabi yazı 31.05.2024 tarih ve 52489 sayı ile ve IRMAK KİMYA'dan gelen cevabi yazı 31.05.2024 tarih ve 52481 sayı ile Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına intikal etmiştir.

(6) Ayrıca önaraştırma sürecinde KORUMA KLOR, AKKİM ve SÜLEYMAN KİMYA'dan bilgi talebinde bulunulmuştur. Söz konusu bilgi taleplerine ilişkin AKKİM'den gelen cevabi yazılar 17.05.2024 tarih ve 51977 sayı ve 28.05.2024 tarih ve 52336 sayı ile; KORUMA KLOR'dan gelen cevabi yazılar 24.05.2024 tarih ve 52193 sayı, 30.05.2024 tarih ve 52442 sayı, 31.05.2024 tarih ve 52464 sayı ile; SÜLEYMAN KİMYA'dan gelen cevabi yazı 31.05.2024 tarih ve 52495 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(7) Ek olarak 17.05.2024 tarih ve 89436 sayı ile Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne bilgi talebinde bulunulmuştur. Söz konusu bilgi talebine cevap 10.06.2024 tarih ve 52825 sayı ile Kurum kayıtlarına sunulmuştur.

(8) Dosya kapsamında yapılan inceleme ve tespitler sonucunda Kuruma yapılan başvuruda bahsi geçen 4054 sayılı Kanunun 6. maddenin ihlal edildiği iddialarına ek olarak klor alkali ürün pazarında faaliyet gösteren çeşitli teşebbüslerin 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ihlali şüphesini de taşıyan çeşitli bulgulara ulaşılmıştır.

(9) 4054 sayılı Kanunun 4. ve 6. maddelerinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti amacıyla hazırlanan 04.06.2024 tarih ve 2024-3-028/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 12.06.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve Kurulun 24-26/626-M(2) sayılı kararı ile belirli kamu alımlarında fiyat teklifi verilmesi ve/veya yaklaşık maliyetin belirlenmesi süreçlerinde danışıklı hareket etmek suretiyle KORUMA KLOR, 2S KİMYA, AYKİMSAN IRMAK KİMYA ve SÜLEYMAN KİMYA hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi kapsamında soruşturma açılmıştır.

(10) Anılan soruşturma kararını takiben 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca KORUMA KLOR, 2S KİMYA, AYKİMSAN, IRMAK KİMYA ve SÜLEYMAN KİMYA hakkında soruşturma açıldığına ilişkin soruşturma bildirimleri 27.06.2024 tarihinde tebliğ edilmiştir.

(11) Soruşturma kapsamında 26.07.2024 tarihinde Adıyaman Belediye Başkanlığına (Adıyaman Belediyesi), Bingöl Belediye Başkanlığına (Bingöl Belediyesi), Tekirdağ Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (TESKİ), Kayseri Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (KASKİ), Karaman Belediye Başkanlığına (Karaman Belediyesi), Cizre Belediye Başkanlığına (Cizre Belediyesi), Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (DİSKİ), Sivas Belediye Başkanlığına (Sivas Belediyesi), Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına (Ankara Büyükşehir Belediyesi), Çanakkale Belediye Başkanlığına (Çanakkale Belediyesi), Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (GASKİ) ve Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (MESKİ) bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(12) Söz konusu bilgi taleplerine ilişkin Kayseri Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 01.08.2024 tarih ve 54707 sayı ile, Diyarbakır Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 02.08.2024 tarih ve 54720 sayı ile, Çanakkale Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 02.08.2024 tarih ve 54720 sayı ile, Karaman Belediyesi tarafından gelen cevabi yazı 02.08.2024 tarih ve 54729 sayı ile, Bingöl Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 05.08.2024 tarih ve 54823 sayı ile, Sivas Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 05.08.2024 tarih ve 54824 sayı ile, Mersin Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 06.08.2024 tarih ve 54893 sayı ile, Gaziantep Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 08.08.2024 tarih ve 54980 sayı ile, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 09.08.2024 tarih ve 55026 sayı ile, Adıyaman Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 12.08.2024 tarih ve 55097 sayı ile ve Tekirdağ Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 12.08.2024 tarih ve 55113 sayı ile, Cizre Belediyesi tarafından gönderilen cevabi yazı 21.10.2024 tarih ve 57861 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(13) Ayrıca soruşturma süreci devam ederken, 12.09.2024 tarih ve 96312 sayı ile IRMAK KİMYA'dan bilgi talebinde bulunulmuş, söz konusu bilgi talebine ilişkin gelen cevabi yazı 04.10.2024 tarih ve 57188 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(14) Söz konusu soruşturmanın ilk altı aylık süresinin 12.12.2024 tarihinde sona erecek olması nedeniyle; 2024-3-044/BN-01 sayılı Bilgi Notu Kurul tarafından görüşülmüş olup 07.11.2024 tarihli ve 24-45/1062-M sayılı Kurul kararı ile 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası hükmü gözetilerek söz konusu sürenin, bitiminden itibaren altı ay uzatılmasına karar verilmiştir.

(15) Süre uzatım kararına ilişkin bildirimler KORUMA KLOR, SÜLEYMAN KİMYA, IRMAK KİMYA, 2S KİMYA ve AYKİMSAN'a 07.11.2024 tarihinde tebliğ edilmiştir.

(16) Kurulun 12.06.2024 tarihli ve 24-26/626-M(1) sayılı kararı ile açılan soruşturma kapsamında 11.02.2025 tarihli ve 25-05/129-M Kurul kararı ile 2S KİMYA, AKKİM, İKRAM KİMYA, KORUMA KLOR, KUZEY KİMYA, SÜLEYMAN KİMYA, BOCİY KİMYA ve IRMAK KİMYA'da yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

(17) Soruşturma sürecinde gerçekleştirilen yerince incelemelerde elde edilen bulgular doğrultusunda, soruşturma tarafı olmayan teşebbüslerin de soruşturma sürecine dâhil olmasına yönelik 15.04.2025 tarih ve 2024-3-044/BN-04 sayılı Bilgi Notu hazırlanmıştır. Bahse konu bilgi notu Kurulun 18.04.2025 tarihli toplantısında ele almış

ve 25-15/351-M sayı karar ile ANADOLU KİMYA ve KUZEY KİMYA'nın soruşturmaya dâhil edilmesine karar verilmiştir. Anılan teşebbüslerin soruşturma sürecine dâhil olduğuna dair soruşturma bildirimleri 02.05.2025 tarihinde yapılmıştır.

(18) Soruşturma süreci kapsamında 03.02.2025 tarih ve 106797 sayı ile 2S KİMYA'dan, 03.02.2025 tarih ve 106796 sayı ile AYKİMSAN'dan, 20.02.2025 tarih ve 108134 sayı ile İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünden (İSKİ), 05.03.2025 tarih ve 109279 sayı ile AKKİM'den, 14.03.2025 tarih ve 110020 sayı ile KORUMA KLOR'dan,14.03.2025 tarih ve 110019 sayı ile DOĞU KİMYA'dan, 14.03.2025 tarih ve 110018 sayı ile AKKİM'den 15.04.2025 tarih ve 112318 sayı ile Ankara Büyükşehir Belediyesi'nden, 15.04.2025 tarih ve 112326 sayı ile TESKİ'den 15.04.2025 tarih ve 112311 sayı ile Ereğli Belediye Başkanlığından (Ereğli Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112312 sayı ile Niğde Belediye Başkanlığından (Niğde Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112313 sayı ile Kırşehir Belediye Başkanlığından (Kırşehir Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112314 sayı ile Ereğli Belediye Başkanlığından (Ereğli Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112315 sayı ile Kırıkhan Belediye Başkanlığından (Kırıkhan Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112316 sayı ile Ilgaz Belediye Başkanlığından (Ilgaz Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112317 sayı ile Bartın Belediye Başkanlığından (Bartın Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112319 sayı ile Çorum İl Özel İdaresinden, 15.04.2025 tarih ve 112320 sayı ile Bolu Belediye Başkanlığından (Bolu Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112321 sayı ile Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresinden, 15.04.2025 tarih ve 112322 sayı ile Kırklareli Belediye Başkanlığından (Kırklareli Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112323 sayı ile Samsun Büyükşehir Belediyesinden (Samsun Büyükşehir Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112324 sayı ile Bursa Ticaret ve Sanayi Odasından (BTSO), 15.04.2025 tarih ve 112325 sayı ile Karabük Belediye Başkanlığından (Karabük Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112327 sayı ile Osmancık Belediye Başkanlığından (Osmancık Belediyesi), 15.04.2025 tarih ve 112328 sayı ile Çorum Belediye Başkanlığından (Çorum Belediyesi), 02.05.2025 tarih ve 113907 sayı ile KORUMA KLOR'dan, 08.05.2025 tarih ve 114346 sayı ile Kütahya Belediyesi Başkanlığından (Kütahya Belediyesi), 12.05.2025 tarih ve 114545 sayı ile Nevşehir Belediyesi Başkanlığından (Nevşehir Belediyesi), 12.05.2025 tarih ve 67791 sayı ile Kırıkhan Belediyesi'nden, 12.05.2025 tarih ve 114567 sayı ile Karaman Belediyesi'nden, 12.05.2025 tarih ve 114568 sayı ile TESKİ'den, 12.05.2025 tarih ve 67817 sayı ile KORUMA KLOR'dan, 14.05.2025 tarih ve 114805 sayı ile ANADOLU KİMYA'dan, 26.05.2025 tarih ve 115608 sayı ile Bartın Belediyesi'nden, 26.05.2025 tarih ve 115607 sayı ile Muğla Su ve Kanalizasyon İdaresinden (MUSKİ), 26.05.2025 tarih ve 115605 sayı BASKİ'den, 26.05.2025 tarih ve 115604 Çanakkale Belediyesi'nden, 26.05.2025 tarih ve 115611 sayı ile Van Büyükşehir Belediyesinden (Van Belediyesi), 26.05.2025 tarih ve 115610 sayı ile Turkish Petroleum International AŞ'den (TURKISH PETROLEUM), 03.06.2025 tarih ve 116350 sayı ile Adıyaman Belediyesi'nden, 03.06.2025 tarih ve 116386 sayı ile Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresinden (MASKİ), bilgi ve belge taleplerinde bulunulmuştur.

(19) Bu kapsamda bilgi taleplerine ilişkin 27.01.2025 tarih ve 61901 sayı ile KORUMA KLOR, 07.02.2025 tarih ve 62695 sayı ile 2S KİMYA, 07.02.2025 tarih ve 62706 sayı ile AYKİMSAN, 20.02.2025 tarih ve 63513 sayı ile BOCİY KİMYA, 20.02.2025 tarih ve 63580 sayı ile SÜLEYMAN KİMYA 24.02.2025 tarih ve 63741 sayı ile KUZEY KİMYA 24.02.2025 tarih ve 63761 sayı ile İKRAM KİMYA 03.03.2025 tarih ve 64233 sayı ile 2S KİMYA, 03.03.2025 tarih ve 64234 sayı ile AYKİMSAN'dan, 04.03.2025 tarih ve 64276 sayı ile İSKİ 21.03.2025 tarih ve 65161 sayı ile KORUMA KLOR, 21.03.2025 tarih ve 65201 AKKİM, 24.03.2025 tarih ve 65306 sayı ile DOĞU KİMYA, 25.03.2025

tarih ve 65310 DOĞU KİMYA, 27.03.2025 tarih ve 65488 sayı ile KORUMA KLOR, 27.03.2025 tarih ve 65486 DOĞU KİMYA, 28.03.2025 tarih ve 65559 sayı ile KORUMA KLOR**,** 28.03.2025 tarih ve 65557 sayı ile DOĞU KİMYA, 10.04.2025 tarih ve 65557 sayı ile KUZEY KİMYA, 16.04.2025 tarih ve 66516 sayı ile BTSO, 16.04.2025 tarih ve 66516 sayı ile Karabük Belediyesi, 17.04.2025 tarih ve 66582 sayı ile Çorum İl Özel İdaresi**,** 17.04.2025 tarih ve 66591 sayı ile AKKİM, 18.04.2025 tarih ve 66628 sayı ile Ankara Büyükşehir Belediyesi 18.04.2025 tarih ve 66627 sayı ile Samsun Belediyesi 18.04.2025 tarih ve 66633 sayı ile KORUMA KLOR**,** 18.04.2025 tarih ve 66666 sayı ile Ereğli Belediyesi**,** 18.04.2025 tarih ve 66677 sayı ile Kırşehir Belediyesi, 18.04.2025 tarih ve 66701 sayı ile Kırklareli Belediyesi, 21.04.2025 tarih ve 66726 sayı ile BASKİ, 21.04.2025 tarih ve 66725 sayı ile BASKİ, 21.04.2025 tarih ve 66737 sayı ile Ereğli Belediyesi**,** 22.04.2025 tarih ve 66823 sayı ile Osmancık Belediyesi, 22.04.2025 tarih ve 66832 sayı ile Samsun Belediyesi**,** 22.04.2025 tarih ve 66833 sayı ile Çorum Belediyesi, 22.04.2025 tarih ve 66858 sayı ile Ankara Büyükşehir Belediyesi Aski Genel Müdürlüğü (ASKİ), 22.04.2025 tarih ve 66912 sayı ile TESKİ, 28.04.2025 tarih ve 67140 sayı ile Niğde Belediyesi, 28.04.2025 tarih ve 67139 sayı ile Bartın Belediyesi, 28.04.2025 tarih ve 67135 sayı ile Bartın Belediyesi, 28.04.2025 tarih ve 67134 sayı ile Niğde Belediyesi**,** 29.04.2025 tarih ve 67178 sayı ile Ilgaz Belediyesi, 02.05.2025 tarih ve 67327 sayı ile Bolu Belediyesi, 07.05.2025 tarih ve 67579 sayı ile Kırıkhan Belediyesi**,** 12.05.2025 tarih ve 67811 sayı ile Ilgaz Belediyesi, 13.05.2025 tarih ve 67895 sayı ile Karaman Belediyesi, 13.05.2025 tarih ve 67905 sayı ile BASKİ**,** 14.05.2025 tarih ve 67928 sayı ile Karaman Belediyesi, 14.05.2025 tarih ve 67970 sayı ile Nevşehir Belediyesi, 14.05.2025 tarih ve 67993 sayı ile Kütahya Belediyesi, 14.05.2025 tarih ve 67992 sayı ile Kütahya Belediyesi 14.05.2025 tarih ve 68043 sayı ile Karaman Belediyesi, 16.05.2025 tarih ve 68097 sayı ile Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı (Tekirdağ Belediyesi) 16.05.2025 tarih ve 68127 sayı ile Bartın Belediyesi, 16.05.2025 tarih ve 68178 sayı ile IRMAK KİMYA, 16.05.2025 tarih ve 68179 sayı ile KORUMA KLOR, 20.05.2025 tarih ve 68249 sayı ile KUZEY KİMYA, 20.05.2025 tarih ve 68331 sayı ile ANADOLU KİMYA**,** 23.05.2025 tarih ve 68528 SÜLEYMAN KİMYA**,** 23.05.2025 tarih ve 68526 sayı ile KUZEY KİMYA, 23.05.2025 tarih ve 68530 sayı ile 2S KİMYA**,** 23.05.2025 tarih ve sayı ile 68548 AYKİMSAN, 23.05.2025 tarih ve 68550 sayı ile IRMAK KİMYA**,** 23.05.2025 tarih ve 68524 sayı ile BOCİY KİMYA, 28.05.2025 tarih ve 68748 sayı ile Bartın Belediyesi**,** 28.05.2025 tarih ve 68759 sayı ile Çanakkale Belediyesi**,** 28.05.2025 tarih ve 68763 sayı ile TURKİSH PETROLEUM**,** 30.05.2025 tarih ve 68855 sayı ile Çanakkale Belediyesi**,** 02.06.2025 tarih ve 68934 sayı ile Balıkesir Belediyesi**,** 03.06.2025 tarih ve 69033 sayı ile Muğla Büyükşehir Belediyesi (Muğla Belediyesi), 04.06.2025 tarih ve 69037 sayı ile Muğla Belediyesi**,** 05.06.2025 tarih ve 69117 sayı ile IRMAK KİMYA**,** 05.06.2025 tarih ve 69118 sayı ile Çorum İl Özel İdaresi, 05.06.2025 tarih ve 69120 sayı ile IRMAK KİMYA, 05.06.2025 tarih ve 69121 sayı ile 2S KİMYA, 05.06.2025 tarih ve 69125 sayı ile BOCİY KİMYA, 05.06.2025 tarih ve 69124 sayı ile Ereğli Belediyesi, 05.06.2025 tarih ve 69123 sayı ile Hatay Valiliği, 05.06.2025 tarih ve 69126 sayı ile TESKİ, 05.06.2025 tarih ve 69126 sayı ile BASKİ, 05.06.2025 tarih ve 69126 sayı ile Karaman Belediyesi, 10.06.2025 tarih ve 69149 sayı ile SÜLEYMAN KİMYA, 11.06.2025 tarih ve 69217 sayı ile Adıyaman Belediyesi, 11.06.2025 tarih ve 69227 sayı ile Çanakkale Belediyesi tarafından cevabi yazılar Kurum kayıtlarına sunulmuştur.

(20) Yürütülen soruşturma çerçevesinde Soruşturma Heyeti tarafından yapılan incelemeler ve değerlendirmeler dikkate alınarak hazırlanan 12.06.2025 tarihli ve 2024-3-044/SR sayılı Soruşturma Raporu, 12.06.2025 tarih ve 116829 sayılı yazı ile KORUMA KLOR'a,12.06.2025 tarih ve 116823 sayı ile IRMAK KİMYA'ya, 12.06.2025 tarih ve

116824 sayılı ile 2S KİMYA'ya, 12.06.2025 tarih ve 116822 sayı ile AYKİMSAN'a, 12.06.2025 tarih ve 115826 sayı ile SÜLEYMAN KİMYA'ya, 12.06.2025 tarih ve 117825 sayı ile KUZEY KİMYA'ya,12.06.2025 tarih ve 116827 sayı ile NALAN USLU-ANADOLU KİMYA'ya tebliğ edilmiştir.

(21) Kurum kayıtlarına 03.07.2025 tarih ve 70066 sayı ile intikal eden yazıda KORUMA KLOR; 24.07.2025 tarih ve 71182 sayı ile intikal eden yazıda IRMAK KİMYA**;** 10.07.2025 tarih ve 70406 sayı ile intikal eden yazıda 2S KİMYA**;** 10.07.2025 tarih ve 70390 sayı ile intikal eden yazıda AYKİMSAN; 03.07.2025 tarih ve 70066 sayı ile intikal eden yazıda SÜLEYMAN KİMYA; 03.07.2025 tarih ve 70066 sayı ile intikal eden yazıda ANADOLU KİMYA ve 28.07.2025 tarih ve 71317 sayı ile intikal eden yazıda KUZEY KİMYA tarafından 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi uyarınca yazılı savunmalarının sunulması için 30 günlük ek süre tanınması talep edilmiştir.

(22) Ek süre talebi Kurulun 10.07.2025 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, soruşturma taraflarının yazılı savunmalarını sunmaları için ek süre talebini içeren usulüne uygun başvuruların kabulüne ve anılan teşebbüslerin yazılı savunma süresinin bitiminden itibaren 30 gün uzatılmasına 10.07.2025 tarih ve 25-25/616-M karar sayısı ile karar verilmiştir.

(23) İkinci yazılı savunma süreci içerisinde, KORUMA KLOR tarafından gönderilen yazılı savunma 29.08.2025 tarih ve 72785 sayı ile, SÜLEYMAN KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma 28.08.2025 tarih ve 72721 sayı ile, KUZEY KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma 29.08.2025 tarih ve 72741 sayı ile, NALAN USLU-ANADOLU KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma 29.08.2025 tarih ve 72779 sayı ile, 2S KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma 29.08.2025 tarih ve 72782 sayı ile, AYKİMSAN tarafından gönderilen yazılı savunma 01.09.2025 tarih ve 72790 sayı ile, IRMAK KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma 01.09.2025 tarih ve 72822 sayı ile süreleri içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(24) İkinci yazılı savunmalara istinaden KORUMA KLOR hakkında 15.09.2025 tarih ve 123761 sayı, 2S KİMYA hakkında 15.09.2025 tarih ve 123760 sayı,AYKİMSAN hakkında 15.09.2025 tarih ve 123759 sayı, IRMAK KİMYA hakkında 15.09.2025 tarih ve 123757 sayı, SÜLEYMAN KİMYA hakkında 15.09.2025 tarih ve 123758 sayı, NALAN USLU-ANADOLU KİMYA hakkında 15.09.2025 tarih ve 123756 sayı, KUZEY KİMYA hakkında 15.09.2025 tarih ve 123755 sayı ile hazırlanan Ek Görüşler tebliğ ve tebellüğ edilmiştir.

(25) Ek Görüş'ün tebellüğ edilmesi sonrasında, üçüncü yazılı savunma süreci içerisinde; 20.10.2025 tarih ve 75048 sayı ile IRMAK KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma, 23.10.2025 tarih ve 75364 sayı ile KORUMA KLOR tarafından gönderilen yazılı savunma, 23.10.2025 tarih 75378 sayı ile KUZEY KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma, 23.10.2025 tarih ve 75400 sayı ile SÜLEYMAN KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma, 24.10.2025 tarih ve 75426 sayı ile 2S KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma, 24.10.2025 tarih ve 75424 sayı ile AYKİMSAN KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma, 24.10.2025 tarih ve 75480 sayı ile NALAN USLU-ANADOLU KİMYA tarafından gönderilen yazılı savunma Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

(26) Sözlü savunma toplantısı yapılması hususunun görüşülmesine ilişkin olarak hazırlanan 2024-3-044/BN-07 sayılı Bilgi Notu 31.10.2025 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 25-41/990-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 16.12.2025 tarihinde yapılmasına karar verilmiştir. Anılan tarihte sözlü savunma toplantısı gerçekleştirilmiştir.

(27) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı ve sözlü savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre nihai kararı tesis etmiştir.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor ve Ek Görüş'te,

- Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret AŞ.
- 2S Kimya Arıtma Tarım İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ. ve Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'den oluşan ekonomik bütünlük
- Irmak Kimya Sanayi ve Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Ticaret Ltd. Şti.
- Süleyman Kimya Arıtım İnşaat Nakliye ve Tehlikeli Madde Danışmanlığı Hizmetleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
- Nalan Uslu-Anadolu Kimya ve
- Kuzey Test Analiz Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.

ünvanlı teşebbüslerin belirli kamu alımlarına yapılacak fiyat teklifleri ve yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği, bu nedenle adı geçen teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflar

I.1.1. KORUMA KLOR

(28) KORUMA KLOR, ana faaliyet konusu kimyasal madde (klorlu bileşikler, sodyum hidroksit) ve zirai ilaç üretimi ve satışı olan Koruma Şirketler Grubu'nun bünyesinde yer almaktadır. Koruma Şirketler Grubu; klor üretimi alanında faaliyette bulunan KORUMA KLOR, bitki koruma alanında faaliyet gösteren ve herbisitler, insektisitler, fungusitler vb. ürün gamına sahip Koruma Tarım AŞ, solvent türevi kimyasalların depolama ve tahmil tahliye hizmeti sunan Koruma Temizlik AŞ ve nakliye, lojistik dağıtım ve KORUMA KLOR Grubu tarafından ithal edilen kuru ve sıvı kimyasalların, depolanması gibi destek hizmetlerini yürüten İzmit Sakarya Nakliyat Kimya Gıda ve Hayvancılık San. Tic. Ltd. Şti.'den oluşmaktadır.

(29) KORUMA KLOR, tuzun elektrolizi ile elde edilen klor, sodyum hidroksit (kostik) ve hidrojen ürünleri ile bu ürünlerin türevleri niteliğindeki diğer klor alkali ürünlerinin üretimini ve satışını gerçekleştirmektedir. KORUMA KLOR'un ürün portföyü; klor, sudkostik, demir III klorür, sodyum silikat, kalsiyum klorür, klorlu parafin, payet kostik, polialüminyum klorür, sodyum hipoklorit, hidroklorik asit, bakır oksiklorür, gaz klor (mayi klor) ürünlerinden oluşmaktadır. KORUMA KLOR, Kocaeli-Derince, Hatay-Kırıkhan ve Denizli-Honaz tesislerinde klor alkali ve buna bağlı birçok kimyasalın üretimi ve satışı faaliyetini yürütmektedir. Ayrıca teşebbüsün çeşitli kimyasal ürünlerin ithalatı konusunda da faaliyetleri bulunmaktadır. Teşebbüsün müşteri portföyünü ağırlıklı olarak sanayi kuruluşları ve kimyasal alım satımı ile iştigal eden şirketler ile

belediyeler ve diğer kamu kuruluşları oluşturmaktadır. KORUMA KLOR'un 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

(30) KORUMA KLOR'un yönetim kurulu, Vefa İbrahim ARACI, Şükrü Kemal ARACI ve Osman AYDIN olmak üzere üç kişiden oluşmaktadır. Hâlihazırdaki hissedarlık yapısı ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: KORUMA KLOR Ortaklık Yapısı

Pay Sahibi	Pay Adedi	Sermaye Tutarı (TL)
Vefa İbrahim ARACI	(.....) (.....)	(.....)
Osman AYDIN	(.....)	(.....)
K. Zümran ARACI	(.....) (.....)	(.....)
Şükrü Kemal ARACI	(.....)	(.....)
Ayşe ARACI	(.....)	(.....)
Müge ERYÜKSEL	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüs tarafından gönderilen bilgiler.		

I.1.2. 2S KİMYA

(31) 2S KİMYA 20.11.2013 tarihinde kurulmuş olup hisselerinin (.....)'ü Şevval SAYGILI'ya aittir. Şevval SAYGILI aynı zamanda yönetim kurulu başkanıdır. Teşebbüs su arıtma kimyasallarının tedariki alanında faaliyet göstermektedir. 2S KİMYA'nın 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.3. AYKİMSAN

(32) AYKİMSAN 15.04.2011 tarihinde kurulmuş olup hisselerinin (.....)'ü Sibel HİÇYILMAZ'a aittir. Sibel HİÇYILMAZ aynı zamanda yönetim kurulu başkanıdır. AYKİMSAN havuz inşaatı ve kimyasalları sektöründe faaliyet göstermekte olup 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.4. IRMAK KİMYA

(33) IRMAK KİMYA'nın hisselerinin (.....)'ü Muhammet GÜLEN'e ait olup kimyasal ürünler alanında faaliyet göstermektedir. IRMAK KİMYA'nın 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.5. SÜLEYMAN KİMYA

(34) Teşebbüs 2018 yılında kurulmuş olup hisselerinin (.....) Fehmi BAKLACI'ya aittir. 2018-2023 yılları arasında kimya sektöründe faaliyet göstermiştir. Teşebbüs, 2023 yılında sektör değişikliğine giderek nakliye ve inşaat alanlarında faaliyet göstermeye başlamıştır. SÜLEYMAN KİMYA'nın 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

(35) SÜLEYMAN KİMYA'nın (.....)'üne sahip olan Fehmi BAKLACI'nın "Fehmi Baklacı Deniz Klor" ünvanlı şahıs şirketi de bulunmaktadır. Şirket geçmiş dönemlerde klor, klor cihazları, ilaç ve temizlik maddeleri alanında faaliyet göstermiş, ancak ilgili firmanın hâlihazırda faaliyeti bulunmamaktadır.

I.1.6. ANADOLU KİMYA (NALAN USLU)

(36) Teşebbüs 14.07.2017 tarihinde kurulmuş olup hisselerinin (.....)'ü Nalan USLU'ya aittir. Teşebbüsün faaliyet alanı sodyum hipoklorit, havuz kimyasalları, klor dozajlama pompası gibi kimyasal ürünlere yöneliktir. ANADOLU KİMYA'nın 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.1.7. KUZEY KİMYA

(37) KUZEY KİMYA 2015 yılında Bursa'da kurulmuş olup AHMET HIDIROĞLU'na aittir. Anılan teşebbüs, arıtma tesisleri için gerekli olan hidroklorik asit, sodyum hidroksit, demir III klorür, sodyum hipoklorit vb. ürünlerin tedarikini sağlamakta ve satışını gerçekleştirmektedir. KUZEY KİMYA'nın 2024 yılı cirosu (.....) TL'dir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1.Sektör Hakkında Bilgi

(38) Klor alkali ürünleri, su arıtma ve dezenfeksiyon sektörünün temel kimyasallarıdır. Klor alkali ürünleri temel olarak inorganik kimyasallar sınıfına girmektedir. Klor-alkali sanayisi, tuz çözeltisinin (NaCl) elektrolizi yoluyla başlıca klor gazı (Cl2) ve sodyum hidroksit (NaOH) üretmektedir. Bu iki temel ürün ve bunların türevleri, suyun arıtılması ve dezenfekte edilmesinde önemli roller oynamaktadır.

(39) Klor alkali tesislerinde üretilen ana ürün grupları klor, sodyum hidroksit ve hidrojen gazı alt ürün grupları, klor ve kostiğin türevleri olan; kalsiyum klorür, demir III klorür, sodyum silikat, klorlu parafin, sodyum hipoklorit, hidroklorik asit vb ürünlerdir. Nitekim klor alkali tesisleri entegre sistemler olup bu tesislerde ana üretim grupları olan klor gazı, sodyum hidroksit ve hidrojen gazına bağlı türev ürünlerin üretimleri de gerçekleştirilmektedir**.** Söz konusu ana ürün grupları ile anılan ürünlere bağlı olarak üretilebilen ürünlerin yer aldığı tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-2: Klor Alkali Tesislerinin Ana Ürünleri ve Ana Ürünlere Bağlı Türev Ürünler

Ana Grup Ürünler	Klor	Sodyum Hidroksit	Hidrojen
Bağlı Türev Ürünler	Sodyum Hipoklorit	Sodyum Hipoklorit	Hidroklorik Asit
	Hidroklorik Asit	Payet Kostik	Hidrojen Peroksit
	Demir III Klorür	Sodyum Silikat	
	Poli Alüminyum Klorür		
	Sıvılaştırılmış Doğrudan Klorlama		
	Klorlu Parafin		
	Sıvı Kalsiyum Klorür		
	Katı Kalsiyum Klorür		

(40) Diğer yandan söz konusu klor alkali ürünlerinin bir kısmının, tehlikeli kimyasal sınıfında bulunmaları nedeniyle ithalatları tamamıyla serbest bir rejime tabi değildir. Örneğin hidroklorik asit ithalatı yapılabilmesi için *"Sağlık Bakanlığının Özel İznine Tabi Maddelerin İthalat Denetimi Tebliği*" kapsamında Sağlık Bakanlığından izin alınması gerekmektedir.

I.2.2. İlgili Ürün Pazarı

(41) İlgili dosya bakımından önem arz eden ve yerinde incelemede elde edilen belgelerde yer alan klor alkali ürünleri: hidroklorik asit, sodyum hipoklorit, mayi klor (gaz klor), sodyum hidroksit, poli alüminyum klorür, demir III klorür ve hipokloröz asittir. Anılan ürünler hakkında daha detaylı bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

Hidroklorik Asit

(42) Hidroklorik asit, klor alkali tesislerinde tuzlu suyun kimyasal saflaştırma ve arıtma süreçlerine tabi tutulmasının ardından elektrolize edilmesiyle elde edilen ürünlerinden biridir. Hidroklorik asit, hidrojen ve klor elementlerinden oluşmaktadır. Kimyasal formülü HCl'dır. Halk arasında tuz ruhu olarak da bilinmektedir.

(43) Hidroklorik asit; demir-çelik sektöründe yüzey işlemlerinde, maden sektöründe çözücü olarak, kimya sektöründe farklı kimyasalların üretiminde, gıda ve kâğıt sektörlerinde nişasta ve katkı maddelerinin üretiminde, su arıtma işleminde pH ayarlamada ve bunun yanı sıra boya, ilaç, petrol ve tekstil gibi pek çok sektörde kullanılmaktadır.

(44) Üretimin planlı olarak durdurulması veya geçici aksamalar haricinde, hidroklorik asit sürekli ve günlük olarak üretilmekte dağıtımının önemli bir kısmı dökme olarak tankerlerle yapılmaktadır.

Sodyum Hipoklorit

(45) Sodyum hipoklorit klor alkali tesislerinde tuzlu suyun kimyasal saflaştırma ve arıtma süreçlerine tabi tutulmasının ardından elektrolize edilmesiyle elde edilen ürünlerinden bir diğeridir. Sodyum hipoklorit, sodyum hidroksit (NaOH) ile klor gazının (Cl_2) reaksiyona girmesiyle oluşmaktadır. Sodyum hipokloritin kimyasal formülü ise NaClO'dur.

(46) Sodyum hipoklorit halk arasında genellikle “çamaşır suyu” veya “klorlu su” olarak bilinmektedir. Belediye ihaleleri ve/veya kamu alımları açısından bakıldığında ise sodyum hipokloritin zaman zaman sıvı klor olarak da adlandırıldığı görülmektedir.

(47) Sodyum hipoklorit; çamaşır suyu ve hijyen ürünlerinin üretimde, tekstil ve kağıt sektörlerinde ağartma işlemlerinde, dezenfektan üretiminde, içme suyu ve atık su arıtımında (dezenfeksiyon amaçlı), çeşitli pH ayarlama işlemlerinde olmak üzere pek çok sektörde kullanılmaktadır. Sodyum hipoklorit aynı zamanda, düşük kapasiteli arıtma tesislerinde dezenfektan olarak ve arıtılan suda bakiye klor bırakarak sonradan bulaşabilecek mikroorganizmaları etkisiz hale getirmek amacıyla kullanılmaktadır.

(48) Sodyum hipoklorit herhangi bir plan veya arıza dışında, sürekli ve günlük olarak üretilmekte olup dağıtımının önemli bir kısmı dökme olarak tankerlerle yapılmaktadır. Sodyum hipoklorit talebi, mevsimsel olarak dalgalandığından kış aylarında talep daha düşükken, yaz aylarında daha yüksek seyretmektedir.

Mayi Klor

(49) Mayi klor, sulu ortamda çözünmüş sodyum hipoklorit içeren bir dezenfektan çözeltisidir. Mayi klor, esasen kuru klorun sıvılaştırılması ile elde edilmekte; kuru klor ise klor gazının belli işlemlerden geçmesi sonucu elde edilmektedir.

(50) Mayi klor, esas olarak içme suyu arıtma tesislerinde suların dezenfeksiyonunda ve klorlu organik ve inorganik maddelerin üretimi ve kâğıt/plastik sektörlerinde de çeşitli amaçlarla kullanılabilmektedir. Özellikle yaz aylarında su tüketimlerinin artması ile birlikte bu ürüne yönelik olan talepte de artış yaşanmaktadır. Mayi klorun zehirleyici bir gaz olması nedeniyle, operasyonu ve uygulaması azami dikkati gerektirmektedir.

(51) Diğer yandan “mayi" kelimesi "sıvı" anlamına gelmekle birlikte belediyelerden gelen cevabi yazılarda ve kamuya açık kaynaklarda belediyelerin ihalelere çıkarken mayi kloru, gaz klor olarak da adlandırdığı görülmektedir. Örneğin 2024/166300 ihale kayıt numaralı Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ) tarafından yapılan mayi klor ve sodyum hipoklorit alımında; (i) mayi klor, gaz klor olarak, (ii) sodyum hipoklorit ise sıvı klor olarak adlandırılmıştır.[1] Benzer şekilde TESKİ tarafından 2023/1232785 ihale kayıt numaralı yapılan mayi klor ve sodyum hipoklorit alımında; (i) mayi klor, gaz klor olarak, (ii) sodyum hipoklorit ise sıvı klor olarak isimlendirilmiştir.

[1] Aynı şekilde Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ)’den gelen cevabi yazıda da sodyum hipoklorit ürünü için aynı şekilde sıvı klor kullanıldığı görülmektedir**.**

Yine 2025/377725 ihale kayıt numaralı Düzce Belediyesi Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü tarafından yapılan mayi klor alımında ihale ilanında da mayi klor için gaz klor ifadesi kullanıldığı görülmektedir. Öte yandan ASKİ tarafından yapılan 2024/1450592 ihale kayıt numaralı mayi klor alımında olduğu gibi mayi klorun sıvı klor olarak adlandırıldığı da görülmektedir. Dolayısıyla mayi klor için hem sıvı hem gaz klor tabirinin kullanılabildiği, bununla birlikte gaz klor olarak sınıflandırılmasına daha sık rastlandığı görülmektedir.

Sodyum Hidroksit

(52) Sodyum hidroksit, formülü NaOH olan kimyasal üründür. Sodyum hidroksit, kostik ve kostik soda olarak da adlandırılmaktadır.

(53) Sodyum hidroksitin kullanım alanlarına bakıldığında ise tekstil, deterjan, alüminyum, petrol rafinelerinde, yapay ipek yapımında, kağıt üretimi, boya kimyasal sektörü, ilaç endüstri, sabun imalatı, gıda sanayi, içme suyu arıtımı gibi birçok sektörde kullanıldığı görülmektedir. Anılan kullanım alanlarının yanında sodyum hidroksit; sodyum hipokloritin üretiminde hammadde olarak kullanılması, boksitin işlenmesi, bir dizi kimyasal işlemde pH dengeleyici olarak kullanılması, kanalizasyonların arıtılması, gıda konteynerlerinin yıkanması ve temizlenmesi gibi geniş bir uygulama alanına sahiptir. Ayrıca sodyum hidroksit membran tip içme suyu arıtma tesislerinde ultrafiltrasyon modüllerinin temizliği, suyun optimum pH ayarlaması amacıyla da kullanılmaktadır.

Polialüminyum Klorür

(54) Temiz ve kirli su arıtma süreçlerinde yaygın olarak kullanılan kimyasallardan biri polialüminyum klorürdür (PAK). Polialüminyum klorürün kimyasal formülü “AlnCl(3n-m)(OH)m”dir.

(55) Polialüminyum klorürün, toz ve sıvı formu bulunmaktadır. Polialüminyum klorür genellikle belediyeler, içme suyu arıtma tesisleri, atık su arıtma tesisleri ve kâğıt üretimi yapan fabrikalar tarafından satın alınmaktadır. Endüstriyel atık su veya içme suyu arıtımında yaygın olarak kullanılan bir koagülant (pıhtılaştırıcı) görevi görmektedir. Buna ek olarak polialüminyum klorür, düşük kapasiteli bölgesel arıtma tesislerinde koagülant olarak kullanılmaktadır.

Demir III Klorür

(56) Temiz ve kirli su arıtma süreçlerinde yaygın olarak kullanılan kimyasallardan bir diğeri ise demir III klorürdür. Demir III klorür, hidrojen ve klordan oluşan hidroklorik asite (HCL), demirin eklenmesi ile üretilmektedir. Demir III klorürün kimyasal formülü FeCl3 'tür.

(57) Demir III klorür, evsel ve endüstriyel suların arıtılması işlemlerinde, baskılı devrelerin üretiminde, çamur şartlandırma işlemlerinde, bakır aşındırma işlemlerinde, demir oksit pigmentlerin üretiminde kullanılmasının yanı sıra tekstil sektöründe mordant, arıtma tesislerinde topaklayıcı ve çöktürücü olarak da kullanılmaktadır. Belediye ya da su ve kanalizasyon idareleri ise demir III klorürü ağırlıklı olarak kentsel atık su arıtma işlemleri ve içme suyu arıtımında kullanmaktadır. Bazı içme suyu arıtma tesislerinde ise arsenik gideriminde daha etkili olması nedeniyle de kullanılabilmektedir.

(58) Demir III klorür; özellikle belediyelerin su ve kanalizasyon idareleri tarafından kullanılmakta olup içme ve kullanma suyu arıtımında Türk Standartları Enstitüsünün

"TS EN 888" standardına[2] göre Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 kalite sınıflandırmasına dayalı olarak kullanılmaktadır.

(59) Tip 1 ürünler yüksek saflık ve aktif madde oranına sahiptir. Tip 1, genellikle içme suyu alanında tercih edilmektedir. Tip 2 ise düşük saflık oranına sahip olup genellikle endüstriyel atık su arıtımı için kullanılmaktadır. Tip 3 ise Tip 2'ye nazaran ağır metal oranı yüksek çürük asit, hurda ve klordan oluşmaktadır. Tip 2 ve Tip 3 arasında üretim maliyetlerinde muhasebe defterlerini etkileyebilecek boyutta büyük bir farklılık bulunmamaktadır. Ancak çürük asit stoğuna, çürük asitten yapılan demir III klorür stoklarına ve maliyet kalemlerine göre satış fiyatları farklılık göstermektedir.

(60) Arıtma tesislerinde demir III klorür kullanımı, su kaynağının türü, arıtma teknolojisi ve sistem altyapısına göre belirlenmekte; idarenin tercihlerini ise hem teknik yeterlilik hem de halk sağlığı etkilemektedir. Ayrıca, tesisin kimyasal dozaj altyapısı ve mevcut pompa sistemleri, kimyasalın formunun (sıvı/gaz/toz) seçiminde belirleyici olan faktörlerden biridir. Bu durum da idarenin hem operasyonel uyumunu hem de dozaj verimliliğini doğrudan etkilemektedir.

(61) Özellikle belediyeler tarafından sıkça kullanılan demir III klorürün, hangi tipinin kullanılacağı, içme suyu ve atık su arıtma tesislerinde su kaynaklarına ve ham suyun özelliklerine göre belirlenmektedir. Buna karşılık, çeşitli üreticiler tarafından her iki tipin de kullanım alanlarının büyük ölçüde benzer olduğu ifade edilmektedir.

Hipokloröz Asit

(62) Klor; suda hipokloröz asit ve hidroklorik asit oluşturacak şekilde çözünür. Sıvı, gaz veya toz halde klor dezenfeksiyon amacıyla suya koyulduğunda hipokloröz asit oluşur.[3] Hipokloröz asit, klor suda çözündüğünde oluşan ve kendisi kısmen ayrışarak hipoklorit oluşturan zayıf bir asittir. Bunun yanı sıra hipokloröz asit, son derece güçlü etkili bir antimikrobiyal maddedir. Kimyasal formülü, HOCl'dır. Hipokloröz asit, suda çözündüğünde güçlü dezenfektan özelliklere sahiptir.

(63) Hipokloröz asit; tarımda, gıda sektöründe, medikal uygulamalarda, genel temizlik ve dezenfeksiyonlarda kullanılmaktadır.[4] Yeni teknolojiler ile in-vitro[5] koşullarda sentezlenen hipokloröz asit, nötr pH ve arttırılmış stabilite özellikleriyle günümüzde yara ve deri bakım antiseptiği olarak kullanılmaktadır.[6] Bakteri, virüs, mantar ve diğer mikroorganizmalara karşı oldukça etkilidir. Diğer dezenfektan özelliği olan kimyasallardan çok daha hızlı ve etkili bir antimikrobiyaldir. Hipokloröz asit, su arıtmadan yüzey dezenfeksiyonuna, gıda işlemeden sağlık ve veterinerlik alanlarına kadar çeşitli dezenfeksiyon ve hijyen uygulamalarında kullanılmaktadır. Ayrıca hipokloröz asit; bağışıklık sisteminde önemli bir rol üstlenen, antiinflamatuvar özelliklere sahip fizyolojik bir moleküldür.

(64) Hipokloröz asidin avantajları geniş spektrumlu, sporlar üzerinde öldürücü, basit ve ucuz bir madde olmasıdır. Kokusuz, toksik olmayan ve çevreye zararsız bir antiseptik

---

[2] İçme ve Kullanma Sularının Arıtılmasında Kullanılan Kimyasal Maddeler - Demir (III) Klorür.
[3] ÖZTOPRAK, Emre (2021) Deneysel Sepsis Modelinde İntravenöz Hipokloröz Asit (Hocl) Uygulamasının Etkileri, Necmettin Erbakan Üni. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, s. 47.
[4] ATEŞ, Fatih Mehmet; Su, Tuz, Hipokloröz Asit ve Enfeksiyonlardan Korunma, BUFBD 3-2, 2020, 154-160, s. 158.
[5] In vitro, sıklıkla biyoloji ve tıp alanlarında kullanılan ve *"laboratuvar ortamında ya da yapay koşullarda"* manası taşıyan bir terimdir.
[6] ÖZTOPRAK, Emre; s. 46.

ve dezenfektandır. Bunun yanı sıra steril yıkama suyu ve içilebilir su elde etmek için de kullanılabilmektedir.[7]

(65) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'da (İlgili Pazar Kılavuzu) ilgili ürün pazarı, tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal ve hizmetlerden oluşan pazar olarak tanımlanmaktadır. Kılavuz'da talep ikamesinin değerlendirilmesine ilişkin olarak; "tüketici gözünde ilgili ürünün yerine geçer kabul edilen başka ürünlerin belirlenmesini gerektirmektedir. Bu belirlemeyi yapmanın bir yolu göreceli fiyatlarda küçük, kalıcı bir değişim meydana geldiği varsayılarak müşterilerin bu değişime yönelik olası tepkilerinin değerlendirilmesidir." ifadelerine yer verilmektedir.

(66) Kurulun kimyasal ürünler sektörüne ilişkin daha önceki kararlarında her bir ürünün ayrı pazarlar olarak belirlendiği görülmektedir.[8] Örneğin işbu dosya konusu ürünlerin de bazılarının yer aldığı Kurulun *Arıtma Kimyasalları*[9] kararında; klor alkali tesislerinin üretim sürecinde ana ürün grubundan klor gazı ve alt ürün grubundan demir III klorür ürünlerinin de yer aldığı ürünlere ilişkin olarak yapılan değerlendirmede, soruşturma tarafı teşebbüslerin tümünün, başvuruya konu ürünlerden her birinin üretim ve satışını yapmadığı, söz konusu ürünlerin kendine has kimyasal formüllerinin bulunduğu ve Kurulun sektöre ilişkin önceki kararları da dikkate alınarak, ilgili ürün pazarları, ürün bazında ayrı ayrı belirlenmiştir.

(67) İşbu dosya kapsamında da benzer ürün gruplarının soruşturma konusu olması, her birinin ayrı kimyasal formülünün bulunması, Kurulun kimyasal ürünlere yönelik ilgili ürün pazarı tanımlamaları ile işbu dosyanın temel olarak belediyelerin ve/veya kamu idarelerinin ihale ya da doğrudan temin yöntemi ile alımlarını konu edinmesi göz önünde bulundurulduğunda ilgili ürün pazarının yukarıda anılan ürünler bakımından ayrı ayrı tanımlanabileceği değerlendirilmektedir. Bu kapsamda ilgili ürün pazarları; "hidroklorik asit", "sodyum hipoklorit", "mayi klor", "sodyum hidroksit", "poli alüminyum klorür", "demir (III) klorür" ve "hipokloröz asit" olarak tanımlanabilecektir.

(68) Öte yandan ilgili ürün pazarının yukarıda belirtilen alternatiflerden herhangi biri temel alınarak belirlenmesinin dosyada ulaşılan sonuçlar üzerinde etkisi olmayacağından, İlgili Pazar Kılavuzu 20. paragrafındaki "inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir" hükmü dikkate alınarak işbu dosya kapsamında kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.

I.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

(69) İlgili pazarın coğrafi boyutunun tanımlanmasında rekabet koşullarının homojen olarak tespit edileceği coğrafi alan dikkate alınmaktadır. Dosya konusu klor alkali ürünlerinin taşınma maliyetleri, depolama gereksinimleri ve bölgesel talep farklılıkları coğrafi pazarın sınırlarını etkileyebilecekse de temel olarak kamu alımlarına yönelik ihale pazarları göz önünde bulundurulduğunda ihalelere/doğrudan temin yöntemi ile alımlara yönelik teklif veren teşebbüslerin konumunun önem arz edebileceği değerlendirilmektedir.

---

[7] ÖZTOPRAK, Emre; s. 47.

[8] Kurulun 12.11.2019 tarih ve 19-39/608-261 sayılı, 20.12.2006 tarih ve 06-92/1172-350 sayılı, 04.12.2003 tarih ve 03-76/925-389 sayılı kararları.

[9] Kurulun 19.11.2020 tarih ve 20-50/693-304 sayılı kararı.

(70) Bu kapsamda ilgili ürün pazarı bölümünde detaylarına yer verilen klor alkali ürünleri bakımından ilgili kamu alımlarında alıma çıkan kamu idaresi ile söz konusu alım çerçevesinde yaklaşık maliyet teklifi ve/veya doğrudan temine yönelik teklif sunan teşebbüslerin konumlarını gösterir örnekleme aşağıda yer verilmiştir.

Tablo-3: Çeşitli Klor Alkali Ürünleri Bakımından İhalelere ve/veya Doğrudan Temin Yöntemi ile Alıma Teklif Veren Teşebbüsler ve Bulundukları İller

İdare/Tedarikçi	İKN /Doğrudan Temin Tarihi	Ürün	İhale/Doğrudan Temin Teklifi Veren Teşebbüsler	Teklif Veren Teşebbüsün Bulunduğu İl
Ankara Büyükşehir Belediyesi	2023/427921	Sodyum Hipoklorit	KUZEY KİMYA	Bursa
			2S KİMYA	Aydın
Bartın Belediyesi	04.02.2019 - Doğrudan Temin	Poli Alüminyum Klorür	AYKİMSAN	Aydın
			KORUMA KLOR	Kocaeli
			MERKİM ENDÜSTRİ[10]	İstanbul/ Kocaeli
Ankara Büyükşehir Belediyesi	2023/1148398	Sodyum Hidroksit	KUZEY KİMYA	Bursa
			HİCRİ ERCİLİ[11]	Balıkesir
Çorum Belediyesi	2024/214980	Demir III klorür	DOĞU KİMYA	Adana
			KORUMA KLOR	Kocaeli
Balıkesir Belediyesi	08.11.2024 - Doğrudan Temin	Mayi Klor	KORUMA KLOR	Kocaeli
			KUZEY KİMYA	Bursa
			AYKİMSAN	Aydın
Diyarbakır Belediyesi	2024/697693	Demir III Klorür ve Mayi (Gaz) Klor	KORUMA KLOR	Kocaeli
			DOĞU KİMYA	Adana
			AYKİMSAN	Aydın
Kütahya Belediyesi	2024/247514	Sodyum Hipoklorit	AMANOS KLOR[12]	Hatay
			TR VENÜS[13]	İstanbul
			KORUMA KLOR	Kocaeli
Kaynak: Teşebbüslerden Gelen Cevap Yazıları Doğrultusunda Hazırlanmıştır.				

[10] Merkim Endüstri AŞ.
[11] Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti.
[12] Amanos Klor ve Arıtma Sistemleri Ltd. Şti.
[13] TR Venüs Makina Kimya Mühendislik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Tablo-1: Çeşitli Klor Alkali Ürünleri Bakımından İhalelere Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler ve Bulundukları İller

İdare / Tedarikçi	İKN/Doğrudan Temin Tarihi	Ürün	Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler	Teklif Veren Teşebbüsün Bulunduğu İl
KRZ Ereğli Belediyesi	2024/124334	Mayi Klor	AYKİMSAN	Aydın
			ANADOLU KİMYA	Kırıkkale
			KORUMA KLOR	Kocaeli
Osmancık Belediyesi	2023/35651	Sodyum Hipoklorit	SÜLEYMAN KİMYA	Hatay
			AYKİMSAN	Aydın
			ANADOLU KİMYA	Kırıkkale
Ankara Büyükşehir Belediyesi	2023/279854	Hidroklorik Asit	IRMAK KİMYA	Kocaeli
			KORUMA KLOR	Kocaeli
			TARMAY[14]	Ankara
Gaziantep Belediyesi	08.02.2019 Doğrudan Temin	Gaz Klor	AYKİMSAN	Aydın
			DENİZ KLOR	Hatay
			KORUMA KLOR	Kocaeli
Bingöl Belediyesi	2019/580745	Sıvı Klor	BOCİY	Hatay
			KORUMA KLOR	Kocaeli
			EGE SAĞLIK[15]	İzmir
Samsun Belediyesi	2024/166300	Sodyum Hipoklorit	KORUMA KLOR	Kocaeli
			IRMAK	Kocaeli
			ANADOLU DEZENFEKSİYON[16]	Hatay
			PPM KLOR[17]	Hatay
Samsun Belediyesi	2023/77910	Sodyum Hipoklorit	KORUMA KLOR	Kocaeli
			PPM KLOR	Hatay
			PARAF SAĞLIK[18]	Van
Tekirdağ Belediyesi	2018/640903	Gaz (Mayi) Klor	AYKİMSAN	Aydın
			BOCİY	Hatay
			TRİO TEKNİK[19]	İstanbul
			KORUMA KLOR	Kocaeli
			2S KİMYA	Aydın
			AKKİM	İstanbul
Kütahya Belediyesi	2024/388705	Demir III Klorür	KORUMA KLOR	Kocaeli
			DOĞU KİMYA	Adana
			AYKİMSAN	Aydın

(71) Tablo-3 ve Tablo-4'ten de görülebileceği üzere Türkiye'nin çeşitli bölgelerindeki kamu alımlarına yönelik olarak Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde bulunan üretici ve/veya dağıtıcı/yeniden satıcı teşebbüslerin yaklaşık maliyet teklifi ve/veya ihaleye ya da doğrudan temine yönelik teklif sunabildiği görülmektedir.

(72) Bu çerçevede ülkenin herhangi bir bölgesinde rekabet koşullarının diğer bölgelerden kayda değer ölçüde farklılaşmasına sebep olabilecek herhangi bir unsurun mevcut olmaması nedeniyle mevcut dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

[14] TARMAY Tarımsal Makina, Kimyevi ve Gıda Maddeleri İthalat, İhracat ve Ticaret Ltd. Şti.
[15] Ege Sağlık Klorlama Hizmetleri
[16] Anadolu Dezenfeksiyon Arıtım AŞ.
[17] PPM Klor Su Kimyasalları
[18] Paraf Sağlık Bilişim Tem. İns. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
[19] TRİO Teknik Cihazlar Tic Tic. Ltd. Şti.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bulgular

I.3.1. 2S KİMYA - AYKİMSAN'da Gerçekleştirilen Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

Bulgu-1

(73) 22.06.2020 tarihinde Turkish Petroleum International Company (TPI) Satın Alma ve Lojistik Müdürlüğü mühendisi (.....) tarafından AYKİMSAN Yetkilisi (.....)'a gelen "*Teklif İsteme: Adıyaman 2000 Ton Hidroklorik Asit Alımı (61-20PJM-856)"* konulu e-posta, 22.06.2020 tarihinde aykim.san@(.....) uzantılı mailden KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)'ya iletilen mail e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

22.06.2020 – TPI Mühendisi (.....) > AYKİMSAN Yetkilisi (.....)
Merhaba,

Genel Müdürlüğümüzün ihtiyacı olan ve ekli tabloda yer alan malzemeler satın alınacaktır. Tarafınıza göndermiş olduğumuz birim fiyat teklif cetvelinin imzalanarak son teklif verme tarihinden önce kapalı zarf usulü ile göndermenizi rica ederiz.
Söz konusu ihale ilanı ve dokümanlarına Ekap üzerinden de ulaşabilirsiniz.
Covid-19 (Koronavirüs) salgını için alınan tedbirler nedeniyle ihale salonuna istekliler katılamayacaktır.
…
22.06.2020 – aykim.san@(.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)
(Yukarıdaki mail doğrudan iletilmiştir.)
22.06.2020 – aykim.san@(.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)
(İş bu mailinde "ATT00001.htm; ATT00002.htm; ATT00003.htm; ATT00004.htm; İdari Şartname.pdf; ATT00005.htm; Sözleşme Taslağı.pdf; ATT00006.htm; Birim Fiyat Teklif Cetveli.pdf; ATT00007.htm; HCl Teknik Şartname.pdf; ATT00008.htm; image009.jpg; image010.jpg; image011.jpg; image012.jpg" ;isimli ekler paylaşılmıştır.)

Bulgu-2

(74) 16.01.2021 tarihinde Van Genel Müdürlüğü (VASKİ) çalışanı (.....) tarafından aykim.san@(.....) uzantılı mail adresine gelen *"Piyasa Fiyat Araştırması"* konulu e-posta ve 18.01.2021 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e iletilen e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

16.01.2021 – VASKİ çalışanı (.....) > aykim.san@(.....)

Merhabalar,
Yapılacak olan ihalemize ilişkin ekte size gönderilen ''Teknik Şartname''ye uygun fiyat teklifinizi, yine size ekte gönderilen ''Piyasa Araştırma Formu''na yazıp, imzalanmış kaşelenmiş halini taratıp 18.01.2021 Pazartesi günü mesai saati bitimine kadar tarafımıza aşağıda belirtilen 3 (üç) adet mail adresine ayrı ayrı olarak gönderilmesi ve aslının da aşağıda belirtilen adrese gönderilmesi hususunda;
Gereğini rica ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.
(.....)
(.....)
***GSM:** (.....)*
***e-posta**: (.....)@gmail.com*
(.....)@gmail.com
(.....)@hotmail.com

Adres:

VAN
VASKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
…
18.01.2021 - aykim.san@(.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü(.....), KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)

(Bir önceki mailde iletilen piyasa araştırma formu iş bu iletideki kişilere iletilmiştir.)

Bulgu-3

(75) 24.01.2024 ve 25.01.2024 tarihinde AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

24.01.2024
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Hanım merhaba*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Teski yeni hipo ihalesinde sizin alış fiyatınız nedir*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *merhaba bankadayım*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Tamam müsait olduğunuzda dönüş yapabilir misiniz*
25.01.2024
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *teski hipo koruma fiyatımız (.....) tl*

Bulgu-4

(76) 06.02.2024 tarihinde AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi(.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

06.02.2024
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi(.....) *evt (.....) hanım (.....) atın bakayım demiş ablama*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Tamam evet konuştum (.....) Hanımla*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Fiyatları yazayım size*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Kostik (.....) USD/ton*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Demir üç (.....) USD/ton*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Hipo (.....) USD/ton*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Kütahya teslim fiyatlar*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....): *Bu fiyatları verebilirsiniz*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *tmm teşekkürler*

Bulgu-5

(77) 07.02.2024 tarihinde AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışması ile aynı gün AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) ve AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

07.02.2024
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *"(.....) hanım çanakkale ıbc ile talep ediyor") (.....) Hanım bizim fiyatımız (.....) TL/ton IBC[20] dahil nakliye hariç. Biz fiyat vermeyeceğiz siz buna göre istediğiniz fiyatı verebilirsiniz*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *tmmdır*
(…)

[20] Büyük miktarlarda su veya diğer sıvıları depolamak ve korumak için tasarlanmış çok yönlü, uzun ömürlü ve aynı zamanda uygun maliyetli bir depolama kabını ifade etmektedir.

07.02.2024
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *((.....) "(.....) Hanım bizim fiyatımız (.....) TL/ ton IBC dahil nakliye hariç. Biz fiyat vermeyeceğiz siz buna göre istediğiniz fiyatı verebilirsiniz."*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Kim bu*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *(.....) çanakkaleye için*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *yazmış*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *5 tonduya*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Anladım*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Yarın verelim*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Sabah düşünelim*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Kaç tl*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *ok konulırız*

Bulgu-6

(78) 20.05.2024 tarihinde Çanakkale Belediyesi çalışanı (.....) tarafından AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....)'a gönderilen *"Piyasa Fiyat Araştırması"* konulu e-posta ve 20.05.2024 tarihinde AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e iletilen e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

20.05.2024 - Çanakkale Belediyesi çalışanı (.....) > AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....)
İyi Çalışmalar. Ç.Kale Belediyesi İçme Suyu Arıtma tesisine alacağımız malzeme için Piyasa fiyat araştırmasını doldurup mail atarmısınız. Teşekkürler.
20.05.2024 - AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) > KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)
(.....) Hanım merhaba,
Çanakkale'den yaklaşık maliyet geldi. Bilgilerinize sunulmuştur.İlginiz için teşekkür ederiz.
İyi haftalar
(İşbu mailinde "Kopya piyasa fiyat araştırması gaz klor 2024.xlsx" ve "teknik_sartnameGaz Klor 2024.docx" isimli iki adet ek payaşılmıştır.)

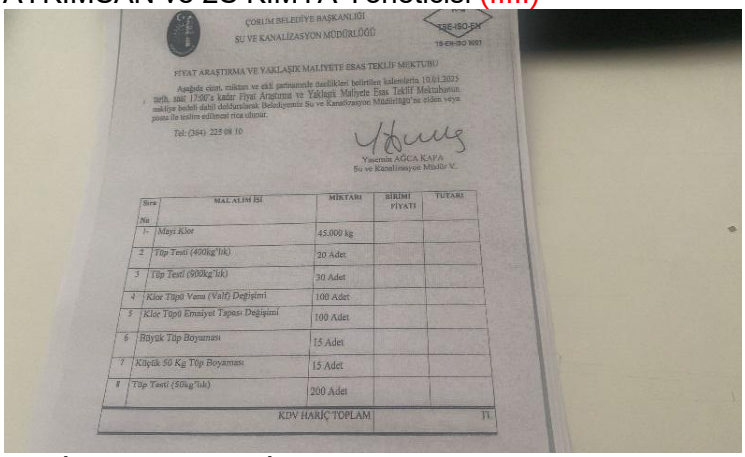
Bulgu-7

(79) 25.10.2024 – 07.01.2025 tarihinde AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) ile AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

25.10.2024
…
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *bartın mail attı pac 15 ton piyasa araştırması diye*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Tamam*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *(.....)*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Dt[21] leri bundan sonra ben (.....)a sorayım*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *(.....)emi sorayım şimdi önce*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Bizde kalaım*

[21] Doğrudan temini ifade etmektedir.

AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Ym ler*[22] *(.....)*
07.01.2025
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....): *(.....) "karaman dt demir ıii 20.000 kg 30.12 de geldi dt fiyat isteniyordu (.....) hanıma yazdık ,dönüş gelmedi) Evt*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....)

ÇORLU BELEDİYE BAŞKANLIĞI
SU VE KANALİZASYON MÜDÜRLÜĞÜ

FİYAT ARAŞTIRMA VE YAKLAŞIK MALİYETE ESAS TEKLİF MEKTUBU

Yasemin AĞCA KAPA
Su ve Kanalizasyon Müdür V.

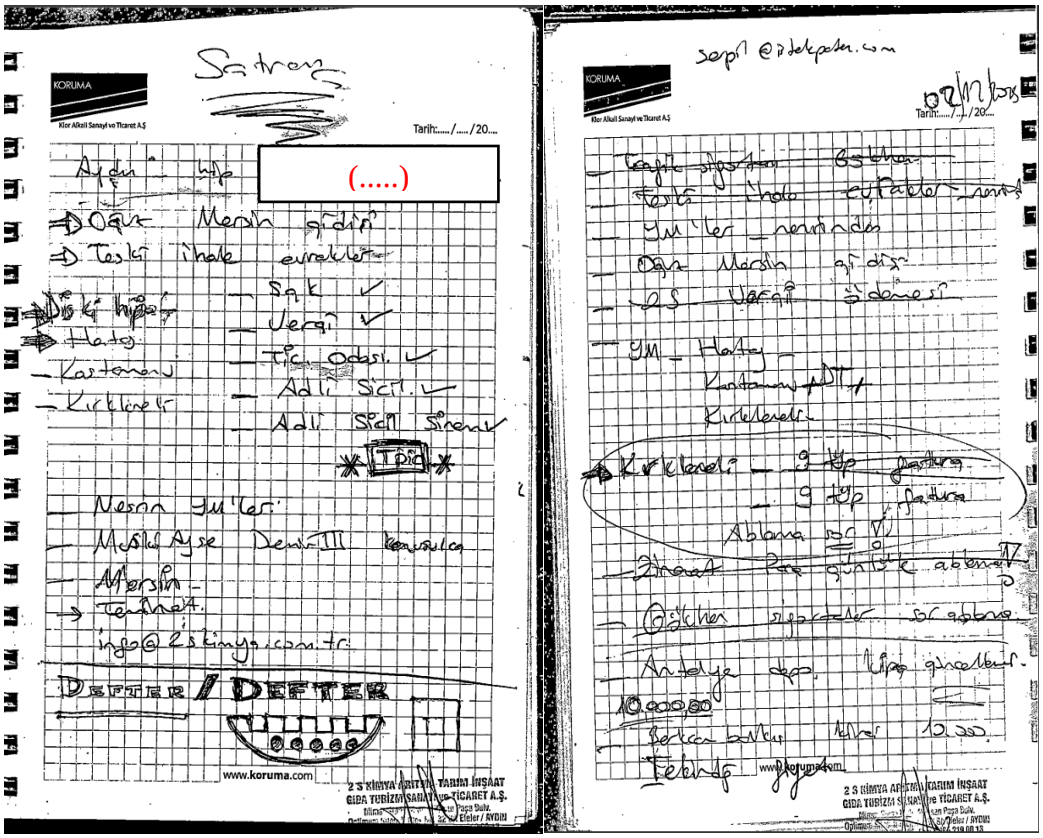
Sıra No	MAL ALIM İŞİ	MİKTARI	BİRİMİ FİYATI	TUTARI
1	Mayi Klor	45.000 kg		
2	Tüp Testi (400kg'lık)	20 Adet		
3	Tüp Testi (900kg'lık)	30 Adet		
4	Klor Tüpü Vana (Valf) Değişimi	100 Adet		
5	Klor Tüpü Emniyet Tapası Değişimi	100 Adet		
6	Büyük Tüp Boyaması	15 Adet		
7	Küçük 50 Kg Tüp Boyaması	15 Adet		
8	Tüp Testi (50kg'lık)	200 Adet		
	KDV HARİÇ TOPLAM			TL

AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *çorumda bakımlarda varmış*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *bu dursun yarın atalım artık*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *10 ocakmış zaten zamanı var*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....)
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Buna*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *soralım*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Detayları*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yetkilisi (.....) *Yarun*

Bulgu-8

(80) 13.02.2025 tarihinde AYKİMSAN ve 2S KİMYA'nın ofisinde gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen fiziki evrakın taranmış hali aşağıdaki şekildedir.

[22] Yaklaşık maliyeti ifade etmektedir.

I.3.2. IRMAK KİMYA'da Gerçekleştirilen Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

Bulgu-9

(81) 25.02.2022 – 01.03.2022 tarihleri arasında AKPA Alüminyum San. ve Tic AŞ (AKPA) Satın Alma Sorumlusu (.....) ile AKPA çalışanı (.....) ve (.....) ve IRMAK KİMYA eski çalışanı (.....) arasında geçen *"kostik hk"* konulu e-posta yazışması ile devamında IRMAK KİMYA ve KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) arasında geçen yazışmalar aşağıda yer almaktadır.

…
25.02.2022 – IRMAK KİMYA çalışanı (.....) > AKPA Satın Alma Sorumlusu (.....)/ Cc: AKPA çalışanları (.....),(.....)
Merhaba;
Mücbir sebeplerden ötürü kostik temininde aksamalar meydana gelmiştir gün itibariyle.
Savaştan dolayı gemilerin geçişleri durdurulmuş, ithalat gerçekleştirilememektedir üretici firma satışları belli bir süreliğine durdurmuştur.
Siparişleriniz sıraya alınmış olup 10-15 gün içerinde temin edilip sevkiyatları gerçekleştirmeyi amaçlıyoruz.
Kostik stok durumuna ve alımımıza bağlı olarak öncesinden bilgi verilecektir. Bilginize
Saygılarımla
25.02.2022 – AKPA Satın Alma Sorumlusu (.....) > IRMAK KİMYA çalışanı (.....) / Cc: AKPA çalışanları (.....),(.....)
(.....) hanım merhaba bugünkü siparişimiz geliyor fakat değil mi?
28.02.2022 – AKPA Satın Alma Sorumlusu (.....) > IRMAK KİMYA çalışanı (.....) / Cc: AKPA çalışanları (.....),(.....)
(.....) hanım merhaba;
Kostik ne durumdadır. Siparişimiz olan kostiği Çarşamba vey Cuma sizden almak istiyoruz. Bilgi bekliyorum.
…

28.02.2022 – AKPA Satın Alma Sorumlusu (.....) > IRMAK KİMYA çalışanı (.....) / Cc: AKPA çalışanları (.....),(.....)
(.....) hanım fiyat yüksek kaldı teşekkürler.
Önceki siparişimiz de iptaldir.
İyi çalışmalar.
28.02.2022 - (.....)@irmakkimya.com > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)
(.....) usd verdim yüksek kaldı dedi 32 lik bilgine **01.03.2022 –** KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)> (.....)@irmakkimya.com
Günaydın,
Mal bulamayınca gelir

Bulgu-10[23]

(82) 20.06.2023-02.11.2023 tarihleri arasında IRMAK KİMYA Satış Sevkiyat Şefi (.....) ile IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....), KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve Satış Şefi (.....) arasında geçen *"RE: HCL SİPARİŞİ"* konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

20.06.2023 - (.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....) / Cc: Klor Sevkiyat, Irmak Kimya
Merhabalar;
Ankara belediyesi için 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye izmit-sakarya
20.06.2023 - (.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....) / Cc: Klor Sevkiyat, Irmak Kimya
Merhabalar;
Depoya 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye izmit-sakarya
Saygılarımla
Hasanoğlu kaplama
Anatolia havuz
Dünya havuz
Aslanlar galvaniz

22.06.2023 - (.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....) / Cc: Klor Sevkiyat, Irmak Kimya
Merhabalar;
Depoya 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye izmit-sakarya
Saygılarımla
Aslan Metal Fahri
Parsan
Çolakoğlu
…
14.08.2023 - (.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü Sinan UZUN ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....) / Cc: Klor Sevkiyat, Irmak Kimya
Merhabalar;
Depoya 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye

[23] İlgili bulguda yer alan vurgulu ifadeler bulgunun orijinal haline bağlı kalınarak yazılmıştır.

izmit-sakarya
Saygılarımla
Dünya havuz
Anatolia
MRK kaplama
Hasanoğlu
Sty Metal

09.10.2023 - (.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....) / Cc: Klor Sevkiyat, Irmak Kimya
Merhabalar;
Depoya 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye izmit-sakarya
Saygılarımla
Dünya havuz
Anatolia
MRK kaplama
Hasanoğlu
Sty Metal
02.11.2023 - (.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....) / Cc: Klor Sevkiyat, Irmak Kimya
Merhabalar;
Depoya 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye izmit-sakarya
Saygılarımla
Dünya havuz
Ankara belediyesi 7.5 ton
MRK kaplama
Hasanoğlu
Sty Metal
02.11.2023 - KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) Klor Sevkiyat, Irmak Kimya Cc:(.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....)
(.....) Bey Merhaba;
Ankara belediyesi için fiyatınız deponuza verilen fiyatla aynı değil.
7,5 ton için ayrı bir irsaliye kesip belediye siparişinizden çekmemiz daha doğru olacaktır.
Bilginize,
İyi çalışmalar

Bulgu-11

(83) 05.07.2023 tarihinde IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü Berna GÖLGEDAR tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü Sinan UZUN'a gönderilen e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

05.07.2023- IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) > KORUMA KLOR Pazarlama Ve Satış Müdürü (.....)
Sayın (.....) bey
09.03.2023, saat14:00 tarihinde girmiş olduğumuz ve ekte belirttiğimiz komisyon kararı Çorum belediyisesinin 180 ton demir ıı klorür ihalesini (.....) TL ye aldığımız görünüyor yani ton(.....) TL o tarihte müdireniz (.....) hanımla telefon konuşmamızda doğu kimyanında girebileceğini fiyatı ona göre düzenleyelim dediğimizi, siz fiyatınızı (.....) tl verin dediğini, bizimde nakliye hariç (.....) tl olarak düzenleneceğini söylemişti. Şu an siz fiyatınızı (.....) TL olarak düzenleyeceğinizi bildirmişsiniz bunun içinde nakliye giderleri yok bu durumda biz oldukça fazla zarara gireceğiz. Bu durumla ilgili ne yapabiliriz ?
Saygılarımla

I.3.3. KORUMA KLOR'da Gerçekleştirilen Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

Bulgu-12

(84) 16.01.2019 tarihinde 2S KİMYA Eski Ortağı (.....)[24] ile KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen *"TESKİ gaz klor tüpleri"* konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

16.01.2019 – 2S KİMYA Eski Ortağı (.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....), KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)
SİZİN YAZACAĞINIZ FİYATLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR:
50 kg = (.....) TL
400 kg = (.....) TL
900 kg = (.....) TL
ARZ EDERİM.

Bulgu-13

(85) 07.02.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)(.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

07.02.2019
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....)*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *bu arastirma ihale için çok ucuz olur*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) (.....): *Ihale değil d.temin*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Biz yapıyoruz bunu*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *tamam (.....)verecm*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Yok*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) verin*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) benim fiyatim*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *ok*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Isi biz yurutecegiz antepte*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *tamam yanlış yazdım*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *size*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *sorun yok*

[24] (.....), 2021 yılına kadar 2S KİMYA'nın ortağı olup, 24.03.2021 tarihinde hisselerini devrederek şirket ile olan ortaklık ilişkisini sona erdirmiştir.

Bulgu-14

(86) 21.02.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

21.02.2019
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Sivastan teklif gelfi*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Siz gönderdiniz mi*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *evet*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Siz kaç verdiniz*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *sivas mi*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Evet*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)*: Tm*

Bulgu-15

(87) 07.03.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

07.03.2019
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Bu adıyaman d3 fiyatını yaklaşık maliyet için mi istiyor*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Bilginiz var mı*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): evet
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)*: Siz verdiniz m,*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) falan yazsak diyorum ben*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *yok*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Ok siz öyle yazın*

Bulgu-16

(88) 15.03.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

15.03.2019
…
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Sivas ym*[25] *ne yazalim*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): (.....) bey (.....) bey ile konusalim dedi
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)yazdim ben*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *D3 e*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey biyaz dusuk geldi biz ym (.....) civari yazıyoruz*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Hipo için falan*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *tamam ne verelim*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Hipo ya (.....) yazin*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Demire de (.....) yazin bence*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *pardon yaklaik biz (.....) tl ye*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *demir (.....)tl*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *hipo (.....)tl verecez*

[25] Yaklaşık maliyeti ifade etmektedir.

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)ton ihaleye cikiyorlar*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *cizre doğrudan temin istiyor fiyat ne verelim*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....)*: demir3*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)*: Cizre beni de aradi bana atmafi teklif*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Atmadi teklif*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Bana teklif atmadi*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Sartname istedim diye*
…

Bulgu-17

(89) 11.04.2019 ve 12.04.2019 tarihleri arasında KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

11.04.2019 - 12.04.2019
…
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *antep gaz fiyati (.....)ton*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....)ü*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Yazabilirsiniz*

Bulgu-18

(90) 28.06.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

28.06.2019
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) fiyat geçebilirsiniz*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....)*: *Nereye*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Mail attım*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....): (.....)lik tüp dolum (.....)ad×(.....)=(.....).(.....)*
(.....)lik tüp dolum (.....)ad×(.....).(.....)=(.....).(.....)
Sıvı klor (.....)kg×(.....)=(.....).(.....)
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....)*: *Bunun üstü olursa adiyaman*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Tamam (.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Yukarıdaki toplamınızda hata var*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....)×(.....)=(.....) demişsiniz*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) yapıyor*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....)*: *(.....) adet o*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....)*: *(.....)det yerine (.....)adet*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....)*: *(.....)lik tüp dolum (.....)ad×(.....)=(.....).(.....)*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....)ik tüp dolum (.....)ad×(.....).(.....)=(.....).(.....)*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi *(.....) Sıvı klor (.....)kg×(.....)=(.....).(.....)*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Tamam*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Şimdi oldu*

Bulgu-19

(91) 11.10.2019 tarihleri arasında KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

11.10.2019
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....)*: Sivas teklif var*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)*: (.....) altında bir şey verebilirsiniz*

Bulgu-20

(92) 15.10.2019 tarihinde 2S KİMYA Eski Ortağı (.....) tarafından KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....)'a gönderilen *"MANİSA MALİYET"* konulu e-posta gönderilmiştir. Akabinde aynı gün – 15.10.2019 – tarihinde KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....) kendisine 2S KİMYA'dan gelen e-postayı *"MANİSA MALİYET.xlsx"* isimli excel dosyası ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e gönderilmiştir. KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....) KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e gönderilen e-posta ekindeki "*MANİSA MALİYET.xlsx"* isimli excel dosyasının içeriği aşağıdaki şekildedir.

Görsel-1: Bulgu-20'de Yer Alan "MANİSA MALİYET.Xlsx" İsimli Excel Dosyasının İçeriği

MANİSA MASKİ 700.000 KG HİPO MAL, HİZMET, İMALAT YAKLAŞIK MALİYETİ				
İŞİN KONUSU	MİKTARI	BİRİM FİYATI TL	SÜRESİ	TOPLAM TL
BETON	60 M3	200,00		12.000,00
KALIP/DEMİR	250 M2	100,00		25.000,00
HİPO TANKI 10 M3	7	20.000,00		140.000,00
GALVANİZ MERDİVEN	7	4.000,00		28.000,00
4X4 ARAÇ	15	8.000,00	12 AY	1.440.000,00
YAKIT	8000 KM/AY X 15 ARAÇ	1,00	12 AY	1.440.000,00
PERSONEL	15 KİŞİ	3.500 TL/AY	12 AY	630.000,00
KLOR ÖLÇÜM CİHAZI	15 ADET	2.000,00		30.000,00
DOZAJ POMPASI YEDEKLERİ				200.000,00
HİPO	700.000 KG	1,00		700.000,00
		YAKLAŞIK TOPLAM MALİYET		4.645.000,00
		YUVARLAMA		355.000,00
		GENEL TOPLAM		5.000.000,00
YAKLAŞIK BİRİM FİYAT MALİYETİ	5.000.000 TL / 700.000 KG = 7,15 TL/KG (KAR HARİÇ)			

Bulgu-21

(93) 22.10.2019 tarihleri arasında KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

22.10.2019
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Bingol yazdı bana size de yazdı mı*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *Evet*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *Kayseride doğrudan teminle hipo alacak*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *O bana gelmedi*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Allah Allah atmazlardı beni*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Bingol e fiyat verdiniz mi*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *Vermedik daha*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Peki*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)verecem*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Tamamdır*

Bulgu-22

(94) 16.12.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

16.12.2019
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *Mersin (.....) biz vrdik*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Ben geçen hafta (.....) verdim*
SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *Elinize sajlik*

Bulgu-23

(95) 10.02.2020 – 11.02.2020 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

10.02.2020
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey günaydın Nevşehir belediyesi çıkacağı ihale için yaklaşık maliyet araştırması yapmakta bizdende fiyat istediler 110 ton dökme tanker ile sodyum hypo klor aylık periyotlarla alıcaklarmış*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *12. ayda kırıkkale depo teslim fiyatımız (.....) TL idi*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....):

T.C.
NEVŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Mali Hizmetler Müdürlüğü

Sayı : 79933384.251.02.
Konu :Yaklaşık maliyet tespiti

06.02.2020

Sayın: .....

Belediyemizce ihalesi yapılacak olan 110 Ton Klor alım işi 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunun 19. maddesi gereği açık ihale usulü ile ihale edilecektir.
Ekli teknik şartnamede detayları ile ek dosyada miktarları verilen malzemelerin fiyatları yaklaşık maliyete esas olmak üzere (KDV hariç) 11.02.2020 günü saat 11:00'e kadar fiyat teklifinizi Mali Hizmetler Müdürlüğü'ne gönderilmesini rica ederim.

NO	MALZEME CİNSİ	ADET	BİRİM	BİRİM FİYAT(TL)	TOPLAM(TL)
1	Klor	110	Ton		
ARA TOPLAM					

[redacted]
Mali Hizmetler Müdürü

EK: 1- Teknik Şartname (5sayfa)

Camicedid Mah. Belediye Cad. No.: 73 NEVŞEHİR
Tel : 0(384) 213 12 20 Fax : 0(384) 212 29 98
e-mail : malihizmetler@nevsehir.bel.tr

ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Müsait olduğunuzda fiyat alabilirmiyiz iyi haftalar hayırlı işler*
11.02.2020
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey günaydınn*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Nevşehir belediyesi ile ilgili attığım mesaja bakabildinizmi 11 e kadar mail atmam lazım sizden haber bekliyorum iyi çalışmalar*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *(.....) tl verebilirsiniz*

Bulgu-24

(96) 23.12.2020 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

23.12.2020
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Alıntı: "Günaydın (.....) bey çorum ihalesine girmemiz uygunmudur hayırlı işler*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Anadolu (.....) yazmış*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *Tamam mı?*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Gitmek istiyormuş*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Biz girebilir miyiz yazmış*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *Girsin*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *(.....) soralım mı?*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): ☺
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Tam evet yazıyordum kadına*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ok sorun isterseniz*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ona göre cevap yazıyorum*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *Soruyorum*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *Ver*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *(.....) Aski yi istiyormuş*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....): *Ama aykimsan olacak*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Tmm*

Bulgu-25

(97) 23.03.2021 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) ile IRMAK KİMYA Genel Koordinatör (.....) arasında geçen *"RE: ereğli pak ihale"* konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

23.03.2021 - KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) > IRMAK KİMYA Genel Koordinatör (.....)
(.....) TL/TON ihale
23.03.2021 - IRMAK KİMYA Genel Koordinatör (.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)
Tamamdır
Saygılarımla
23.03.2021 - KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) > IRMAK KİMYA Genel Koordinatör (.....)
Yaklaşık maliyeti, fiyat olarak verirsin Kırıkhan pakı gidecekmiş
23.03.2021 - IRMAK KİMYA Genel Koordinatör (.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)
TAMAM (.....) TL İDİ

Bulgu-26

(98) 23.09.2021 tarihinde NEUCHEMIE çalışanı (.....) ile KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Şefi (.....) arasında geçen *"RE: Demir3Klorür %40hk"* konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

23.09.2021 – NEUCHEMIE çalışanı (.....) > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Şefi (.....)
(.....) Bey Merhaba,
2 gün önce tanker fiyatı aldık sizden, şimdi onaylanırsa zor durumda kalacağız,
Ayrıca, bizim sadece ihale taleplerimiz için mi teklif verebileceksiniz? Diğer alımlar için bayilerinize mi yönlendiriyorsunuz? Açıklayıcı bilgilendirme maili rica ederiz,
İyi çalışmalar,
Mesai saatlerimiz hafta içi 08:00 – 17:30 , depo çalışma saatleri hafta içi 08:00-17:00 dır.
Saygılarımla / Best Regards,
23.09.2021 – KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Şefi (.....) > NEUCHEMIE çalışanı (.....)
Bugünden itibaren Demir III satışı yapılamayacaktır. Bayilik sistemi b izde yok zaten Herhangi bir çıkış olmayacaktır uzun bir süre.

Bulgu-27

(99) 27.07.2022 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

27.07.2022
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey merhaba bartın belediyesi yaklaşık maliyet için fiyat istediler ben size maili iletiyorum bilginiz olsun iyi çalışmalar dilerim*

Bulgu-28

(100) 17.10.2022 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

17.10.2022
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Merhaba (.....) bey size amasya belediyesi sipariş mailini attım müsait olduğunuzda bakabilirmisiniz iyi çalışmlar iyi haftalar dilerim*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Çok ucuz veriyorsunuz*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *(.....) Hanım konuştu mu sizle*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Bu yüzden fiyat düşmek zorunda kalıyoruz*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Bu verdiğiniz yerler bizden zaten çok yükseğe alırdı eskiden*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Haklısınız (.....) bey ablamla konuştuk bundan sonrasında daha dikkatli oluruz*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Fiyat düşmek zorunda kalıyoruz*

Bulgu-29

(101) 25.11.2022 - 08.12.2022 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

25.11.2022
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Merhaba (.....) bey ereğli belediyesi ihaleye çıktı e ihale 13 aralık da sizin içinde uygunsa biz girebilirmiyiz iyi çalışmalar dilerim*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Pazartesi bakarız*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Teşekkürler (.....) bey*
08.12.2022
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Günaydın (.....) bey müsatseniz arayabilirmiyim*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey Ereğli belediyesi gaz klor ihalesi için teklife yazmamız gereken fiyatı sorcaktım müsait olduğunuzda dönüş yapabilirmisiniz iyi çalışmalar dilerim*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ym*[26] *ne verildi*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) tl*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) hanım sormuştum biz (.....) vermiştik (.....) bey*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Nakliyesi neydi*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey şartnamede belirtilmiyor ama kurum ile görüştüm 35000 kg 5 seferde alacaklarını söylediler*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *TM.*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *(.....) TL yazın lütfen*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Size ayar yaparız*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Tamam (.....) Bey çok teşekkür ederim*

[26] Yaklaşık maliyeti ifade etmektedir.

Bulgu-30

(102) 02.01.2023 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

02.01.2023

…
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Çorum osmancık belediyesi dökme hypo klor 12500 kg ihaleye çıkacaklar tek seferde alacaklar yaklaşık maliyet için fiyat ne yazalım (.....) bey*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *(.....) TL ton*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Teşekkürler (.....) bey iyi çalışmalar*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey çorum il özel idare ihaleye çıkacak 25 lik bidonlarda sodyum hypo klor yaklaşık maliyet için fiyat istediler fiyat ne yazmamız uygun olur*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *(.....) TL ton*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Teşekkürler (.....) bey*

Bulgu-31

(103) 11.01.2023 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

11.01.2023

ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Günaydın (.....) bey çorum il özel idare ihaleye çıktı uygunsa biz girebilirmiyiz teşekür ederim iyi çalışmalar*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *19.01.2023 e ihale 25 lik bidonlarda 20000 kg sodyum hypo klor iki seferde alacaklar*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *İşin süresi 6 ay*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ok*
(…)
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Yaklaşık maliyet için (.....)tl ton olarak fiyat vermemizi uygun görmüştünüz*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ok*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Çorum'a direk gireceğiZ*

Bulgu-32

(104) 17.04.2024 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

17.04.2024

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) hanım aydından biri aradı 500 kg hipo alacakmış*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *sizin şirketin numarasını verdm.*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *bana fiyat sordu ben (.....) TL dedim*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *biz normalde (.....) den satıyoruz*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....): *tmm (.....) hanım*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *sizde (.....) üzeri bir fiyat verebilirsiniz isterseniz*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) *tmmdır*

Bulgu-33

(105) 26.04.2024 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

26.04.2024
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Diyarbakır mayi ve demir 3 fiyatınızı alabilir miyim*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *ym ona göre belirleyelim*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....): *ok*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....): *mayi klor (.....) tl*
AYKİMSAN ve 2S KİMYA Yöneticisi (.....): *demir III (.....) TL*

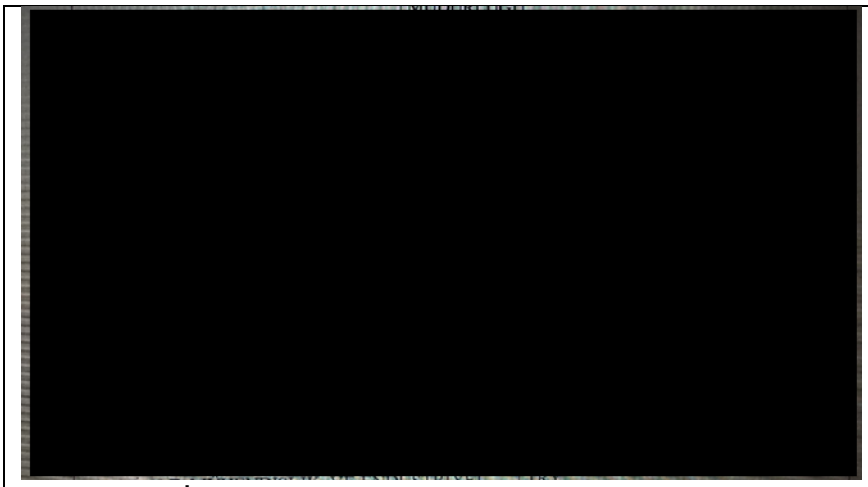
Bulgu-34

(106) 06.06.2024 – 11.06.2024 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

06.06.2024
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Merhaba (.....) bey karabük ihalesi için evraklarımız geldi çok teşekkür ederim fiyat olarak ne vermemiz uygundur yaklaşık maliyet için (.....) tl fiyat vermiştik iyi çalışmalar dilerim*

10.06.2024
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Günaydın (.....) bey nasılsınız karabük ihalesi için evrakları bugün ekapa gireceğiz fiyat olarak ne yazmamız uygundur iyi haftalar dilerim*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ne kurtarıyor*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Geçen sene kim geldi*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Biz girmiştik (.....) bey*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Başka gelen var mı*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Geçen sene bizden başka giren yoktu (.....) bey*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Kaç ton*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Daglrmalı bidoblu mu*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *12400 kg mayi klor karabük ihalesi 2 seferde*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Geçen sene kaça aldınız*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) tl den almıştık ihaleyi*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey yaklaşık maliyet için (.....) hanım (.....) tl yazmamızı söylemişti*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Biyosidal istiyor mu*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Evet (.....) bey*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Nakliye size mi ait*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Nakliye dahil olarak (.....) bey*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) bey Mayi kloru hep o şekilde fiyat alıyoruz*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *(.....) yazalım*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *İnşallah alırız*
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Çok teşekkür ederim (.....) bey inşallah alırız işiniz rast gelsin*

11.06.02024
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....):

ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Günaydın (.....) bey ihaleyi aldık* 🤲

Bulgu-35

(107) 16.01.2025 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

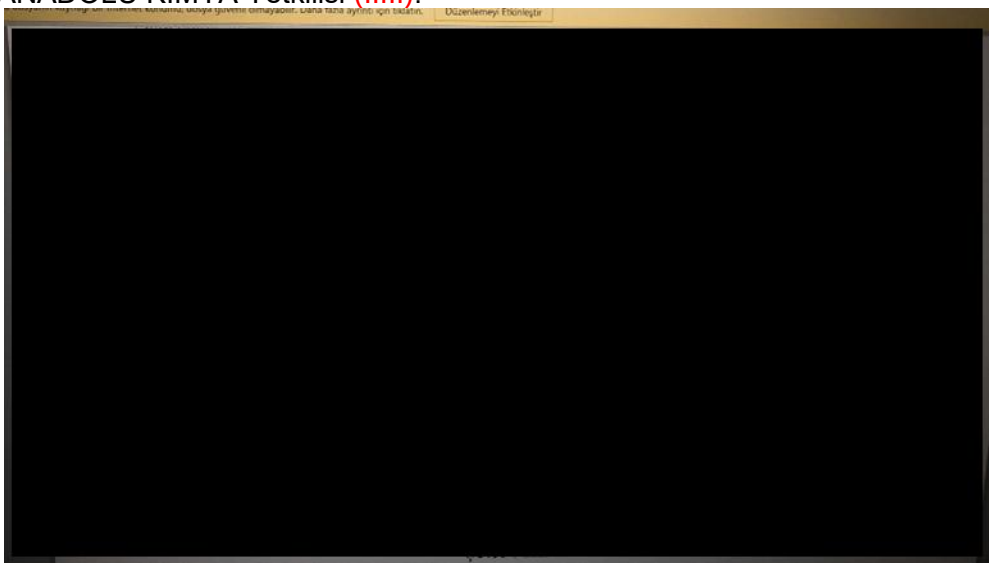
16.01.2025
…
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Abi günaydın*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Balıkesir hipokloröze çıkmış yine*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Günaydın abi.*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Niye acaba*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Hemen öğrençyorum*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Bişiler olmuştur*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....)*
KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....): *Ym[27] yi çok yüksek verdik biz hypoda*

Bulgu-36

(108) 27.01.2025 – 28.01.2025 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

[27] Yaklaşık maliyeti ifade etmektedir.

27.01.2025
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Merhaba (.....) bey ereğli belediyesi için (.....) hanım alış fiyatımızı bildirdi (.....) tl bizim ihaleye fiyat ne yazmamızı uygun görürsünüz iyi çalışmalar dilerim (bu mesaj düzenlenmiştir.)*
28.01.2025 saat 14.42
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....):

ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Merhaba(.....) bey ihaleyi aldık* 🙏
ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....): *Çok teşekkür ederim*

I.3.4. KUZEY KİMYA'da Gerçekleştirilen Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

Bulgu-37

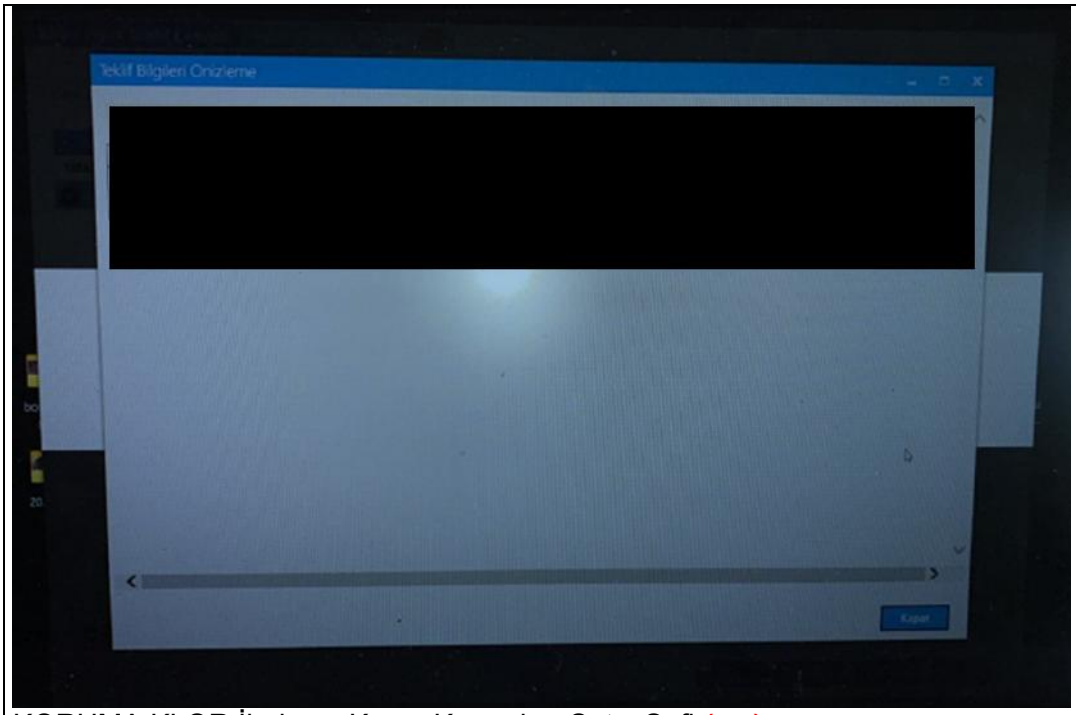
(109) 15.02.2023 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

15.02.2023
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....): *(.....) Bey merhaba nasılsınız*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *İyi siz*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Buyrun*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....): *Ben de iyiyim sağolun*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....): *BTSO demir üç fiyatınız nedir*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....): *Yeni ihale almışsınız sanırım*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Evet*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Bakıyım hemen*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Biz (.....) dolar aldık*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *(.....) hanım ve (.....) bey ne uygun görürse bize kesebilirler*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Onlar bilir bize keseceği fiyatı ihale onların*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Miktar nedir peki*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Toplu açayım fiyatta sıkıntı olmasın*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) *400 ton*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *Tamam teşekkürler*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) *Rica ederim*
KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) *den açıyorum (.....) Bey in bilgisi dahilinde*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) *Tmmdır*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) *Nasıl uygun görürseniz*

Bulgu-38

(110) 12.06.2023 ve 13.06.2023 tarihlerinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

12.06.2023
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Günaydın aski hipo için yaklaşık maliyet ne kadar verdik öğrenebilirmiyim ona göre teminat alacağım*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Günaydın bz (.....) tl aldık*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *fiyat verildi mi ihaleye*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....):*(.....) hanım fiyat ekranını iletsinler dedi yanlışlık olmasın diye,(.....) TL olması gerekiyor*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmm*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Fiyat vermediler*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tömdır*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Yarın 2 de*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)*: tamamdır*
13.06.2023
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....):

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)*: uygun*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): (bir word dosyası paylaşılmıştır.)
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *o biyosidalin altındaki belgeler varya*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *onları yazdığınız satırları silin*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): (mesaj silinmiştir.)
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *evet*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....):

> *HİPO*
> *Belge adı: BİYOSİDAL ÜRÜN RUH. GEÇERLİLİK SÜRELERİ HAKKINDA DİLEKÇE*
> *Açıklaması : İdarenize sunulan biyosidal ruhsatnamesi üzerinde, ruhsatın geçerlilik süresi 31.12.2021 dir. İlgili bakanlık E-19020089-105.99 sayılı yazısında süresinin 31.12.2025 tarihine kadar uzatıldığını beyan etmiştir. İdarenize tarafımızca düzenlenen dilekçedir.*
> *Belge Adı: BİYOSİDAL ÜRÜN RUH. GEÇERLİLİK SÜRELERİ HAKKINDA E-19020089-105.99 Sy. Yazı*
> *Açıklaması:T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI HALK SAĞLIĞI GEN. MÜD İLGİLİ YAZISI*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi(.....): *bu sekilde kaydedin daha doğru olur*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmm*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Doğru diyordunuz*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): (Sözleşme-.PDF isimli bir dosya paylaşılmıştır.)
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *SON Bİ KEZ* 😊
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *uygun bence şimdi*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmm*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Göndereyimmi*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *gönderebilirsiniz*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmm*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Teşekütler*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *kolay gelsin*

Bulgu-39

(111) 14.11.2023 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

14.11.2023
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey ankara kostik için (.....) TL/TON vermişiz yaklaşık maliyet*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmmdır*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): (sıvı sodyum hidroksit (sudkostik) numunesi kimyasal analizine ilişkin pdf dosyası paylaşılmıştır)
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *bu gün kargoya veriyoruz yarın sizde*

Bulgu-40

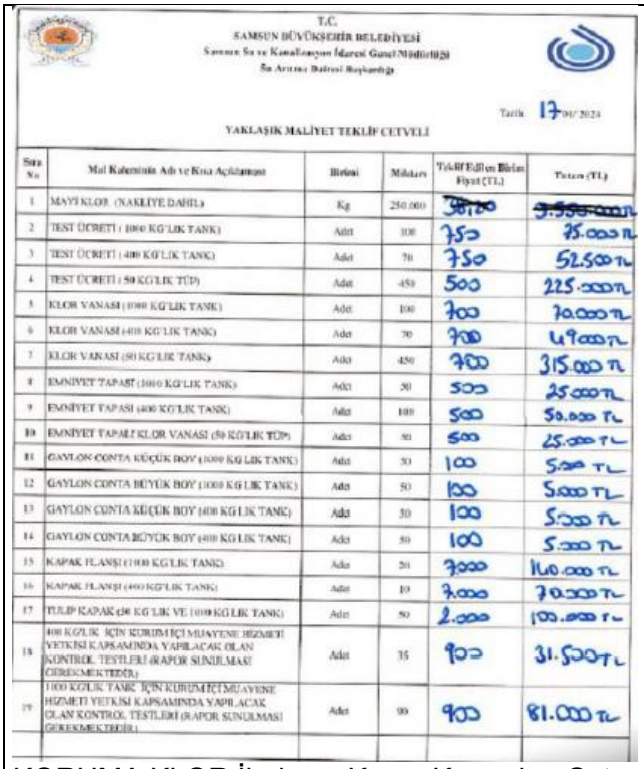
(112) 16.01.2024 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

16.01.2024
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) bey sizin şirket mailinden Kırklareli bld için teklif gönderildi bize. ben fiyatları size yazsam iletir misiniz mailibize yazan kişiye*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *mailden çok fiyat göndermek istemiyoruz.*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmmdır*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tabiki hemen gönderelim ü*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....):
sıvı klor:(.....) TL/kg
Mayi klor :(.....)TL/kg
400 kg tank per. bakım :(.....) TL/Ad.
400 kg emniyet kapalı klor vanası :(.....) TL/Ad
400 kg emniyet tapası değişimi:(.....) TL/Ad.
Boya :(.....) TL/ad
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *teşekkürler*

Bulgu-41

(113) 19.03.2024 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir.

19.03.2024
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) BEY*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Edendim buyrun*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *SAMSUN FİYATLARINIZ ; MAYİ KLOR (.....) TL+BAKIMLAR*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....):

T.C.
SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Su Arıtma Dairesi Başkanlığı

Tarih: 17/12/2024

YAKLAŞIK MALİYET TEKLİF CETVELİ

Sıra No	Mal Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Tutarı (TL)
1	MAYİ KLOR (NAKLİYE DAHİL)	Kg	250.000	38,00	~~9.500.000 TL~~
2	TEST ÜCRETİ (1000 KG'LIK TANK)	Adet	100	750	75.000 TL
3	TEST ÜCRETİ (400 KG'LIK TANK)	Adet	70	750	52.500 TL
4	TEST ÜCRETİ (50 KG'LIK TÜP)	Adet	450	500	225.000 TL
5	KLOR VANASI (1000 KG'LIK TANK)	Adet	100	700	70.000 TL
6	KLOR VANASI (400 KG'LIK TANK)	Adet	70	700	49.000 TL
7	KLOR VANASI (50 KG'LIK TANK)	Adet	450	700	315.000 TL
8	EMNİYET TAPASI (1000 KG'LIK TANK)	Adet	50	500	25.000 TL
9	EMNİYET TAPASI (400 KG'LIK TANK)	Adet	100	500	50.000 TL
10	EMNİYET TAPALI KLOR VANASI (50 KG'LIK TÜP)	Adet	50	500	25.000 TL
11	GAYLON CONTA KÜÇÜK BOY (1000 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
12	GAYLON CONTA BÜYÜK BOY (1000 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
13	GAYLON CONTA KÜÇÜK BOY (400 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
14	GAYLON CONTA BÜYÜK BOY (400 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
15	KAPAK FLANŞI (1000 KG'LIK TANK)	Adet	20	7.000	140.000 TL
16	KAPAK FLANŞI (400 KG'LIK TANK)	Adet	10	7.000	70.000 TL
17	TULİP KAPAK (50 KG'LIK VE 1000 KG LIK TANK)	Adet	50	2.000	100.000 TL
18	400 KG'LIK İÇİN KURUM İÇİ MUAYENE HİZMETİ YETKİSİ KAPSAMINDA YAPILACAK OLAN KONTROL TESTLERİ (RAPOR SUNULMASI GEREKMEKTEDİR)	Adet	35	900	31.500 TL
19	1000 KG'LIK TANK İÇİN KURUM İÇİ MUAYENE HİZMETİ YETKİSİ KAPSAMINDA YAPILACAK OLAN KONTROL TESTLERİ (RAPOR SUNULMASI GEREKMEKTEDİR)	Adet	90	900	81.000 TL

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *SODYUM HİPOKLORİT ;(.....) TL DEN MAKTUP ALABİLİRSİNİZ*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmmdır*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Anlayamadım*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Artı bakım ne demek*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Üzerine mi eklicem*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *şimdi ihaleye fiyat verirken klor için ayrı bakımlar için ayrı kalem var*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *sadece klora vereceğiniz rakam (.....)*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): (paylaşılan fotoğraf alıntılanarak) *onun dışındaki bakım kalemleri şu fotoğrafta attığım kalemler de var bunlarada fiyat vereceksiniz.*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmmdır*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): (paylaşılan fotoğraf alıntılanarak) *o kalemlerde yazdığımız fiyatları verebilirsiniz*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Ben perşembe gelsem benim pc den versek olurmu beraber*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *olur*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *ihale cuma*
KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *siz teminatınızı bu rakamlara göre alın su an atma sebebim o*
KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....): *Tmmdır teşekkürler*
…

Bulgu-42

(114) 19.12.2024 tarihinde Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Arıtma Tesisleri Dairesi Başkanlığı (BASKİ) Kimya Mühendisi (.....) tarafından adresine gönderilen *"yaklaşık maliyet"* konulu e-posta yazışmasının ekinde yer alan 1000 ton sodyum hipoklorit alım işi ile ilgili *"Teknik şartname.docx"* ve *"Yaklaşık Maliyet Formu 2.xlsx"* isimli dosyalar 20.12.2024 tarihinde info@kuzey-kimya.com uzantılı e-posta adresi tarafından KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....)'a iletilmiştir.

I.4. Değerlendirme

(115) Rekabetin engellenmesi amacıyla hareket eden teşebbüsler, ihalelerde ortak hareket ederek, fiyat tespiti, ihale ve bölge paylaşımı gibi bazı eylem ve uygulamalarda bulunabilmektedir. Bu ve benzeri uygulamalar ise 4054 sayılı Kanun'un, bir piyasada doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaları, uyumlu eylemleri ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerini yasaklayan 4. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir.

(116) Bu çerçevede ve yerinde incelemelerde elde edilen belgeler doğrultusunda, soruşturma tarafı teşebbüslerin eylemlerinin özellikle ihale ve/veya doğrudan temin süreçlerinde danışıklı teklif ve/veya buna yönelik bilgi değişimini içerdiği, dolayısıyla söz konusu iddiaların niteliği itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınabileceği değerlendirilmektedir.

(117) Kamu alımlarının rekabetçi bir yapıda olması gereken teklif toplama sürecindeki danışıklı hareketler de rekabet ihlali olabilmekte, ihaleye katılan ya da katılma imkânı olan teşebbüslerin danışıklı davranmaları, ihaleden beklenen faydaların ortaya çıkmasına engel olabilmektedir. Kamu alım piyasalarında teklif sunan teşebbüslerin ihalelerde ve/veya diğer kamu alım usullerinde danışıklı teklif vermeleri ve buna benzer davranışlarla rekabeti kısıtlamaları 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmektedir. Anılan madde çerçevesinde idarelere sunulan tekliflerin teşebbüslerce birbirlerinden bağımsız bir şekilde hazırlanması ve ihalede rekabet ortamı oluşması beklenmektedir.

(118) Yukarıda değinilen hususlar çerçevesinde aşağıdaki bölümde; 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine ilişkin genel çerçeveye ve bilgi değişimine yönelik teoriye, soruşturma tarafı teşebbüsler arasındaki ikili dağıtım yapısına ve teorisine, kamu alım süreçleri hakkındaki bilgilere değinildikten sonra yerinde incelemelerde elde edilen belgeler özelinde yapılan tespitlere yer verilecektir.

I.4.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

I.4.1.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesine Yönelik Teorik Çerçeve

(119) 4054 sayılı Kanun'un 'Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar' başlıklı 4. maddesinin ilk fıkrasında; "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır*." hükmü yer almaktadır.

(120) Söz konusu hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, bağımsız olarak belirlemesidir. Rekabeti bozucu nitelikteki anlaşmaların varlığı halinde, teşebbüslerin bağımsız davranışlarının yerini, anlaşma taraflarının ortak çıkarlarına hizmet eden koordineli davranışlar almaktadır. Bu tür anlaşmalar, serbest piyasa ekonomisinden elde edilmesi beklenilen faydaları azaltarak kaynakların etkinsiz kullanılmasına ve serbest piyasa sisteminin sağladığı refahın piyasadaki aktörlere hak etmedikleri oranda dağılmasına yol açmaktadır.

(121) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi incelendiğinde, teşebbüsler arasında gerçekleştirilen ve amacı veya etkisi yahut potansiyel etkisi itibarıyla rekabeti sınırlayıcı nitelik taşıyan her türlü anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararının yasaklandığı görülmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde; "*Bu Kanunun amacı*

rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, hukuki şekil şartlarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi yoktur." denilmek suretiyle, rekabet hukukunda "anlaşma" kavramının borçlar hukukundaki "sözleşme" kavramından daha geniş bir kavram olduğuna dikkat çekilmekte ve bağlayıcı olma, yazılı şekil, yükümlülüklerin ifa edilmemesi halinde uygulanacak yaptırımın düzenlenmesi yahut yürürlük koşulları gibi herhangi bir şekil şartı aranmamaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında bir anlaşmanın varlığı için teşebbüsler arasında aynı yönde bir irade uyuşmasının bulunması yeterlidir.

(122) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanması bakımından önem arz eden bir başka husus, anılan madde kapsamına giren uygulamaların amaç veya etki unsurlarından sadece birini barındırmasının Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varılması için yeterli kabul edilmesidir. Dolayısıyla rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşmaların varlığı halinde ihlalin gerçekleşmesi için bu anlaşmanın uygulanması veya piyasada rekabeti bozucu etkilerinin görülmesi veya bu etkilerin ispatı aranmamaktadır. Fiyat tespiti, arz kısıtlaması, pazar veya müşteri paylaşımı gibi açık kısıtlamaların amacı itibarıyla rekabeti kısıtlayıcı oldukları kabul edilmekte ve bu tür anlaşmalar, pazardaki mevcut veya potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek görülmeksizin yasaklanmaktadır.[28]

(123) Rekabet hukuku uygulamasında her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu çerçevede ihlalin varlığı yahut hangi teşebbüslerin ihlale taraf olduğu değerlendirilirken, elde edilen delillerin miktarından ziyade bu delillerin nitelik itibarıyla ihlali ispatlamaya yeterli olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla kimi hallerde tek bir delil dahi ihlal iddiasının ispatı için yeterli kabul edilebilmektedir.[29]

(124) Delillerin değerlendirilmesi bakımından dikkate alınması gereken bir başka husus, mevcut delillerin ispat gücü ölçülürken her bir belgenin münferit olarak ispat standardını sağlamasının zorunlu olmaması, diğer bir ifadeyle delillerin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekliliğidir. Zira anlaşmaların ve danışıklı ilişkilerin ispatında iletişim delilleri ve iktisadi deliller de kullanılabilmektedir. Bu çerçevede her bir delilin konu, süre, taraflar gibi ihlalin tüm unsurlarını içermesi gerekmemekte, birbirleriyle tutarlı olmaları koşuluyla, delillerin bir bütün olarak anılan unsurları ortaya koymalarının yeterli olacağı kabul edilmektedir.[30] İlaveten elde edilen belgelerde teşebbüslerin irade beyanlarının sarih olarak yer alması zorunluluğunun bulunmadığının belirtilmesinde yarar görülmektedir. Zira Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde belirtildiği üzere rakipler arasında gerçekleştirilen anlaşmalar herhangi bir şekil şartına tabi olmadığından, irade beyanlarının yazılı veya sözlü, sarih yahut zımni olarak sunulması mümkündür. Özellikle fiyat, arz miktarı, satış stratejisi, maliyet gibi stratejik verilere ilişkin bilgiler içeren iletişimler tek taraflı olarak sunulduğunda dahi rekabet ihlali olarak değerlendirilebilmektedir.

---

[28] Kurulun 07.03.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı, 08.03.2013 tarihli ve 13-13/198-100 sayılı, 18.02.2016 tarihli ve 16-05/117-52 sayılı, 21.11.2016 tarihli ve 16- 40/662-296 sayılı, 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı kararları; Danıştay 13. Dairesi 16.12.2015 tarihli, E.2015/4548, K.2015/4616 sayılı kararı.

[29] Kurulun 13.04.2023 tarihli ve 23-18/323-108 sayılı, 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı kararları.

[30] Kurulun 08.03.2013 tarihli ve 3-13/198-100 sayılı, 14.01.2016 tarihli ve 16-02/44-14 sayılı kararları.

(125) Yukarıda değinildiği üzere 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan hükmün temel amacı, her bir teşebbüsün kendi ticari politikalarını ve piyasadaki faaliyetlerini tek başına, başka bir deyişle bağımsız olarak belirlemesini sağlamaktır. Bunun gerekçesi, piyasadaki rekabetin ortaya çıkmasını tetikleyen temel dinamiğin, teşebbüsler arasında birbirlerinin ne şekilde davranacağına ilişkin olarak yaşanan belirsizlik olduğu yönündeki kabuldür. Dolayısıyla teşebbüslerin gelecekteki davranışlarına yönelik belirsizliği azaltan veya ortadan kaldıran davranışların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılabilmektedir. Fiyat, arz miktarı, satış koşulları, maliyet gibi stratejik nitelikte bir bilgiyi alan teşebbüs, rekabeti sınırlayıcı bir uzlaşmanın tarafı olmayacağını derhal ve açıkça karşı tarafa bildirmediği sürece uzlaşmaya zımnen irade göstermiş sayılmaktadır.[31] Zira rakiplerinden, anılan nitelikte bir bilgi alan teşebbüsün, sözü edilen bilgileri kendi ticari politikalarında dikkate almamasının mümkün olmadığı kabul edilmektedir. Bir başka ifadeyle, rakiplerinin fiyatının artacağını ya da sabit kalacağını bilen bir teşebbüs için geleceğe ilişkin belirsizlik azalmakta, fiyatlama kararları bu bilgiye göre şekillenmekte, bu durum ise teşebbüsün rekabet hukuku anlamında rakiplerinden bağımsız karar vermediği anlamına gelmektedir.[32]

(126) Kurulun Otomotiv kararına karşı açılan davalara ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesi tarafından alınan kararlarda[33] bu hususa ilişkin olarak şu değerlendirmelere yer verilmektedir: "*Rekabet açısından önemli olduğunda kuşku bulunmayan geleceğe ilişkin rekabete hassas bilgilerin piyasada rekabet edilen başka bir teşebbüsle paylaşılmasında, rekabeti ihlal edici bir amacın olduğu şüphesi ortaya çıkacaktır. Nitekim gerek Avrupa* Birliği *Adalet Divanının (ABAD'ın) "T-Mobile" kararında gerekse doktrinde rakipler arasında gelecekteki davranışlarına yönelik belirsizlikleri ortadan kaldırabilecek nitelikte olan bilgi paylaşımlarının rekabete aykırı olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Söz konusu rekabete hassas bilgi; geleceğe ilişkin fiyat veya buna ilişkin stratejik bir bilgi olduğu takdirde, rekabeti ihlal etme amacının ayrıca irdelenmeye ihtiyaç göstermeyecek şekilde ortada olduğu da açıktır. Ayrıca, teşebbüsler arası bilgi paylaşımlarının, piyasada bir etkisinin olmadığı ileri sürülebilirse de, belirtilen rekabete hassas bilgi paylaşımının, teşebbüslerin gelecekte piyasada alacakları kararlarda etkili olacağının aksi ispatlanmadıkça kabul edilmesi gerekmektedir. Bu durum, ABAD'ın "Polypropylene" ve "Sugar" kararlarında teşebbüsler aleyhine bir karine olarak değerlendirilmiştir. Bir başka anlatımla; fiyatların yükseltilmesi hususunda rakipler arasında kesin bir anlaşmaya varılmasa dahi bir rakibin geleceğe ilişkin fiyatlama stratejisini açıkladığı bir toplantıya sadece katılmış olmak da bir karine olarak kabul edilmektedir.*".

(127) Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde bilgi değişimi en yalın şekliyle aynı pazarda faaliyet gösteren birden fazla teşebbüsün, tek yanlı veya karşılıklı olarak her türlü ticari verilerini kapalı veya açık bir biçimde paylaşması olarak tanımlanabilecektir. Bilgi değişimi, bir anlaşmanın temel konusunu oluşturabileceği gibi, başka bir yatay anlaşmanın parçası da olabilmektedir. Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'a (Yatay İşbirliği Kılavuzu) göre bilgi değişiminin, 4. madde kapsamında rekabeti kısıtlama etkisinin bulunması için, fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği ya da inovasyon gibi rekabet parametrelerinden en az biri üzerinde olumsuz etki doğurabilecek nitelikte olması gerekmektedir. Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı

[31] Kurulun 08.03.2013 tarihli ve 13- 13/198-100 sayılı kararı.
[32] Kurulun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı, Kurulun 08.03.2013 tarihli ve 13- 13/198-100 sayılı kararı, Kurulun 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı kararı.
[33] Kurulun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı.

etkisinin değerlendirilmesinde, ilgili pazarın özellikleri ile bilgi değişiminin nitelikleri dikkate alınmaktadır[34]. Rakipler arasındaki bilgi değişimi, fiyat veya miktar tespiti amacını taşıyan bir anlaşma niteliği taşıdığında kartel olarak kabul edilmektedir.[35]

I.4.1.2. Rekabet Hukukunda İkili Dağıtım

(128) Üreticiler ve tedarikçiler sunmuş oldukları mal ve hizmetleri kendi ekonomik bütünlüklerinde yer alan birimleri aracılığıyla dağıtabilmektedirler. Bazı teşebbüsler ise dağıtım işini bağımsız dağıtıcılar aracılığıyla sağlamaktadır. Bazı örneklerde ise teşebbüsler hem bağımsız dağıtıcılar vasıtasıyla hem de kendi bayileri ile aynı anda dağıtım yapabilmektedir. Sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu bu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dolayısıyla üretici aynı zamanda dağıtıcı olarak hareket ederek ürününün dağıtımını gerçekleştiren bağımsız dağıtıcılar ile rekabet etmektedir.

(129) İkili dağıtım modeli, üretici ve dağıtıcı arasında hem yatay hem dikey ilişkinin bir arada var olması sonucunu doğurmaktadır. İkili dağıtım sağladığı faydalarla üreticiye rakipleri karşısında rekabetçi üstünlük kazandırabilecektir. Bununla birlikte bu sistemin doğası gereği karma bir yapı içermesi rekabet karşıtı etkilere zemin oluşturabilmektedir.

(130) İkili dağıtım sisteminin varlığı bağımsız dağıtıcının karar alma özgürlüğünün veya rekabet etme yeteneğinin kısıtlanmasıyla bir araya geldiğinde rekabet karşıtı etkiler doğmaya başlayacaktır.[36] Bu durum özellikle sağlayıcının yüksek pazar gücüne sahip olduğu durumlarda karşımıza çıkabilmektedir.

(131) Geleneksel üretici-dağıtıcı ilişkisi tartışmasız bir şekilde dikey olarak tanımlanırken üreticinin dağıtıcı ile aynı seviyede faaliyet göstermeye başlaması, üretici ile dağıtıcı arasındaki ilişkiye yatay bir boyut kazandırmakta ve bunun bir sonucu olarak öncesinde dikey nitelikte görülen bir kısıtlamanın rakipler arası bir anlaşma olarak yeniden sınıflandırılması söz konusu olabilmektedir. Örnek vermek gerekirse üreticinin dağıtıcısına satış fiyatını belirlemeye yönelik bir kısıtlama getirmesi ve dağıtıcının da bunu uygulaması dikey ilişki kapsamında yeniden satış fiyatının tespiti olarak değerlendirilebilecekken, ikili dağıtım söz konusu olduğunda aynı kısıtlamanın yatay düzlemde rakipler arası fiyat tespiti anlaşması olarak görülme ihtimali bulunmaktadır. Üreticinin dağıtım seviyesine katılımı ne kadar fazlaysa bir başka deyişle, karma ilişki içinde doğrudan dağıtımın payı ne kadar yüksekse dağıtım sisteminin uygulanmasında dikkatli olunmadığı sürece, üreticinin getirdiği bir kısıtlamanın yatay ihlal olarak sınıflandırılma riski o kadar yüksek olacaktır.[37]

(132) İkili dağıtımda alışılagelmiş üretici güdülerinin farklılaşmasından dolayı yeniden satış fiyatı tespitinin tek taraflı davranış olduğu varsayımının değişebileceği ileri sürülmektedir.[38] Bu görüşe göre ikili dağıtıcı yeniden satış fiyatının tespitiyle kendi sahipliğindeki doğrudan satış kanalı ile bağımsız dağıtıcılar arasındaki fiyat rekabetini ortadan kaldırabilecektir. Böylelikle üretici alt pazardaki oluşturacağı fiyat birliği sayesinde rekabetçi pazarın üzerinde bir kazanç elde edecek ve bağımsız dağıtıcılar

[34] Yatay İşbirliği Kılavuzu para. 58.
[35] A.g.k. 44.
[36] ZWIRB, R. (1988), "Dual Distribution and Antitrust Law", Loyola of Los Angeles Law Review, Cilt: 21, Sayı: 4, s. 1273-1342.
[37] BANKS, T. L. (2019), Distribution Law: Antitrust Principles and Practice, Third Edition, Wolters Kluwer Law & Business, New York.
[38] DESSAU, R. S. (1985), "A Definition of Agreement: Identifying Purely Unilateral Conduct In Vertical Price Restriction Cases", Valparaiso University Law Review, Cilt: 19, Sayı: 3, s 765-800.

da yine aynı kazancı elde etme motivasyonuyla ikili dağıtıcının belirlediği fiyata rıza göstereceklerdir. Bağımsız dağıtıcıların belirlenen perakende satış fiyatına uymaması durumunda, ikili dağıtıcı yavru şirketine bağımsız dağıtıcılara yansıttığı fiyatın altında satış yaparak bağımsız dağıtıcıların rekabetçi gücünü kırabilecektir. Böylelikle pazar kaybı yaşama endişesi oluşan bağımsız dağıtıcılar belirlenen fiyata uyum sağlayacaklardır. Dolayısıyla ikili dağıtım modelinde görülebilecek bir fiyat kısıtlaması, tarafların ortak iradeleri ve ortak çıkarları doğrultusunda belirledikleri bir fiyat anlaşması olabileceği gibi, üreticinin dikte ettiği bir kısıtlama olarak da gerçekleşebilecektir. Bu ikilem her bir olay bazında yapılacak değerlendirmelerin de farklılaşmasını berberinde getirmektedir.

(133) Rakiplik ilişkisinin artmasıyla birlikte fiyata ve diğer satış koşullarına dair artan şeffaflık fiyat paralelliği riskini ve taraflar arasındaki bilgi değişimlerinin rekabet karşıtı etkilerini artırabilecektir.

(134) İkili dağıtıcının dağıtım seviyesinde faaliyet gösteren bağlı şirketi ile bağımsız dağıtıcılar arasında fiyata veya diğer rekabetçi değişkenlere dair doğrudan iletişimin var olması yine bir ikilem yaratmaktadır.[39] Zira üretici ile dağıtıcı arasındaki tedarik ilişkisi kapsamında makul görülebilecek bilgi paylaşımları, rakipler arasında gerçekleştiğinde rekabetçi endişeler doğurabilmektedir. Bilgi değişimine ilişkin yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında ikili dağıtıcı ile bağımsız dağıtıcılar arasında rekabete duyarlı bilgilerin değişimi tedarik ilişkisinden ziyade alt pazardaki yatay ilişki bağlamında değerlendirildiğinde yaptırımları oldukça farklı olabilecektir.

(135) Keza bu duruma ilişkin olarak 2022 yılında güncellenen yeni dikey grup muafiyeti düzenlemesi (Vertical Block Exemption Regulation – VBER –) ile ikili dağıtım konusunda değişiklikler meydana gelmiş ve bazı hususlara netlik kazandırılmaya çalışılmıştır.

(136) Bu çerçevede (i) doğrudan dikey anlaşmanın uygulanması için gerekli olmayan ya da (ii) mal veya hizmetin üretim ya da dağıtım kalitesini iyileştirmek bakımından gerekli olmayan bilgi paylaşımlarınının muafiyetten yararlanamayacağı değerlendirilmektedir.[40] Bir diğer deyişle bilgi değişimi, dikey anlaşmanın uygulanmasıyla doğrudan ilgili ve sözleşme konusu mallarının veya hizmetlerin üretimini veya dağıtımını iyileştirmek için gerekli olmalıdır. Ayrıca yeni VBER'de sağlayıcı ile alıcı/dağıtıcı arasındaki bilgi alışverişinin, özellikle üretim ve dağıtım süreçlerinin optimize edilmesi bakımından dikey anlaşmaların rekabeti artırıcı etkileri olabileceği vurgulanmakla birlikte ikili dağıtım yapısı içerisinde belirli türdeki bilgi alışverişlerinin yatay rekabet endişelerine neden olabileceği ifade edilmektedir.[41]

(137) Bu kapsamda yeni VBER, ikili dağıtım bağlamında gerçekleşen tüm bilgi alışverişini doğrudan muafiyet kapsamına almamaktadır. Grup muafiyeti, bilgi alışverişinin belirli koşulları sağlamasına bağlı kılınmıştır. Komisyonun Yeni Dikey Kılavuz'unda - *Guidelines on vertical restraints* - bağlayıcı bir liste sunulmamakla birlikte ikili dağıtım yapısı içerisinde grup muafiyetinden yararlanması muhtemel olan bilgi değişimi türleri ile grup muafiyetin yararlanması olası görülmeyen bilgi türlerine örnekler verilmiştir. Yeni Dikey Kılavuz'un 100. paragrafında ikili dağıtım ilişkisi çerçevesinde grup muafiyetinden yararlanması muhtemel olmayan haller aşağıdaki şekilde özetlenebilcektir:

---

[39] ABA (2008), Antitrust Handbook for Franchise and Distributions Practitioners, ABA Book Publishing, ABD.
[40] VBER par. 13.
[41] VBER par. 13.

- Sağlayıcının veya alıcının/dağıtıcının, sözleşme konusu mal veya hizmetleri alt pazarda (nihai müşterilere) satmayı planladığı gelecekteki fiyatlara ilişkin bilgiler.
- Sözleşme konusu mal veya hizmetlerin tanımlanmış nihai kullanıcılarına/müşterilerine ilişkin bilgiler. Ancak bu tür bilgilerin değişimi aşağıdaki durumlarda gerekli ise istisna olabilir:
    - Tedarikçinin veya alıcının belirli bir son kullanıcının gereksinimlerini karşılayabilmesini sağlamak amacıyla oluşan durumlar; örneğin sözleşme konusu malların veya hizmetlerin son kullanıcının gereksinimlerine göre uyarlanması, son kullanıcıya müşteri sadakat programı dâhil olmak üzere özel koşullar sağlanması veya garanti hizmetleri dâhil olmak üzere satış öncesi veya sonrası hizmetler sağlanması.
    - Seçici bir dağıtım anlaşması veya belirli son kullanıcıların tedarikçiye veya alıcıya tahsis edildiği münhasır bir dağıtım anlaşmasının uygulanmasını veya uyumluluğunun izlenmesini sağlamak amacıyla oluşan durumlar.
- Alıcının kendi markası altında sattığı mallarla ilgili bilgilerin, bu malların üreticisi de olan rakip markalı malların üreticisi bir sağlayıcı ile paylaşılması (üretici aynı zamanda dağıtıcı ile rakip olmadığı başka bir deyişle kendi markası adı altında satışının bulunmadığı durumlarda).

(138) Yukarıda yer verilen yeni Dikey Kılavuz'un ilgili hükümlerinden de anlaşılacağı üzere tarafların gelecekteki fiyatlandırma stratejileri hakkında, pazar paylarını veya müşterilerini bölüşmek amacıyla ya da rekabetçi davranışlarını etkileyebilecek hassas stratejik bilgilerin paylaşımı rekabet hukuku açısından endişe doğurabilecek nitelikte olabilecektir. Bu tür kapsamını aşan bilgi değişimlerinin bağlayıcı olmamakla birlikte VBER kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı belirtilmiştir.

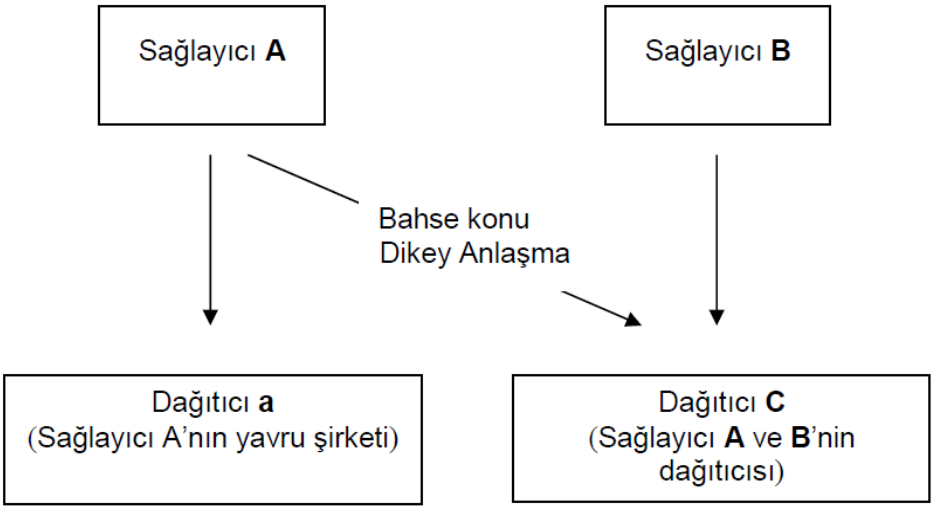
(139) Diğer yandan Türk rekabet hukukunda AB düzenlemeleri ile örtüşen şekilde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesince rekabeti kısıtlayan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliği kararları yasaklanmaktadır. Ancak Dikey Kılavuz'da belirtildiği üzere, markalar arası rekabetin artmasına ve üretim ve dağıtım sürecinin kurulmasına katkı sağlayan dikey anlaşmalar, belirli koşulları sağlamaları hâlinde Kanun'un 4. maddesi ile getirilen yasaktan muaf tutabilmektedir. Bu kapsamda 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğ (2002/2 sayılı Tebliğ) ile Dikey Kılavuz, dikey anlaşmaların grup olarak 4. madde hükümlerinden muaf tutulma koşullarını belirlemektedir.

(140) 2002/2 sayılı Tebliğ'in ikinci maddesinde, *"Üretim veya dağıtım zincirinin farklı* seviyelerinde *faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar"* dikey anlaşmalar olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, ikili dağıtım modelinde tedarikçi ile bağımsız dağıtıcı arasında dikey nitelikte bir ilişki bulunmaktadır. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 6. paragrafında:

> *"…sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi değil dağıtıcısı olduğu dikey anlaşmalar grup muafiyetinden yararlanabilir..."*

denilmektedir. Bahsedilen bu ilişki aşağıdaki şekilde sunulmaktadır:

Şekil-1: İkili Dağıtım Sistemi Örneği

(141) Bunun yanı sıra, ikili dağıtım modelinde dağıtımı da yapan sağlayıcıyla bağımsız dağıtıcı aynı ürün pazarında faaliyet göstermektedirler. Teşebbüslerin rakip olup olmadıkları ise aynı ürün pazarında faaliyet gösterip göstermediklerine göre belirlenmektedir. Bu çerçevede, ikili dağıtım modelinde sağlayıcıyla bağımsız dağıtıcı rakip olarak faaliyet göstermektedirler. Nitekim Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 5. paragrafına göre Türkiye'de aynı ürün pazarında faaliyette bulunan veya bulunma potansiyeline sahip sağlayıcılar rakip teşebbüs olarak değerlendirilmektedir. Benzer şekilde Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un 11. paragrafında:

> *"Üretim ya da dağıtım zincirinin farklı aşamalarında faaliyet gösteren teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalar, yani dikey anlaşmalar, ilke olarak bu Kılavuz kapsamında değildir. Ancak dikey anlaşmalar, örneğin dağıtım anlaşmaları, rakipler arasında yapıldığı ölçüde, pazarda yatay anlaşmalara benzer etkiler doğurabilir. Bu nedenle, rakipler arasındaki dikey anlaşmalar, bu Kılavuz'un kapsamına girmektedir. Bununla birlikte, bu tür anlaşmaların, 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ve Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Rakipler Arasında Olmayan Belirli Nitelikteki Fason Üretim Anlaşmalarına İlişkin Kılavuz'a göre de incelenmesi gerekebilir."*

denilmektedir.

(142) Bu nedenle, anılan ikili dağıtım modeli "hibrit ticari uygulamalar" şeklinde tanımlanabilmektedir.[42] Yukarıda yer verilen mevzuat ve yapılan değerlendirmeler ışığında, ikili dağıtım modelinde teşebbüsler arasındaki anlaşmaların Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz, 2002/2 sayılı Tebliğ ve Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Fason Üretim Anlaşmalarına İlişkin Kılavuz'a göre de incelenmesi gerekebilecektir. Söz konusu anlaşmaların hangi kapsamda değerlendirilmesi gerektiği ise her bir olay özelinde ve kısıtların niteliğinin tespit edilmesi sonucunda belirlenecektir.

(143) Türkiye'de anılan düzenlemeler çerçevesinde ikili dağıtıcı ile bağımsız dağıtıcılar arasındaki dağıtım anlaşmalarına odaklanılmakta ancak ikili dağıtım modelinde ortaya çıkabilecek yatay yönlü rekabetçi endişelerin ne şekilde ele alınacağına dair herhangi

[42] LIANOS, I. (2009), "The Vertical/Horizontal Dichotomy In Competition Law: Some Reflections With Regard To Dual Distribution And Private Labels", *Private labels, brands, and competition policy: the changing landscape of retail competition içinde*, Oxford University Press, 2009, s. 161-186.

bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumun ikili dağıtım modelinde alt pazardaki rakiplik ilişkisinin hangi perspektifle değerlendirileceği konusunda belirsizlik yarattığı görülmektedir. Söz konusu düzenlemelerin, ikili dağıtıma getirdiği istisnaya rağmen ikili dağıtımı konu eden kararların varlığı taraflar arasındaki dağıtım anlaşmalarının yatay yönlü rekabet ihlallerinin ortaya çıkmasına engel olmadığını göstermektedir.[43]

(144) İkili dağıtıcının hem üretici hem dağıtıcı olarak hareket etmesi ihlale konu eylemin yatay veya dikey olarak nitelendirilmesinde zorluk yaratmaktadır. Bu noktada kritik husus, ihlalin tedarik zincirinin hangi seviyesinde gerçekleştiğini tespit edebilmektir. Bir başka deyişle, taraflar arasındaki ilişkinin yatay mı dikey mi olduğunu tartışmaktan ziyade her iki ilişkinin de varlığını kabul edip ortaya çıkabilecek bir rekabet ihlalinin hangi seviyede ve hangi ilişki kapsamında gerçekleştiğini saptamak gerekmektedir.

(145) Bu itibarla karma ilişkileri ele alan vakalarda rekabet otoritelerinin yapacakları teşebbüsler arası ilişkilerin hangi aşamada gerçekleştiğinin tespiti önem kazanmaktadır. İhlalin hangi ilişki bağlamında gerçekleştiğini tespit edebilmek için bir diğer önemli hususun, iletişim delilleri olduğu görülmektedir. Zira anılan deliller ihlalin tek taraflı olarak üreticinin dikte ettiği bir kısıtla mı veyahut tarafları irade uyuşmasıyla vücut bulan anlaşmadan doğan bir ihlal mi olduğunu ortaya koyabilecektir.[44] Bu noktada öncelikle ikili dağıtım anlaşmalarına ilişkin geçmiş Kurul kararları ele alınacak sonrasında ise dosya kapsamında yapılan değerlendirmelere yer verilecektir.

(146) Kurulun *Yatsan*[45] kararında; yatak pazarında hem üretim hem dağıtım seviyesinde faaliyet gösteren Yatsan'ın bağımsız dağıtıcıların yeniden satış fiyatını belirlediği ve internet satışlarını kısıtladığı iddiaları ele alınmış olup;

- Yatsan'ın dağıtım kanalının, kendi sahipliğindeki perakende satış noktaları ve bağımsız bayilerden oluştuğu,
- Dolayısıyla Yatsan ve bayilerinin dağıtım seviyesinde rekabet hâlinde olduğu,
- Taraflar arasındaki söz konusu ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile ikili dağıtıma getirilen istisna ile örtüştüğü, dolayısıyla Yatsan ve bayileri arasındaki ilişkinin dikey nitelikte olduğu,
- İnceleme kapsamında elde edilen deliller doğrultusunda, dikey ilişki bağlamında Yatsan'ın üretici olarak bayilere ürünlerin Türkiye genelinde bütün satış noktalarında aynı fiyattan satılacağını ve satış politikalarına uymayan her işletmenin uyarılacağını bildirdiği,
- İhlalin dikey nitelikte olması, pazarın büyüyen ve dinamik yapısı, Yatsan'ın önemli bir pazar gücüne sahip olmaması ve rakiplerin pazardaki güçlü varlığı, ihlalin bir yıldan kısa bir süre zarfında uygulanması ve bayilerin satış fiyatının izlenmemesi gibi unsurlar dikkate alınarak Yatsan hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı

sonucuna ulaşılmıştır.

---

[43] BİRCAN S (2022) "Rekabet Hukuku Perspektifinden İkili Dağıtım Sistemi" Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi, Ankara.
[44] BİRCAN S (2022) "Rekabet Hukuku Perspektifinden İkili Dağıtım Sistemi" Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi, Ankara.
[45] Kurulun 23.09.2010 tarihli ve 10-60/1251-469 sayılı kararı.

(147) Kurulun *Linde Gaz*[46] kararında; endüstriyel ve medikal gaz üretimi ve doğrudan satışı ile iştigal eden Linde Gaz ile yeniden satıcılarının davranışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edip etmediği incelenmiş olup;

- LİNDE GAZ'ın endüstriyel ve medikal gaz üretimi ile iştigal ettiğine, YALIZLAR ile ORSEZ'in ise aynı pazarda endüstriyel ve medikal gaz üreticilerinden sıvı halinde aldıkları gazların satışını gerçekleştirdiğine,
- Tedarik ilişkisi kapsamında söz konusu eylemin dikey ilişki çerçevesinde gerçekleştiğine,
- Soruşturma sürecinde elde edilen LİNDE GAZ ile YALIZLAR ve ORSEZ'e ilişkin elde edilen belgelerde tarafların birbirlerinin müşterilerine satış yapmama veya rekabetçi fiyat vermekten kaçınma gibi eylemlerinin bulunduğuna,
- Söz konusu eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil ettiğine, ayrıca 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde sayılan istisna hallerden sayılamayacağına zira LİNDE GAZ ile YALIZLAR ve ORSEZ arasındaki ilişkinin münhasır müşteri grubu veya münhasır bölgeye ilişkin aktif satış yasağına dayanmadığına, taraflar arasında münhasıran kurulmuş bir yeniden satış ilişkisinin bulunmadığı ayrıca kısıtlamanın hem aktif hem pasif satışlara yönelik olduğu dolayısıyla grup muafiyetinden yararlanamayacağına,
- LİNDE GAZ'ın serbest dolumcu olarak adlandırılan ve münhasır olmayan yeniden satıcılara yönelik dikey anlaşma kapsamında gerçekleştirmiş olduğu eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine, dolayısıyla LİNDE GAZ'a idari para cezası verilmesine,
- Ayrıca ihlal tespitinin yapıldığı dikey ilişki bağlamında pasif konumda bulunan yeniden satıcılar YALIZ ve ORSEZ'e idari para cezası verilmesine yer olmadığına

karar verilmiştir.

(148) Kurulun *Kargo*[47] kararında ise posta/kargo taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası incelenmiş olup bu kararda;

- Pazarda hizmet sağlayıcı olarak faaliyet gösteren entegratörlerin; hem kendi dağıtım kanallarıyla hem de yeniden satıcılar aracılığıyla hizmet sunduğu,
- Hizmet sağlayıcı teşebbüsler (HST) ile yeniden satış yapan teşebbüslerin (YST) perakende seviyesinde rakip konumunda bulunduğu,
- Dağıtım pazarında faaliyet gösteren YST'lerin, üretim pazarında faaliyetlerinin bulunmaması nedeniyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile ikili dağıtıma getirilen istisna çerçevesinde taraflar arasındaki ilişkinin dikey nitelikte olduğu,
- Dikey ilişki çerçevesinde hizmet sağlayıcıların yeniden satıcılara getirdiği kısıtlamaların objektif kriterlere göre belirlenmiş münhasır müşteri gruplarına dayanmadığı ve anılan müşterilere aktif satışların yanı sıra pasif satışların

[46] Kurulun 29.08.2013 tarihli ve 13-49/710-297 sayılı kararı.
[47] Kurulun 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı kararı.

da yasaklandığı, bu itibarla kısıtlamanın muafiyete konu olamayacak şekilde ağır ihlal teşkil ettiği,

- İhlalin dikey ilişki kapsamında hizmet sağlayıcılar tarafından dikte edildiği ve bu ilişki kapsamında yeniden satıcıların pasif konumda olduğu değerlendirilerek yalnızca hizmet sağlayıcı teşebbüslerin Kanun'u ihlal ettikleri

sonucuna varılmıştır.

(149) Kararda yer alan karşı görüşte ise ihlale konu eylemin dikey bir kısıtlama olmadığı ve yatay seviyede gerçekleşen bir anlaşma olduğu belirtilmektedir. Zira sektörde hiçbir teşebbüsün hizmetin ifasını tek başına gerçekleştiremediği, hizmetin niteliğine bağlı olarak bir teşebbüsün aynı anda hem sağlayıcı hem de yeniden satıcı konumunda olabileceği, dolayısıyla bu yapının rekabet hukukundaki dikey ilişki tanımıyla örtüşmediği belirtilmiştir. Buna ilaveten elde edilen iletişim delillerinin bir kısmında yeniden satıcılar pasif konumdayken bazılarında ise yeniden satıcıların aktif rolü olduğu ve söz konusu müşteri paylaşımından yarar sağladığı belirtilmiştir.[48]

(150) İşbu dosya kapsamında ise KORUMA KLOR, klor alkali ürünlerin üreticisi ve satıcısı olarak faaliyet göstermekte iken 2S KİMYA, AYKİMSAN, IRMAK KİMYA, SÜLEYMAN KİMYA, ANADOLU KİMYA ve KUZEY KİMYA ise söz konusu ürünlerin yeniden satıcısı olarak faaliyet göstermektedir. Kurulun *Arıtma Kimyasalları*[49] kararında adı geçen teşebbüslerden KORUMA KLOR, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA hakkında su arıtma tesislerinde kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon işlemleri için kullanılan kimyasal ürünler alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası kapsamında soruşturma yürütülmüştür.[50] Dolayısıyla söz konusu soruşturma kapsamında Kurulun KORUMA KLOR, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA'yı aralarında yatay ilişki bulunan teşebbüsler olarak kabul ettiği söylenebilecektir.

(151) Anılan teşebbüsler arasındaki ticari ilişkinin niteliği kapsamında teşebbüslerden bilgi talebinde bulunulmuştur. Koruma KLOR tarafından;

- KORUMA KLOR'un karşılıklı sözleşme yaptığı herhangi bir bayi ya da tek yetkili satıcısının bulunmadığı,
- Dolayısıyla da yeniden satıcılarla akdetmiş olduğu herhangi bir bayilik, distribütörlük, tek satıcılık ve/veya mümessillik vb. sözleşmesinin olmadığı,
- İhaleler yayınlandıktan sonra, KORUMA KLOR tarafından iştirak edilemeyeceği öngörülen ihalelerde, KORUMA KLOR tarafından ihale isteklilerinin talepleri doğrultusunda ihale bazında yetki belgesi verildiği,

---

[48] Karara ilişkin olarak Bircan; "*İletişim delillerinin bir kısmı ikili dağıtıcının üretici konumuyla dağıtıcılarına dikte ettiği bir kısıtlamaya işaret ederken, bazı teşebbüsler açısından iletişim delilleri tarafların irade uyuşması gösterdiğini ve söz konusu kısıtlamaların üreticiye fayda sağlayan dikey nitelikte bir kısıtlamadan ziyade taraflara karşılıklı olarak yarar sağlayan bir uygulama olduğunu göstermektedir*" değerlendirmesinde bulunmuştur.

[49] Kurulun 19.11.2020 tarih ve 20-50/693-304 sayılı kararı.

[50] Anılan soruşturma çerçevesinde KORUMA KLOR, AYKİMSAN ve IRMAK KİMYA haricinde Akkim Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş., Hicri Ercili Deniz Nakliyat Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti., May Asit Kimyevi Maddeler Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. ve Sulfert Kimya Sanayi Ticaret A.Ş. hakkında da soruşturma yürütülmüş olup yalnızca AKKİM ve HİCRİ ERCİLİ'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine karar verilmiştir.

- Anılan yetki belgelerinin sadece ilgili ihalenin süresini kapsamakta olduğu, yetki belgesinin üzerinde ihale tarihi, saati ve süresinin belirtildiği ve sadece ilgili ihaleye özgü olduğu,
- Bu hususun Kamu İhale Kanunu'na uygun gerçekleştiği, Kamu İhale Kanunu kapsamında istenilen yetki belgesini içerdiği

ifade edilmiştir

(152) Keza AYKİMSAN, SÜLEYMAN KİMYA ve IRMAK KİMYA tarafından da herhangi bir üreticiyle bayilik ilişkisinin olmadığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra SÜLEYMAN KİMYA ve AYKİMSAN ihalelere katılım için üretici teşebbüsten temin edilmesi gereken yetki belgesi hususunu da ifade etmiştir.

(153) Yukarıda yer verilen ve teşebbüsler tarafından sunulan bilgilerden görülebileceği üzere klor alkali ürünlerin hem üreticisi hem de satıcısı KORUMA KLOR ile anılan ürünlerin yalnızca satıcısı olarak faaliyet gösteren 2S KİMYA, AYKİMSAN, IRMAK KİMYA, SÜLEYMAN KİMYA, ANADOLU KİMYA ve KUZEY KİMYA arasında herhangi bir dağıtım, bayilik, satış vb. ilişkiyi içeren dikey nitelikte bir sözleşme bulunmamaktadır. Nitekim Bulgu-26'da da KORUMA KLOR'un nihai müşterisi ile yapmış olduğu bir yazışmada herhangi bir bayilik ağının bulunmadığı ifade edilmektedir. KORUMA KLOR ile bahse konu teşebbüsler arasındaki dikey ilişki yalnızca ürün alım-satımı biçiminde gerçekleşmektedir. Bununla birlikte söz konusu teşebbüslerin tamamı klor alkali ürünlerin satışı alanında birbirleriyle rekabet etmektedir. Belediye ihalelerine rakip olarak teklif verebilmenin yanı sıra serbest pazarda da benzer müşterilere ürün satışı yapabilmektedirler. Bu kapsamda taraflar arasındaki ilişkinin yatay bir boyutu da olduğu açıktır. Taraflar arasında oluşması muhtemel ihlalin hangi ilişki bağlamında gerçekleştiğini tespit edebilmek için iletişim delillerinin önem arz ettiği ve yerinde incelemelerde elde dilen bulguların bu çerçevede ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

I.4.2. Kamu Alımları Hakkında Bilgi ve Rekabet Hukuku İlişkisi

I.4.2.1. Kamu Alımları İle İlgili Genel Çerçeve

(154) Dosyanın konusunu, klor alkali pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin özellikle belediye ve/veya belediyelere bağlı su ve kanalizasyon idarelerinin alımlarında danışıklı hareketlerini oluşturması sebebiyle kamu alım ve tedarik usulleri hakkında bilgi verilmesi faydalı olacaktır.

(155) Kamu alım piyasalarında teklif sunan teşebbüslerin aralarında anlaşarak ihaleleri paylaşmaları, ihalelerde danışıklı teklif vermeleri ve buna benzer davranışlarla rekabeti kısıtlamaları 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmektedir. Anılan madde çerçevesinde idarelere sunulan tekliflerin teşebbüslerce birbirlerinden bağımsız bir şekilde hazırlanması ve ihalede rekabet ortamı oluşması beklenmektedir.

(156) İhale; mal veya hizmetlerin tahsisinin, önceden belirlenen kurallar çerçevesinde alıcılar veya satıcılar arasındaki fiyat rekabetine göre yapıldığı bir sistemi ifade etmektedir. Birçok ülkede olduğu üzere, şeffaflık, etkinlik gibi nedenlerle kamu alım ve satımlarında, istisnalar olmakla birlikte, temel prensip ihale yönteminin kullanılmasıdır. Kamunun ihtiyacı olan mal veya hizmetlerin en uygun fiyat ve kalitede temin edilebilmesi için alım sürecinde rekabetin sağlanması, ihalelerin temel ilkeleri arasında sayılmaktadır. Nitekim 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun (4734 sayılı Kanun) "Temel İlkeler" başlıklı 5. maddesinde de rekabet ilkesi yer almaktadır.

(157) Kurul kararlarına bakıldığında kamu alımlarına yönelik olarak birçok danışıklı teklif eyleminin konu edinildiği anlaşılmaktadır. Kurulun 12.03.2020 tarihli ve 20-14/191-97 sayılı, 02.01.2020 tarihli ve 20-01/14-06 sayılı, 27.01.2011 tarih ve 11-06/102-35 sayılı, 19.12.2008 tarih ve 08-74/1180-455 sayılı, 24.4.2007 tarih ve 07 34/349-129 sayılı ve 27.02.2001 tarih ve 01-10/100-24 sayılı kararlarında kamu alım pazarlarında danışıklı hareketler ve/veya teklifler yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine hükmedilmiştir.

(158) Türk mevzuatında kamu alımları esas olarak 4734 sayılı Kanun ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuatlar ile düzenlenmektedir. Belediyelerin yapmış olduğu ihaleler de genel olarak 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabidir. Ancak buna ek olarak belediyelerin bazı özel durumları ve yetkileri 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda da düzenlenmiştir.

(159) Kamu ihalelerinin önemli bir kısmı Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden elektronik ortamda yürütülmektedir. EKAP, ihale ilanlarının yayınlanması, dokümanların indirilmesi, e-teklif sunulması gibi birçok süreci çevrim içi olarak yapma imkânı sunmaktadır.

(160) Türkiye'de klor alkali ürünleri ihaleleri genellikle kamu kurum ve kuruluşlarının (belediyeler, su ve kanalizasyon idareleri vb.) ihtiyaçları doğrultusunda açılmaktadır. Bu ihaleler, içme suyu dezenfeksiyonu, atık su arıtma, çeşitli endüstriyel uygulamalar gibi alanlarda kullanılan klor ve klor bazlı ürünleri kapsamaktadır.

(161) İdareler genellikle ihalelerde rekabeti artırmak ve daha uygun fiyat teklifleri almak istedikleri için hem üreticilerin hem de yeniden satıcıların katılımını teşvik etmektedir. Klor alkali ürünleri ihalelerine hem üreticiler hem de yeniden satıcılar katılabilmektedir.

I.4.2.2. Kamu Alımlarında İhale ve Doğrudan Temin Usulü

<u>İhale Alım Usulü</u>

(162) Kamu alımları kapsamında ihale, kamu kurumlarının hedeflerine ulaşabilmeleri için gereksinim duydukları mal, hizmet ve yapım işlerini en uygun fiyatla, yüksek kaliteden teminini, başka bir ifadeyle ödedikleri paranın karşılığının tam olarak alınmasını amaçladıkları bir süreç olarak ifade edilmektedir.[51]

(163) İhale veya satın alma süreçleri, kamu idarelerinde 4734 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ihale yetkilisi tarafından görevlendirilen ve kararlarını oyçokluğuyla alan ihale komisyonu[52] eliyle yürütülmekte olup; (i) ön hazırlık ve miktarlarının belirlenmesi, idari ve teknik şartnamelerin hazırlanması, firmalardan taslak şartnameye görüş alınması, (ii) yaklaşık maliyetin belirlenmesi (yaklaşık maliyet tekliflerinin toplanması, yaklaşık maliyetin belirlenmesi) (iii) ihale/satın almanın gerçekleştirilmesi (ilana çıkılması, ihalenin/satın almanın gerçekleşmesi) (iv) değerlendirme (teklif(ler)in ve (varsa) itirazların değerlendirilmesi) (v) sözleşme (kazanan firma ile sözleşme imzalanması ve sözleşmenin yürütülmesi) ana adımlarından oluşmaktadır.

---

[51] AVCI, Adem; Ekonomik Kamu Düzeninin Korunmasına Yönelik Kamu İhale Hukuku İlkeleri, Anadolu Üni. Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 7, Sayı: 2, 2021, s. 365.

[52] Kamu idareleri 4734 sayılı Kanun gereğince İhale Komisyonu eliyle satın alma sürecini yürütmektedir. 4734 sayılı Kanun'un 6. maddesinde İhale Komisyonu *"İhale Yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dâhil olmak üzere görevlendirir"* ifadeleriyle ortaya konulmaktadır.

(164) 4734 sayılı Kanun'un 35. maddesi çerçevesinde beş tür ihale usulü öngörülmüş olup bunlar; kapalı teklif usulü, belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık usulü ve yarışma usulüdür. Aynı hükme göre, işin gereğine göre bu usullerden hangisinin uygulanacağı ilgili aynı Kanun hükümlerine uyularak idarelerce tespit edilmektedir. Kanun'un 36. maddesine göre kapalı teklif usulü esas olup diğer usuller ise istisnai usullerdir.

(165) Ancak 4734 sayılı Kanun çerçevesinde kamu alımları, çoğunlukla açık ihale usulüyle yürütülmektedir. Bu yöntem, 4734 sayılı Kanun'un 19. maddesinde *"Açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür"* hükmünde yer aldığı üzere, bütün isteklilerin teklif verebildiği bir süreçtir. Bu süreçte, ihaleye katılmak isteyen her gerçek veya tüzel kişi, ihale şartnamesinde belirtilen genel koşulları sağladığı takdirde ihaleye katılma hakkına sahiptir. Mevcut dosya kapsamında da belediyelerin ve diğer kamu idarelerinin açık ihale usulünü sıklıkla kullandığı bunun yanı sıra doğrudan temin sürecine de başvurdukları görülmektedir.[53]

(166) Kamu ihaleleri açısından rekabet "*isteklilerin kamu ihale sürecine özgürce katılmaları ve karar alabilmelerine imkân sağlayacak bir ortamın oluşturulması*" olarak tanımlanabilir. Rekabet ilkesi ise "idarenin en ehil sözleşmeciyi en ucuz bedele bulabilmesini, diğer bir ifadeyle, en kaliteli mal ve hizmeti en uygun bedelle alabilmesini sağlamayı amaçlayan" temel bir kamu ihale hukuku ve rekabet hukuku ilkesidir.[54]

Yaklaşık Maliyet

(167) İhale başlamadan önce idare, 4734 sayılı Kanun'un 9. maddesinin *"Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat* araştırması *yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz."* hükmü gereği, her türlü fiyat araştırmasını yaparak Katma Değer Vergisi (KDV) hariç olmak üzere yaklaşık maliyeti belirlemektedir. Yaklaşık maliyet, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde ise ihale onay belgesi düzenlenmeden önce idarece her türlü fiyat araştırması yapılarak Katma Değer Vergisi hariç hesaplanan ve dayanaklarıyla birlikte hesap cetvelinde gösterilen ihale konusu işin öngörülen bedeli olarak tanımlanmaktadır.

(168) Yaklaşık maliyete ve hesaplanmasına ilişkin temel ilkeler *"Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği"nin* aşağıda yer verilen 7-8. maddelerinde düzenlenmektedir:

> ***"MADDE 7 –***
> *(1) İdare tarafından, ihale onay belgesi düzenlenmeden önce, bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre ayrıntılı fiyat ve gerektiğinde miktar araştırması yapılmak suretiyle ihale konusu işin KDV hariç yaklaşık maliyeti hesaplanır ve dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir.*
> *(2) Ön ilan yayımlanmadan önce tahmini alım miktarı esas alınarak hesaplanan yaklaşık maliyet, ihale veya ön yeterlik ilanı öncesi alım miktarı ve diğer hususlar göz önünde bulundurularak yeniden hesaplanabilir.*
> *(3) İhale konusu işin bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olduğu hallerde, yaklaşık maliyet her bir kısım için ayrı ayrı olmak üzere işin tamamı dikkate alınarak hesaplanır.*

[53] Erzurum Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi 21.04.2025 tarihli ve 2025/449498 İKN'li, Aydın Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi 03.03.2025 ve 2025/169828 İKN'li, Antalya Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin 08.01.2025 tarihli 2024/1714403 İKN'li, Kars Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin 23.02.2024 tarihli 2024/138440 İKN'li ihaleler.
[54] AVCI, Adem; s. 342.

(4) İhale konusu işte kullanılacak malzeme, araç, teçhizat, makine ve ekipman gibi unsurların idare tarafından verilmesi durumunda; yaklaşık maliyet, bu unsurların bedeli hariç tutularak hesaplanır ve bu unsurların listesi yaklaşık maliyet hesap cetvelinin ekine konulur.
(5) İhale komisyonu tarafından yaklaşık maliyet teklif fiyatları ile birlikte açıklanır. Pazarlık usulü ile yapılan ihalede ise yaklaşık maliyet, son yazılı fiyat teklifleri ile birlikte açıklanır. Bu aşamadan önce yaklaşık maliyet açıklanamaz ve ilan edilemez.
(6) Yaklaşık maliyetin idarelerce hesaplanması esastır. Ancak, işin özelliğinden dolayı, idarelerce hazırlanmasının mümkün olmaması sebebiyle teknik şartnamenin danışmanlık hizmeti alınarak hazırlatılması durumunda, bu kapsamda yaklaşık maliyet de aynı danışmanlık hizmet sunucusuna hesaplatılabilir."

***"MADDE 8 –** ...*
(2) Yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde;
a) Kamu kurum ve kuruluşlarınca işin niteliğine göre belirlenmiş fiyatlar,
b) İhaleyi yapan idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilmiş aynı veya benzer işlerdeki fiyatlar,
c) İlgili odalarca belirlenmiş fiyatlar,
ç) İhale konusu işi oluşturan iş kalemlerine veya gruplarına ilişkin olarak piyasadan yapılacak fiyat araştırması kapsamında elde edilecek fiyat tekliflerinin aritmetik ortalaması alınmak suretiyle ya da konusunda uzman bilirkişi ve ekspertizlerden soruşturularak oluşturulan fiyatlar,
d) İhale konusu işe ilişkin olarak Bütçe Uygulama Talimatlarında ve/veya Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan fiyatlardan KDV veya farklı nitelikteki diğer giderler indirilmek suretiyle bulunan fiyatlar,
esas alınır.

(3) İdareler yaklaşık maliyete ilişkin fiyatların tespitinde, (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen fiyatların birini, birkaçını veya tamamını herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanabilirler."

(169) Bununla birlikte, yaklaşık maliyetin hesaplanması sadece idare bünyesinde gerçekleşen bir süreç olmayıp, bu sürece Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 8. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca teşebbüsler dâhil olmaktadır. Dosya kapsmamında yapılan incelemelerde de ihaleyi düzenleyecek olan belediye veya tedarikçilerin sıklıkla sektörde yer alan firmalardan yaklaşık maliyet teklifleri topladıkları ve bu teklifleri yaklaşık maliyet hesaplamasında esas aldıkları anlaşılmıştır. Yaklaşık maliyetin belirlenmesi aşamasında fiyat teklifi alınan firmalar, daha sonra ihaleye katıp katılmamada serbesttir.

(170) İdarenin yaklaşık maliyet hesaplamasını, firmalardan topladığı yaklaşık maliyet tekliflerine dayalı olarak yapması durumunda firmaların bu süreci rekabet karşıtı sonuç doğurma amacıyla manipüle edebilecekleri görülmektedir. Özellikle, az sayıda ve birbirinden haberdar olan firmadan bu tekliflerin toplanması halinde, hem pazarın şeffaflığının rakipler nezdinde artması, hem de ihalenin hesaplanacak yaklaşık maliyetinin rakiplerce tutarlı bir şekilde öngörülmesi ve/veya suni olarak yükseltilmesi riski doğmaktadır. Bu hususlar aynı zamanda 4734 sayılı Kanun ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyete ilişkin kaçınmaya çalıştığı risklere tekabül etmektedir.

(171) 4734 sayılı Kanun ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin (i) yaklaşık maliyetin belirlenmesi ve tüm dayanaklarıyla birlikte hesap cetvelinde gösterilmesi; (ii) yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmemesi, (iii) isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaması; (iv) yaklaşık maliyetin ihale komisyonu tarafından teklif fiyatları ile birlikte son süreçte açıklanması

şartları; yaklaşık maliyetin ihale/satın alma sürecinin önemli bir ayağı olduğuna ve sürecin rekabetçiliğinin sağlanması bakımından önemine vurgu yapmaktadır. İhaleyi düzenleyen idarenin bu şartlara riayet etmesi ile yaklaşık maliyetin isabetli bir şekilde belirlenmesi ve isteklilerin bu rekabetçi veriyi öğrenmelerinin engellenmesi hedeflenmektedir.

(172) İhalenin yaklaşık maliyeti sınır değer tespitini de etkilemektedir. Yaklaşık maliyetin yüksek belirlenmesi sınır değerin de yüksek olması sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla yaklaşık maliyet için teklif verecek teşebbüslerin anlaşma yolu ile yaklaşık maliyeti yüksek göstermesi ihalenin sonuçlanması aşamasında kullanılan sınır değeri de yükseltebilmektedir.

(173) Sınır değerin ihale sonuçlanmasındaki rolü 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı Düşük Teklifler" başlıklı 38. maddesi çerçevesinde ortaya çıkmaktadır: *"İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. … Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir..."*

(174) Sınır değerin altında kalan tekliflerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 38. maddesi uyarınca açıklama istenmeksizin reddedilebildiği ve sınır değer hesaplamasında yaklaşık maliyetin de hesaplamaya dahil edildiği göz önüne alındığında, rakip teşebbüsler arasında yaklaşık maliyet teklifi konusunda danışıklı davranışların ihale sonucunu etkileyeceği açıktır.

(175) Öte yandan 4734 sayılı Kanun'un 9. maddesinin "*Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz*." kısmı yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesini vurgulamaktadır. Diğer yandan yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesini vurgulayan bir diğer hüküm ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yer almakta olup anılan hüküm; "*İdarelerce bütçesinin programlanmasında, ihalede ise isteklilerce verilen tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere tespit edilen yaklaşık maliyet isteklilere duyurulmaz*." şeklinde düzenlenmiştir.

(176) Yaklaşık maliyetin gizliliğini vurgulayan ilgili hükümlerin yanı sıra 4734 sayılı Kanun'un 36. maddesinin 2. fıkrasında yaklaşık maliyetin açıklanma zamanı belirtilmiştir. Buna göre ilgili hüküm aşağıdaki şekildedir:

> "*İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır."*

(177) Anılan hüküm çerçevesinde ihale komisyonu tarafından yaklaşık maliyet, teklif fiyatları ile birlikte açıklanmaktadır. Bu aşamadan önce yaklaşık maliyetin açıklanmaması ve ilan edilmemesi gerekmektedir.

(178) Yukarıda yer verilen yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesi ile yaklaşık maliyetin açıklanma zamanına ilişkin düzenlemeler göz önünde bulundurulduğunda teşebbüsler tarafından ihalelere yönelik sunulan yaklaşık maliyet tekliflerinin rekabete duyarlı bir bilgi niteliği taşıdığı, yaklaşık maliyetin gizliliğinin ihlal edilmesinin, ihalelere sunulacak fiyat teklifleri konusunda uzlaşı ya da danışıklılığa zemin hazırlayabileceği değerlendirilmektedir.

(179) Piyasa fiyat araştırması ise**,** kamu alım süreçlerinde idare tarafından yaklaşık maliyetin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen ve ihale sürecinden önce yer alan hazırlık aşamasıdır. Bu kapsamda idare, piyasada benzer mal veya hizmetleri sunan firmalardan fiyat teklifleri toplar ve bu veriler doğrultusunda yaklaşık maliyet cetvelini oluşturur. Yaklaşık maliyetin tespit edilmesi, ihaleye çıkılmadan önce tamamlanması gereken zorunlu bir adımdır ve ihale sürecinden ayrı olarak işler.

Doğrudan Temin Yöntemi İle Alım Usulü

(180) 4734 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca doğrudan temin yöntemi ile alım; ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurulmadan ve 4734 sayılı Kanun'un 10. maddesinde belirtilen yeterlilik kurallarını arama zorunluluğu olmadan, piyasada fiyat araştırması yapmak suretiyle temin edilmesini sağlayan bir alım usulü olarak tanımlanmıştır.

(181) Doğrudan temin yöntemi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22. maddesinde düzenlenen istisnai haller çerçevesinde, idarelerin belirli koşullar altında başvurabileceği bir alım usulüdür. Bu yönteme, yaklaşık maliyeti büyükşehir belediyesi sınırları içindeki idarelerde 800.366 TL'yi, diğer idarelerde ise 266.618 TL'yi aşmayan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde başvurulabilmektedir (4734 sayılı Kanun m. 22/d).

(182) Doğrudan temin, 4734 sayılı Kanun'un 22. maddesinde belirtilen diğer özel durumlarda da kullanılabilmektedir. Bu kapsamda; yalnızca belirli kişi veya kuruluşlardan temin edilebilecek mal ve hizmetler (m. 22/a), doğal afet, salgın gibi ani ve öngörülemeyen durumlarda acil alımlar (m. 22/b), mevcut sistemlerle uyumluluk ve standardizasyon gerektiren teknik alımlar (m. 22/c), taşınmaz alımı veya kiralanması (m. 22/e), zorunlu altyapı hizmetleri kapsamında yapılan alımlar (m. 22/f), özel uzmanlık gerektiren danışmanlık hizmetleri (m. 22/g) ve kamu kurumlarının görev alanına giren, fiyat araştırması yapılamayan mal veya hizmet alımları (m. 22/h) doğrudan temin kapsamında değerlendirilebilmektedir.

(183) Doğrudan teminde alımlar, e-fiyat teklifi veya fiziki ortamda fiyat teklifi alınmak suretiyle yapılabilmekte ve alımlara ilişkin süreçlerin bir kısmı veya tamamı EKAP üzerinden elektronik ortamda yürütülebilmektedir.

(184) Doğrudan temin alımları için öncelikle bir onay belgesi düzenlenmesi gerekmektedir. Onayın ardından, harcama yetkilisi tarafından görevlendirilen kişi veya kişilerce piyasada fiyat araştırması yapılması ve bu araştırmaya ilişkin belgelerin dayanaklarıyla birlikte onay belgesine eklenmesi zorunludur. Bu alımlar; ilan edilmesi/duyuru yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması ve 4734 sayılı Kanun'un 10. maddesinde sayılan yeterlik kurallarının aranması zorunluluğu olmaksızın, harcama yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak gerçekleştirilebilmektedir.

(185) Fiyat araştırması, kısmen veya tamamen elektronik ortamda yapılabilir. İdarelerce gerekli görülmesi halinde fiyat araştırması, ilgili ihale uygulama yönetmeliğinde düzenlenen yaklaşık maliyetin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde

yapılabilir. Alımlarda fiyat farkı hesaplanmasının öngörülmesi durumunda, fiyat araştırması yapılması aşamasında bu hususun belirtilerek fiyat tekliflerinin alınması gerekmektedir.

(186) Alıma ilişkin belirli kriter ve/veya teknik özelliklerin aranması durumunda, bunlara ilişkin bilgi ve/veya belgeler EKAP üzerinden veya kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfası üzerinden temin veya teyit edilebilmektedir.

(187) Dolayısıyla yukarıda yer verilen bilgiler ışığında kamu idareleri tarafından gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımları çerçevesinde ister yaklaşık maliyetin belirlenmesine yönelik teklifler olsun, ister ihalelerde sunulan teklifler olsun isterse de doğrudan temin yöntemi ile yapılacak alımlar için sunulan teklifler olsun; söz konusu süreçlerde kamu idareleri tarafından teşebbüslerce bağımsız teklif verilmesin beklendiği ve her bir teklifin ilgili kamu idaresi tarafından ayrı ayrı dikkate alındığı göz önünde bulundurulduğunda teşebbüslerin danışıklı ve/veya koordineli bir şekilde tekliflerini belirlemesi ya da bunu amaçlaması 4054 sayılı Kanun'un ihlali olarak değerlendirilebilecektir.

I.4.3. Ekonomik Bütünlük Değerlendirmeleri

I.4.3.1. 2S KİMYA İle AYKİMSAN'ın Aynı Ekonomik Bütünlük İçerisinde Olduğuna İlişkin Tespit ve Değerlendirmeler

(188) 07.05.2024 ve 13.02.2025 tarihlerinde 2S KİMYA'da yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş, yerinde incelemelerde 2S KİMYA ile AYKİMSAN'ın faaliyetlerini aynı ofiste yürüttükleri görülmüştür. Yapılan yerinde incelemede AYKİMSAN'ın Sibel HİÇYILMAZ'a, 2S KİMYA'nın ise Sibel HİÇYILMAZ'ın kızı Şevval SAYGILI'ya ait olduğu bilgisi tutanakla tespit edilmiştir. İncelemeler kapsamında her iki teşebbüsün de yetkilisinin Sinem HİÇYILMAZ olduğu öğrenilmiş ve yetkili olduğunu gösterir vekâletnamelerin birer kopyası şirket kaşesi bastırılarak alınmıştır.

(189) Yerinde incelemeler esnasında 2S KİMYA ile AYKİMSAN'ın hissedarları arasındaki aile bağlarının ve aynı kişiyi yetkili olarak tanımlarının tespiti üzerine bu şirketlerin aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alıp almadığına ilişkin anılan şirketlerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

(190) Gelen cevabi yazılarda; AYKİMSAN'ın hisselerinin tamamının Sibel HİÇYILMAZ'a, 2S KİMYA'nın ise hisselerinin tamamının Şevval SAYGILI'ya ait olduğu, AYKİMYSAN ile 2S KİMYA arasında herhangi bir ekonomik, ticari veya yönetsel bağ olmadığı, her iki şirketin farklı hissedarlarının ve faaliyetlerinin bulunduğu, AYKİMSAN su arıtma kimyasallarının tedariki alanında faaliyet gösterirken 2S KİMYA'nın havuz inşaatı ve kimyasalları üzerine çalıştığı ifade edilmiştir.

(191) 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı üçüncü maddesinde teşebbüs, "*Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri*" şeklinde tanımlanmaktadır. Kanun gerekçesinde teşebbüs tanımı yapılırken ekonomik bütünlük ilkesinin benimsendiği; bir yavru şirketin tek başına değil, bağlı olduğu diğer şirket veya şirketlerle birlikte değerlendirileceği dile getirilmektedir.

(192) Bir başka deyişle, anılan hükümden ekonomik faaliyetleri sırasında piyasada bağımsız karar veremeyen gerçek ve tüzel kişilerin, birbirinden ayrı hukuki kişilikleri olsa dahi, pay sahipliği ve karar alma süreçlerini etkileyebilme gücü bakımından kontrolü altında

bulundukları, gerçek veya tüzel kişilerle birlikte ekonomik bir bütün oluşturdukları ve tek bir teşebbüs sayılmaları gerektiği anlaşılmalıdır.

(193) Kurulun *ASKİ*[55] kararında ekonomik bütünlük tespitinde önem arz eden bağımsız karar verebilme hali, teşebbüsün aldığı kararların kendi dışında bir organın onayına tabi olmaması şeklinde belirtilmektedir. Bu anlamda doğru bir tespit için hukuki değil, ekonomik bağımsızlık esas alınmaktadır. Söz konusu kararda ekonomik bağımsızlık unsuru şu şekilde tanımlanmıştır: *"Bir işletmenin ekonomik bakımdan bağımsız sayılabilmesi için, o işletmenin yönetim ve muhasabe özerkliğine sahip olması, üretim finansman ve sürüm politikasının kendi ekonomik amaç ve çıkarları doğrultusunda kendi bünyesi içerisinde belirlenmesi, bu yoldaki ekonomik planlama ve karar yetkilerinin kendi bünyesi içerisinde kalması, kısaca başka bir işletmenin ekonomik egemenliği altında bulunmaması gerekmektedir."*

(194) Öte yandan rekabet hukukunda ekonomik bütünlüğün tespit edilebilmesi için kişiler ve/veya gruplar arasında ekonomik ve ailesel bağların bulunup bulunmadığı; ekonomik bağların temelleri, niteliği, büyüklüğü ve varsa bunların bağımsız faaliyetleri ve son olarak taraflar arasında çıkar birliği olup olmadığı hususlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Kurul, gerçek kişiler tarafından kontrol edilen teşebbüsler söz konusu olduğunda bu gerçek kişiler ve bunların mensubu olduğu ailenin fertlerinden oluşan yapıyı grup olarak nitelendirmekte ve aile bireylerinin ekonomik bütünlük içinde olduğunu kabul etmektedir.[56]

(195) Bu noktada gerçek kişiler arasındaki ilişkiler açısından "kontrol" kavramı değil rekabet motivasyonunu ortadan kaldıran "çıkar birliği" kavramı geçerlidir. Kurulun aldığı *Bilkom*[57] kararında kontrol kavramı yerine aile bağlarıyla güçlendirilmiş ortak çıkar birliği ön plana çıkarılarak kardeşler arasında paylaşılan şirketler aynı ekonomik bütünlük içerisinde kabul edilmiştir. Aynı şekilde *Altıparmak Gıda*[58] kararında kardeşler tarafından kontrol edilen şirketler aynı ekonomik bütünlük içerisinde değerlendirilmiştir. Kararda ayrıca ailesel bağların ekonomik bütünlük analizini önemli ölçüde etkilediği belirtilmiş ve kardeşler tarafından kontrol edilen şirketlerin aynı pazarda faaliyet gösteriyor olması çıkar birliğini destekleyici bir unsur olarak ele alınmıştır. Yine *Misbis*[59] kararında bir ailenin beş farklı bireyince eşit paylarla kontrol edilen bir teşebbüsün bu bireylerden sadece biri tarafından kontrol edilen teşebbüsle aynı ekonomik bütünlük içerisinde olduğuna karar verilmiştir. Kurulun *Mavi*[60] kararında ise taraflar arasında güçlü ailesel bağlar ve ekonomik çıkar birliği oluşturacak unsurların da bulunduğu ve salt şekilsel bir yaklaşımla kontrol kavramına odaklanmak yerine esasa ilişkin bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği belirtilmiştir.

(196) Kurulun *Engingrup*[61] kararında, ENGİNGRUP'un hissedarlarının altsoy-üstsoy ve yeğen ilişkisinin bulunduğu Engin Ailesi olduğu ve ekonomik bütünlük değerlendirmesi yapılan teşebbüslerin ENGİNGRUP şirketine doğrudan ve dolaylı olarak Engin Ailesi tarafından kontrol edildiği belirtilmiştir. Ayrıca anılan kararda e-postaların aynı uzantıdan atılıyor olması ve e-postada ENGİNGRUP bünyesindeki tüm şirketlerin logolarının bulunmasının aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer aldığı olgusunu

[55] Kurulun 13.03.2001 tarihli ve 01-12/114-29 sayılı kararı.
[56] Kurulun 24.10.2000 tarihli ve 00-41/446-244 sayılı, 28.05.2002 tarihli ve 02-32/366-152 sayılı, 09.03.2006 tarihli ve 06-18/217-56 sayılı kararları.
[57] Kurulun 09.01.2001 tarihli ve 01-03/10-3 sayılı kararı.
[58] Kurulun 31.03.2010 tarihli ve 10-27/393-146 sayılı kararı.
[59] Kurulun 08.11.2007 tarihli ve 07-85/1039-401 sayılı kararı.
[60] Kurulun 08.03.2018 tarihli ve 18-07/121-65 sayılı kararı.
[61] Kurulun 23.02.2023 tarihli ve 23-10/154-48 sayılı kararı.

desteklediği belirtilmiştir. Kurulun *Bağdat*[62] kararında ise BAĞDAT ve DEVA'ya aynı kişinin ortak olduğu, BAĞDAT'ın diğer iki ortağı ve DEVA'nın diğer ortağının aynı soyadını paylaştıkları, diğer bir deyişle aynı aile mensup oldukları ifade edilmiştir. Buna ek olarak, aynı kişinin hem BAĞDAT'ta hem de DEVA'da genel müdür olduğu belirtilerek iki şirketin aynı aile tarafından kontrol edildiği ve iki şirketin dağıtım ağının iç içe geçmiş bir yapıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

(197) Dosya kapsamında elde edilen bilgiler çerçevesinde, AYKİMSAN'ın sahibinin ve hisselerinin tamamının Sibel HİÇYILMAZ, 2S KİMYA'nın sahibinin ve hisselerinin tamamının ise Sibel HİÇYILMAZ'ın kızı Şevval SAYGILI olduğu tespit edilmiştir. Şirketler arasında aile bağlarının yanı sıra her iki şirketin aynı ofiste faaliyet göstermesi ve her iki şirketin de vekâletname ile kamu ihalelerine teklif vermede, ihale sözleşmelerini imzalamada, feshetmede ve ihale konusu mal ve malzemelerin satın alınması gibi stratejik kararlarda yönetici olarak Sibel HİÇYILMAZ'ın ve Şevval SAYGILI'nın yakın akrabası olan Sinem HİÇYILMAZ'ı yetkilendirmesi dikkate alındığında şirketler arasındaki bağın kuvvetli ve açık olduğu değerlendirilmektedir.

(198) Bu bakımdan 2S KİMYA ile AYKİMSAN'ın hissedarları arasındaki ailesel bağların yanı sıra, şirketlerin yönetiminde ortak bir akrabanın görevlendirilmesi göz önünde bulundurulduğunda, her iki şirket arasında çıkar birliğinin mevcut olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın, geçmiş tarihli Kurul kararlarındaki ekonomik bütünlük tanımında yer alan yönetim ve muhasebe özerkliğine sahip olmadığı dolayısıyla 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük içinde bulunduğu değerlendirilmektedir.

(199) 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın ayrı tüzel kişilikler halinde faaliyetlerini sürdürüyor olması, söz konusu iki şirketin 4054 sayılı Kanun anlamında tek bir teşebbüs olarak değerlendirilmelerini engellemeyecektir. Bu çerçevede devam eden bölümlerde söz konusu şirketler 2S KİMYA/AYKİMSAN olarak adlandırılacaktır.

I.4.4. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgelere İlişkin Değerlendirme

(200) Yerinde incelemelerde elde edilen bulguların değerlendirilmesine geçilmeden önce dosya kapsamında elde edilmiş olan bulguların temel olarak klor alkali ürünlerinin üreticisi ve satıcısı KORUMA KLOR ile anılan ürünlerin yalnızca satıcısı olarak faaliyet gösteren teşebbüsler olan 2S KİMYA/AYKİMSAN, IRMAK KİMYA, SÜLEYMAN KİMYA, KUZEY KİMYA ve ANADOLU KİMYA ile ilgili olduğudur. Öte yandan elde edilen bulguların bir tarafı KORUMA KLOR iken diğer tarafı ise söz konusu teşebbüslerden biridir.

(201) Diğer yandan yerinde incelemeler sırasında elde edilen bulgularda taraflar arasında hem dikey hem de yatay ilişkinin olduğu bir başka ifadeyle ikili dağıtım olarak adlandırılabilecek bir yapının bulunduğunu ifade etmek gerekmektedir. İkili dağıtım olarak adlandırılan bu yapı bakımından bazı bilgi türlerinin paylaşımının yatay endişelere yol açabileceği değerlendirilmektedir.

(202) Bunun yanı sıra ihalelerde ya da doğrudan temin yolu ile yapılan alımlarda rekabet ortamının oluşması için ihaleye/doğrudan temin yoluyla yapılacak alıma katılacak teşebbüslerin birbirlerinden bağımsız teklif vermeleri beklenmektedir. İhalelerde yaklaşık maliyetin belirlenmesi aşamasında, ihale aşamasında teklif verme sürecinde, doğrudan temin yöntemi ile alım yapılan durumlardaki teklif aşamalarında

[62] Kurulun 18.04.2024 tarihli ve 24-19/423-173 sayılı kararı.

teşebbüslerin rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşma/uzlaşı içerisinde olmaları 4054 sayılı Kanun çerçevesinde rekabet ihlali olarak değerlendirilmektedir.

(203) Anılan bilgiler ışığında, işbu dosya özelinde ise bir ihaleye yönelik olarak geleceğe dönük ihalede teklif edilecek fiyatın paylaşılması veya ihale öncesinde yaklaşık maliyet ve/veya fiyat araştırması tekliflerinin paylaşılması ile doğrudan temin yoluyla yapılacak alımlara ilişkin tekliflerin paylaşılmasının, ihalelerde danışıklı hareket kapsamında değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

(204) KORUMA KLOR ve diğer dosya tarafı teşebbüsler arasında tedarik ilişkisi olduğu açık olsa da yaklaşık maliyet teklifleri, ihale teklifleri ve doğrudan temin tekliflerinin her bir teşebbüs açısından ilgili kamu idareleri tarafından bağımsız olarak değerlendirildiği, ayrı ayrı tekliflerin sunulduğu/sunulabildiği göz önüne alındığında söz konusu teklif süreçleri bakımından teşebbüslerin birbirlerinden bağımsız bir şekilde fiyat belirlemesi gerektiği görülmektedir.

(205) İhale süreçlerinin diğer pazarlardan farklı değerlendirilmesi gerektiğine dair birçok yabancı otorite kararı bulunmaktadır. İlgili otorite kararları ayrıca yukarıda belirtilen hibrit dağıtım ilişkileri içerisinde yatay ve dikey boyutların değerlendirilmesine ilişkin de veri sunmaktadır.

- Yunanistan Rekabet Komisyonunun - *Hellenic Competition Commission* - (HCC)', *FrieslandCampina Hellas/Mandrekas* kararında[63], süt ürünleri pazarında faaliyet gösteren bir üretici (Friesland Campina Hellas) ile bir toptancı (Mandrekas) arasında kamu ihalelerine aynı marka altında rakip olarak katılmamalarına yönelik anlaşmaları incelenmiştir. Normal koşullarda üretici ile toptancı arasındaki ilişkilerin dikey olarak ele alınabileceği ancak somut olayda her iki şirketin de kamu ihalelerinde bağımsız rakip olarak hareket etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla söz konusu kararda HCC, taraflar arasındaki anlaşmanın dikey değil, yatay bir anlaşma olduğu sonucuna ulaşmıştır. HCC söz konusu değerlendirmede, taraflar arasındaki anlaşmanın içeriğinin tarafların normalde rekabet edecekleri bir alanda (kamu ihaleleri) rekabeti kısıtladığına kanaat getirmiştir.
- Litvanya Rekabet Konseyinin - *Competition Council of Lithuania* – (CCL), 21.07.2011 tarih ve 1S-137 sayılı kararında; ilaç üreticileri/tedarikçileri ile toptancılar arasında yapılan dağıtım anlaşmalarının bazı hükümlerinin rekabeti kısıtlama riski taşıdığı tespit edilmiştir. Bazı dağıtım anlaşmalarında dağıtıcının, ilaç üreticisine/sağlayıcısına yaklaşan kamu ihaleleri hakkında önceden bilgilendirme yapması ve ilgili kamu ihaleleri için tedarik koşullarını sağlayıcı ile müzakere etme yükümlülüğü bulunmaktadır. CCL, bu tür koşulların dağıtıcının fiyatları bağımsız olarak belirlemesini engelleyebileceği kanaatiyle taahhütler kapsamında soruşturmayı sonlandırmıştır. Söz konusu taahhütlerin; dağıtıcıların kamu ihalelerine katılımı noktasında bağımsız karar vermesini sağlayacak şekilde üreticilere bilgilendirme yapmasını ve tedarik süreçlerini müzareke etmesini engelleyecek sözleşme değişikliklerini içerdiği görülmüştür.

(206) Yukarıda yer verilen yabancı ülke uygulamalarından da açıkça görülebileceği üzere aralarında sağlayıcı-müşteri ilişkisi bulunan teşebbüslerin ihale süreçlerinde ayrı ayrı teklifler sunarak birbirlerinden bağımsız bir şekilde rekabet ediyor gibi görünmelerinin teşebbüsler arasındaki ilişkinin yatay bir rekabet ihlali sonucu doğurabildiği görülmektedir. Yine olağan durumda üretici ve toptancı olarak faaliyet gösteren iki

[63] Hellenic Competition Commission (HCC) Karar No: 668/2018.

teşebbüs arasındaki ilişkinin dikey nitelikte olduğu kabul edilse de hem üretici hem toptancı teşebbüsün kamu ihalelerinde bağımsız rakip olarak hareket etmesi dikkate alınarak rekabet ihlalinin yatay boyutta olduğu sonucuna ulaşıldığı göze çarpmaktadır.

(207) Teşebbüslerin malların fiyat, arz miktarı gibi hususları etkilemeye yönelik anlaşma ve uyumlu eylemleri, rekabet hukukunda amaç bakımından ihlal sayılan hallerdendir. Dolayısıyla soruşturma tarafı teşebbüslerin, ihale süreçleri ya da doğrudan temin yöntemi süreçlerinde malların alım ya da satım şartlarını etkilemeye yönelik anlaşma ve uyumlu eylemleri amaç bakımından ihlal olarak değerlendirilmektedir. Dosya kapsamında incelenen eylemlerin her ne kadar amaç bakımından ihlal olarak değerlendirilmesi gerektiği açık olsa da bulgularda yer alan ihale ve/veya doğrudan temin süreçlerine konu kamu idarelerinden bilgi edinilerek bulgularda yer alan ifadelerin fiili durumda sonuç verip vermediği de ayrıca incelenmiştir.

(208) Bununla birlikte, soruşturma tarafı teşebbüsler arasında, kamu ihaleleri sürecinin dışında kalan ve dikey ilişkinin sınırlarını aşan nitelikte bilgi paylaşımında bulunulduğu da görülmektedir. Örneğin nihai müşteriye teklif edilecek satış fiyatının, ikili dağıtım yapısı içerisindeki üretici ve dağıtıcı teşebbüs arasında paylaşılmasının, taraflar arasındaki dikey ilişkinin sınırını aşan ve dikey ilişki için gerekli olmayan bilgi niteliğini haiz olduğu değerlendirilmekte olup dolayısıyla bu tarz bir bilgi paylaşımının, bilginin niteliği ve kapsamı gereği teşebbüsler arasında stratejik bir bilgi değişimi olduğu değerlendirilmektedir.

(209) Bu kapsamda dosya çerçevesinde, teşebbüsler arasında bir diğer deyişle klor alkali ürünlerinin hem üreticisi hem de satıcısı KORUMA KLOR ile söz konusu ürünlerin yalnızca satıcısı konumunda olan 2S KİMYA/AYKİMSAN, IRMAK KİMYA, SÜLEYMAN KİMYA KUZEY KİMYA ve ANADOLU KİMYA arasında hem yatay hem de dikey ilişkinin olduğu ve elde edilen bulguların yukarıda değinilen hususlar dikkate alınarak incelenmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

(210) Diğer yandan elde edilen bulgularda yer alan yazışmalarda; zaman zaman ihale konusu ürünün miktarı bakımından kg ya da ton bazında farklı birim miktarlarının kullanılması ve/veya ihale konusu ürünlere yönelik fiyatların TL/kg ya da TL/ton gibi farklı birim bazında fiyatlandırılması sebebiyle elde edilen yazışmalardaki ifadeler ve kamu idarelerinden elde edilen bilgilerin kıyaslanması noktasında anılan hususun ayrıca vurgulanması gerekliliği hâsıl olmuştur. Bu bakımdan bulguların değerlendirilmesi noktasında ilgili bulgunun muhteviyatı gereği zaman zaman ya "TL/kg" ya "TL/ton" ya da bahse konu birim fiyatlandırma olmaksızın "TL" gibi baz fiyatlandırmalara yer verilmek suretiyle değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca dosya kapsamında elde edilen bulgulardaki yazışmalarda belirli bir il ya da ilçe isimlerinin geçtiği görülmekte olup il ya da ilçe isimlerinden kastedilenin genellikle adı geçen yerin su ve kanalizasyon idaresine işaret ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

(211) Yukarıda yer verilen bilgiler ve açıklamalar çerçevesinde işbu dosya kapsamında elde edilen bulgulara ilişkin değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır. Dosya kapsamında elde edilen bulgulara ilişkin değerlendirmeler, başlangıçta yer alan Bulgu-7 ve Bulgu-8'e ilişkin değerlendirmeler haricinde bulgu sıralaması dikkate alınarak yapılacaktır.

(212) Bulgu-1'e ilişkin değerlendirmeye yer verilmeden önce Bulgu-7'de ve Bulgu-8'de yer alan bazı ifadelerin değerlendirilmesinde fayda görülmektedir. Bulgu-7'de yer alan ve 25.10.2024 tarihinde 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) ile 2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışması ile fiziki evrakta yer alan ifadeler aşağıdaki gibidir;

(213)

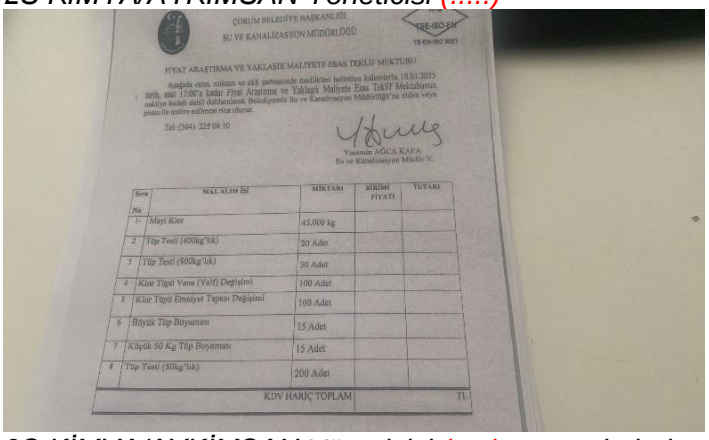
25.10.2024

…

2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) bartın mail attı pac 15 ton piyasa araştırması diye
2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) Tamam
2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) (.....)
2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) Dt leri bundan sonra ben (.....)a sorayım
2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) (.....) sorayım şimdi önce
2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) Bizde kalaım
2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) Ym ler (.....)

07.01.2025

2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....): (.....) "karaman dt demir ıii 20.000 kg (.....) de geldi dt fiyat isteniyordu (.....) hanıma yazdık ,dönüş gelmedi)Evt
2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....)

ÇORUM BELEDİYE BAŞKANLIĞI
SU VE KANALİZASYON MÜDÜRLÜĞÜ

FİYAT ARAŞTIRMA VE YAKLAŞIK MALİYETE ESAS TEKLİF MEKTUBU

Yasemin AĞCA KAFA
Su ve Kanalizasyon Müdür V.

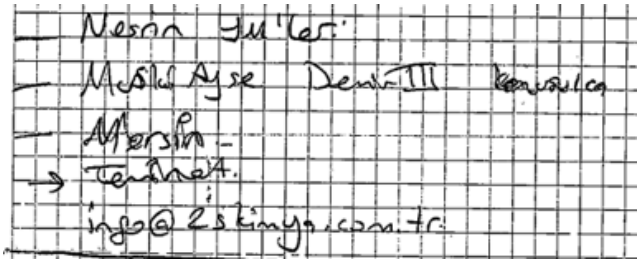
Sıra No	MAL'ALIM İŞİ	MİKTARI	BİRİMİ FİYATI	TUTARI
1	Mayi Klor	45.000 kg		
2	Tüp Testi (400kg'lık)	20 Adet		
3	Tüp Testi (900kg'lık)	20 Adet		
4	Klor Tüpü Vana (Valf) Değişimi	100 Adet		
5	Klor Tüpü Emniyet Tapası Değişimi	100 Adet		
6	Büyük Tüp Boyaması	15 Adet		
7	Küçük 50 Kg Tüp Boyaması	15 Adet		
8	Tüp Testi (50kg'lık)	200 Adet		
	KDV HARİÇ TOPLAM			TL

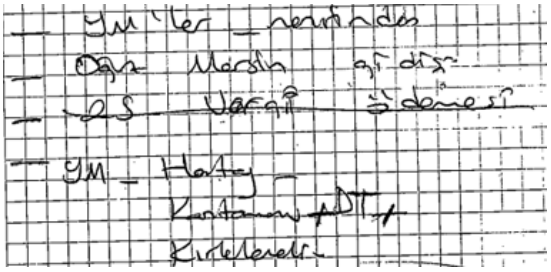
2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) çorumda bakımlarda varmış
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yöneticisi (.....) bu dursun yarın atalım artık*
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yöneticisi (.....) 10 ocakmış zaten zamanı var*
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yetkilisi (.....)*
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yetkilisi (.....) Buna*
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yetkilisi (.....) soralım*
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yetkilisi (.....) Detayları*
2S KİMYA/AYKİMSAN *Yetkilisi (.....) Yarun*

(214) Yukarıda yer verilen Bulgu-7'den de görülebileceği üzere 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkilileri tarafından kendilerine gelen yaklaşık maliyet ve doğrudan temin tekliflerinin KORUMA KLOR yetkilileri (.....) ve (.....)'a sorulacağının ifade edildiği, örneğin "*"karaman dt demir ıii 20.000 kg 30.12 de geldi dt fiyat isteniyordu (.....) hanıma yazdık ,dönüş gelmedi"* ifadelerinin kullanıldığı, bunun yanı sıra *"Dt leri bundan sonra ben (.....)a sorayım"* ve *"Ym ler (.....)* ifadelerinin de ilgili yazışmada 2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi *(.....)* tarafından ifade edildiği görülmektedir. Ayrıca yazışmanın devamında Çorum Belediyesinin mayi klor da dahil olmak üzere çeşitli klor alkali ürünleri için 2S KİMYA/AYKİMSAN'dan teklif isteğinde bulunduğu ve buna ilişkin bir fotoğrafın paylaşıldığı, akabinde ise Çorum Belediyesi'nin "Fiyat Araştırma ve Yaklaşık Maliyete Esas Teklif Mektubu" kastedilerek 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkilileri tarafından "*bu dursun yarın atalım artık", "10 ocakmış zaten zamanı var", "(.....) soralım" "Detayları"* ifadelerini kullanıldığı görülmektedir. Söz konusu yazışmanın başlangıcında "*bartın mail attı pac 15 ton piyasa araştırması diye"* sonrasında *"karaman dt demir ıii 20.000 kg (.....) de geldi dt fiyat isteniyordu (.....) hanıma yazdık, dönüş gelmedi"* ve daha sonrasında ise Çorum Belediyesi'nin klor alkali ürünleri için yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya fiyat araştırması için esasında 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkilerinin KORUMA

KLOR çalışanlarına danışarak ilgili kamu idarelerinin teklif isteklerine yanıt vereceği anlaşılmaktadır.

(215) Nitekim Bulgu-7'de yer alan *"Ym ler (.....)" ve "(.....) soralım"* ifadelerine benzer ifadeler, yerinde inceleme sırasında elde edilen fiziki evraklarda da yer bulmaktadır. Elde edilen fiziki bulgunun sağ tarafında tarih yazıyor olmasına rağmen okunaklı olmaması nedeniyle bulgunun tarihi netleştirilmek istenmiş olup anılan bulgunun tarihinin 02.12.2024 olduğu teşebbüs tarafından ifade edilmiştir. Bulgu-8'de iki farklı sayfada bulunan "*(.....) YM'ler*" ve "*YM'ler (.....)*" ifadelerin yer aldığı kısımlara aşağıda ayrıca yer verilmiştir.

(216) Yerinde Bulgu-7'de açıkça ifade edilen ve KORUMA KLOR yetkililerine yaklaşık maliyet ve doğrudan temin tekliflerinin sorulacağı ifadelerine benzer şekilde, Bulgu-8'de de "*(.....) YM'ler:*" ifadesinin hemen altında MUSKİ ile Mersin; "*YM'ler (.....)*" ifadesinin aşağısında ise Hatay, Kastomonu (Doğrudan Temin –DT–) ve Kırklareli illerinin/belediyelerinin isimlerinin yer aldığı görülmektedir. Bulgu-8'deki ifadeler ile birlikte değerlendirildiğinde 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkililerinin çeşitli belediye ve/veya il özel idaresi alımları için sunacağı yaklaşık maliyet ve doğrudan temin tekliflerini KORUMA KLOR yetkililerine danışarak sunduğu değerlendirilmektedir.

(217) Yukarıda değinilen bulgular ve bulgulara ilişkin değerlendirmeler çerçevesinde Bulgu-1 ele alındığında; Bakanlar Kurulu kararıyla TPAO'ya bağlı olarak 1988 yılında kurulan daha sonra 2013 yılında BOTAŞ'a bağlanan ve bir kamu idaresi olan TURKISH PETROLEUM tarafından yapılacak 2000 ton hidroklorik asit alımı için 22.06.2020 tarihli ve "*Teklif İsteme: Adıyaman 2000 Ton Hidroklorik Asit Alımı (61-20PJM-856)"* konulu e-postanın 2S KİMYA/AYKİMSAN'a gönderildiği, ilgili e-postada; 2S KİMYA/AYKİMSAN'dan birim fiyat teklifi isteğinde bulunulduğu ve teklifin kapalı zarf usulü ile gönderilmesinin talep edildiği görülmektedir. Söz konusu talebi içeren ve 2S KİMYA/AYKİMSAN e-posta hesabına TURKISH PETROLEUM tarafından gönderilen e-posta, 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkililerince doğrudan KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)'ya iletilmiştir. Anılan bulgunun, 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın, kamu idarelerinin alımları için sunacağı yaklaşık maliyet ve doğrudan temin tekliflerini KORUMA KLOR'a danışarak belirleme stratejisini yansıttığı değerlendirilmektedir.

(218) Keza benzer şekilde Bulgu-2'de yer alan ve 16.01.2021 tarihinde Van Kanalizasyon ve Su İdaresi (VASKİ) tarafından 2S KİMYA/AYKİMSAN e-posta hesabına gönderilen *"Piyasa Fiyat Araştırması"* konulu e-postada; VASKİ tarafından yapılacak bir alım için 2S KİMYA/AYKİMSAN'a *"Piyasa Araştırma Formu"* gönderildiği ve teklif talebinde bulunulduğu, söz konusu e-postanın 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkilileri tarafından 18.01.2021 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e gönderildiği anlaşılmaktadır. Anılan belgenin de 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın kendisine gelen yaklaşık maliyet ve doğrudan

temin teklif taleplerini, KORUMA KLOR'a danışarak belirleme stratejisini yansıttığı değerlendirilmektedir.

(219) Bulgu-3'te yer alan ve 24-25.01.2024 tarihlerinde 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından (.....)'a *"Teski yeni hipo ihalesinde sizin alış fiyatınız nedir"* sorusunun yöneltildiği, buna karşılık olarak (.....)'ın bir gün sonra "*teski hipo koruma fiyatımız (.....) tl"* cevabını verdiği görülmektedir. İlgili bulguda KORUMA KLOR Yetkilisinin, 2S KİMYA/AYKİMSAN'a kendisinin sağladığı fiyatı soruyor olmasının şüphe uyandırdığı, her ne kadar 2S KİMYA/AYKİMSAN tarafından "*teski hipo koruma fiyatımız (.....) tl*" cevap verilmek suretiyle 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın KORUMA KLOR'dan tedarik/alış fiyatının konu edildiği izlenimi oluştursa da söz konusu bulgunun rekabetçi endişe doğuracak bir niteliği haiz olup olmadığı ihaleyi gerçekleştiren otoriteden elde edilen bilgiler çerçevesinde irdelenmiştir.

(220) Söz konusu bulgu ile ilgili olarak TESKİ'den bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup yazışmanın gerçekleştiği tarihe yakın bir zaman diliminde sodyum hipoklorit alımı yapılıp yapılmadığı irdelenmiştir. Anılan idare tarafından sunulan bilgilere göre 29.11.2023 tarihinde yani ilgili bulgudaki yazışmadan yaklaşık iki ay önce, sodyum hipoklorit alımı ihalesi yapıldığı, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifi olarak KORUMA KLOR'un (.....) TL, 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın (.....) TL, BOCİY KİMYA'nın ise (.....) TL yaklaşık maliyet sunduğu, ihalenin teklif aşamasında ise yalnızca 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın (.....) TL teklif verdiği öğrenilmiştir. Bulgu-3'te yer alan ifadelerin içerik bütünlüğü ile TESKİ'nin ilgili bulgudan yaklaşık iki ay önce yazışmada ismi geçen ürün ile ilgili alım yaptığı göz önüne alındığında Bulgu-3'te yer alan ifadelerin 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın bahsi geçen TESKİ ihalesi kapsamındaki KORUMA KLOR'dan alış fiyatını içerdiği bu yönüyle anılan bulgu açısından ihlal isnadında bulunulamayacağı değerlendirilmektedir.

(221) Bulgu-4'te yer alan ve 06.02.2024 tarihinde 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından (.....)'a "*Fiyatları yazayım size", "Kostik (.....) USD/ton", "Demir üç (.....) USD/ton" "Hipo (.....) USD/ton" "Kütahya teslim fiyatlar" "Bu fiyatları verebilirsiniz"* iletilerinin gönderildiği, söz konusu mesajlara yönelik olarak (.....)'ın ise "*tmm teşekkürler"* şeklinde karşılık verdiği anlaşılmaktadır. KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) tarafından 2S KİMYA/AYKİMSAN (.....)'a klor alkali ürünlerinin USD cinsinden fiyatları, il ismi telaffuz edilmek suretiyle belirtilmiş ve *"Bu fiyatları verebilirsiniz"* ifadeleri kullanılmış olup söz konusu ifadelerin bir ihale için sunulması öngörülen yaklaşık maliyet ya da ihale teklifi ve/veya doğrudan temin teklifi için paylaşıldığı değerlendirilmektedir.

(222) Bulgu-5'te yer alan ve 07.02.2024 tarihinde 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından kendisine gelen "*(.....) hanım çanakkale ıbc ile talep ediyor"* mesajına yönelik olarak *"(.....) Hanım bizim fiyatımız (.....) TL/ton IBC dahil nakliye hariç. Biz fiyat vermeyeceğiz siz buna göre istediğiniz fiyatı verebilirsiniz"* iletisini gönderdiği, (.....)'ın ise "*tmmdır*" şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Daha önce de belirtildiği üzere KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN arasında rakiplik ilişkisinin mevcudiyeti anılan yazışmada geçen "*Biz fiyat vermeyeceğiz siz buna göre istediğiniz fiyatı verebilirsiniz"* ifadelerinden de anlaşılabilmektedir. KORUMA KLOR'un fiyat teklifi verebilir durumda olmasına rağmen 2S KİMYA/AYKİMSAN'a kendisinin fiyat teklifinde bulunmayacağını belirtmek suretiyle *"bizim fiyatımız (.....) TL/ton IBC dâhil nakliye*

hariç. Biz fiyat vermeyeceğiz siz buna göre istediğiniz fiyatı verebilirsiniz" şeklindeki ifade ile rekabete hassas bilgi paylaşımında bulunulduğu değerlendirilmektedir.

(223) Bulgu-6'da yer alan ve Çanakkale Belediyesi çalışanı (.....) tarafından 2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....)'a gönderilen 20.05.2024 tarihli ve *"Piyasa Fiyat Araştırması"* konulu e-postada; "*… Ç.Kale Belediyesi İçme Suyu Arıtma tesisine alacağımız malzeme için Piyasa fiyat araştırmasını doldurup mail atarmısınız. …"* ifadeleri ile 2S KİMYA/AYKİMSAN'dan teklif isteğinde bulunulduğu, bunun akabinde ise aynı gün – 20.05.2025 tarihinde – 2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....) tarafından söz konusu e-postada yer alan fiyat araştırması formu ile teknik şartname e-posta ekine eklenerek, "*(.....) Hanım merhaba, Çanakkale'den yaklaşık maliyet geldi. Bilgilerinize sunulmuştur.İlginiz için teşekkür ederiz"* ifadeleri ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e gönderilmiştir. 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkililerinin, belediye alımları için sunacağı yaklaşık maliyet ve doğrudan temin tekliflerini KORUMA KLOR yetkilileri ile danışıklı bir şekilde oluşturma stratejisini sürdürdüğü değerlendirilmektedir.

(224) Bulgu-9'da yer alan ve 25.02.2022 tarihinde AKPA satın alma sorumlusu (.....) ile IRMAK KİMYA eski çalışanı (.....) arasında geçen *"kostik hk"* konulu e-posta yazışmasında; AKPA'nın kostik alımı için ürünün yeniden satıcısı olarak faaliyet gösteren IRMAK KİMYA ile iletişime geçtiği görülmekte olup IRMAK KİMYA'nın kendisine sunduğu teklifi yüksek bulması üzerine siparişi iptal ettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte daha önce de değinilen klor alkali ürünlerin satıcısı/dağıtıcısı olarak faaliyet gösteren IRMAK KİMYA'nın eski çalışanı (.....)'ın, söz konusu ürünlerin hem üreticisi hem de satıcısı/dağıtıcısı olarak faaliyet gösteren KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....)'ya AKPA'ya vermiş olduğu fiyat teklifini kastederek "*(.....) usd verdim yüksek kaldı dedi 32 lik bilgine"* ifadesini kullandığı, (.....)'nın ise "*Mal bulamayınca gelir"* şeklinde dönüş yaptığı görülmektedir.

(225) Klor alkali ürünlerinin yeniden satıcısı olarak faaliyet gösteren IRMAK KİMYA'nın müşterisine vermiş olduğu fiyatı müşterisinin ismini/kimliğini açıkça gösterir bir şekilde KORUMA KLOR ile paylaşmasının, teşebbüsler arasındaki ikili dağıtım yapısı dikkate alındığında rekabete duyarlı bilgi değişimi nitelediği taşıdığı değerlendirilmektedir. Daha önce de değinilen yeni VBER'de de ikili dağıtım yapısı içerisinde üretici/sağlayıcı teşebbüs ile dağıtıcı teşebbüsün nihai müşterisine uygulayacağı fiyatı paylaşmasının grup muafiyetinden yararlanamayacağı ve yatay rekabetçi endişelere yol açabileceği öngörülmüştür. Bu bakımdan ikili dağıtım ilişkisi çerçevesinde dikey ilişkinin getirdiği ve malların dağıtımı ve hizmetlerin gelişimi hususunda nihai müşteriye teklif edilen fiyatın paylaşılmasının fayda sağlamasının muhtemel olmadığı ve bu bilgilerin taraflar arasında elde edilen diğer bulgular ile birlikte değerlendirildiğinde bilgi değişimi olarak dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Anılan nedenlerle IRMAK KİMYA'nın nihai müşterisine sunmuş olduğu fiyatı, üretici teşebbüs ile paylaşmasının rekabetçi endişe doğurabileceği ve bu durumun pazarın şeffaflaşmasına neden olabileceği değerlendirilmektedir. Zira bu bilginin paylaşılmasının klor alkali ürünlerine ilişkin herhangi bir dağıtım etkinliği veya hizmet gelişimi sağlamayacağı değerlendirilmektedir.

(226) Bulgu-10'da yer alan ve 20.06.2023-02.11.2023 tarihleri arasındaki çeşitli günlerde IRMAK KİMYA'nın, KORUMA KLOR'dan yapacağı hidroklorik asit alımları için e-posta yoluyla sipariş geçtiği görülmektedir. Söz konusu bulgularda yer alan sipariş e-postalarında IRMAK KİMYA, ilgili ürünlerinin satışı alanında rakibi olan ve aynı zamanda ürün tedarik ettiği KORUMA KLOR'a, 20.06.2023 tarihli e-postada; "*Ankara belediyesi için 20 ton hcl siparişimizdir.",* yine 20.06.2023 tarihli bir diğer e-postada;

"Depoya 20 ton hcl siparişimizdir. (…) Hasanoğlu kaplama Anatolia havuz Dünya havuz Aslanlar galvaniz", 22.06.2023 tarihli e-postada *"Depoya 20 ton hcl siparişimizdir. Aslan Metal Fahri, Parsan, Çolakoğlu",* 14.08.2023 ve 09.10.2023 tarihli e-postalarda *" Depoya 20 ton hcl siparişimizdir. (…) Dünya Havuz, Anatolia, MRK kaplama, Hasanoğlu, Sty Metal"* şeklinde sipariş verdiği anlaşılmakta olup IRMAK KİMYA'nın ürün tedarik etmek istediği siparişlerinde ürünü satacağı müşterisinin ismini KORUMA KLOR ile paylaştığı anlaşılmaktadır. Söz konusu e-postalarda müşteri isimlerinin paylaşılmasının, ikili dağıtım ilişkisi kapsamında olan teşebbüsler bakımından rekabetçi endişe doğurabilme potansiyeli bulunmaktadır. Bununla birlikte müşteri isimlerinin paylaşımı herhangi bir gereklilik olması durumunda dikey ilişkinin bir gerekliliği olarak da ele alınabilecektir.

(227) Müşteri isimlerinin, dağıtıcı teşebbüs IRMAK KİMYA tarafından sağlayıcı KORUMA KLOR ile paylaşımı noktasında pazardaki iki farklı müşteri yapısından bahsetmenin fayda sağlayabileceği değerlendirilmektedir. Klor alkali ürünleri sektöründe ihale süreci kapsamındaki müşteriler ile ihale sürecine bağlı olmayan - özel sektör – müşteriler bulunmakta olup bahse konu müşteri gruplarının ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

(228) Bulgu-10 incelendiğinde, bir ihale sürecine bağlı olmayan müşterilerin isimlerinin paylaşıldığı; IRMAK KİMYA'nın, özel sektör müşterileri bakımından bu müşteriler ile sipariş süreçlerini (satış fiyatı, teslim zamanı, vade vb.) tamamlamasının ardından kendi deposuna KORUMA KLOR'dan ürün tedarik etmek istediği esnada müşteri isimlerini KORUMA KLOR ile paylaştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca ilgili bulguda yer alan özel sektör müşterilerinin her birinin ne kadarlık alım yapacağına ilişkin de bir ifade bulunmamaktadır. Bir başka ifadeyle IRMAK KİMYA'nın müşterilerinin tedarik miktarı bakımından KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA arasında herhangi bir bilgi paylaşımı bulunmamaktadır. Diğer yandan söz konusu özel sektör müşteri isimlerinin paylaşımının, yalnızca KORUMA KLOR ile yeniden satıcılarından biri olan IRMAK KİMYA arasında olması, bu tarz özel sektör müşteri isimlerinin sağlayıcı teşebbüs ile paylaşılmasının sık ve yaygın olduğu yönünde dosya kapsamında herhangi bir tespite ulaşılmamış olması göz önünde bulundurulduğunda özel sektör müşteri isimlerinin paylaşımın rekabet ihlali teşkil ettiğini söylemek mümkün olmamıştır.

(229) Öte yandan Bulgu-10'da yer alan ihale süreçlerine ilişkin siparişlere gelindiğinde ise 02.11.2023 tarihinde KORUMA KLOR ve IRMAK KİMYA çalışanları arasında gerçekleşen e-posta silsilesinde Ankara Büyükşehir Belediyesi ile ilgili sipariş işlemlerinde farklı bir akışın gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu tarihteki yazışma aşağıdaki gibidir:

02.11.2023 - *(.....) [mailto:satis@irmakkimya.com] > KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve Satış Şefi (.....); IRMAK KİMYA Yetkilisi (.....)*

Merhabalar;
Depoya 20 ton hcl siparişimizdir.
Nakliye izmit-sakarya
Saygılarımla
Dünya havuz
Ankara belediyesi 7.5 ton
MRK kaplama
Hasanoğlu
Sty Metal

02.11.2023 - *KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) > Klor Sevkiyat, Irmak Kimya Yetkilisi (.....) Bey Merhaba;*
Ankara belediyesi için fiyatınız deponuza verilen fiyatla aynı değil.
7,5 ton için ayrı bir irsaliye kesip belediye siparişinizden çekmemiz daha doğru olacaktır.

(230) Yukarıda yer verilen 02.11.2023 tarihli e-postada IRMAK KİMYA tarafından KORUMA KLOR'dan 7,5 tonu Ankara Büyükşehir Belediyesi için olmak üzere bazı özel teşebbüsler de dâhil toplam 20 ton hidroklorik asit talep edilmiştir. Anılan sipariş talebine istinaden KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) tarafından "*Ankara belediyesi için fiyatınız deponuza verilen fiyatla aynı değil. 7,5 ton için ayrı bir irsaliye kesip belediye siparişinizden çekmemiz daha doğru olacaktır."* ifadeleri kullanılmıştır. Söz konusu durumla ilgili olarak KORUMA KLOR tarafından anılan hususa yönelik sunulan bilgilere göre, IRMAK KİMYA'nın ilgili dönemde Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin hidroklorik asit (HCL) ihalesini kazandığı ve bu çerçevede IRMAK KİMYA'ya, Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne temin edilecek ürünler için 1 yıllık sabit fiyat verildiği ifade edilmiştir. Dosya kapsamında elde edilen diğer bulgu ve bilgilerden bir belediye ihalesi söz konusu olduğu durumda, ihaleyi kazanan yeniden satıcı teşebbüs bakımından ihale şartnamesinde belirtilen süre boyunca *(6 ayı ya da 1 yılı bulabilen süreler bulunmaktadır)* ilgili belediyeye ihaleyi kazanmış olduğu fiyat üzerinden tedarik etme taahhüdü söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.[64]

(231) Bu çerçevede herhangi bir belediye ihalesini, yeniden satıcı konumunda faaliyet gösteren bir teşebbüsün kazanması durumunda, yeniden satıcının, üretici teşebbüsten ilgili ihale için vereceği siparişi önceden öngörülen alım fiyatından yapabilmesinin olağan bir süreç olabileceği değerlendirilmektedir. Bu bakımdan söz konusu bulguda yer alan ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne ilişkin farklı bir fiyatlandırma öngörülen hususun olağan bir süreç olabileceği değerlendirilmektedir. Bir diğer ifadeyle bir

[64] İhalede oluşan fiyatın içerdiği hususlara ilişkin örnek şartname metnine aşağıda yer almaktadır:
"Madde 25 - Teklif fiyata dahil olan giderler
25.1. Ödenecek her türlü vergi, resim ve harç giderleri, gümrük giderleri, nakliye giderleri(yükleme-boşaltma-istifleme dahil), ulaşım giderleri, yol, köprü ve gemi geçiş giderleri, mallara ait test, deney ve analiz giderleri ile teknik şartnamede yer alan tüm giderler teklif fiyata dahildir.
25.2. 25.1. maddesinde yer alan gider kalemlerinde artış olması ya da benzeri yeni gider kalemlerinin oluşması hallerinde, teklif edilen fiyatın bu tür artış ya da farkları karşılayacak payı içerdiği kabul edilir. Yüklenici, bu artış ve farkları ileri sürerek herhangi bir hak talebinde bulunamaz."

belediye ihalesini kazanmış olan bir yeniden satıcı teşebbüsün, ilgili belediye alımının zamana yayılması sebebiyle ilgili belediye ihalesi alımına özgü olarak farklı bir alış fiyatı üzerinden üretici ile anlaşması ve ilgili ihale sürecine bağlı alım ilişkisinin sonlanmasına kadar olan süreçte aynı alım fiyatı üzerinden tedarik ilişkisinin devam edeceğinden hareketle yeniden satıcı teşebbüsün, sipariş verirken hangi belediye siparişi olduğunu belirtmesinin söz konusu pazarın işleyişi bakımından gerekli olabileceği değerlendirilmektedir.

(232) Ancak elde edilen diğer bulgulara dair yapılan değerlendirmelerden de anlaşılabileceği üzere üretici teşebbüsün, belediye ihalelerine yönelik olarak yeniden satıcı teşebbüs ile yaklaşık maliyet ve/veya teklif edilecek fiyatlar üzerinde iletişime geçmesinin rekabet ihlali oluşturduğu vurgulanmalıdır.

(233) Bulgu-11'de yer alan ve 05.07.2023 tarihinde IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)a gönderilen e-posta yazışmasında; IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) tarafından; "*Sayın (.....) bey 09.03.2023, saat 14:00 tarihinde girmiş olduğumuz ve ekte belirttiğimiz komisyon kararı Çorum belediyisesinin 180 ton demir ııı klorür ihalesini 1.260000 TL ye aldığımız görünüyor yani ton 7000 TL o tarihte müdireniz (.....) hanımla telefon konuşmamızda doğu kimyanında girebileceğini fiyatı ona göre düzenleyelim dediğimizi ,siz fiyatınızı 7000 tl verin dediğini ,bizimde nakliye hariç (.....) tl olarak düzenleneceğini söylemişti. Şu an siz fiyatınızı (.....) TL olarak düzenleyeceğinizi bildirmişsiniz bunun içinde nakliye giderleri yok bu durumda biz oldukça fazla zarara gireceğiz. Bu durumla ilgili ne yapabiliriz ?"* ifadeleri kullanılmıştır. Söz konusu yazışmada, IRMAK KİMYA ile KORUMA KLOR yetkililerinin Çorum Belediyesi'nin yapacağı demir III klorür alımına ilişkin ihale öncesinde konuştukları, rakip teşebbüs olarak adlandırdıkları DOĞU KİMYA'nın da ihaleye katılabileceğinin dikkate alındığı ve KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) tarafından IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....)'a söz konusu ihaleye yönelik olarak "*siz fiyatınızı 7000 tl verin (…)"* ifadelerinin kullanıldığı göze çarpmaktadır.

(234) Söz konusu bulguda, ihalenin tarihi, saati, ihaleye konu ürünün ismi ve ihaleye konu miktar gibi detayları açıkça belirtilen ihale ile ilgili olarak Çorum Belediyesi'nden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Çorum Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre; 09.03.2023 tarih ve 2023/146538 ihale kayıt numaralı ihaleye KORUMA KLOR, IRMAK KİMYA ve Merkim Endüstri Ürünleri AŞ yaklaşık maliyet teklifi sunmuş olup ihalenin teklif aşamasında ise bulguda da ifade edildiği üzere IRMAK KİMYA ve DOĞU KİMYA teklif sunmuştur. Çorum Belediyesi'nin 180.000 kg bir diğer deyişle 180 ton demir III klorür alımı için yapılan ihaleyi IRMAK KİMYA 1.260.000,00 TL ile kazanmış olup Bulgu-11'deki ifadelerle uyumlu bir şekilde ihaleyi 7000,00 TL/TON üzerinden kazanmıştır. Dolayısıyla söz konusu demir III klorür ihalesi için hem KORUMA KLOR hem de IRMAK KİMYA'nın yaklaşık maliyet sunduğu tespit edilmiş olup KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet teklifi verdiği ihaleye katılmadığı, ancak bulguda bahsi geçen fiyat ile ihalenin IRMAK KİMYA tarafından kazanıldığı, dolayısıyla ihalenin teklif aşamasında KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA'nın danışıklı hareket etmek suretiyle ihaleye sunulacak teklif üzerinde uzlaştıkları değerlendirilmektedir. Diğer yandan daha önceki bulgularda yaklaşık maliyetin gizliliğin ihlal edildiği ve yaklaşık maliyet teklifleri noktasında danışıklılık tespit edilmişken söz konusu bulguda ihale teklifi noktasında danışıklılığın mevcudiyeti göze çarpmaktadır. Söz konusu ihale bakımından sunulan yaklaşık maliyet ve nihai teklifleri gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-2: 09.03.2023 Tarihli ve 2023/146538 İhale Kayıt Numaralı İhaleye İlişkin Yaklaşık Maliyet Teklifleri ile İhale Teklifleri[65]

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs Ünvanı	İhaleye Katılan Teşebbüs Ünvanı	İhale Teklifi (TL)	İhaleyi Kazanan Teşebbüs	İhale Miktarı	İhaleyi Kazanan Teklif (TL)	Ton Başına İhale Fiyatı (TL/Ton)
IRMAK KİMYA	IRMAK KİMYA	1.260.000,00 TL	IRMAK KİMYA	180.000 kg (180 ton)	1.260.000,00 TL	7000,00 TL/ton
KORUMA KLOR	DOĞU KİMYA	(.....) TL				
MERKİM[66]						

(235) Bulgu-12'de yer alan ve 16.01.2019 tarihinde 2S KİMYA/AYKİMSAN Eski Ortağı (.....) ile KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen *"TESKİ gaz klor tüpleri"* konulu e-posta yazışmasında; 2S KİMYA/AYKİMSAN Eski Ortağı (.....) tarafından KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e;

"SİZİN YAZACAĞINIZ FİYATLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR:
50 kg = (.....) TL
400 kg = (.....) TL
900 kg = (.....) TL
ARZ EDERİM."

ifadeleri ile e-posta gönderilmiştir. Söz konusu e-postanın konusunu TESKİ'nin gaz klor tüpleri oluşturmakta olup yazışma içeriğinde "*SİZİN YAZACAĞINIZ FİYATLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR"* ifadeleriyle geleceğe yönelik olarak doğrudan fiyat teklifi bilgilerinin paylaşıldığı görülmektedir. Bulgu-12'nin dikkat çeken bir yanı ise diğer birçok bulgudan farklı olarak klor alkali ürünlerinin yeniden satıcısı olan bir teşebbüsün yetkilisinin, bir kamu idaresi alımı için üretici teşebbüse çok net ve bir tereddüde yer vermeyecek şekilde "*SİZİN YAZACAĞINIZ FİYATLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR"* ifadesini kullanmasıdır.

(236) Bunun üzerine ilgili kamu idaresine anılan e-postanın tarihine yakın bir zaman diliminde gaz klor tüpü alımı yapılıp yapılmadığı sorulmuştur. TESKİ'den elde edilen bilgilere göre ilgili döneme yakın tarihlerde 4 ayrı kalemde gaz klor tüpü alımı gerçekleştirilmiştir. Bunlardan bir tanesi ilgili bulgunun tarihi olan 16.01.2019 tarihinden iki gün önce olması ve bulguda geleceğe yönelik olarak "yazacağınız fiyatlar" ifadesinin kullanılması nedeniyle 14.01.2019 tarihinde alımın bulguda geçen gaz klor alımlarından olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Değinilmesi gereken bir diğer husus ise söz konusu bulgudan yaklaşık iki ay sonra 11.03.2019 tarihinde 2019/57643 ihale kayıt numaralı ihale kapsamında TESKİ'nin üç ayrı kalemde gaz klor alımı yaptığı, ancak bulguda geçen gaz klor miktarı ve birimi bakımından ufak farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Örneğin bulguda 50 kg ifadesine karşılık ilgili idarenin 40 kg, 400 kg ifadesine karşılık 400 litre, 900 kg ifadesine karşılık ise 800 litrelik alım ihalesine çıktığı anlaşılmıştır. Gaz klor tüpleri bakımından miktar ve/veya birimi noktasında farklılar olsa da bahse konu üç farklı gaz klor alım ihalesine KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın yaklaşık maliyet teklifi sunduğu, bunun yanı sıra ilgili bulguda 2S KİMYA/AYKİMSAN tarafından KORUMA KLOR'a belirtilen birim fiyatların,

[65] Bulgu değerlendirme tablolarında yeşil renk ile yer verilen kısımlar, yazışmalarda yer alan ifadelerle uyumu gösterilmek üzere kullanılmıştır.
[66] Merkim Endüstri Ürünleri AŞ.

KORUMA KLOR tarafından yaklaşık maliyet olarak sunulduğu tespit edilmiştir. Bahsi geçen durumu özetleyen tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-3: TESKİ'nin 11.03.2019 Tarihli ve 2019/57643 İhale Kayıt Numaralı Alımı ile Bulgu-12'nin karşılaştırması

16.01.2019 tarihli Bulgu-12'de Yer Alan Gaz Klor Tüpü Miktarı ve Birimi	16.01.2019 tarihli Bulgu-12'de 2S KİMYA/ AYKİMSAN Tarafından KORUMA KLOR'un Sunması İstenen Fiyat	TESKİ'nin 11.03.2019 tarihinde İhaleye Çıktığı Gaz Klor Tüpü Miktarı ve Birimi	İhalede KORUMA KLOR'un Sunduğu Yaklaşık Maliyet Teklifi	İhale Miktarı	İhalede KORUMA KLOR'un Sunduğu Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (Yaklaşık Maliyet Teklifi/İhale Miktarı)
50 kg	(.....)	40 kg	(.....)	20 Adet	(.....)
400 kg	(.....)	400 litre	(.....)	8 Adet	(.....)
900 kg	(.....)	800 litre	(.....)	19 Adet	(.....)
Kaynak: Dosya Kapsamında Yapılan Hesaplamalar					

(237) Yukarıda yer verilen Tablo-6'dan da görülebileceği üzere bulguda geçen gaz klor tüplerinin miktarı ve/veya birimi bakımından ufak farklılıklar olsa da her iki teşebbüsün de üç farklı gaz klor alımına yönelik olarak ayrı ayrı yaklaşık maliyet teklifi sunduğu ve KORUMA KLOR'un sunacağı tekliflerin 2S KİMYA/AYKİMSAN tarafından KORUMA KLOR'a iletildiği göz önüne alındığında 2S KİMYA/AYKİMSAN ve KORUMA KLOR'un ihale öncesinde yaklaşık maliyet gizliliğini de ihlal edecek şekilde yaklaşık maliyet tekliflerinin sunulması noktasında birlikte hareket ettiği, ihaleye sunulan yaklaşık maliyet teklifleri ile de açıkça ortaya konulmaktadır.

(238) Bulgu-13'te yer alan ve 07.02.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün (GASKİ) doğrudan temin yoluyla yapacağı alım için SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....)'nın "*tamam (.....)verecm"* ifadesine karşılık olarak KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından "*Yok", "(.....) verin", "(.....) benim fiyatim", "Isi biz yurutecegiz antepte"* ifadeleriyle yanıt verdiği, akabinde ise SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....)'nın söz konusu ifadeleri onayladığı görülmektedir. Söz konusu bulgu ile ilgili olarak GASKİ'den bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Anılan kamu idaresi tarafından sunulan belge incelendiğinde; GASKİ'nin 06.02.2019 tarihli Piyasa Fiyat Araştırma Belgesi ve söz konusu alıma ilişkin şartname ile teşebbüslerden teklif isteğinde bulunduğu, doğrudan temin yoluyla alınacak 36.000 kg'lik gaz klor alımı için 07.02.2019 tarihinde birim fiyat olarak KORUMA KLOR'un (.....) TL, DENİZ KLOR'un[67] (.....) TL, 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın ise (.....) TL teklif sundukları ve KORUMA KLOR'un uhdesinde kaldığı tespit edilmiştir. Bulgu-13'te yer alan ifadelerle birebir uyum gösteren tekliflerin, doğrudan temin yoluyla yapılan GASKİ alımında KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA'nın danışıklı teklif verdiğine işaret ettiği değerlendirilmektedir. GASKİ'nin 36.000 kg'lik gaz klor alımı için kendisine gelen tekliflerin ardından 08.02.2019 tarihinde hazırlamış olduğu Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı ve doğrudan temin yoluyla alımın KORUMA KLOR'dan yapılacağını gösterir belgeye aşağıda yer verilmiştir:

[67] DENİZ KLOR, SÜLEYMAN KİMYA'nın sahibi (.....)'ya ait bir şahıs firmasıdır.

Tablo-4: Doğrudan Temin Usulü Kapsamında 08.02.2019 Tarihli Piyasa Araştırma Tutanağı

Doğrudan Temin Usulü Kapsamında Sunulan Teklifler								
Piyasa Araştırma Tutanağı								
Tarih	08.02.2019							
Yapılan İş/Mal/Hizmetin Adı ve Miktarı	Gaz Klor Alımı - 36.000 Kg							
Teklif Veren Teşebbüsler	2S KİMYA/AYKİMSAN		DENİZ KLOR		KLORKİM		KORUMA KLOR	
	TL/Kg	Toplam TL	TL/Kg	Toplam TL	TL/Kg	TL	TL/Kg	Toplam TL
Fiyat Teklifleri (TL/Kg)	(.....) TL/Kg	(.....)	(.....) TL/Kg	(.....)	(.....)	(.....)	(.....) TL/Kg	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Elde Edilen Bilgi ve Belgeler								

(239) Bulgu-14'de yer alan ve 21.02.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'in Sivas Belediyesi'nden teklif geldiğini belirterek SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....)'yaSivas Belediyesi'nden gelen teklife fiyat verip vermediğini sorduğu, fiyat verdiyse ne kadar fiyat verdiğini öğrenmek istediği, buna yönelik olarak SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından "*0.95*" şeklinde yanıt verildiği görülmektedir. Söz konusu yazışmadan, Sivas'tan gelen tekliften kastedileninSivas Belediyesi olabileceği, dolayısıyla anılan belediye ihalesi için KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA arasında fiyat teklifine yönelik stratejik bir bilgi paylaşımı yapılmış olabileceği değerlendirilmektedir.

(240) Bu çerçevede herhangi bir ürün ismi belirtilmemiş olan bulgu için Sivas Belediyesi'nden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. İlgili kamu idaresinden gelen belgeler incelendiğinde 2019 yılında birden fazla alım yapıldığı anlaşılmış olup bu alımlardan biri olan ve doğrudan temin yoluyla gerçekleştirilmesinin yanı sıra yazışma tarihinden daha sonra 21.08.2019 tarihinde onaylanan/sonuçlanan 28.000 kg'lik sodyum hipoklorit alımı için SÜLEYMAN KİMYA'nın Bulgu-14'te geçen "(.....)" TL ile uyumlu olarak birim fiyat olarak (.....) TL teklifte bulunduğu tespit edilmiştir. KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA'nın belediye alımlarına yönelik olarak danışıklı teklif verme stratejisini sürdürdüğü değerlendirilmektedir. Öte yandan anılan Sivas Belediyesi'nin alımına yönelik olarak KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA'nın dışında AKKİM'de teklif vermiş olup (.....) TL'lik birim fiyat teklifi ile doğrudan temini AKKİM kazanmıştır. İlgili alım için sunulan teklifleri gösterir Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-5: 21.08.2019 Tarihinde Onaylanan ve Doğrudan Temin Usulü İle Yapılan Alıma Yönelik Teklifler

Doğrudan Temin Usulü Kapsamında Sunulan Teklifler			
Piyasa Araştırma Tutanağı			
Tarih	21.08.2019		
Yapılan İş/Mal/Hizmetin adı ve Miktarı	Klor (Sodyum Hipoklorit) 28.000 Kg		
Teklif Veren Teşebbüsler	SÜLEYMAN KİMYA	AKKİM	KORUMA KLOR
Birim Fiyat Teklifleri (TL/Kg)	(.....) TL/Kg	(.....) TL/Kg	(.....) TL/Kg
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler			

(241) Bulgu-15'te yer alan ve 07.03.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından "*Bu adıyaman d3 fiyatını yaklaşık maliyet için mi istiyor", "Bilginiz var mı"* sorusuna karşılık (.....) tarafından "*evet*" yanıtıyla karşılık verildiği, akabinde (.....)'in "*Siz verdiniz m,", "(.....) falan yazsak diyorum ben"*

ifadelerini kullandığı, (.....)'nın ise "*yok*", "*(.....)*" şeklinde yanıt vermesi üzerine (.....)'in "*Ok siz öyle yazın"* şeklinde yazışmayı sonlandırdığı görülmektedir. Yukarıda yapılan değerlendirmelere benzer şekilde yine bir kamu idaresi tarafından yapılacak alım için konuşulduğu, Adıyaman Belediyesi'nin yapacağı bir alım kapsamında yaklaşık maliyet için teşebbüslerden teklif istediği, KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA arasında verilecek yaklaşık maliyet teklifi, verilecek fiyat tekliflerinin bilgisinin paylaşıldığı ve bu yönüyle KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA'nın yaklaşık maliyet teklifleri için birbirleriyle danışıklı hareket ettiği değerlendirilmektedir.

(242) Bulgu-16'da yer alan 15.03.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Sivas Belediyesi ihalesi kast edilerek (.....) tarafından "*Sivas ym ne yazalim", "(.....) bey fehmi bey ile konusalim dedi"* ifadeleri ile yazışmaya başlandığı, (.....)'nın "*(.....)yazdim ben"* şeklinde yanıt vermesi üzerine (.....)'in "*(.....) bey biyaz dusuk geldi biz ym (.....) civari yazıyoruz", "Hipo için falan*" ifadeleriyle devam ettiği, buna karşılık (.....)'nın "*tamam ne verelim"* şeklinde cevap vermesinin ardından (.....)'in "*Hipo ya (.....) yazin", "Demire de (.....) yazin bence"* ifadeleriyle yazışmaya devam ettiği (.....)'nın ise "*pardon yaklaik biz (.....) tl ye" "demir (.....)tl"* ve *"hipo (.....)tl verecez"* ifadelerini kullandığı görülmektedir. Söz konusu bulgunun bu kısmına kadar olan süreçte KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA arasında Sivas Belediyesi'nin yaklaşık maliyet araştırmasına ilişkin olarak fiyat bilgisini paylaştıkları değerlendirilmektedir. Anılan bulgunun devamında ise Cizre Belediyesi'nin kastedildiği yazışmada; (.....)'nın "*cizre doğrudan temin istiyor fiyat ne verelim", "demir3"* sorusuna karşılık (.....) tarafından "*Cizre beni de aradi bana atmafi teklif", "Atmadi teklif", "Bana teklif atmadi" ve "Sartname istedim diye"* şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır. Söz konusu ifadelerden Cizre Belediyesi'nin alımı için KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA arasında fiyat bilgisi doğrudan paylaşılmasa da ilgili yazışmanın fiyat birlikteliğinin oluşması yönündeki iradenin varlığını göstermesi bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

(243) Diğer yandan Bulgu-16'nın başlangıcında Sivas Belediyesi'nin alımı ile ilgili fiyat paylaşımlarına ilişkin değerlendirmelere dönecek olursak ilgili bulguda hem sodyum hipoklorit hem de demir III klorür alımları ile ilgili taraflar arasında teklif edilecek fiyatlar bakımından bilgi paylaşımı bulunmaktadır. Sivas Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre 25.04.2019 tarihli ve 2019/148056 ihale kayıt numaralı alım için sunulan yaklaşık maliyet tablosuna aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-6: 25.04.2019 Tarihli ve 2019/148056 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Demir III Klorür ve Sodyum Hipoklorit İçin Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri

Ürün Adı	Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs Ünvanı			İhale Miktarı
	KORUMA KLOR	DENİZ KLOR	AKKİM	
	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	
Demir III Klorür	(.....)	(.....)	(.....)	110.000 Kg
Sıvı Klor – Sodyum Hipoklorit	(.....)	(.....)	(.....)	110.000 Kg
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler				

(244) Yukarıda yer verilen Tablo-9'dan görülebileceği üzere 110.000 kg (100 ton)[68] sodyum hipoklorit ve demir III klorür alımı için ihaleye çıkan Sivas Belediyesi'ne yaklaşık maliyet

[68] Söz konusu yazışmada da ihale miktarı 110 ton olarak belirtilmektedir.

noktasında sunulan teklifler incelendiğinde; demir III klorür için bulguda da konuşulduğu ifade edilen tekliflerin verildiği görülmektedir. Hem KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'in "*Demire de (.....) yazin bence"* hem de (.....)'nın "*demir (.....)tl"* ifadeleri ile uyumlu olarak DENİZ KLOR[69] tarafından demir III klorür için (.....) TL teklif verildiği görülmektedir. Sodyum hipoklorite gelindiğinde ise elde edilen bulguda KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından "*(.....) bey biyaz dusuk geldi biz ym (.....) civari yazıyoruz", "Hipo için falan"* ifadelerinden yaklaşık maliyet teklifinin (.....) TL/ton yazılacağı anlaşılmakta olup ihaleye ilişkin kayıtlara baklıldığında KORUMA KLOR tarafından (.....) TL/kg, bir diğer deyişle (.....) TL/ton yaklaşık maliyet teklifinde bulunulduğu görülmektedir. Öte yandan sodyum hipoklorit için (.....) tarafından sunulan teklif açısından bakıldığında KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından kendisinin sunmayı düşündüğü teklifin daha üzerinde bir teklif sunması için (.....)'ya "*Hipo ya (.....) yazin*" ifadelerini kullanmasının ardından (.....)'nın "*hipo (.....)tl verecez*" ifadeleriyle uyumlu olarak ilgili yaklaşık maliyet teklifine (.....) TL/kg teklif ettiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla yazışmadaki ifadeler ile fiili durumda sunulan yaklaşık maliyet tekliflerinin uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla söz konusu teşebbüsler arasında yaklaşık maliyetin gizliliğini de ihlal eder nitelikte rekabete duyarlı bilgilerin paylaşıldığı ve danışıklı teklif verildiği görülmektedir. Bununla birlikte fiili durumdaki belgeler ile yazışmadaki belgeler uyum göstermese dahi taraflar arasındaki irade uyuşmasını ortaya koyan belgelerin amaç bakımından ihlal olarak değerlendirilmesi gerektiği göz önünde bulundurulduğunda uzlaşının etkisinin gösterilmesi zorunluluğun bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(245) Bulgu-17'de yer verilen ve 11-12.04.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından 36 tonluk bir alım için (.....)'e "*antep gaz fiyati 36ton"* ifadesiyle Gaziantep Belediyesi alımı olabilecek bir alım için hangi fiyattan teklif verilebileceğinin sorulduğu görülmekte olup (.....) tarafından ise "*(.....)ü", "Yazabilirsiniz"* şeklinde yanıt verildiği görülmektedir. Söz konusu ifadelerden ürünün yeniden satıcısı SÜLEYMAN KİMYA'nın, ihale ya da doğrudan temin yoluyla alım için teklif istenen bir süreçte sunacağı teklif için KORUMA KLOR ile iletişime geçtiği, KORUMA KLOR'un ise SÜLEYMAN KİMYA'nın sunacağı teklifi ilettiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu bulguda ve elde edilen diğer bulgularda yer alan ihalelerde ya da doğrudan temin süreçlerinde teklif edilecek fiyat bilgisinin paylaşımının stratejik bir bilgi değişimine neden olduğu ve kamu idarelerinin ihale ve/veya doğrudan temin süreçlerinde danışıklı hareket edildiği değerlendirilmektedir.

(246) Bulgu-18'de yer alan, 28.06.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında (.....) tarafından "*(.....) bey, (.....) fiyat geçebilirsiniz*" ifadesinin kullanıldığı görülmekte olup KORUMA KLOR tarafından sunulan bilgiye göre görüşmenin bu kısmının Karaman Belediyesi tarafından yapılan doğrudan temin alımına yönelik ve evrak tamamlama amacıyla yapılan bir yazışma olduğu, yazışmanın geri kalan bölümünün ise Adıyaman Belediyesi'nin alımına yönelik olduğu belirtilmiştir. Adıyaman Belediyesi ile ilgili olan kısmın, ilgili belediye tarafından alıma çıkılan klor alkali ürünlerinin miktarı ve cinsine ilişkin olduğu değerlendirilmektedir. Bununla birlikte yazışmanın başlangıcında geleceğe yönelik olduğu anlaşılan ve KORUMA KLOR tarafından "*(.....) bey, (.....) fiyat geçebilirsiniz*" ifadesinin ilgili olduğu Karaman Belediyesi'nin alımına yönelik olarak elde edilen bilgilere göre yazışmanın

[69] DENİZ KLOR, SÜLEYMAN KİMYA'nın sahibi (.....)'ya ait bir şahıs firmasıdır.

gerçekleştiği tarihin akabindeki yakın bir dönemde herhangi bir alım olmadığı aksine yazışmadan birkaç hafta önce alım yapıldığı tespit edilmiştir. Bu yönüyle ilgili yazışmanın Karaman Belediyesi ile ilgili olmayabileceği de dikkate alınarak diğer bulgulardaki değerlendirmeler ışığında "*(.....) bey, (.....) fiyat geçebilirsiniz*" ifadesinin, bir kamu idaresinin yapacağı alım için teklif fiyatlarında danışıklığa işaret ettiği değerlendirilmektedir.

(247) Bulgu-19'da yer alan 11.10.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından Sivas Belediyesi alımı kastedilerek "*Sivas teklif var"* iletisine karşılık (.....) tarafından *"(.....) altında bir şey verebilirsiniz"* ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. Söz konusu ifadelerden ihale ve/veya doğrudan temin yoluyla alım teklifi öncesinde SÜLEYMAN KİMYA'nın ihaleye/doğrudan temine vereceği teklif fiyatının, KORUMA KLOR tarafından yönlendirildiği, söz konusu ihaleye KORUMA KLOR'un da teklif verebilecek konumda olması sebebiyle rakipler arası ihaleye danışıklı teklif verilmesi durumunun ortaya çıkmış olabileceği değerlendirilmektedir. Söz konusu bulguda herhangi bir ürün ismi ya da ihale miktarı veya ihale tarihi vb. bir detay bulunmamakla birlikte Sivas Belediyesi'nden elde edilen bilgilerden ilgili döneme yakın bir tarihte, 10.12.2019 tarihinde, doğrudan temin yoluyla 28000 kg (28 ton) sodyum hipoklorit alımı yapıldığı görülmektedir. Söz konusu alıma yönelik tekliflere aşağıdaki görselde yer verilmiştir:

Tablo-7: 05.12.2019 Tarihinde Onaylanan ve Doğrudan Temin Yöntemi İle Yapılan Alıma Yönelik Teklifler

Doğrudan Temin Usulü Kapsamında Sunulan Teklifler			
Piyasa Araştırma Tutanağı			
Tarih	05.12.2019		
Yapılan İş/Mal/Hizmetin adı ve Miktarı	Klor (Sodyum Hipoklorit) 28.000 Kg		
Teklif Veren Teşebbüsler	SÜLEYMAN KİMYA	AKKİM	KORUMA KLOR
Birim Fiyat Teklifleri (TL/Kg)	(.....) (.....)	(.....) (.....)	(.....) (.....)
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler			

(248) Yukarıda yer verilen Tablo-10'dan da görülebileceği üzere Sivas Belediyesi'nin, doğrudan temin yoluyla 28000 kg (28 ton) sodyum hipoklorit alım için KORUMA KLOR'un (.....) TL/kg (1200/ton) teklifinde bulunduğu dikkat çekmektedir. Her ne kadar Bulgu-19'da doğrudan ürün ismi ya da ihaleye ilişkin başkaca detay yer almasa da "*(.....) altında bir şey verebilirsiniz*" ifadesi ile KORUMA KLOR'un ilgili alım teklifine (.....) TL/ton teklifinde bulunması birlikte ele alındığında ilgili yazışmada KORUMA KLOR'un vermiş olduğu teklifin daha altında bir teklif vermesi için SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....)'yı yönlendirdiği anlaşılmakta olup (.....)'nın ise (.....) TL/kg ((.....) TL/ton) teklifi ile doğrudan temini kazandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla anılan taraflar arasında bağımsız bir şekilde verilmesi beklenen tekliflerin, iletişim kurularak verilmesi nedeniyle ihale süreçlerinde rekabetin engellendiği ve danışıklı teklif verilmesi yönünde uzlaşı sağlandığı değerlendirilmektedir.

(249) Bulgu-20'de 15.10.2019 tarihinde 2S KİMYA/AYKİMSAN Eski Ortağı (.....) tarafından KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....)'a *"MANİSA MALİYET"* konulu e-posta gönderildiği bunun akabinde ise KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....) tarafından *"MANİSA MALİYET.xlsx"* isimli excel dosyası eklenerek KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'e iletildiği görülmektedir. Yaklaşık maliyet teklifleri ile ilgili KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkilileri arasında elde edilen diğer bulgular göz önüne alındığında MASKİ yapacağı klor alkali ürünü olan sodyum

hipoklorit alımı ve bu ürüne bağlı diğer hizmetler bakımından yaklaşık maliyet araştırması noktasında 2S KİMYA/AYKİMSAN ile KORUMA KLOR arasında iletişim kurulduğu ve verilmesi muhtemel tekliflerde danışıklı hareket edildiği değerlendirilmektedir.

(250) Bulgu-21'de yer alan 22.10.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Bingöl Belediyesi'nin yapacağı alım için hem KORUMA KLOR'a hem de SÜLEYMAN KİMYA'ya ulaştığı, (.....)'in "*Bingol e fiyat verdiniz mi"* sorusuna yönelik olarak (.....)'nın "*Vermedik daha"* ve *"(.....)verecem"* ifadelerini kullandığı görülmektedir. Söz konusu bulgudan; Bingöl Belediyesi'nin alımına yönelik olarak KORUMA KLOR ve SÜLEYMAN KİMYA'nın koordineli hareket ettiği, teklif öncesinde SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) *"(.....)verecem"* ifadeleri ile teklif fiyatının geleceğe yönelik olarak paylaşıldığı ve yaklaşık maliyet teklif süreçlerinin danışıklılık yoluyla sürdürüldüğü değerlendirilmektedir.

(251) Söz konusu bulgu kapsamında Bingöl Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre yazışmanın gerçekleştiği gün 22.10.2029 tarihinde KORUMA KLOR'un anılan belediyenin 70.000 kg sodyum hipoklorit alımı için (.....) TL/kg birim fiyat ile yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu tespit edilmiştir. Yazışmanın diğer tarafı olan SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından bahse konu alım için doğrudan yaklaşık maliyet teklifi verildiğine dair bilgi bulunmasa da ihale aşamasına gelindiğinde SÜLEYMAN KİMYA'nın 29.11.2020 tarih ve 2019/580745 ihale kayıt numaralı ihaleyi, (.....) TL/kg birim fiyat teklifi ile kazandığı görülmüştür. Her ne kadar yazışma tarafı SÜLEYMAN KİMYA yazışmada geçen rakamı doğrudan teklif etmediği anlaşılsa da yazışma taraflarından birinin yazışmanın yapıldığı gün yaklaşık maliyet teklifini sunmuş olması, diğerinin ise 29.11.2020 tarih ve 2019/580745 ihale kayıt numaralı ihaleye teklif sunmuş olması ve tarafların ihaleye oldukça yakın bir zaman diliminde iletişim içerisinde olmaları; aralarında rekabeti kısıtlama amacı taşıyan iş birliğinin devam ettiğini göstermektedir. Öte yandan ilgili bulguda Kayseri Belediyesi'nin doğrudan temin yoluyla alım yapacağı bilgisinin SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile paylaşılmasının ardından KORUMA KLOR Yetkilisinin şaşırdığı "*O bana gelmedi", "Allah Allah atmazlardı beni"* ifadeleriyle dikkat çekmektedir. Söz konusu ifadelerden ve elde edilen diğer bulgulardan belediyelerin alım yaparken hem KORUMA KLOR'dan hem de yeniden satıcılardan teklif isteğinde bulunduğu görülmektedir. Belediyelerin kendilerine ulaşan bu teklifleri bağımsız birer teklif olarak dikkate aldıkları göz önünde bulundurulduğunda soruşturma tarafı teşebbüslerin birbirlerinden bağımsız bir şekilde teklif edecekleri fiyatları belirlemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

(252) Bulgu-22'de yer alan ve 16.12.2019 tarihinde KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından "*Mersin (.....) biz vrdik"* ifadeleri kullanılmış olup buna karşılık (.....) tarafından ise "*Ben geçen hafta (.....) verdim"* ifadeleriyle yanıt verildiği görülmektedir. Söz konusu yazışmadan ihalelerde teklif edilen bedellerin danışıklı olabileceğine yönelik şüphe doğmaktadır. Söz konusu bulgu çerçevesinde MESKİ bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Söz konusu bulgunun tarihi olan 16.12.2019 tarihinden yaklaşık iki ay sonra 27.02.2020 tarihinde 400.000 kg (400 ton) sodyum hipoklorit alımı için ihale yapıldığı,[70] ihaleyi 1.240.000,00 TL teklif (3100 TL/ton) ile SÜLEYMAN KİMYA'nın kazandığı, ihale öncesinde KORUMA KLOR ve

[70] 2020/43821 ihale kayıt numaralı ve 27.02.2020 tarihli ihale.

SÜLEYMAN KİMYA'nın söz konusu ihale için yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu ve Bulgu-22'de geçen ifadelerle uyumlu yaklaşık maliyet teklifi sundukları tespit edilmiştir. MESKİ tarafından sunulan ve söz konusu yaklaşık maliyet tekliflerini gösterir görsele aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-8: 27.02.2020 Tarihli ve 2020/43821 İhale Kayıt Numaralı Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifleri (TL/Ton)	İhale Miktarı
SÜLEYMAN KİMYA	(.....)	(.....)	400 Ton (400.000 Kg)
KORUMA KLOR	(.....)	(.....)	
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler			

(253) Dolayısıyla önceki bulgulardaki değerlendirmelere benzer şekilde ihale öncesinde yaklaşık maliyetlerin belirlenmesi sürecinde yaklaşık maliyetin gizliliğini de ihlal eder nitelikte rekabete duyarlı bilgilerin taraflar arasında paylaşılmasının ihale süreçleri bakımından danışıklığa sebebiyet verdiği değerlendirilmektedir.

(254) Bulgu-23'te yer alan ve 10.02.2020 – 11.02.2020 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Nevşehir Belediyesi'nin 110 tonluk klor alımı için ANADOLU KİMYA'dan yaklaşık maliyet teklifi isteğinde bulunduğu, ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....)'nun ise söz konusu teklif isteğine yanıt vermeden önce KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'a danıştığı, (.....)'un ise "*(.....) tl verebilirsiniz*" şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Söz konusu bulgudan, yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde KORUMA KLOR ve ANADOLU KİMYA'nın danışıklı hareket ettiği değerlendirilmektedir.

(255) Bulgu-23'te yer alan ifadelere ilişkin olarak ilgili kamu idaresi olan Nevşehir Belediyesi'nden bilgi istenmiştir. Elde edilen bilgilere göre ANADOLU KİMYA'nın Bulgu-23'te de ifade edildiği üzere 110 tonluk klor alımı için (.....) TL, bir diğer ifadeyle ton başına (.....) TL yaklaşık maliyet teklifi verdiği tespit edilmiştir. Nevşehir Belediyesi tarafından sunulan ve ilgili ihale sürecindeki teklifleri gösterir görsele aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-9: 11.03.2020 Tarihli ve 2020/93956 İhale Kayıt Numaralı İhaleye İlişkin Bilgiler [71]

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifi (TL/Ton)	İhale Miktarı
ANADOLU KİMYA	(.....)	(.....)	110 Ton klor
SÜLEYMAN KİMYA	(.....)	(.....)	
Kaynak: Teşebbüsten gelen bilgiler			

(256) Bulgu-24'de yer alan ve 23.12.2020 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasının ise belediye ihalelerindeki danışıklılığı gösteren farklı bir durumu ele aldığı değerlendirilmektedir. Klor alkali ürünleri pazarında üretici konumunda bulunan ve ilgili sektörde birçok alt pazarda yüksek pazar gücüne sahip olabilecek KORUMA KLOR ile ilgili sektörde dağıtıcı konumunda bulunan ve aynı zamanda belediye ihalelerine katılım sağlayan diğer bazı teşebbüslerin belediye

[71] 11.03.2020 tarih ve 2020/93956 İhale Kayıt Numaralı ihalenin teklif aşamasında yalnızca IRMAK KİMYA teklif vermiş olup 198.000,00 TL'lik teklifi ihaleyi kazanmıştır. IRMAK KİMYA'nın kazandığı teklif, ton başına 1800 TL'ye tekabül etmektedir.

ihalelerine yönelik katılım durumlarını ele alan yazışmada; ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'a "*çorum ihalesine girmemiz uygunmudur"* şeklinde sorulmasının ardından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) arasında ilgili ihaleye ANADOLU KİMYA'nın girmesi noktasında karar verme aşamasında ilgili pazarda dağıtıcı olarak faaliyet gösteren ve KORUMA KLOR ile herhangi bir bayilik ve/veya yeniden satıcılık ilişkisi bulunmayan 2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....)'a ilgili ihaleye girmek isteyip istemediğinin sorulmasına karar verildiği ve akabinde 2S KİMYA/AYKİMSAN yöneticilerinden gelen "*(.....) Aski yi istiyormuş"* cevabı çerçevesinde ilgili Çorum ihalesinin ANADOLU KİMYA'ya verilmesinin kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır.

(257) Bu noktada klor alkali ürünlerine yönelik ihalelerde ilgili belediyeler tarafından üretici olmayan teşebbüslerden, ilgili ürünlerin üreticisinden alınan bir yetki belgesinin istendiği bilinmekte olup dağıtıcı konumunda bulunan bir teşebbüsünün bir ihaleye katılım öncesinde üretici teşebbüsten yetki belgesi istemesinin bir zorunluluk olabileceği değerlendirilmektedir. Ancak dağıtıcı teşebbüslerin ilgili ihaleler noktasında üretici teşebbüsten istediği yetki belgesinin ilgili ihaleye katılım için gerekli olması ilgili ihalelerin paylaşılması ve/veya ilgili ihalelerde sunulacak yaklaşık maliyet teklifleri ile fiyat tekliflerini içermemelidir. İhaleye katılım için gerekli olan yetki belgesinin talep ve temin edilmesi için üretici ve dağıtıcı teşebbüsler arasında iletişimin bu hususla sınırlı kalması gerektiği, anılan hususun ötesinde yaklaşık maliyetin gizliliğini ihlal eden, ihale paylaşımına zemin hazırlayan ve/veya ihalede sunulacak tekliflerin paylaşımını içeren yazışmaların ilgili ihalelerde oluşması beklenen rekabetçi sürece zarar verebileceği ve böylelikle ihalelerde danışıklılığa ya da 4054 sayılı Kanun çerçevesinde rekabete duyarlı hassas bilgi değişimine sebep olabileceği anlaşılmaktadır.

(258) Bu kapsamda Bulgu-24 ele alındığında ilgili Çorum ihalesinde KORUMA KLOR'un ihaleye girebilmesi için ANADOLU KİMYA'ya yetki belgesi vermesi olağan bir süreç iken KORUMA KLOR'un, ANADOLU KİMYA'nın ihaleye girmesine, potansiyel olarak ihaleye katılması mümkün olan başka bir teşebbüse sormak suretiyle izin vermesinin, KORUMA KLOR'un belediye ihalelerine yönelik elde edilen diğer bulgulardaki stratejisine ek olarak olarak ihale paylaşımına zemin hazırlayabileceği yönünde değerlendirilmektedir.

(259) Bulgu-25'te yer alan ve 23.03.2021 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) ile IRMAK KİMYA Genel Koordinatör (.....) arasında geçen *"RE: ereğli pak ihale"* konulu e-posta yazışmasında; (.....) tarafından (.....)'a "Y*aklaşık maliyeti, fiyat olarak verirsin Kırıkhan pakı gidecekmiş*" ifadelerinin kullanıldığı, buna istinaden ise (.....) "*TAMAM (.....) TL İDİ"* ifadeleri ile yanıt verdiği görülmektedir. Söz konusu yazışmadan ve e-posta konusundan; Ereğli Belediyesi'nin PAK alımı için ihaleye çıktığı, buna yönelik olarak ise KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) tarafından IRMAK KİMYA'nın anılan ihalede teklif edeceği fiyata ilişkin olarak yaklaşık maliyeti fiyat olarak verirsin şeklinde bir ifade kullanıldığı ve KORUMA KLOR'un, ihalede bağımsız bir şekilde teklif sunması beklenen IRMAK KİMYA'yı yönlendirdiği anlaşılmaktadır. Yazışmanın devamında ise yaklaşık maliyet olarak sunulan ve ihaleye teklif edileceği anlaşılan fiyatın (.....) TL olduğu belirtilmekte olup anılan taraflar arasında ihale sonuçlanmadan önce gizli kalması gereken yaklaşık maliyet teklifinin de paylaşıldığı değerlendirilmektedir. Ereğli Belediyesi'nden söz konusu ihaleye yönelik olarak elde edilen bilgilere göre; ilgili yazışmada IRMAK KİMYA tarafından yaklaşık maliyet için "*(.....) TL idi*" ifadesinin, KORUMA KLOR'un 24.03.2021 tarih ve 2021/107715 ihale kayıt numaralı ihale kapsamında sunmuş olduğu yaklaşık maliyet

teklifi ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan yaklaşık maliyeti, ihale teklif fiyatı olarak sunması istenen IRMAK KİMYA'nın ise 24.03.2021 tarihinde yapılan ihaleye teklif verdiği ve teklifin (.....) TL/ton'a tekabül ettiği görülmektedir. Taraflar arasında ihale öncesinde yaklaşık maliyetin gizliliğinin ihlal edilmesi ve geleceğe yönelik olarak ihalede sunulacak teklif fiyatı üzerinde uzlaşıya varılmasının ihale süreçlerinde rekabeti engellediği değerlendirilmektedir. Anılan ihale sürecinde sunulan yaklaşık maliyet teklifleri ile ihale tekliflerini gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-10: 24.03.2021 Tarihli ve 2021/104715 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yakaşık Maliyet Teklifleri ile İhale Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifleri (TL/Ton)	İhaleye Katılan Teşebbüsler	İhale Fiyat Teklifi (TL)	İhale Birim Fiyat Teklifi (TL/Ton)	İhale Miktarı
AKKİM	(.....)	(.....)	ACH	990.000,00	2200	450 ton (450.000 kg)
ACH[72]	(.....)	(.....)	IRMAK KİMYA	(.....)	(.....)	
KORUMA KLOR	(.....)	(.....)	AKKİM	(.....)	(.....)	
Kaynak: Teşebbüste gelen bilgiler						

(260) Bulgu-26'da yer alan ve 23.09.2021 tarihinde NEUCHEMIE çalışanı (.....) ile KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Şefi (.....) arasında geçen *"RE: Demir3Klorür %40hk"* konulu e-posta yazışmasında; KORUMA KLOR'dan demir III klorür siparişi vermek isteyen NEUCHEMIE çalışanı (.....) tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Şefi (.....)'e " (..) *Ayrıca, bizim sadece ihale taleplerimiz için mi teklif verebileceksiniz? Diğer alımlar için bayilerinize mi yönlendiriyorsunuz? (...)"* ifadelerine karşılık olarak (.....) tarafından "(…) *Bayilik sistemi b izde yok zaten Herhangi bir çıkış olmayacaktır uzun bir süre."* şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Söz konusu yazışmanın soruşturma tarafları teşebbüsler arasındaki ilişkiye yönelik olarak bilgi vermesi sebebiyle önem arz edebileceği değerlendirilmektedir. KORUMA KLOR müşterilerine bayilik sistemi ile çalışmadığını açıkça belirtmesi işbu dosya kapsamında klor alkali ürünlerinin hem üreticisi hem satıcısı KORUMA KLOR ile anılan ürünlerin yalnızca yeniden satıcı olarak faaliyet gösteren 2S KİMYA/AYKİMSAN, IRMAK KİMYA, ANADOLU KİMYA, SÜLEYMAN KİMYA ve KUZEY KİMYA'nın arasında mal tedariki dışında herhangi bayilik ilişkisinin olmadığını teyit eder nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

(261) Bulgu-27'de yer alan ve 27.07.2022 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Bartın Belediyesi tarafından ANADOLU KİMYA'dan yaklaşık maliyet teklifi isteğinde bulunulduğu anlaşılmakta olup (.....) tarafından (.....)'a "*(.....) bey merhaba bartın belediyesi yaklaşık maliyet için fiyat istediler ben size maili iletiyorum bilginiz olsun iyi çalışmalar dilerim*" ifadeleri kullanılmıştır. Söz konusu bulgu, dosya kapsamında taraflar arasında elde edilen diğer bulgularla bir bütün olarak değerlendirildiğinde bulgunun ANADOLU KİMYA'nın yaklaşık maliyet teklifini KORUMA KLOR ile birlikte belirleme stratejisini gösterdiği değerlendirilmektedir.

(262) Bulgu-28'te yer alan ve 17.10.2022 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp

[72] ACH Dış Ticaret San. ve Tic. AŞ

yazışmasında; ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından Amasya Belediyesi için KORUMA KLOR'a sipariş verilmesinin ardından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından;

"Çok ucuz veriyorsunuz
(.....) Hanım konuştu mu sizle
Bu yüzden fiyat düşmek zorunda kalıyoruz
Bu verdiğiniz yerler bizden zaten çok yükseğe alırdı eskiden"

ifadelerinin kullanıldığı sonrasında ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....)'nun ise "*Haklısınız (.....) bey ablamla konuştuk bundan sonrasında daha dikkatli oluruz"* şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Söz konusu bulgu, esasen bu yazışmadan sonraki ihale süreçleri bakımından ANADOLU KİMYA ve KORUMA KLOR arasındaki iletişimin nasıl değiştiğini göstermesi bakımından önem arz etmektedir. Belediye alımları bakımından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'un çok ucuza veriyorsunuz serzenişinin ardından ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....), belediye alımları için teklif edeceği fiyatları KORUMA KLOR yetkililerine danışmaktadır. Bu çerçevede elde edilen bulgulara yeri geldikçe aşağıda yer yerilecektir.

(263) hjg Bulgu-29'da yer alan ve 25.11.-08.12.2022 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından "*(.....) bey Ereğli belediyesi gaz klor ihalesi için teklife yazmamız gereken fiyatı sorcaktım müsait olduğunuzda dönüş yapabilirmisiniz …*" şeklinde sorulmasının ardından (.....) tarafından ihaleye sunulan yaklaşık maliyeti öğrenmek amacıyla "*Ym ne verildi"* sorusu yöneltilmiştir. Bunun üzerine ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....), KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....)'i kastederek "*(.....) hanım sormuştum biz (.....) vermiştik (.....) bey"* şeklinde dönüş yapmıştır. Yazışmanın devamında ise KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından Ereğli Belediyesi'nin gaz klor ihalesinde ANADOLU KİMYA'nın vereceği teklif için ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....)'ya "*(.....) TL yazın lütfen"* şeklinde cevap verilmiştir. KORUMA KLOR'un, ANADOLU KİMYA'ya çok ucuza veriyorsunuz serzenişi sonrasında, ANADOLU KİMYA'nın Ereğli Belediyesi'nin ihalesinde teklif edeceği fiyatı doğrudan KORUMA KLOR'a sorduğu anlaşılmakta olup ilgili bulguda hem yaklaşık maliyet teklifinin hem de ihale teklif fiyatının KORUMA KLOR'a danışılarak sunulduğu değerlendirilmektedir. Söz konusu bulguda KORUMA KLOR yetkilileri tarafından yaklaşık maliyet teklifi aşamasında ifade edilen (.....) TL'nin kg bazında, ihale teklifi aşamasında ise (.....) TL ifadesinin ise ton bazında olduğu belirtilmelidir. Dosya kapsamında elde edilen diğer bulgularda da zaman zaman kg ya da ton bazlı fiyat ifadelerinin soruşturma tarafı teşebbüsler tarafından ardı ardına kullanılması nedeniyle yapılan değerlendirmelerde teklif fiyatlarının kg mi yoksa ton mu olduğunun ayrıca vurgulandığı belirtilmelidir.

(264) Anılan Bulgu-29'da adı geçen ihaleye ilişkin olarak Ereğli Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre; 13.12.2022 tarih ve 2022/1270598 ihale kayıt numaralı ihale kapsamında ANADOLU KİMYA'nın (.....) TL ((.....) TL/ton – (.....) TL/kg) yaklaşık maliyet teklifi verdiği görülmekte olup bu durum yazışmada da geçen ifadelerle uyumu göstermektedir. Yazışmada ihale teklif aşaması için "(.....) TL yazın" ifadesi için ihalenin teklif aşamasındaki tutarlar incelendiğinde ise ANADOLU KİMYA'nın, ton başına (.....) TL teklif verdiği, ihale aşamasında öngörülen alım miktarı olan 35 ton (35.000 kg) için (.....) TL teklif verdiği anlaşılmaktadır.[73] İhale sürecinde sunulan yaklaşık maliyet teklifleri ile ihale teklifini gösterir tabloya yer verilmiştir:

[73] Söz konusu ihalede iş artışı yaşanmış olup ihale miktarı olan 35.000 kg'ye (35 ton) ek olarak 3700 kg (3,7 ton) miktar eklemi yaşanmış olup toplamda 38.700 kg (38,7 ton) alım yapılmıştır. Ton başında birim

Tablo-11: 13.12.2022 Tarihli ve 2022/1270598 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri ile İhale Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifleri (TL/Kg)	İhaleye Katılan Teşebbüsler	İhale Fiyat Teklifi (TL)	İhale Birim Fiyat Teklifi (TL/Ton)	İhale Miktarı
2S KİMYA/AYKİMSAN	(.....)	(.....)	ANADOLU KİMYA	700.000,00	20.000,00	35 Ton (35.000 kg)
ANADOLU KİMYA	(.....)	(.....)				
KORUMA KLOR	(.....)	(.....)				
Kaynak: Teşebbüsten gelen bilgiler						

(265) Bulgu-30'da yer alan ve 02.01.2023 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından hem Çorum ili Osmancık Belediyesi'nin dökme sodyum hipoklorit hem de Çorum İl Özel İdaresinin sodyum hipoklorit alımları için yaklaşık maliyet teklifine ne yazılması gerektiği "*Çorum osmancık belediyesi dökme hypo klor 12500 kg ihaleye çıkacaklar tek seferde alacaklar yaklaşık maliyet için fiyat ne yazalım (.....) bey*" ve "*(.....) bey çorum il özel idare ihaleye çıkacak 25 lik bidonlarda sodyum hypo klor yaklaşık maliyet için fiyat istediler fiyat ne yazmamız uygun olur*" ifadeleriyle sorulmuştur. Anılan sorulara yönelik olarak her iki kamu alımı için de ANADOLU KİMYA'nın yaklaşık maliyete "(.....) TL ton" yazması yönünde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından cevap verilmiştir. Yazışmada yer alan kamu kurumlarının yapacağı alımlar için daha önce yapılan değerlendirmelere benzer şekilde yaklaşık maliyet teklifinin danışıklılık ve/veya bilgi değişimi yoluyla sunulduğu değerlendirilmektedir.

(266) Söz konusu bulguda adı geçen kamu idarelerinden biri Osmancık Belediyesi diğeri ise Çorum İl Özel İdaresidir. Osmancık Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre yazışma tarihinden yaklaşık iki hafta sonra 12.500 kg sodyum hipoklorit alımına çıkılacağı belirtilse de söz konusu belediyenin 24.01.2023 tarihinde[74] 14.500 kg sodyum hipoklorit alımı için ihale gerçekleştirdiği görülmüştür. Yazışma içeriğindeki ürün isminin ve zamanlamasının uyum gösterdiği anlaşılmakta olup yazışmada geçen miktar bakımından farklılık olmasına rağmen yazışma tarihinin hemen akabinde ilgili belediyenin aynı ürün için ihale yaptığı dikkate alındığında yaklaşık maliyet teklifi için ANADOLU KİMYA ile KORUMA KLOR arasındaki iletişimin fiilen sunulan yaklaşık maliyet tekliflerine yansıyıp yansımadığı irdelenmiştir. 24.01.2023 tarih ve 2023/35651 ihale kayıt numaralı ihale kapsamında 14.500 kg sodyum hipoklorit alımı için ANADOLU KİMYA'nın (.....) TL yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu tespit edilmiştir. ANADOLU KİMYA'nın bu teklifi birim bazlı olarak hesaplandığında (.....) TL/kg, diğer bir deyişle (.....) TL'ton'a tekabül etmektedir. Bulgu-30'da da yer alan ton başına (.....) TL teklif edilmesine yönelik ifadelerin, ilgili belediye alımında miktar bazlı bir değişiklik yaşanmasına rağmen uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda yaklaşık maliyet tekliflerinin belirlenme sürecinde KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA arasındaki danışıklılığın sürdüğü değerlendirilmektedir. Söz konusu ihale çerçevesindeki yaklaşık maliyet tekliflerini gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

fiyat 20.000 TL olup toplamda ihale tutarı 774.000,00 TL'ye tekabül etmektedir.

[74] 2023/35651 İKN'li ihale.

Tablo-12: 24.01.2023 tarih ve 2023/35651 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Verenler	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifleri (TL/Kg)	İhale Miktarı
SÜLEYMAN KİMYA	(.....)	(.....)	14,5 Ton (14.500 Kg)
2S KİMYA/AYKİMSAN	(.....)	(.....)	
ANADOLU KİMYA	(.....)	(.....)	
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler			

(267) Öte yandan söz konusu Bulgu-30'da Çorum İl Özel İdaresi ile ilişkin olarak da yaklaşık maliyetin verilmesi noktasında da bilgi paylaşımı yapılmış olup aynı alım kapsamında bir sonraki bulguda da taraflar arasında yazışma elde edildiğinden Çorum İl Özel İdaresinin alımına yönelik değerlendirmenin detaylarına bir sonraki bulgu çerçevesinde yer verilecektir.

(268) Bulgu-31'de yer alan ve 11.01.2023 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında ise Bulgu-30'da da yer alan Çorum İl Özel İdaresinin sodyum hipoklorit alımı ihalesi konu edinilmiştir. Bu yazışmada ise daha önce KORUMA KLOR tarafından ANADOLU KİMYA'nın ilgili ihalenin yaklaşık maliyet teklifi için "*25000tl ton*" olarak uygun görüldüğü açıkça ifade edilmiş olup ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından *"… (.....) bey çorum il özel idare ihaleye çıktı uygunsa biz girebilirmiyiz…"* ifadesiyle ihaleye katılım izni istenmektedir. Yazışmanın devamında ihale konusuna ilişkin detaylar ile yaklaşık maliyet konusundaki daha önceki danışıklılığa "*Yaklaşık maliyet için (.....)tl ton olarak fiyat vermemizi uygun görmüştünüz"* ifadeleri ile atıf yapıldıktan sonra ihaleye katılım konusunda KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'un "*Çorum'a direk gireceğiz"* ifadesini kullandığı görülmektedir. Söz konusu bulgudan ihalelere yaklaşık maliyet verilmesi noktasında anılan iki teşebbüs arasında danışıklılık ya da bilgi değişimine yönelik iletişim kurulmasının ardından sonraki süreçte ihaleye teklif verme aşamasında da ihaleye katılım ya da ihaleye teklif verme hususunda da iletişime geçilebildiği görülmektedir.

(269) Bulguda adı geçen Çorum İl Özel İdaresinden elde edilen bilgilere göre 19.01.2023 tarih ve 2023/27793 ihale kayıt numaralı ihale çerçevesinde ihale miktarı bakımından farklılık olduğu görülse de yazışmada geçen teklif fiyatının uyumlu olduğu, ANADOLU KİMYA'nın (.....) TL/kg birim fiyat ile yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Tablo-13: 19.01.2023 Tarihli ve 2023/27793 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri ile İhale Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüsler	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifleri (TL/Kg)	İhaleye Katılan Teşebbüsler	İhale Fiyat Teklifi (TL)	İhale Birim Fiyat Teklifi[75] (TL/Ton)	İhale Miktarı
ANADOLU KİMYA	(.....)	(.....)	SÜLEYMAN KİMYA	598.060,00 TL	35,18 TL/Kg	17 Ton (17000 Kg)
AS-SU[76]	(.....)	(.....)				
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler						

(270) Bulgu-32'de yer alan ve 17.04.2024 tarihinde İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında;

[75] Verilen teklif yaklaşık maliyetin üzerinde olması nedeniyle ihalenin iptal edildiği ifade edilmiştir.
[76] AS-SU Su Tekn. Mad. San. Tic. Ltd. Şti.

(.....) tarafından (.....)'a; "*(.....) hanım aydından biri aradı 500 kg hipo alacakmış", "sizin şirketin numarasını verdm.", " bana fiyat sordu ben (.....) TL dedim", "biz normalde (.....) den satıyoruz"* ve "*sizde (.....) üzeri bir fiyat verebilirsiniz isterseniz"* ifadelerinin kullanıldığı, (.....)ın da anılan mesajlara yönelik olarak "*tmmdır*" şeklinde dönüş yaptığı görülmektedir. Söz konusu yazışmadan ihale sürecini içermeyen bir durumun olduğu, Aydın ilinde faaliyet gösteren bir müşterinin KORUMA KLOR'dan sodyum hipoklorit alımı için fiyat öğrenmek istemesi üzerine KORUMA KLOR tarafından normalde sunmuş olduğu fiyatın %25 daha üzerinde bir fiyat verildiği, anılan fiyat bilgisinin 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkilisi ile paylaşıldığı, bunun yanı sıra söz konusu müşterinin 2S KİMYA/AYKİMSAN'a yönlendirildiği ve KORUMA KLOR'un %25 daha fazla verdiği fiyatın daha da üstünde fiyat verilebileceği yönünde bir ifade kullanıldığı anlaşılmaktadır. KORUMA KLOR'un fiyat araştırması yapan bir müşterisine vermiş olduğu fiyat bilgisini 2S KİMYA/AYKİMSAN ile paylaşması, daha sonra bu müşteriyi 2S KİMYA/AYKİMSAN'a yönlendirmesi ve müşteriye sunmuş olduğu fiyatın daha da üzerinde 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın fiyat verebileceği yönünde beyanda bulunmasının taraflar arasındaki dikey ilişkinin kapsamını aşan, dikey ilişki bakımından gerekli olan bilgi paylaşımının ötesinde bir bilgi değişimi niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.

(271) Bulgu-33'te yer alan ve 26.04.2024 tarihinde İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından (.....)'a "*Diyarbakır mayi ve demir 3 fiyatınızı alabilir miyim" ve "ym ona göre belirleyelim"* ifadelerinin kullanıldığı, anılan ifadelere yönelik olarak (.....)'ın ise "ok", "*mayi klor (.....) tl"* ve "*demir III (.....) TL"* şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Söz konusu yazışmadan, Diyarbakır Belediyesi'nin ihale yöntemi ile bir alıma hazırlandığı, yazışmada adı geçen ürünlerin üreticisi konumunda bulunan KORUMA KLOR'un, ilgili ürünlerin yeniden satıcısı olarak faaliyet gösteren 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın ilgili alım için teklif edeceği fiyatları öğrenmek istediği, buna göre yaklaşık maliyeti belirleyecekleri anlaşılmakta olup 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın da söz konusu talebe karşılık verdiği, ilgili alım için sunacağı fiyat bilgilerini KORUMA KLOR ile paylaştığı değerlendirilmektedir.

(272) Söz konusu bulgu ile ilgili olarak Diyarbakır Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre 05.07.2024 tarih ve 2024/697693 ihale kayıt numaralı alım kapsamında yazışmada geçtiği gibi demir III klorür ve mayi klor alımı yapıldığı, yazışmanın tarafı olan KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın her ikisinin de anılan alımlar için yaklaşık maliyet teklifi sundukları tespit edilmiştir. Elde edilen bulguda 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) tarafından yaklaşık maliyet teklifi için "*mayi klor (.....) tl"* ve "*demir III (.....) TL"* ifadeleri kullanılmış olsa da ihalede yaklaşık maliyet olarak mayi klor için (.....) TL/kg, demir III klorür için ise (.....) TL/kg teklif verdiği anlaşılmaktadır. İhalede sunulan tekliflerin, bulguda geçen ifadelerden farklılaşmasına rağmen ihale öncesinde *"ym ona göre belirleyelim"* ifadeleri ve 2S KİMYA/AYKİMSAN tarafından teklif olarak sunulacak fiyatların paylaşımının ve teşebbüsler arasında ihale öncesinde iletişimin varlığının, yaklaşık maliyet tekliflerinin koordineli olarak verilmesi yönünde irade uyuşmasını gösterdiği değerlendirilmektedir. İhalelerde danışıklı teklif verme sürecinde taraflar arasındaki irade uyuşmasının oluşması ihlal isnadında bulunulabilmesi için yeterlidir. Söz konusu ihale sürecinde sunulan yaklaşık maliyet tekliflerini gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-14: 05.07.2024 Tarihli ve 2024/697693 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sununlan Yaklaşık Maliyet Teklifleri

Ürün Adı	Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs Ünvanı			İhale Miktarı
	KORUMA KLOR	2S KİMYA/AYKİMSAN	BİLTEK[77]	
	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	
Demir III Klorür	(.....)	(.....)	(.....)	800.000 Kg
Gaz (Mayi) Klor	(.....)	(.....)	(.....)	130.000 Kg
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler				

(273) Bulgu-34'te yer alan ve 06.06.2024 – 11.06.2024 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından Karabük Belediyesi ihalesi için ihaleye ilişkin bilgiler ile özellikle "*Günaydın (.....) bey nasılsınız karabük ihalesi için evrakları bugün ekapa gireceğiz fiyat olarak ne yazmamız uygundur iyi haftalar dilerim"* ve *"(.....) bey yaklaşık maliyet için (.....) hanım (.....) tl yazmamızı söylemişti"* ifadelerinin kullanıldığı, akabinde ilgili ihaleye ANADOLU KİMYA'nın sunacağı teklif için KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından (.....) *yazalım*" iletisinin paylaşıldığı görülmektedir. İlgili bulguda yer alan Karabük Belediyesi ihalesi için ANADOLU KİMYA'nın sunacağı yaklaşık maliyet ve fiyat teklifinin ayrı ayrı sırasıyla KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ve KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'a danışılarak verildiği anlaşılmaktadır.

(274) Anılan bulgu ile ilgili Karabük Belediyesi'nden elde edilen bilgilerde 11.06.2024 tarihinde yapılan ve 2024/677073 ihale kayıt numarasına sahip olan ihale kapsamında 12.400 kg (12,4 ton) mayi klor alımın gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Hem yaklaşık maliyet teklifleri hem de ihaleye sunulan teklif açısından Bulgu-34'te geçen ifadelerin uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaklaşık maliyet teklifleri ile ihaleye sunulan teklifi gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-15: 11.06.2024 Tarihli ve 2024/677073 İhale Kayıt Numaralı İhale Süreci

Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Yaklaşık Maliyet Birim Fiyat Teklifi	İhaleye Katılan Teşebbüslerin Ünvanı	İhale Birim Fiyat Teklifi (TL)	İhaleyi Kazanan Teşebbüsün	İhale Miktarı (Kg)	İhaleyi Kazanan Teklif (TL)
KORUMA KLOR	(.....)	(.....)	ANADOLU KİMYA	42 TL/kg (4200 TL/Ton)	ANADOLU KİMYA	12.400	520.800,00
AKKİM	(.....)	(.....)					
ANADOLU KİMYA	(.....)	(.....)					
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler							

(275) Bulgu-35'te yer alan ve 16.01.2025 tarihinde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; konunun Balıkesir ilini kapsadığı görülmekte olup Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (BASKİ) ihalesi olduğu düşünülen bir ihale için KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından *"Ym yi çok yüksek verdik*

[77] Biltek Medikal Kimyevi Mad. Lab. Mal San. ve Tic. Ltd. Şti.

biz hypoda" ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. Yine bu bulguda her ne kadar yaklaşık maliyet teklifi tutar olarak doğrudan iletilmese de yüksek verildiği bilgisinin paylaşıldığı ve bunun da teşebbüsler arasında kamu ihalelerine verilecek yaklaşık maliyet ve/veya ihalede danışıklı teklif verilme stratejisini gösterir nitelikte olduğu değerlendirilmektedir. Bulgu-35'te yer alan ifadelerin, Bulgu-42 ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği de ifade edilmelidir. Bulgu-42'de yer alan e-postaya bakıldığında; 19.12.2024 tarihinde alan 1000 ton sodyum hipoklorit alımı için BASKİ'nin KUZEY KİMYA'dan yaklaşık maliyet teklifi istediği, söz konusu hususu içerir e-postanın ise KUZEY KİMYA tarafından 20.12.2024 tarihinde KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....)'a iletildiği görülmektedir. Teşebbüsler arasında elde edilen diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde anılan bulgunun taraflar arasında yaklaşık maliyet tekliflerinin danışıklı belirlendiğine işaret ettiği değerlendirilmektedir.

(276) Bulgu-36'da yer alan ve 27.01.2025 – 28.01.2025 tarihleri arasında KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ile ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) isimli kişi arasında geçen WhatsApp yazışmasında; (.....) tarafından Ereğli Belediyesi'nin ihalesi için KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) tarafından ANADOLU KİMYA'nın alış fiyatının bildirildiği "*ereğli belediyesi için (.....) hanım alış fiyatımızı bildirdi (.....) tl*" ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bulgu-36'da ANADOLU KİMYA'nın anılan Ereğli Belediyesi için alış fiyatını öğrendikten sonra serbest bir şekilde KORUMA KLOR'dan bağımsız olarak teklif sunması beklenmektedir. Ancak Bulgu-36'ın devamında; ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....), KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'a "*bizim ihaleye fiyat ne yazmamızı uygun görürsünüz"* ifadelerini kullanmaktadır. İlgili soruya verilen cevap söz konusu yazışma içeriğinden görülemese dahi ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....)'nun ihale teklifinden bir gün önce teklif edeceği fiyatı KORUMA KLOR'a sorduğu, ihale günü - 28.01.2025 tarihinde ise Ereğli Belediyesi'nin 35 ton mayi klor alımı için kazanmış olduğu ihale sonuç ekranını 14.42'de KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'la paylaştığı dikkate alındığında teşebbüslerin belediye alımlarına yönelik olarak danışıklı teklif oluşturma stratejisinin devam ettiği değerlendirilmektedir.

(277) Bulgu-37'de yer alan ve 15.02.2023 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; BTSO olarak ifade edilen ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası olduğu anlaşılan kurum/kuruluş için KUZEY KİMYA'nın demir III klorür ihalesini kazandığı, söz konusu ihale kapsamında KUZEY KİMYA'nın KORUMA KLOR'dan yapacağı alım miktarı ve fiyatının konuşulduğu görülmektedir. Söz konusu belgede KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....)'nun, kazanmış olduğu ihale için KORUMA KLOR Yetkilileri (.....) ve (.....)'u kastederek *"(.....) hanım ve (.....) bey ne uygun görürse bize kesebilirler", "Onlar bilir bize keseceği fiyatı ihale onların"* ifadeleri dikkat çekmektedir. (.....)'nın kazanmış olduğu bir ihale için ihalenin aslında (.....)'un olduğunu vurguladığı görülmekte olup anılan ifadelerin, KORUMA KLOR ve diğer dağıtıcı teşebbüsler arasındaki ilişkiyi göstermesi bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

(278) Bulgu-38'de yer alan ve 12-13.06.2023 tarihlerinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün (ASKİ) sodyum hipoklorit ihalesi için ihale öncesinde KORUMA KLOR tarafından yaklaşık maliyet tekfinin KUZEY KİMYA ile paylaşıldığı, bunun yanı sıra KUZEY KİMYA'nın anılan ASKİ ihalesine sunacağı fiyat teklifinin; KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından "*(.....) hanım fiyat ekranını iletsinler dedi yanlışlık olmasın diye,(.....) TL olması gerekiyor"* ifadeleriyle KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....)'na iletildiği anlaşılmaktadır. Yazışmanın devamında ise herhangi bir yanlışlık olmaması

adına KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından kendisinin ihaleye sunacağı teklif bilgilerinin yer aldığı "Teklif Bilgileri Önizleme" ekranının KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile paylaşıldığı görülmekte olup (.....)'in uygunluğu alındıktan sonra teklifi gönderdiği anlaşılmaktadır. Anılan bulguda geçen ASKİ ihalesi çerçevesinde; (i) KORUMA KLOR'un sunmuş olduğu yaklaşık maliyet teklifini KUZEY KİMYA ile paylaşması, (ii) KUZEY KİMYA'nın vereceği teklifin KORUMA KLOR tarafından iletilmesi ve (iii) KUZEY KİMYA'nın sunacağı teklife ilişkin teklif bilgilerini KORUMA KLOR ile paylaşmasının, kamu ihalelerinde oluşması beklenen rekabetçi süreci engelleyebileceği, rekabete hassas bilgilerinin değişimine sebebiyet verebileceği ve ihalede KUZEY KİMYA tarafından verilecek teklifin KORUMA KLOR ile danışıklı olarak verildiği değerlendirilmektedir.

(279) Söz konusu bulguya yönelik olarak ASKİ tarafından sunulan bilgilere göre 13.06.2023 tarihli ve 2023/427921 ihale kayıt numaralı ihalede 1.000 ton (1.000.000 kg) sodyum hipoklorit alımı için KUZEY KİMYA'nın (.....) TL teklif ile ihaleyi kazandığı anlaşılmaktadır. Nitekim Bulgu-44'te de KORUMA KLOR ve KUZEY KİMYA yetkilileri tarafından KUZEY KİMYA'nın (.....) TL teklif etmesi yönünde irade uyuşması açıkça görülmektedir. Diğer yandan Bulgu-38'in başında aynı ihale için KORUMA KLOR'un sunduğu yaklaşık maliyet teklifine ilişkin olarak "*bz (.....) tl aldık"* ifadeleri çerçevesinde ihaleye sunulan yaklaşık maliyet teklifleri incelendiğinde; 1.000 tonluk (1.000.000 kg) sodyum hipoklorit için KORUMA KLOR'un (.....) TL yaklaşık maliyet teklif ettiği, dolayısıyla bulguda geçen ifadeyi doğrular şekilde ton başına (.....) TL yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu tespit edilmiştir. İlgili ihale süreci kapsamında ihaleye sunulan yaklaşık maliyet teklifleri ile nihai teklifleri gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Tablo-16: 13.06.2023 Tarihli ve 2023/427921 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri İle İhale Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Verenlerin Ünvanı	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL/Ton)	İhaleye Katılan Teşebbüslerin Ünvanı	İhale Fiyat Teklifi (TL)	İhale Miktarı
KORUMA KLOR	(.....)	(.....)	KUZEY KİMYA	12.800.000,00 TL	1000 Ton Sodyum Hidroksit
IRMAK KİMYA	(.....)	(.....)	2S KİMYA/ AYKİMSAN	(.....)	
KUZEY KİMYA	(.....)	(.....)			
Enkim[78]	(.....)	(.....)			
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler					

(280) Bulgu-39'da yer alan ve 14.11.2023 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....)'na *"(.....) bey ankara kostik için (.....) TL/TON vermişiz yaklaşık maliyet"* ifadelerini içeren bir ileti gönderildiği, buna yönelik olarak ise (.....)'nun "*Tmmdır*" şeklinde dönüş yaptığı görülmektedir. Söz konusu yazışmada, ASKİ'nin yine bir klor alkali ürünü olan kostik soda olarak bilinen sodyum hidroksit ürünü için ihaleye çıktığı ve bu çerçevede KORUMA KLOR tarafından söz konusu ihaleye sunulan yaklaşık maliyet teklifinin KUZEY KİMYA ile paylaşıldığı anlaşılmaktadır. Yaklaşık maliyet teklifinin ihale öncesinde paylaşılmasının rekabete duyarlı hassas bir bilgi değişimi niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.

[78] Enkim İç ve Dış Ticaret Ltd.Şti.

(281) ASKİ'den söz konusu bilgi ile ilgili olarak edinilen bilgilere göre anılan yazışmadan yaklaşık olarak bir hafta sonra 22.11.2023 tarihinde 2023/1148398 ihale kayıt numaralı ihale kapsamında 500 ton (500.000 kg) sodyum hidroksit alımı için ihale gerçekleştirildiği, anılan ihale için KORUMA KLOR'un ton başına (.....) TL'ye tekabül eden (.....) TL yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu dolayısıyla bulguda yer alan ifadenin ihaledeki resmi yaklaşık maliyet teklifi ile uyum gösterdiği anlaşılmıştır. Yazışmanın diğer tarafı olan KUZEY KİMYA aynı ihale için ton başına (.....) TL (toplam (.....) TL) yaklaşık maliyet sunmuş olup ihale aşamasında ise ton başına (.....) TL (toplam (.....) TL) teklif ile ihaleyi kazanmıştır.

Tablo-17: 22.11.2023 Tarihli ve 2023/1148398 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri İle İhale Teklifleri

Yaklaşık Maliyet Teklifi Verenlerin Ünvanı	Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifleri (TL/Ton)	İhaleye Katılan Teşebbüslerin Ünvanı	İhale Birim Fiyat Teklifi (TL/Ton)	İhale Miktarı
KORUMA KLOR	(.....)	(.....)	KUZEY KİMYA	6.900,00 TL/Ton	500 Ton Sodyum Hidroksit
KUZEY KİMYA	(.....)	(.....)	HİCRİ ERCİLİ	(.....)	
AKKİM	(.....)	(.....)			
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler					

(282) Bulgu-40'da yer alan ve 16.01.2024 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; Kırklareli Belediyesi tarafından yapılacak bir alım için ilgili belediyenin KUZEY KİMYA'dan fiyat teklifi almak istediği, bunun üzerine KUZEY KİMYA çalışanlarının KORUMA KLOR'a ilgili teklif isteğini ilettiği anlaşılmaktadır. Yazışmanın devamında ise KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından fiyat teklifi isteğine yönelik olarak;

> "*mailden çok fiyat göndermek istemiyoruz.*"
>
> *"sıvı klor:(.....) TL/kg*
>
> *Mayi klor :(.....)/kg*
>
> *400 kg tank per. bakım :(.....) TL/Ad.*
>
> *400 kg emniyet kapalı klor vanası :(.....) TL/Ad*
>
> *400 kg emniyet tapası değişimi:(.....) TL/Ad.*
>
> *Boya :(.....) TL/ad"*

ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. Söz konusu bulgudan Kırklareli Belediyesi'nin yapacağı alımlar için KUZEY KİMYA'nın sunacağı yaklaşık maliyet ve/veya fiyat teklifinin KORUMA KLOR tarafından KUZEY KİMYA ile paylaşıldığı değerlendirilmektedir.

(283) Nitekim söz konusu bulgu ile ilgili olarak Kırklareli Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre Bulgu-40'ın tarihi olan 16.01.2024 tarihinden yaklaşık iki ay sonra gerçekleştirilen ve 19.03.2024 tarihinde gaz klor için 2024/219455, sıvı klor için 2024/219455 ihale kayıt numaralı ihalelerde hem KORUMA KLOR hem de KUZEY KİMYA'nın yaklaşık maliyet teklifi verdiği görülmektedir. İlgili belediyeye sunulan yaklaşık maliyet teklifleri incelendiğinde; KORUMA KLOR'un KUZEY KİMYA'ya ilettiği üzere KUZEY KİMYA'nın

sıvı klor için (.....) TL/kg, mayi klor (gaz klor) için ise (.....) TL/kg yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu ihalede sunulan yaklaşık maliyet tekliflerini gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

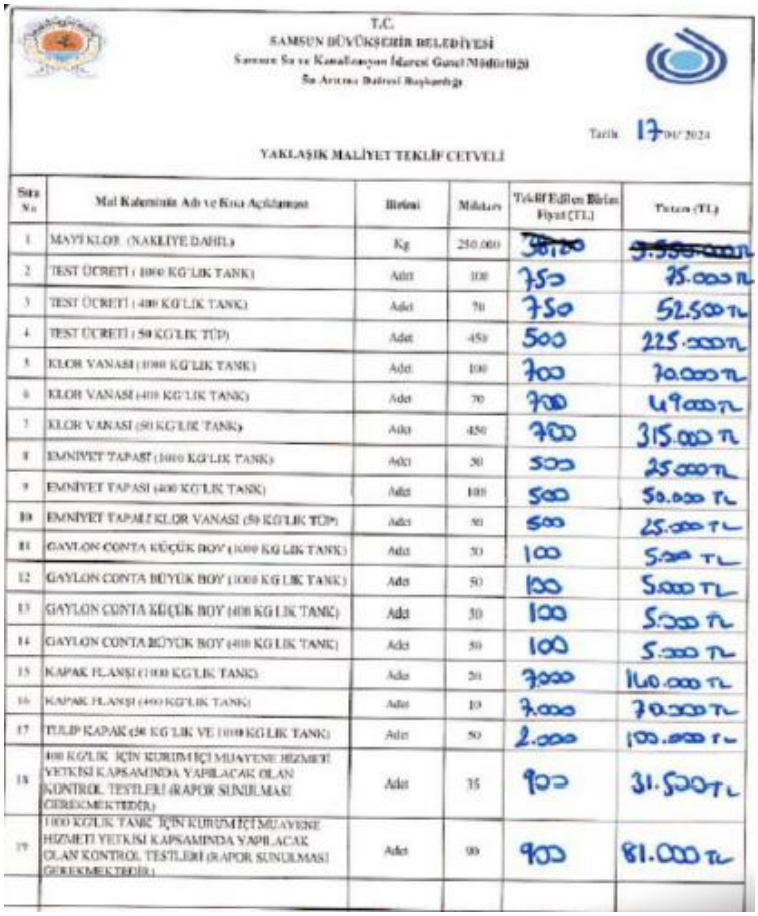
Tablo-18: 19.03.2024 Tarihli ve 2024/219455 İhale Kayıt Numaralı İhale kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri

Ürün Adı	Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs Ünvanı			İhale Miktarı
	IRMAK KİMYA	KORUMA KLOR	KUZEY KİMYA	
	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL/Kg)	
Gaz Klor	(.....)	(.....)	(.....)	30.000 Kg
Sıvı Klor	(.....)	(.....)	(.....)	20.000 Kg
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen belgeler				

(284) Daha önce Bulgu-35'e ilişkin yapılan değerlendirme içerisinde de değinildiği üzere Bulgu-41'de yer alan ve 19.03.2024 tarihinde KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) arasında geçen WhatsApp yazışmasında; KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından Samsun ilinde yapılacağı belirtilen ihaleye yönelik olarak el yazısı ile doldurulmuş yaklaşık maliyet teklif cetvelinin paylaşıldığı görülmektedir. İlgili yazışmada; KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından; "*SAMSUN FİYATLARINIZ; MAYİ KLOR (.....) TL+BAKIMLAR", "şimdi ihaleye fiyat verirken klor için ayrı bakımlar için ayrı kalem var", "sadece klora vereceğiniz rakam (.....)"* şeklinde ifadeler kullanılmış olup ayrıca el yazısı ile doldurulmuş yaklaşık maliyet teklif cetveli paylaşılarak ilgili teklif cetvelinde KORUMA KLOR tarafından yazılan yaklaşık maliyet teklifleri KUZEY KİMYA Yetkilisi (.....) ile paylaşılmaktadır. Öte yandan yazışmanın devamında KUZEY KİMYA yetkilisi (.....), söz konusu Samsun ihalesine sunacağı teklifi kastederek "*Ben perşembe gelsem benim pc den versek olurmu beraber"* şeklinde bir ifade kullanmış olup KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ise "*olur*" şeklinde cevap vermiştir. KUZEY KİMYA'nın, KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet tekliflerini öğrenmesinin akabinde bağımsız şekilde sunması beklenen yaklaşık maliyet tekliflerini de KORUMA KLOR ile birlikte doldurma talebi olumlu karşılanmış olup ihale süreçlerinde koordineli hareket edildiği değerlendirilmektedir.

(285) Söz konusu bulgu ile ilgili olarak SASKİ tarafından sunulan bilgilere göre 24.05.2024 tarih ve 2024/556312 ihale kayıt numaralı ihale kapsamında KORUMA KLOR tarafından ihale öncesinde KUZEY KİMYA ile paylaşılan 19 ayrı kalem için el yazısı ile doldurulmuş yaklaşık maliyet tekliflerinin, 18'inin yazışmada yer alan teklifler ile uyum gösterdiği tespit edilmiştir. Bulgu-41'de yer alan ve yaklaşık maliyet tekliflerinin bulunduğu görsel ile ilgili ihale sürecindeki resmi yaklaşık maliyet tekliflerini gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir:

Görsel-1: 19.03.2024 Tarihli Bulgu-41'de yer alan ve KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) tarafından Paylaşılan Görsel

T.C.
SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Su Arıtma Dairesi Başkanlığı

Tarih: 17/01/2024

YAKLAŞIK MALİYET TEKLİF CETVELİ

Sıra No	Mal Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen Birim Fiyat (TL)	Tutarı (TL)
1	MAYİ KLOR (NAKLİYE DAHİL)	Kg	250.000	36,20	9.050.000 TL
2	TEST ÜCRETİ (1000 KG'LIK TANK)	Adet	100	750	75.000 TL
3	TEST ÜCRETİ (400 KG'LIK TANK)	Adet	70	750	52.500 TL
4	TEST ÜCRETİ (50 KG'LIK TÜP)	Adet	450	500	225.000 TL
5	KLOR VANASI (1000 KG'LIK TANK)	Adet	100	700	70.000 TL
6	KLOR VANASI (400 KG'LIK TANK)	Adet	70	700	49.000 TL
7	KLOR VANASI (50 KG'LIK TANK)	Adet	450	700	315.000 TL
8	EMNİYET TAPASI (1000 KG'LIK TANK)	Adet	50	500	25.000 TL
9	EMNİYET TAPASI (400 KG'LIK TANK)	Adet	100	500	50.000 TL
10	EMNİYET TAPALI KLOR VANASI (50 KG'LIK TÜP)	Adet	50	500	25.000 TL
11	GAYLON CONTA KÜÇÜK BOY (1000 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
12	GAYLON CONTA BÜYÜK BOY (1000 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
13	GAYLON CONTA KÜÇÜK BOY (400 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
14	GAYLON CONTA BÜYÜK BOY (400 KG LIK TANK)	Adet	50	100	5.000 TL
15	KAPAK PLANŞI (1000 KG'LIK TANK)	Adet	20	7.000	140.000 TL
16	KAPAK PLANŞI (400 KG'LIK TANK)	Adet	10	7.000	70.000 TL
17	TULİP KAPAK (50 KG'LIK VE 1000 KG LIK TANK)	Adet	50	2.000	100.000 TL
18	400 KG'LIK İÇİN KURUM İÇİ MUAYENE HİZMET YETKİSİ KAPSAMINDA YAPILACAK OLAN KONTROL TESTLERİ (RAPOR SUNULMASI GEREKMEKTEDİR)	Adet	35	900	31.500 TL
19	1000 KG'LIK TANK İÇİN KURUM İÇİ MUAYENE HİZMETİ YETKİSİ KAPSAMINDA YAPILACAK OLAN KONTROL TESTLERİ (RAPOR SUNULMASI GEREKMEKTEDİR)	Adet	90	900	81.000 TL

Tablo-19: 24.05.2024 Tarihli ve 2024/556312 İhale Kayıt Numaralı İhale Kapsamında Sunulan Yaklaşık Maliyet Teklifleri

Ürün Adı	Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs Ünvanı	
	KORUMA KLOR	KUZEY KİMYA
	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL)
Mayi Klor (Nakliye Dahil)	(.....)	(.....)
Test Ücreti (1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Test Ücreti (400 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Test Ücreti (50 Kg'lik Tüp)	(.....)	(.....)
Klor Vanası (1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Klor Vanası (400 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Klor Vanası (50 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Emniyet Tapası (1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Emniyet Tapası (400 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Emniyet Tapalı Klor Vanası (50 Kg'lik Tüp)	(.....)	(.....)

Ürün Adı	Yaklaşık Maliyet Teklifi Veren Teşebbüs Ünvanı	
	KORUMA KLOR	KUZEY KİMYA
	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL)	Birim Yaklaşık Maliyet Teklifi (TL)
Gaylon Conta Küçük Boy (1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Gaylon Conta Büyük Boy (1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Gaylon Conta Küçük Boy (400 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Gaylon Conta Büyük Boy (400 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Kapak Flanşı (1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Kapak Flanşı (400 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
Tulip Kapak (50 Kg'lik ve 1000 Kg'lik Tank)	(.....)	(.....)
400 Kg'lik İçin Kurum İçi Muayene HizmetiYetkisi Kapsamında Yapılacak OlanKontrol Testleri (Rapor Sunulması Gerekmektedir)	(.....)	(.....)
1000 Kg'lık Tank İçin Kurum İçi Muayene Hizmeti Yetkisi Kapsamında Yapılacak Olan Kontrol Testleri (Rapor Sunulması Gerekmektedir)	(.....)	(.....)
Kaynak: Teşebbüsten elde edilen bilgiler		

(286) Yukarıda yer verilen Görsel-2 ve Tablo-22 incelendiğinde, KORUMA KLOR tarafından KUZEY KİMYA ile paylaşılan yaklaşık maliyet teklifleri gösterir cetvelden yalnızca *"Tulip Kapak (50 KGLIK VE 10000 KG LIK TANK)"* isimli ürün için verilen yaklaşık maliyet teklifi farklılık göstermiştir. Diğer yandan KUZEY KİMYA'nın ilgili ihale için yaklaşık maliyet teklifini KORUMA KLOR yetkilileri ile birlikte doldurma talebine ilişkin olarak ise söz konusu ihale için iki teşebbüsün yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu görülmüştür. Dolayısıyla KORUMA KLOR ve KUZEY KİMYA'nın belediye alımlarına yönelik teklif süreçlerinde koordineli hareket ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

(287) Bulgu-42'de yer alan ve 19.12.2024 tarihinde BASKİ Kimya Mühendisi (.....) tarafından info@kuzey-kimya.com adresine gönderilen *"yaklaşık maliyet"* konulu e-posta yazışmasının ekinde yer alan 1000 ton sodyum hipoklorit alım işi ile ilgili *"Teknik şartname.docx"* ve *"Yaklaşık Maliyet Formu 2.xlsx"* isimli dosyalar 20.12.2024 tarihinde info@kuzey-kimya.com uzantılı e-posta adresi tarafından KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....)'a iletilmiştir. BASKİ'nin 1000 ton sodyum hipoklorit alım işi ile ilgili olarak KUZEY KİMYA'dan yaklaşık maliyet teklifi isteğinde bulunduğu görülmekte olup söz konusu teklif isteğini içeren e-postanın KUZEY KİMYA tarafından KORUMA KLOR Satış Müdürü (.....)'a iletilmesinin taraflar arasında belediye alımlarına yönelik yaklaşık maliyet teklifleri ile diğer teklif süreçlerini danışıklı olarak belirleme stratejisini yansıttığı değerlendirilmektedir.

I.4.5. Genel Değerlendirme

(288) Bir önceki bölümde yer verilen ve yerinde incelemelerde elde edilen pek çok belgede, klor alkali ürünlerine yönelik belediyeler ve/veya il özel idareleri tarafından düzenlenen pek çok alımda soruşturma tarafı teşebbüslerin ihale ya da doğrudan temin yöntemi

usulü ile alım öncesinde yaklaşık maliyet ve/veya fiyat tekliflerini paylaştıkları ya da kendilerine gelen teklif taleplerini KORUMA KLOR'a ilettikleri ve teklifleri birlikte belirledikleri anlaşılmaktadır.

(289) Kamu idarelerine sunulan tekliflerin teşebbüslerce birbirlerinden bağımsız bir şekilde hazırlanması ve ihalede ve/veya doğrudan temin süreçlerinde rekabet ortamının oluşması gerektiği tekrar vurgulanmalıdır. Soruşturma tarafı teşebbüsler arasında mal alımı ve/veya yetki belgesi tanımlanması gibi dikey nitelikte hususlar olsa da daha önce değinildiği üzere her bir teşebbüsün kamu idarelerine sunmuş olduğu teklif, kamu idareleri tarafından birbirlerinden bağımsız olarak değerlendirilmekte olup taraflar arasındaki tedarik ilişkisinden ziyade ihalede ya da doğrudan temin yöntemindeki birel teklifler dikkate alınmaktadır. Bu bakımdan kamu alımları noktasında yeniden satıcı teşebbüs ile üretici teşebbüsün teklifleri, birbirlerinden bağımsız ve rakip olarak dikkate alındığından teşebbüslerin danışıklı hareket etmesi 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmektedir. Diğer yandan yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde danışıklı hareket ederek kamu idareleri tarafından belirlenecek yaklaşık maliyeti veya ihale/doğrudan temin yöntemi ile alım yönteminde teklif aşamasında danışıklı hareket ederek ihale/doğrudan temin fiyatını etkilemek davranışları nihai olarak aynı amaca yönelmektedir. Zira her iki tür davranışın nihai amacı ihale fiyatını yükseltmek ve ihaledeki rekabeti azaltmaktır. Bu bakımdan bu iki tür davranış farklı ihlaller olarak değerlendirilmemektedir.

(290) Aşağıda dosya kapsamında elde edilen bulgular çerçevesinde her bir teşebbüs arasındaki iletişime yönelik olarak değerlendirme yer almaktadır:

I.4.5.1. KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN Arasındaki İletişimin Değerlendirilmesi

(291) Dosya kapsamında elde edilen belgelerden KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde koordineli hareket ettiği ve danışıklı teklifte bulundukları yönünde bulgulara erişilmiştir. Daha önce de değinildiği üzere Bulgu-7 ve Bulgu-8'de yer alan ve 2S KİMYA/AYKİMSAN yetkililerinin kendilerine belediyelerden gelen yaklaşık maliyet ve/veya doğrudan temin teklif taleplerini KORUMA KLOR ile danışıklı olarak sunması özellikle önem arz etmektedir. Söz konusu bulgular ışığında 2S KİMYA/AYKİMSAN'a çeşitli belediye idareleri tarafından bağımsız olarak yaklaşık maliyet sunması üzere gönderilen taleplerin, KORUMA KLOR'a iletildiği (Bulgu-1, Bulgu-2, Bulgu-6 ve Bulgu-20) görülmektedir. Diğer yandan Bulgu-4, Bulgu-5, Bulgu-12 ve Bulgu-33'te ise yaklaşık maliyet tekliflerinin danışıklı olarak belirlendiği değerlendirilmektedir. Öte yandan anılan eylemler dışında Bulgu-32'de KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN arasında; daha önce de değinildiği üzere ikili dağıtım ilişkisinin sınırını aşan ve nihai müşteriye sunulacak fiyat bilgisinin paylaşıldığı değerlendirilmekte olup bu paylaşımın ihalelere yönelik davranışta olduğu gibi aynı ilgili ürün pazarında yer alan klor alkali ürünlerinin fiyatlarını etkilemeye yönelik benzer bir davranış olması dolayısıyla ayrı bir ihlal olarak değerlendirilmesine gerek olmadığı anlaşılmaktadır.

I.4.5.2. KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA Arasındaki İletişimin Değerlendirilmesi

(292) KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA'nın, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde koordineli hareket ettiği ve danışıklı teklifte bulundukları yönünde bulgulara erişilmiştir. Söz konusu teşebbüsler arasında hem yaklaşık maliyet teklifleri öncesinde hem ihale teklifleri öncesinde iletişim

kurulduğu ve tekliflerin koordineli belirlendiği değerlendirilmektedir. KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA arasındaki Bulgu-23, Bulgu-30 ve Bulgu-31'de yaklaşık maliyet tekliflerine yönelik danışıklılığın, Bulgu-27'de ANADOLU KİMYA'nın kendisine gelen yaklaşık maliyet teklifi talebini KORUMA KLOR'a iletmesinin, Bulgu-29 ve Bulgu-34'te hem yaklaşık maliyet tekliflerinin hem de ihale tekliflerinin paylaşımının, Bulgu-37'de ise ihale teklifine yönelik danışıklılığına işaret eden ifadelerin olduğu görülmektedir

I.4.5.3. KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA Arasındaki İletişimin Değerlendirilmesi

(293) KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA'nın, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi süreci ile doğrudan temin yöntemi öncesindeki tekliflerin oluşturulması noktasında danışıklı teklifte bulundukları kanaatine ulaşılmıştır. Söz konusu teşebbüsler arasında hem yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale teklifleri öncesinde (Bulgu-15, Bulgu-16, Bulgu-17, Bulgu-18, Bulgu-21, Bulgu-22) hem de doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlar öncesinde (Bulgu-13, Bulgu-14, Bulgu-19) iletişim kurulduğu ve anılan tekliflerin koordineli belirlendiği değerlendirilmektedir.

I.4.5.4. KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA Arasındaki İletişimin Değerlendirilmesi

(294) KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA'nın, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde danışıklı teklifte bulundukları kanaatine ulaşılmıştır. Söz konusu teşebbüsler arasında hem yaklaşık maliyet teklifleri öncesinde (Bulgu-35, Bulgu-38, Bulgu-39, Bullgu-40, Bulgu-41, Bulgu-42) hem de ihale teklifleri öncesinde (Bulgu-38) iletişim kurulduğu ve tekliflerin koordineli belirlendiği değerlendirilmektedir.

I.4.5.5. KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA Arasındaki İletişimin Değerlendirilmesi

(295) KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA arasında, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifi bilgisinin paylaşıldığı (Bulgu-25) ve ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde danışıklı teklifte bulundukları (Bulgu-11 ve Bulgu-25) kanaatine ulaşılmıştır. Söz konusu teşebbüsler arasında ihale tekli fleri öncesinde iletişim kurulduğu, ihale tekliflerinin birlikte belirlendiği ve ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifinin gizliliğin ihlal edildiği değerlendirilmektedir. Ayrıca anılan eylemler dışında Bulgu-9'da ise KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA arasında daha önce de değinilen ikili dağıtım ilişkisinin sınırını aşan ve özel müşterilere sunulacak fiyatların bilgisinin paylaşıldığı ve bu bilginin stratejik bir bilgi değişimi niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir.

I.4.6. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

(296) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden bir anlaşma ve/veya uyumlu eylemin aynı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet alabilmesi için maddede hükmünde sayılan şartların tamamını bir arada sağlaması gerekmektedir. Dolayısıyla bu şartlardan herhangi birinin sağlanmadığının ortaya konması halinde muafiyet değerlendirmesi bakımından diğer şartların incelenmesi gereği ortadan kalkmaktadır.

(297) İşbu dosyanın konusunu temel olarak klor alkali ürünleri sektöründe yer alan bazı teşebbüslerin kamu idarelerinin alım usullerinde (ihale ve/veya doğrudan temin) danışıklı teklif vermesi ile söz konusu pazara yönelik olarak rekabeti kısıtlamayı amaçlayan uzlaşı içerisinde bulunmaları içermektedir. İhalelerde ve/veya doğrudan temin yönteminde rekabet ortamının oluşması için ihaleye/doğrudan temine katılacak teşebbüslerin birbirlerinden bağımsız teklif vermeleri beklenmektedir. Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere çeşitli ihalelerde yaklaşık maliyet belirlenmesi aşamasında,

çeşitli ihalelerde ise ihalede teklif verme aşamasında teşebbüslerin rekabeti kısıtlama amacı taşıyan anlaşma içerisinde oldukları tespit edilmiştir.

(298) Teşebbüslerin malların alım ya da satım şartlarını etkilemeye yönelik anlaşma ve uyumlu eylemleri rekabet hukukunda amaç bakımından ihlal sayılan hallerdendir. Söz konusu hususa yönelik bir anlaşma veya uyumlu eylemin malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması sonucunu doğurmayacağı kabul edilmektedir. Bu bakımdan soruşturma kapsamında tespit edilen anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartlardan ilkini karşılamadığı anlaşılmaktadır.

(299) Soruşturmaya taraf teşebbüsler arasında ihale ve doğrudan temin yöntemine ilişkin satışlar bakımından varlığı tespit edilen anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan şartları sağlamadığı ve bu nedenle muafiyet alamayacağı sonucuna varılmıştır.

(300) Öte yandan Bulgu-9 ve Bulgu-32'de, taraflar arasındaki ikili dağıtım yapısı göz önüne alındığında ikili dağıtım yapısı içerisindeki teşebbüslerin (üretici ya da yeniden satıcı) müşterilerine sunacağı fiyat bilgisini paylaşmasının, stratejik bir bilgi değişimi niteliği taşıdığı ve malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması sonucunu doğurmayacağı değerlendirilmektedir. Bu bakımdan söz konusu bulgularda yer alan fiyat bilgisi değişimin, taraflar arasında saptanan ihale ve/veya doğrudan temin süreçlerindeki anlaşmanın bir uzantısı olarak ele alınabileceği ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan şartları sağlamadığı ve bu nedenle muafiyet alamayacağı sonucuna varılmıştır.

I.4.7. Soruşturma Tarafı Teşebbüsler Tarafından Sunulan Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.7.1. KORUMA KLOR Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Esasa Yönelik Savunmalar

(301) KORUMA KLOR tarafından;

- KORUMA KLOR'un faaliyet konusunun yalnızca üretim ve lojistik (sadece taşımadan ibaret) teslimatla sınırlı olduğu,
- KORUMA KLOR'un teknik hizmetlere ilişkin organizasyon, ekipman ve personel altyapısına sahip olmadığı, nakliye dahil ürün teslimatı haricinde ihalelere katılamadığı, soruşturmaya taraf olan diğer teşebbüslerin ise; yalnızca ürün temin eden teşebbüsler olmadığı, bu teşebbüslerin aynı zamanda kamu ihalelerinde teknik ve lojistik hizmetler de sunduğu, ürün temini dışında personel tahsisi, yerinde boşaltım, küçük araçla sevkiyat, depo kurulumu ve ayni bağış gibi ek hizmetleri de sunabildiği,
- KORUMA KLOR'un bu tür teslimat dışında ek hizmet içeren ihalelere katılmamasının/katılamamasının herhangi bir ticari tercihe dayanmadığı, bu durumun KORUMA KLOR'un teknik ve organizasyonel imkânsızlığından kaynaklandığı, dolayısıyla bu tür ihalelere katılan ve soruşturma kapsamına giren yeniden satıcı teşebbüsler ile KORUMA KLOR arasında aynı pazarda rekabet

ilişkisinin ve ikili dağıtım sisteminin bulunmadığı ve rakip olarak değerlendirilemeyeceği,

- Öte yandan KORUMA KLOR ve yeniden satıcı teşebbüsler arasında rekabet güçleri bakımından dengesizlik bulunduğu, söz konusu farklılıklar dikkate alınmaksızın pazarın bütün kamu ihaleleri şeklinde değerlendirilmesinin ve ilgili teşebbüslerin birbirine rakip olduğuna karar verilmesinin açıkça hukuka aykırı olduğu,
- KORUMA KLOR ile soruşturma tarafı diğer teşebbüsler arasındaki ilişkinin, 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gereken dikey nitelikli basit bir tedarik ilişkisi olduğu,
- Soruşturma Raporu'nda pazar ve rakiplik incelemesinin hidroklorik asit, sodyum hipoklorit, mayi klor, sodyum hidroksit, poli alüminyum klorür, demir (III) klorür hipokloröz asit ürünlerine ve yalnızca soruşturma tarafı tüm teşebbüslerin katılım gösterebileceği ihaleler ile sınırlı olarak yapılması gerektiği,
- Kamu alımlarında evrak tamamlama amacıyla fiyat teklifi alınmasının rekabete aykırı bir anlaşma/uzlaşma niteliğinde olmadığı, bahse konu durumun sektörün işlemesi için gerekli bir uygulamadan ibaret olduğu, nitekim kamu idarelerinin özellikle KORUMA KLOR'dan yaklaşık maliyet vermesini talep ettiği,
- KORUMA KLOR'un ihale ile ilgilenmesinden bağımsız olarak üreticisi olduğu ürünlerdeki hemen hemen tüm ihalelere yaklaşık maliyet teklifi ilettiği, kamu idareleri tarafından istenen yaklaşık maliyet bilgilerinin, kamu idaresine yardımcı olmak amacıyla ve ihale öncesi hazırlıklarını tamamlayabilmesi adına iletildiği, benzer şekilde doğrudan alım yönteminde de kamu idarelerince Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'ndeki hükümlerin kıyasen uygulandığı, doğrudan alım yöntemi ile alımlarda en az 3 (üç) fiyat araştırmasının dosyaya eklenmesi gerektiği, ancak fiili durumda ilgili kamu idaresinin teklifleri almak yerine doğrudan alım yaptığı firmadan eksiklikleri tamamlamasını talep ettiği, doğrudan alım yapılan firmanın ise teklifleri rakiplerinden değil varsa yeniden satıcıları veya tedarikçisinden aldığı,
- KORUMA KLOR ile soruşturma kapsamındaki teşebbüsler arasındaki yaklaşık maliyet, doğrudan temin ve ihalelere dair bilgi değişimlerinin (i) tedarikçi ilişkisinin doğrudan sonucu olduğu ve (ii) ürünlerin yapısı ve niteliğinden ötürü mallarının dağıtımının iyileştirilmesi adına gerekli olduğu, bu nedenle soruşturma kapsamındaki bilgi değişimlerinin rekabete aykırı bir bilgi değişimi olarak nitelendirilmemesi gerektiği,
- Soruşturma Raporu'nda rekabete duyarlı hassas bilgi paylaşımı olduğu ifade edilmiş olsa da Soruşturma Raporu'nun hiçbir kısmında paylaşılan hiçbir bilginin niteliğinin kritik öneme sahip olduğunun belirtilmediği,
- Soruşturma Raporu'nda tespit edildiği iddia edilen kartelin hangi olumsuz etkileri ortaya çıkardığının ve kartellerin belirgin özelliklerinden hangilerine sahip olunduğunun tespit edilmediği,
- Soruşturma Raporu'nda kullanılan delillerden hiçbirinin birincil delil niteliğini haiz olmadığı ve ispat standardını karşılamadığı,
- Soruşturma kapsamında doğrudan temin ve ihalelere dair bilgi değişimlerinin tedarik ilişkisinin doğrudan sonucu olduğu ve ürünlerin yapısı ve niteliğinden ötürü

mallarının dağıtımının iyileştirilmesi adına gerekli olduğu bu çerçevede muafiyet değerlendirmenin safi bir yatay ilişki kapsamında değil de dikey ilişki kapsamında ele alınması gerektiği

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(302) Daha önce detaylıca üzerinde durulduğu üzere KORUMA KLOR ile soruşturmaya taraf olan yeniden satıcıları arasında hem dikey hem de yatay ilişki bulunmakta olup bu ilişki ikili dağıtım sistemi altında incelenmiştir. KORUMA KLOR ile bahse konu teşebbüsler arasındaki dikey ilişki yalnızca ürün alım-satımı biçiminde gerçekleşmektedir. Ancak soruşturmaya konu davranış bakımından ise kamu idarelerinin alımı noktasında sunulan tekliflerin (yaklaşık maliyet teklifleri, ihale teklifleri, doğrudan temin teklifleri), ilgili kamu idareleri tarafından bağımsız ve ayrı ayrı teklif olarak değerlendirildiği dikkate alındığında taraflar arasındaki ihlale konu ilişkinin yatay olduğu açıktır. Şöyle ki kamu idarelerine sunulan teklifler değerlendirilirken; teklifi veren teşebbüsün farklı olması ve geçerli teklif vermesi yeterli olup taraflar arasındaki ilişki bu durumu değiştirmemektedir. Örneğin KORUMA KLOR ve yeniden satıcısının verdiği yaklaşık maliyet teklifi ile KORUMA KLOR ve üretici olarak faaliyet gösteren rakip bir firmanın yaklaşık maliyet teklifi vermesi noktasında kamu idareleri bir ayrım gözetmemekte olup ihaleyi yapan idare bu teklifleri birbirleri ile rekabet eden iki ayrı teklif olarak değerlendirmektedir. Bu bakımdan dosya konusu davranışa konu eylemin yatay düzlemde gerçekleştiği değerlendirilmektedir. Dosyada bulunan birçok bulguda yer aldığı üzere hem KORUMA KLOR'un hem de yeniden satıcılarının aynı kamu idaresi alımına yönelik olarak yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya doğrudan temin yöntemi kapsamında teklifler verdiği açıkça görülmektedir. Bu nedenle aynı kamu idaresinin doğrudan temin yöntemi ile alımına ilişkin iki farklı teklif vererek ve/veya ihale sonucunu doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet teklifleri bakımından da aynı ihaleler için yaklaşık maliyet teklifi vermiş olmaları KORUMA KLOR ve yeniden satıcılarının rakip olarak değerlendirildiğini ve anılan eylemler bakımından yatay ilişki içerisinde bulunduklarını göstermektedir.

(303) Bunun yanı sıra savunmada KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet tekliflerini yalnızca evrak tamamlama ve kamu idarelerini cevapsız bırakmama amacıyla verdiği ve bu nedenle yaklaşık maliyet teklifleri dikkate alınarak rakip değerlendirmesinin yapılamayacağı öne sürülse de KORUMA KLOR'un yalnızca yaklaşık maliyet teklifleri noktasında değil ihale teklifi aşamasında da yeniden satıcıları ile rekabet ettiğini gösterir örnekler bulunmaktadır.

(304) Bu kapsamda örneğin Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresinin (MASKİ) 28.08.2023 tarih ve 2023/881821 ihale kayıt numaralı sodyum hipoklorit alımında, hem KORUMA KLOR

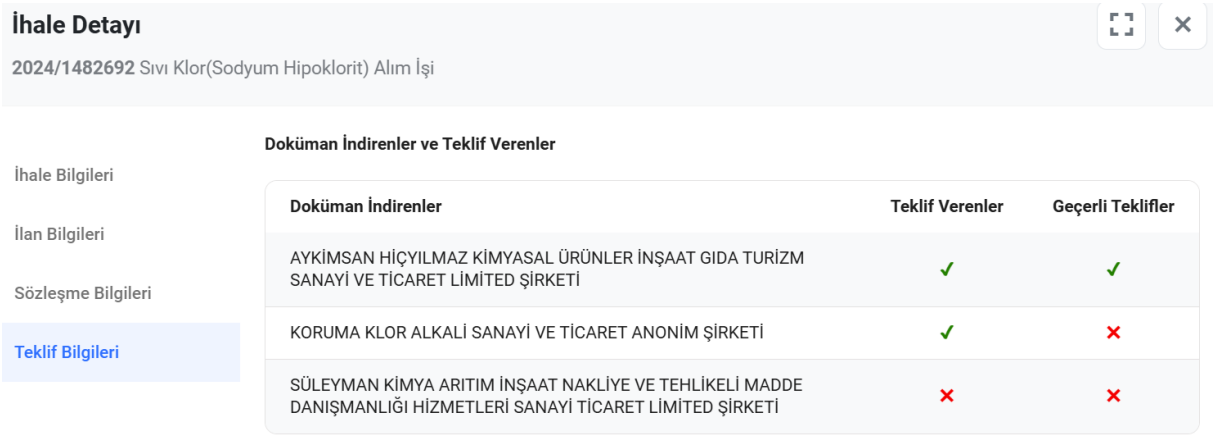
hem de AYKİMSAN ihaleye teklif vermiştir. İlgili ihaleyi KORUMA KLOR kazanmış olup teklif veren teşebbüslere aşağıda yer verilmiştir.

Ekran Görüntüsü-1: Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresinin 28.08.2023 Tarih ve 2023/881821 İhale Kayıt Numaralı Alımına Teklif Veren Teşebbüsler

(305) Bunun yanı sıra Aksaray Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresinin 06.11.2024 tarih ve 2024/1482692 ihale kayıt numaralı alımında KORUMA KLOR ve yeniden satıcısı AYKİMSAN'ın teklif verdiği, ancak KORUMA KLOR'un teklifinin geçerli sayılmadığı anlaşılmaktadır. KORUMA KLOR'un teklif verdiği ancak geçersiz sayıldığı anlaşılan ihaleyi ise AYKİMSAN kazanmıştır. İlgili ihalede teklif veren teşebbüsler aşağıda yer almaktadır.

Ekran Görüntüsü-2: Aksaray Belediyesi Su Ve Kanalizasyon İdaresinin 06.11.2024 Tarih ve 2024/1482692 İhale Kayıt Numaralı Alımına Teklif Sunan Teşebbüsler

(306) Öte yandan KORUMA KLOR tarafından Kuruma sunulan bilgilere göre, Kadirli Belediyesinin 22.08.2023 tarih ve 2023/742489 ihale kayıt numaralı 100 ton sodyum hipoklorit alımına ilişkin ihaleyi KORUMA KLOR'un kazandığı, SÜLEYMAN KİMYA tarafından sunulan bilgilere göre ise Kadirli Belediyesinin 10.05.2022 tarih ve 2022/40233 ihale kayıt numaralı 100 ton sodyum hipoklorit alımına ilişkin ihaleyi SÜLEYMAN KİMYA'nın kazandığı belirtilmiştir. Benzer şekilde Kuruma sunulan cevabi yazılarda yer alan bilgilerde KORUMA KLOR'un 06.03.2024 tarih ve 2024/153505 ihale kayıt numaralı 350 ton sodyum hipoklorit ihalesini KORUMA KLOR'un kazandığı, 06.10.22 tarih ve 2022/1052404 ihale kayıt numaralı 500 ton sodyum hipoklorit ihalesini ise IRMAK KİMYA'nın kazandığı görülmektedir. Kamu idarelerinin yılda bir ya da iki kez ihaleye çıktığı değerlendirildiğinde söz konusu örneklerden de açıkça görülebileceği üzere aynı kamu idarelerinin alımlarını farklı zamanlardaki ihalelerde

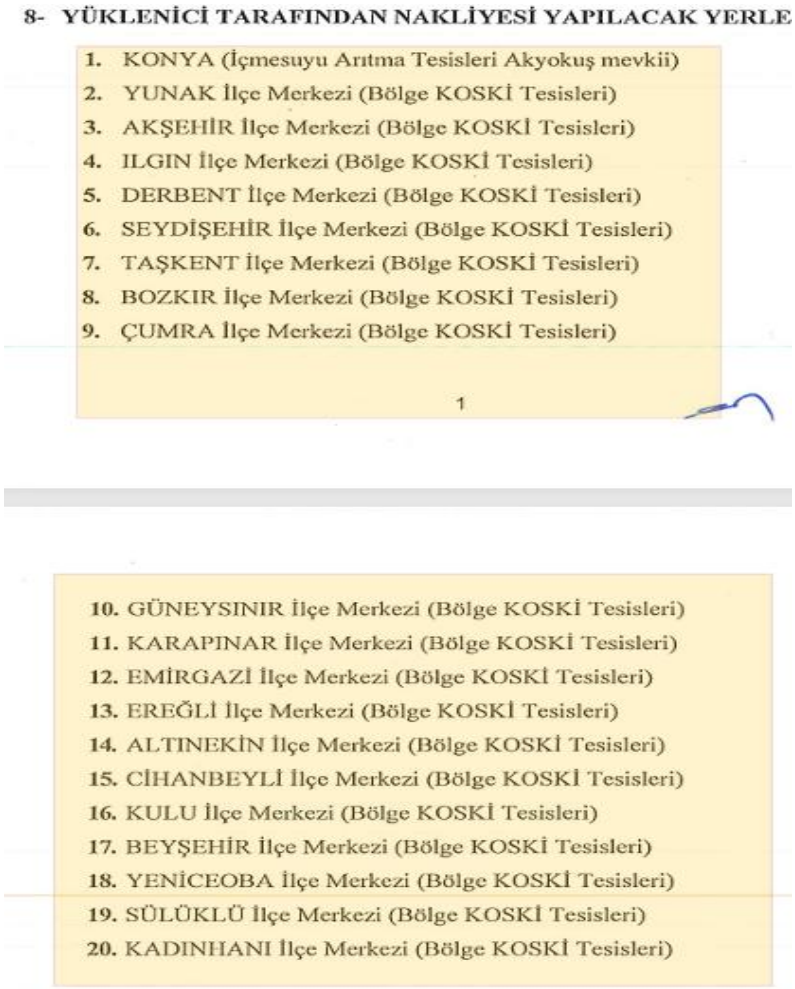
kazanabildikleri tespit edilmiştir. Bahse konu teşebbüslerin kamu alımlarında rakip olmadıkları ya da olamayacakları savunmasına katılmak mümkün değildir.

(307) Dolayısıyla hem dosya kapsamında ortaya konan tespitler hem EKAP üzerinden verilen örnekler hem de teşebbüsler tarafından sunulan bilgilerden de anlaşılacağı üzere kamu alımları noktasında teklif sunan ve birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teşebbüslerin davranışı dikey değil yatay olarak değerlendirilmelidir.

(308) Diğer yandan KORUMA KLOR'un nakliye dâhil ürün hizmeti dışında ek hizmetler içeren ihalelere katılım sağlayamadığı/sunamadığı ancak yeniden satıcı teşebbüslerin personel tahsisi, yerinde boşaltım, küçük araçla sevkiyat, depo kurulumu, ayni bağış gibi hizmetler verdiği bu yönüyle rakip olmadıkları savunulmuştur. Bu noktada KORUMA KLOR tarafından potansiyel rakiplik hususunun göz ardı edildiği, KORUMA KLOR tarafından söz konusu savunmada bir masa bir sandalye olarak tanımlanan soruşturmaya taraf yeniden satıcıların, ihalelerde sunduğu ek hizmetlerin KORUMA KLOR tarafından sunulmasının mümkün olmadığı yönündeki savunmanın geçerli olmadığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte savunmada örneklerle öne sürülen bu hususun potansiyel rakiplik ilişkisi dışında somut gerçeklerle de örtüşmediği anlaşılmaktadır. Bahse konu hususa yönelik olarak savunmada yer verilen örnekler üzerinden bu durum açıklanacaktır.

(309) Öncelikle savunmada KORUMA KLOR'un anılan ek hizmetler noktasında çoklu teslimat noktası içeren ihalelere katılamayacağı belirtilmiştir. Buna ilişkin olarak Bulgu-38'de yer alan ASKİ'nin 2023/427921 ihale kayıt numaralı alımı ile Bulgu-42'de yer alan BASKİ'nin ihalesinin şartnamesinde 19 farklı noktada dağıtım öngörülmesi örnek gösterilmiş olup KORUMA KLOR'un bu tarz ihalelere teklif vermediği ve/veya teklif veremeyeceği öne sürülmüştür. Ancak EKAP üzerinden teklif verilen ihalelere bakıldığında örneğin KORUMA KLOR'un Konya Büyükşehir Belediyesinin 21.10.2024 tarih ve 2024/1261899 ihale kayıt numaralı alımına teklif verdiği ve ihaleyi kazandığı tespit edilmiştir. Söz konusu ihalede çoklu dağıtım noktası sebebiyle katılım sağlanamayacağı belirtilen ihalelerden daha fazla teslimat noktası bulunmakta olup 20 farklı dağıtım noktası yer almaktadır. Anılan ihalenin şartnamesinde yer alan ve dağıtım noktalarını gösteren ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

Ekran Görüntüsü-3: Konya Büyükşehir Belediyesinin 21.10.2024 Tarih ve 2024/1261899 İhale Kayıt Numaralı Alımına İlişkin Şartnamede Yer Alan Dağıtım Noktaları

8- YÜKLENİCİ TARAFINDAN NAKLİYESİ YAPILACAK YERLE

1. KONYA (İçmesuyu Arıtma Tesisleri Akyokuş mevkii)
2. YUNAK İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
3. AKŞEHİR İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
4. ILGIN İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
5. DERBENT İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
6. SEYDİŞEHİR İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
7. TAŞKENT İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
8. BOZKIR İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
9. ÇUMRA İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)

1

10. GÜNEYSINIR İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
11. KARAPINAR İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
12. EMİRGAZİ İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
13. EREĞLİ İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
14. ALTINEKİN İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
15. CİHANBEYLİ İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
16. KULU İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
17. BEYŞEHİR İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
18. YENİCEOBA İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
19. SÜLÜKLÜ İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)
20. KADINHANI İlçe Merkezi (Bölge KOSKİ Tesisleri)

(310) Bunun yanı sıra savunmada KORUMA KLOR'un çok küçük ölçekli teslimat öngörülen ihalelere de katılmasının bir tercih değil zorunluluk olduğu bu yönüyle yeniden satıcıları ile rakip olmadığı ifade edilmiştir. Örneğin söz konusu duruma ilişkin olarak savunmada, Soruşturma Raporu'nda yer alan Bulgu-31 örnek gösterilmiştir. Bulgu-31'e konu olan Çorum İl Özel İdaresinin 2023/27793 ihale kayıt numaralı alımının şartnamesinde "*Sıvı Klor Ambalajları 20 – 25 litrelik bidonlarda olacaktır*" koşulunun yer aldığı ve KORUMA KLOR'un bu tarz küçük ölçekli teslimat şartı olan ihalelere teklif vermediği/veremediği belirtilmiştir. Söz konusu savunmaya yönelik olarak yine EKAP üzerinden yapılan bir araştırmada Kütahya Belediyesinin 05.03.2025 tarih ve 2025/158327 ihale kayıt numaralı alımına ilişkin şartnamesinde "*Sıvı klor min20 – max 35 kg bidonlarda 72 Ton olacak şekilde alınacaktır. Sıvı klor, İdarenin teslim programı haricinde talebi doğrultusunda yedi takvim günü içerisinde teslim edilecektir*." koşulunun yer aldığı tespit edilmiş olup ilgili ihaleye KORUMA KLOR teklif vermiş ve ihaleyi kazanmıştır. Söz konusu ihalenin şartnamesinde hem bidonların belirli partiler halinde teslimatı hem mininim ve maksimum kapasitesi hem de temizlenmesi koşulu öngörülmektedir. Bahse konu hususların yer aldığı şartnamenin ilgili kısımlarına aşağıda yer verilmiştir:

Ekran Görüntüsü-4: Kütahya Belediyesinin 05.03.2025 Tarih ve 2025/158327 İhale Kayıt Numaralı Alımına İlişkin Şartnamesinde Yer Alan Bidonlarla Taşıma Hizmeti Koşulu

12. 1 Parti nakliyesi için Bidonlar daha önce kullanılmamış kilitli kapaklı, firma etiket ve açıklamalı olacaktır.

1 parti için Yüklenici tarafından getirilen sıvı klor içeren hiç kullanılmamış bidonlar, kullanımı idare tarafından gerçekleştirilip boşaldıktan sonra yükleniciye teslim edilecek; Yüklenici ikinci parti taşımasını, idare tarafından teslim edilmiş sıvı klor bidonlarını yıkayıp temizleyip, kilitli kapaklı hale getirip, güncel firma ve açıklama etiketini yapıştırarak aynı bidonlar ile taşımasını yapacaktır. Her bir parti nakliyesi için aynı işlem tekrar edilecektir.

13. Sıvı klor min20 – max 35 kg bidonlarda 72 Ton olacak şekilde alınacaktır. Sıvı klor, İdarenin teslim programı haricinde talebi doğrultusunda yedi takvim günü içerisinde teslim edilecektir.

14. Bidon etiketlerinde firma ismi, içerik maddeleri, ağırlık ve son kullanım tarihleri belli olacaktır.

(311) KORUMA KLOR'un ek hizmetler bakımından dosyada yer alan bulgular özelinde öne sürdüğü bir diğer husus ise Bulgu-30'da yer alan Osmancık Belediyesinin 2023/35651 ihale kayıt numaralı ihalesinin teknik şartnamesinde "*Sodyum Hipoklorit Osmancık Belediyesi merkez sınırları içerisindeki Belediye Kampüs depolarındaki 1.250 kg lık tanklara doldurulacaktır*" ifadesinin IBC ile taşımayı kastettiği ve KORUMA KLOR'un IBC taşımalı ihalelere katılmadığıdır. Fakat bu savunmaya ilişkin olarak Kadirli Belediyesinin 22.08.2023 tarih ve 2023/742489 ihale kayıt numaralı alımının teknik şartnamesinde yer alan ifadeler aksini göstermektedir. İlgili ihalede sodyum hipoklorit temini için "*Sodyum hipoklorit ibc tanklarla taşınacak olup tanklar 1500-2500 lg aralığında kapasiteleri olacaktır. (…) Sodyum hipokloritin teslimi ve boşaltma işlemi yüklenicinin kendi araç, ek parça, ekipman (özel boşaltım pompası dahil ve personeli ile yapılacak olup özel boşaltma sistemi olan tankerler kullanılarak yüklenici tarafından yapılacaktır*" ifadesi bulunmaktadır IBC tanklar ile bu hizmeti vermeyen ya da veremeyecek olan bir teşebbüsün anılan ihaleye teklif vermemesi beklenirken ilgili ihaleye KORUMA KLOR teklif vermiş ve ihaleyi kazanmıştır. Öte yandan KORUMA KLOR'un savunmasında personel talep edilmesi, ekipman istenmesi, kamu idaresinin pompa vb. destek taleplerini karşılayamayacak olması gibi hususların teknik şartnamede yer alması halinde KORUMA KLOR'un ilgili ihalelere katılamadığı belirtilmiş olmasına karşın benzer yükümlülüklerin bahse konu Kadirli Belediyesinin şartnamesinde yer aldığı açıkça görülmektedir. Söz konusu ihalenin şartnamesinde yer alan ilgili kısmın ekran görüntüsüne aşağıda yer verilmiştir:

Ekran Görüntüsü-5: Kadirli Belediyesinin 22.08.2023 Tarih ve 2023/742489 İhale Kayıt Numaralı Alımının Şartnamesinde Yer Alan Sodyum Hipoklorit Temini Koşulu

7.Sodyum hipoklorit ibc tanklarla taşınacak olup tanklar 1500-2500 kg aralığında kapasiteleri olacaktır.

8. Sodyum hipokloritin doldurulması ve boşaltılması sırasında meydana gelecek her türlü zarar, kayıp ve hasarların karşılanması yükleniciye aittir.

9. Sodyum hipokloritin teslimi ve boşaltma işlemi yüklenicinin kendi araç,ek parça,ekipman (özel boşaltım pompası dahil)ve personeli ile yapılacak olup özel boşaltma sistemi olan tankerler kullanılarak yüklenici tarafından yapılacaktır .

(312) KORUMA KLOR'un IBC dahil ve/veya bidonlar ile hizmet vermediği ve bu kapsamda yeniden satıcıları ile rakip olmadıkları yönündeki savunma kapsamında ayrıca KORUMA KLOR'un web sitesine erişim sağlanmış ve bahse konu ürünler hakkında

bilgi sunulan sayfalar incelenmiştir.[79] Bu kapsamda hem sodyum hipoklorit hem de hidroklorik asit ürünleri için hem bidonlar ile hem de IBC tanklar ile sevkiyat yapılacağı bilgisi yer almaktadır.

Ekran Görüntüsü-6: KORUMA KLOR'un Web Sayfasında Yer Alan ve Sodyum Hipoklorit Ürününe İlişkin Özellikleri ve Ambalajlama Şekillerini Gösteren Teknik Föy

KORUMA
ŞİRKETLER GRUBU

KORUMA KLOR ALKALİ SAN. VE TİC. A.Ş.
Deniz mah. Petrol Ofisi cad. No:43 Derince/Kocaeli
Tel : 0262-2392270 (3 Hat)/ Fax : 0262-2392278

SODYUM HİPOKLORİT – 150

KİMYASAL ADI / KİMYASAL FORMÜLÜ	SODYUM HİPOKLORİT (NaOCl)
TİCARİ ADI	KORUMA SODYUM HİPOKLORİT – 150
MOLEKÜL AĞIRLIĞI	74,5 gr / mol

FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLER

Parametre	Birim	Spesifikasyon
Görünüş	_	Sarı – yeşil renkli , berrak sıvı
Aktif Klor	gr / lt	min 150
Kararlılık , Aktif Klor	gr/lt	min 130 (Üretim tarihinden itibaren 14 gün içersinde)
Özgül Ağırlık (20 ° C)	gr / cm ³	1,200 - 1,230
Toplam Klorür	_	max. Aktif Klor'un % 10 fazlası
Sodyum Hidroksit aşırısı (NaOH)	gr / lt	max 13
Total Alkalinite (NaOH)	gr / lt	max.15
Sodyum Karbonat (Na2CO3)	gr/lt	max. 5
Sodyum Klorat (NaClO3)	%	Max.5,4
Demir (Fe)	mg/kg	<0,5
Civa (Hg)	mg/kg	<0,1
Kadmiyum (Cd)	mg/kg	<0,3
Nikel (Ni)	mg/kg	<0,3
Arsenik (Ar)	mg/kg	< 0,1
Krom (Cr)	mg/kg	<0,3
Kurşun (Pb)	mg/kg	< 2
Antimon (Sb)	mg/kg	< 2,5
Selenyum (Se)	mg/kg	<2,5

Referans Standart TS EN 901 Tip 1'e göre düzenlenmiştir.

KULLANIM ALANLARI

İçme ve kullanma suları dezenfeksiyonunda,Textil ağartılması , ev ve çamaşırhanelerde beyazlatıcı olarak , ,

Revizyon tarihi : 20.05.2019

genel dezenfektasyon işlerinde, Kimyasal reaksiyonlarda (Klorinasyon gibi)

AMBALAJ ŞEKLİ

Dökme olarak tankerle , 30 lt ,60 lt plastik bidonlarda veya IBC tanklar (1000 lt) ile sevkiyat yapılır .

[79] Erişim tarihi: 05.09.2025. https://koruma.com/klor-alkali-urunleri/

Ekran Görüntüsü-7: KORUMA KLOR'un Web Sayfasında Yer Alan ve Hidroklorit Asit Ürününe İlişkin Özellikleri ve Ambalajlama Şekillerini Gösteren Teknik Föy

KORUMA KLOR ALKALİ SAN. VE TİC. A.Ş.
Deniz mah. Petrol Ofisi cad. No:43 Derince - KOCAELİ
Tel : 0262-2392270 (3 Hat)/ Fax : 0262-2392278

HİDROKLORİK ASİT

KİMYASAL ADI	HİDROKLORİK ASİT
TİCARİ ADI	KORUMA HİDROKLORİK ASİT
KİMYASAL FORMÜLÜ	HCl
MOLEKÜL AĞIRLIĞI	36,47 gr / mol

FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLER

Parametre	**Birim**	**Spesifikasyon**
Görünüş		Renksiz , berrak sıvı
HCl	% (w/w)	min . 30
Yükseltgen Maddeler (Klor olarak)	% (w/w)	max. 0,0005
İndirgen Maddeler (SO2 olarak)	% (w/w)	max. 0,005
Sülfat	% (w/w)	max . 0,02
Sülfat Külü	% (w/w)	max. 0,1
Demir	mg/kg	< 3
Arsenik	mg/kg	< 0,010
Dansite (20 ° C)	gr/cm³	1,149 – 1,155

Referans Standart : TS EN 939'a göre düzenlenmiştir.

KULLANIM ALANLARI

Petrol , kimya , ilâç , boya , kâğıt , textil endüstrileri , Reçine rejenerasyonu , dekapaj , İçme ve kullanma suları Ph düşürücüsü ,metal klorürleri üretimi

AMBALAJ ŞEKLİ

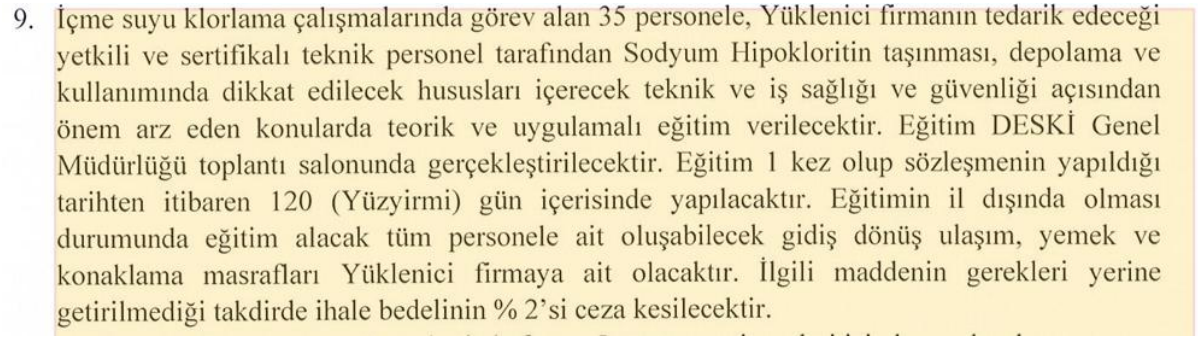
Dökme olarak polyester , polipropilen , polietilen PVC gibi plâstik veya ebonit kaplı çelik tankerlerle veya 30 lt, 60lt, 65 lt plastik bidonlarda ve IBC tanklarda (1000lt) sevkiyat yapılır.

(313) Yukarıda KORUMA KLOR'un web sayfasından güncel olarak erişilen bilgilerden de görülebileceği üzere sodyum hipoklorit ve hidroklorit asit gibi dosya konusu ürünlerin tankerlerle taşınmasının yanı sıra 30 lt, 60 lt gibi çok küçük hacimlerde plastik bidonlarla ve IBC tanklar (1000 lt) ile sevkiyatının yapılabileceği bilgisi yer almaktadır. KORUMA KLOR'un IBC tanklar ile hizmet verdiğinin son göstergesi ise yerinde incelemede elde edilen ve Bulgu-5'te de yer alan şu ifadelerdir: "*(.....) Hanım bizim fiyatımız (.....) TL/ton IBC dâhil nakliye hariç*". Söz konusu ifadeden de görülebileceği

üzere KORUMA KLOR'un yeniden satıcısına IBC dâhil fiyat verdiği ve bu hizmeti sunabildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan bu noktada değinilmesi gereken bir diğer husus KORUMA KLOR'un web sayfasında yer alan ve ürün bilgilerini gösteren teknik föylerin son revizyon tarihinin 2019 yılı olması hususudur. Bu noktada KORUMA KLOR'un 2025 yılında bidonlarla teslimat öngörülen ihaleye katılmış olması, 2024 yılında yeniden satıcısına IBC dâhil hizmet vermiş olması, 2023 yılında IBC'li taşıma talep edilen ihaleye katılmış olması ve güncel olarak web sitesine erişim sağlandığında bidonlar ve IBC tanklarla hizmet verilebileceğinin yer alması gibi hususlar birlikte göz önüne alındığında KORUMA KLOR'un bu nevi hizmetleri sağladığı ya da sağlayabileceği konusunda şüphe bulunmamaktadır.

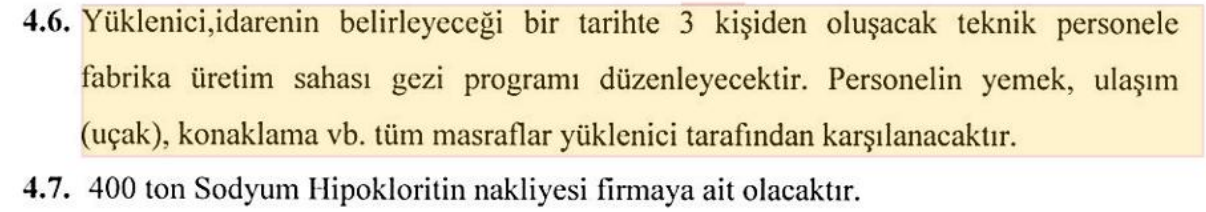
(314) KORUMA KLOR'un yalnızca nakliye dâhil ürün içeren ihalelere katıldığı savunmasına ilişkin son olarak Denizli Büyükşehir Belediyesinin 03.01.2025 tarih ve 2024/1700768 ihale kayıt numaralı sodyum hipoklorit alımın teknik şartnamesinde içme suyu tesisinde çalışan 35 personele eğitim öngörülmekte (Ekran Görüntüsü-8); Erzurum Büyükşehir Belediyesinin 07.04.2025 tarihli ve 2025/323417 ihale kayıt numaralı alımında ise 3 kişiden oluşan belediye teknik personelinin yemek, ulaşım (uçak), konaklama vb. tüm masrafları yükleniciye ait olmak üzere fabrika üretim sahası gezisi koşulu (Ekran Görüntüsü-9) yer almakta; Çorum Belediyesinin 24.02.2025 tarihli ve 2025/161806 ihale kayıt numaralı mayi klor alımına ilişkin teknik şartnamesinde ise klor tüplerine sarı boya işlemi yapılması ve siyah boya ile "Çorum Belediyesi" yazılması şartı (Ekran Görüntüsü-10) aranmaktadır. Bahse konu üç ihaleye de KORUMA KLOR teklif vermiş bir başka ifadeyle katılım sağlamış olup Denizli Büyükşehir Belediyesi ve Çorum Belediyesinin ihalelerini kazanmıştır.

Ekran Görüntüsü-8: Denizli Büyükşehir Belediyesi'nin 03.01.2025 Tarih ve 2024/1700768 İhale Kayıt Numaralı Sodyum Hipoklorit Alımına İlişkin Teknik Şartnamesinde Yer Alan Eğitim Hizmeti Koşulu

9. İçme suyu klorlama çalışmalarında görev alan 35 personele, Yüklenici firmanın tedarik edeceği yetkili ve sertifikalı teknik personel tarafından Sodyum Hipokloritin taşınması, depolama ve kullanımında dikkat edilecek hususları içerecek teknik ve iş sağlığı ve güvenliği açısından önem arz eden konularda teorik ve uygulamalı eğitim verilecektir. Eğitim DESKİ Genel Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirilecektir. Eğitim 1 kez olup sözleşmenin yapıldığı tarihten itibaren 120 (Yüzyirmi) gün içerisinde yapılacaktır. Eğitimin il dışında olması durumunda eğitim alacak tüm personele ait oluşabilecek gidiş dönüş ulaşım, yemek ve konaklama masrafları Yüklenici firmaya ait olacaktır. İlgili maddenin gerekleri yerine getirilmediği takdirde ihale bedelinin % 2'si ceza kesilecektir.

Ekran Görüntüsü-9: Erzurum Büyükşehir Belediyesinin 07.04.2025 Tarihli ve 2025/323417 İhale Kayıt Numaralı Alımına İlişkin Teknik Şartnamesinde Öngörülen Teknik Personel Gezisi Hizmeti Koşulu

4.6. Yüklenici,idarenin belirleyeceği bir tarihte 3 kişiden oluşacak teknik personele fabrika üretim sahası gezi programı düzenleyecektir. Personelin yemek, ulaşım (uçak), konaklama vb. tüm masraflar yüklenici tarafından karşılanacaktır.

4.7. 400 ton Sodyum Hipokloritin nakliyesi firmaya ait olacaktır.

Ekran Görüntüsü-10: Çorum Belediyesinin 24.02.2025 Tarihli ve 2025/161806 İhale Kayıt Numaralı Mayi Klor Alımına İlişkin Teknik Şartnamesinde Yer Alan Boyama Koşulu

9. Boyama : Tüplerde kum raspasından geçirilerek temiz yüzeye astar epoksi boya işlemi yapılacaktır. Astar boyadan sonra iki kat oksit veya çinko epoksi boya ile **sarı** renge boyanacaktır. Tankın gövdesine ve bombelerine yatay olarak siyah boya ile "Çorum Belediyesi" adı yazılacaktır. Boyalar sertleştiricileri ile birlikte kullanılacaktır.

(315) Dolayısıyla KORUMA KLOR'un ek hizmetler içeren, çoklu teslimat yeri veya küçük hacimli taşıma öngörülen ihalelere katılmadığı/katılamadığı ve bu yönüyle KORUMA KLOR'un yeniden satıcıları ile rakip olmadığı ek olarak dosyanın soruşturmaya taraf tüm teşebbüslerin katılım sağlayabileceği ihalelerle sınırlandırılması gerektiği savunmalarına itibar edilmemiştir. Diğer bir ifadeyle KORUMA KLOR'un yalnızca nakliye dâhil hizmet verdiği ve nakliye dışında diğer hizmetlerin yalnızca yeniden satıcılar tarafından karşılandığı, bu nevi hizmetlerin yer aldığı ihalelere KORUMA KLOR'un katılamadığı/katılmadığı ve anılan nedenle KORUMA KLOR ile yeniden satıcıları arasında rakiplik ilişkisinin bulunmadığı yalnızca tedarik ilişkisi bulunduğu yönündeki savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(316) Dsoya kapsamında pazar ve rakiplik incelemesinin hidroklorik asit, sodyum hipoklorit, mayi klor, sodyum hidroksit, poli alüminyum klorür, demir (III) klorür hipokloröz asit ürünlerine ve yalnızca soruşturma tarafı tüm teşebbüslerin katılım gösterebileceği ihaleler ile sınırlı olarak yapılması gerektiği savunmasına ilişkin olarak; yukarıda detaylıca açıklandığı üzere KORUMA KLOR'un, teknik ve organizasyonel imkânsızlık nedeniyle katılamayacağını belirttiği ihalelere katılabildiği tespit edilmiş olup söz konusu savunmaya itibar etmek mümkün olmamıştır.

(317) KORUMA KLOR tarafından ihale ile ilgilenilmemesine karşın kamu kurumlarına yardımcı olmak üzere bir başka deyişle kamu kurumlarına teamülen cevap vermek zorunda kalındığı şeklindeki savunmaya ilişkin; böyle bir durum söz konusu olsa dahi KORUMA KLOR'un tekliflerini yeniden satıcı teşebbüsler ile iletişim kurmadan sağlaması gerektiği değerlendirilmektedir. Bir başka ifadeyle KORUMA KLOR ve soruşturma tarafı yeniden satıcılar birbirlerinden bağımsız şekilde tekliflerini sunmalıdır. Taraflar arasında mal alımı ve satımı noktasında tedarik ilişkisinin olması kamu idarelerine sunulacak tekliflerin danışıklı olarak sunulmasını gerekli kılmamaktadır. Olağan durumda söz konusu teklifler sunulurken KORUMA KLOR'un bağımsız bir şekilde kendi maliyet kriterleri ile kâr marjını dikkate alması, yeniden satıcı teşebbüslerin de benzer şekilde bağımsız olarak üreticiden tedarik maliyetine ek olarak kendi maliyetlerini ve kâr marjını eklemesi beklenmektedir. Diğer bir ifadeyle yeniden satıcılar, KORUMA KLOR'a, ilgili kamu idaresine teklif edeceği yaklaşık maliyeti ya da ihale teklifini ya da doğrudan temin teklifini sormak ya da danışmak yerine bahse konu kamu alımına ilişkin ürünün fiyatını, vadesini, işin süresini vb. tedarik ilişkisi için gerekli olan hususları KORUMA KLOR'dan öğrenmeli, daha sonrasında ise kendi teklifini KORUMA KLOR'DAN bağımsız olarak sunmalıdır. Nitekim dosyada hem KORUMA KLOR'un hem de yeniden satıcılarının, ayrı ayrı yaklaşık maliyet teklifi, ihale teklifi ve/veya doğrudan temine teklif vermesi tek başına sakıncalı bulunmamıştır.

(318) Diğer yandan yeniden satıcıların tekliflerinin KORUMA KLOR'dan yüksek ya da düşük olması da başlı başına sakıncalı değildir. İhlal olarak değerlendirilen eylem tekliflerin danışıklı belirlenmesidir. Dosyada yer verilen tespitlerde yer aldığı üzere taraflar arasında kurulan iletişim, evrak tamamlama amacının ötesine geçecek şekilde kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif niteliği taşımaktadır. Hem KORUMA KLOR'un hem de yeniden satıcılarının teklif verdiği/verebileceği göz önüne alındığında ister

teamülen, isterse de evrak tamamlama amacıyla olsun KORUMA KLOR'un savunmada bu konuda ileri sürdüğü hususlar KORUMA KLOR'un sorumluluğunu ortadan kaldırmamakta olup söz konusu savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(319) KORUMA KLOR ile soruşturma kapsamındaki teşebbüsler arasındaki yaklaşık maliyet, doğrudan temin ve ihalelere dair bilgi değişimlerinin (i) tedarikçi ilişkisinin doğrudan sonucu olduğu ve (ii) ürünlerin yapısı ve niteliğinden ötürü mallarının dağıtımının iyileştirilmesi adına gerekli olduğuna ilişkin savunmayla ilgili olarak; taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmediği belirtilmelidir.

(320) İkili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosyada ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Daha önce detaylıca açıklandığı üzere taraflar arasında dikey ilişki bulunmakla birlikte kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır.

(321) Soruşturma Raporu'nda rekabete duyarlı hassas bilgi paylaşımı olduğu ifade edilmiş olsa da dosyanın hiçbir kısmında paylaşılan hiçbir bilginin niteliğinin kritik öneme sahip olduğunun belirtilmediği savunmasına ilişkin olarak, ihlale konu bulgularda taraflar arasında iletişim kurulduğu ve sunulacak teklifler noktasında uzlaşı sağlandığı tespit edilmiştir. Bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığı ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir. Açıklanan nedenlerle bahse konu savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(322) İddia edilen kartelin hangi olumsuz etkileri ortaya çıkardığının ve kartellerin belirgin özelliklerinden hangilerine sahip olunduğunun tespit edilmediği savunmasına ilişkin olarak; Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik (Aktif İşbirliği Yönetmeliği) uyarınca kartel; "*Fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket konularında, rakipler arasında gerçekleşen, rekabeti sınırlayıcı anlaşma ve/veya uyumlu eylemler"* şeklinde tanımlanmıştır. Dosya kapsamında yer alan deliller bir bütün olarak ele alındığında, KORUMA KLOR'a isnat edilen eylem kamu alımlarında danışıklı hareketi içermektedir.

(323) Bununla birlikte Bulgu-4, Bulgu-9 ve Bulgu-32 özelinde ayrıca ikili dağıtım ilişkisinin sınırını aşan ve nihai müşteriye sunulacak fiyat bilgisinin paylaşıldığı değerlendirilmiş ve bu paylaşımların ihalelere yönelik davranışta olduğu gibi aynı ilgili ürün pazarında yer alan klor alkali ürünlerinin fiyatlarını etkilemeye yönelik benzer bir davranış olması

dolayısıyla ayrı bir ihlal olarak değerlendirilmesine gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Anılan nedenlerle ilgili savunmaya itibar edilememiştir.

(324) Soruşturma Raporu'nda kullanılan delillerden hiçbirinin birincil delil niteliğini haiz olmadığı ve ispat standardını karşılamadığı savunmasına ilişkin; elde edilen bilgi ve belgelerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir ihlalin varlığını ortaya koymaya yetecek nitelikte olduğu yönünde şüphe bulunmamaktadır. Dosya kapsamında hem önaraştırma hem de soruşturma süreçlerinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde çok sayıda bilgi ve belge elde edilmiş olup elde edilen belgelerin bazıları rakipler arasındaki doğrudan iletişimleri içerirken, bazıları ise doğrudan iletişimlerin varlığını gösteren iç yazışma niteliğindedir.

(325) Rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Nitekim rekabet hukukunda teşebbüs içi yazışmaların gerekli ispat standardını sağladığı ölçüde rakip teşebbüsler aleyhinde delil olarak kullanılabileceği kabul edilmektedir. Danıştay 13. Dairesinin de 11.12.2019 tarihli ve 2015/3353 E. 2019/4244 K. sayılı kararı ile rakip teşebbüslerden elde edilen delillerin de ispat vasıtası olarak değerlendirilebileceği yönünde hüküm tesis ettiği görülmektedir. Anılan kararda 13. Daire, Avrupa Adalet Divanının *"Cimenteries"* kararına[80] atıfla*: "…Delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, kartellerin gizliliği sebebiyle her teşebbüste delil bulunmasının beklenemeyeceği, aksi durumun delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır."* değerlendirmesine yer vermiştir. Bu bağlamda, bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, delilin içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir. Dosyada yer alan bulgular anılan çerçevede değerlendirilmiş olup savunmaya itibar edilememiştir.

(326) Teşebbüsler arasında mal alımı ve satımı konusunda dikey ilişkinin varlığına ve muafiyet değerlendirmesinin bu kapsamda ele alınmasına yönelik savunmalar incelendiğinde, taraflar arasında dikey ilişkinin varlığı dosya kapsamında kabul edilmiş olmakla birlikte ihlale konu eylemin yatay bir düzlemde oluştuğu ortaya konmuş; bu nedenle muafiyet değerlendirmesinin dikey kapsamında değerlendirilmesine yönelik savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

B. Belgelere Yönelik Savunmalar

<u>KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN Arasındaki Bulgulara Yönelik Savunmalar</u>

(327) Bulgu-1, Bulgu-2, Bulgu-6, Bulgu-20 yönelik olarak;

- 2SKİMYA/AYKİMSAN'ın bu bilgiyi KORUMA KLOR'a neden yazdığı hakkında KORUMA KLOR'un net bir bilgisinin bulunmadığı,
- Yeniden satıcı teşebbüslerin ihalelere ve doğrudan temin tekliflerine katılım sağlayabilmesi için ilgili idarelere herhangi bir fiyat veyahut yaklaşık maliyet

[80] CaseT-25/95 *Cimenteries CBR* v *Commission* [2000] ECR II-00491.

sunabilmesi adına KORUMA KLOR'a alım fiyatı sormasının gerekli ve zorunlu olduğu,

- Ek olarak üretim takviminin söz konusu siparişe uygun olup olmaması kapsamında da yeniden satıcı teşebbüsler tarafından KORUMA KLOR ile paylaşılmasının olağan olduğu, aksinin kabulü halinde ise yeniden satıcı teşebbüslerin herhangi bir fiyat teklifinde bulunmasının mümkün olmayacağı,
- Bununla birlikte yeniden satıcıların doğrudan ihale belgelerini göndermek yerine ilgili ihalede ve/veya kamu alımında talep edilen ürünün ne zaman ve hangi fiyat üzerinden temin edilebileceğini ve üretim planını sormasının ve bunu müşteri ismi belirtmeden yapmasının rekabet hukuku açısından daha uygun olacağının aşikar olduğu,
- Ancak bu durumun soruşturma tarafı diğer teşebbüslerin (i) yeterli bir kurumsallığının bulunmaması, (ii) rekabet hukukuna yönelik bir hassasiyetinin olmaması ve (iii) bu şekilde acemice bilgi paylaşmasından kaynaklandığı, başka bir deyişle 1 masa ve 1 sandalyeden ibaret olan yeniden satıcı teşebbüslerden rekabet hukukunun getirdiği yüksek standartlara tam uyum beklenmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu ve bu nedenle yeniden satıcıların acemiliğinden kaynaklanan eylemin bir kartelin parçası olarak görülmesinin hakkaniyetli bir yaklaşım olmadığı

ifade edilmiştir.

(328) Gerekçelerine tekrar yer vermemek adına daha önceki genel savunmaya ilişkin kısımda değinildiği üzere KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN arasında yalnızca dikey ilişkinin bulunduğu ve rakip olmadıkları savunmasını katılmak mümkün değildir. Bununla birlikte yeniden satıcıların, üretici KORUMA KLOR'dan alım fiyatını ve/veya tedarik planlamasını öğrenmesi dikey ilişki kapsamında olağan bir durum olup dosya kapsamında aksi bir tespit yer almamaktadır. Savunmada da yer aldığı üzere yeniden satıcıların herhangi bir ihale belgesi göndermeden üreticiden tedarik etmeyi planladığı ürünün alış fiyatını, tedarik süresini ve kapsamını sorması beklenmektedir. Bunun ötesine geçecek şekilde teklif edilecek yaklaşık maliyet teklifleri, doğrudan temin teklifleri ya da ihale teklifleri noktasında danışıklı teklif oluşturulmasının 4054 sayılı Kanun'un ihlali anlamına geleceği açıktır. KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN arasında ihlal isnadında bulunulan bulgular ve tespitler bütüncül olarak ele alınmıştır. Öte yandan KORUMA KLOR tarafından bir masa bir sandalye olarak tabir edilen yeniden satıcı konumundaki teşebbüslerin acemiliği, bilgisizliği ya da tecrübesiz olması, KORUMA KLOR'un sorumluluğu ortadan kaldırmamaktadır.

(329) KORUMA KLOR tarafından; Bulgu-3'e ilişkin herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamış olmasına karşın soruşturma kapsamındaki diğer bulguların da Bulgu-3 ile paralellik gösterdiği şeklinde bir savunma yapılmıştır.

(330) Daha önce değinildiği üzere soruşturma tarafı teşebbüsler arasında dikey ilişki gereği; üretici ve yeniden satıcı teşebbüs arasında üreticinin, yeniden satıcıya tedarik edeceği fiyatı iletmesi/paylaşması dolayısıyla da yeniden satıcının alış fiyatını öğrenmesi ihlal olarak nitelendirilmemiştir. Dosyada yer alan tüm bulgular bütüncül olarak değerlendirilmiş ve taraflar arasındaki alım satım ilişkisinin ötesine geçecek şekilde rekabetin engellenmesi ve/veya pazarın şeffaflaşmasına yol açacak nitelikte olan bulgular için ihlal isnadında bulunulmuştur. Bulgu-3'te yer alan ve KORUMA KLOR ile yeniden satıcısı arasında alım fiyatının paylaşılması bakımından ihlal isnadında bulunulmamıştır. Bu durum, taraflar arasındaki dikey ilişki kapsamında olağan ve

gerekli olan bilgi paylaşımları bakımından bahse konu hususların göz önünde bulundurulduğunu göstermektedir. Dolayısıyla savunmada belirtildiği üzere taraflar arasındaki dikey ilişkinin getirdiği üretim maliyetinin paylaşılmasının, yeniden satıcının yapacağı iş için alım fiyatını öğrenmesinin zorunlu olduğuna dair savunmaların dikkate alınmadığını söylemek mümkün değildir.

(331) KORUMA KLOR; Bulgu-4'te yer alan yazışmanın Çelikler Holding'in AYKİMSAN'dan fiyat istemesini içerdiğini, herhangi bir ihalenin söz konusu olmadığını, tedarik ilişkisi kapsamında KORUMA KLOR'un AYKİMSAN'a Kütahya teslim olarak fiyat teklifini ilettiğini savunmuştur. Bulgu-4'te yer alan yazışmanın herhangi bir ihaleye ait olmadığı ve Çelikler Holding'in alım talebi doğrultusunda gerçekleştiğinin kabul edildiği durumda dahi; KORUMA KLOR'un ilgili yazışmada 2S KİMYA/AYKİMSAN'a "*Kostik (.....) USD/ton, Demir üç (.....) USD/ton, Hipo (.....) USD/ton, Kütahya teslim fiyatlar, Bu fiyatları verebilirsiniz*" ifadelerini kullandığı, AYKİMSAN'ın da "*tmm teşekkürler*" şeklinde dönüş yaptığı ve taraflar arasındaki ikili dağıtım yapısı göz önünde bulundurulduğunda ikili dağıtım yapısı içerisindeki teşebbüslerin (üretici ya da yeniden satıcı) müşterilerine sunacağı fiyat bilgisini paylaşmasının stratejik bir bilgi değişimi niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.

(332) KORUMA KLOR tarafından; Bulgu-5'e ilişkin olarak KORUMA KLOR'un IBC kafesli tanklarla doldurularak taşıma yapılması gereken ihalelere girmediği/giremediği, KORUMA KLOR tarafından IBC'li taşıma ile ürün satışı yapılmadığı, KORUMA KLOR tarafından yapılması mümkün olmayan bir işin yeniden satıcıya bildirildiği, yeniden satıcıya fiyatın fabrika teslimi (.....) TL olduğu bilgisinin verildiği, buradaki amacın *"bu ihaleye istersen gir, girecek olursan benim fabrika teslim fiyatım bu"* olacak şekilde bilgi vermek olduğu, Bulgu-5'e konu olan iletişimin kartel veya ihalede danışıklı teklif niteliğinde değerlendirilmesinin hatalı olduğu zira söz konusu ihalenin KORUMA KLOR'un girebileceği bir ihale olmadığı savunması yapılmıştır.

(333) Bulgu-5'te; KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) tarafından kendisine gelen "*(.....) çanakkale ıbc ile talep ediyor"* mesajına yönelik olarak *"(.....) bizim fiyatımız (.....) TL/ton IBC dâhil nakliye hariç. Biz fiyat vermeyeceğiz siz buna göre istediğiniz fiyatı verebilirsiniz"* iletisini gönderdiği tespit edilmiştir. Bulguda da yer alan ifadeden açıkça anlaşılabileceği üzere KORUMA KLOR tarafından yeniden satıcısına "IBC dâhil" şeklinde fiyat verildiği görülmektedir. Dolayısıyla IBC dâhil fiyat verebilen KORUMA KLOR'un, IBC dahil hizmet vermesinin ve IBC tanklarla taşıma öngörülen ihalelere katılmasının mümkün olmadığı yönündeki savunmaya itibar edilememektedir. Öte yandan KORUMA KLOR tarafından yeniden satıcısına IBC dahil şeklinde fiyat verileceği açıkça ifade edilmiş olmasına karşın IBC'li taşıma ile ürün satışı yapmasının mümkün olmadığına yönelik savunmanın çelişki doğurduğu değerlendirilmekte olup nitekim daha önce de açıklandığı üzere KORUMA KLOR'un sitesine güncel olarak erişim sağlandığında söz konusu ürüne ilişkin bidon ve/veya IBC tanklarla sevkiyat yapılabileceği ve IBC tanklarla taşıma hizmeti aranan ihaleye teklif verdiği tespit edilmiştir. Açıklanan nedenlerle ilgili savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(334) Bulgu-7 ve Bulgu-8'e yönelik olarak taraflar arasında rakiplik ilişkisin bulunmadığı yalnızca dikey ilişkinin bulunduğu ve söz konusu bulgularda yer alan KORUMA KLOR çalışanını danışılıp danışılmadığının, fiyat yükseltme ve/veya ihaleye girip girmeme konularında talimat verilip verilmediğinin ispatlanamadığı, söz konusu bulgularda hangi nedenle KORUMA KLOR çalışanına danışmak zorunda kalındığına ve yeniden satıcının üreticisine ürünle ilgili olarak danışmasının, bilgi ve fiyat almasının neden ve nasıl rekabete aykırı bir davranış olduğunun açıklanmadığı savunmasına ilişkin olarak; KORUMA KLOR ile soruşturma tarafı yeniden satıcılar arasında hem dikey hem yatay

ilişkinin bulunduğu ancak aynı ihalelere yaklaşık maliyet teklifi verilmesi/ihalelere teklif verilmesi gibi davranışlar bakımından ilişkinin yatay düzlemde oluştuğu yeniden vurgulanmalıdır.

(335) Buna karşın Bulgu-7 ve Bulgu-8 özelinde ispat standardının karşılanmadığı hususunda ise KORUMA KLOR ile AYKİMSAN arasında elde edilen diğer bulgular bütüncül olarak değerlendirilmiştir. Nitekim rekabet hukukunda, hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu bağlamda kartele ilişkin delillerin her birinin diğerlerinden bağımsız bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta; bütüncül olarak değerlendirildiğinde delillerin "açık, inandırıcı ve tutarlı" olmaları gerekmektedir. Zira bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, doğrudan ve dolaylı olmasından bağımsız olarak içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir.

(336) KORUMA KLOR, Bulgu-12'ye ilişkin olarak söz konusu bulgunun Soruşturma Raporu'nda iddia edilenin aksine KORUMA KLOR'un ihlal konusu eylemin ortaya çıkmasında etkin bir rolünün olmadığını gösterdiğini ve sektörün işleyişinin tam olarak anlaşılmadığını ortaya koyduğunu, KORUMA KLOR'un ürün sattığı bir yeniden satıcısından fiyat almasının akla ve mantığa aykırı olduğunu, Bulgu-12 ile TESKİ'den alınan yanıtlar arasında farkların bulunduğunu ve bunun Soruşturma Raporu'nda da kabul edildiğini, KORUMA KLOR'un TESKİ'nin ödemeleri bir hayli geciktirmesi nedeniyle TESKİ'nin ihalelerine girmeyi tercih etmediğini belirtmiştir. Ancak KORUMA KLOR'un soruşturma konusu eylemin ortaya çıkmasında etkin rolü olduğuna yönelik değerlendirme, dosya kapsamında yer alan 42 adet bulgu ile elde edilen diğer tespitler çerçevesinde yapılmıştır. Bir başka deyişle anılan tespit bütüncül bir değerlendirme ışığında ortaya konmuş olup Bulgu-12'nin diğer bulgulardan farklı bir yönünün olduğu yer verilen şu değerlendirme ile vurgulanmıştır: "*Bulgu-12'nin dikkat çeken bir yanı ise diğer birçok bulgudan farklı olarak klor alkali ürünlerinin yeniden satıcısı olan bir teşebbüsün yetkilisinin, bir kamu idaresi alımı için üretici teşebbüse çok net ve bir tereddüde yer vermeyecek şekilde "SİZİN YAZACAĞINIZ FİYATLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR"* ifadesini kullanmasıdır." Daha önce de değinildiği üzere bulguda geçen gaz klor tüpleri bakımından miktar ve/veya birimi noktasında farklılar olsa da bahse konu üç farklı gaz klor alım ihalesine KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın yaklaşık maliyet teklifi sunduğu ve tekliflerin birim fiyat teklifi olarak uyum gösterdiği açıkça ortaya konmuştur. KORUMA KLOR ve AYKİMSAN'ın yaklaşık maliyet teklifi öncesinde, teklif edilecek fiyatlar bakımından iletişime geçtiği tespit edilmiş ve her ikisinin de yaklaşık maliyet teklifi verdiği görülmüştür. KORUMA KLOR'un TESKİ ihalelerine girmeyi tercih etmemesinin ihlalin varlığı üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

(337) Bulgu-32'nin yaklaşık (.....) lt sodyum hipoklorit talebi olan gerçek bir kişinin talebini içerdiği, alımın çok küçük ölçekli olması sebebiyle üretici firmayı arayarak fiyat talep etmesinin ciddiye alınmadığı, bunun yanı sıra söz konusu talebin Aydın'da bir sitenin havuzlarında kullanılmak üzere talep edilmesi ve ürünün raf ömrü olması sebebiyle KORUMA KLOR tarafından yapılamayacağından yerel firmaya yönlendirildiği, ürünün KORUMA KLOR'un yönlendirdiği firmadan da temin edilmediği savunmasına ilişkin olarak; daha önce değinildiği üzere söz konusu bulgunun, taraflar arasındaki dikey ilişkinin kapsamını aşan ve dikey ilişki bakımından gerekli olan bilgi paylaşımının ötesinde bir bilgi değişimi niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir. Bu noktada savunmanın kabul edilememiştir.

(338) KORUMA KLOR'un Bulgu-33'e ilişkin olarak yazışmanın, yazışma tarihi itibariyle Diyarbakır Belediyesince zaten yapılmış bir alımı konu aldığı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 2023/401540 numaralı ihale kapsamında ihaleyi kazanan 2SKİMYA/AYKİMSAN'ın KORUMA KLOR'dan tedarik ettiği ürünlere ilişkin olduğu, Soruşturma Raporu'nda ise söz konusu yazışmanın Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 2024/697693 numaralı ihaleye ait olduğu tespitinin yapıldığı söz konusu tespitin yanlış olduğu savunması değerlendirildiğinde; Bulgu-33'e ilişkin görüşmenin 26.04.2024 tarihinde İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) ile 2S KİMYA/AYKİMSAN Yöneticisi (.....) arasında geçtiği görülmektedir. Söz konusu WhatsApp yazışmasında "(.....) tarafından (.....)'a "*Diyarbakır mayi ve demir 3 fiyatınızı alabilir miyim" ve "ym ona göre belirleyelim"* ifadelerinin kullanıldığı, anılan ifadelere yönelik olarak (.....)'ın ise "ok", "*mayi klor (.....) tl"* ve "*demir III (.....) TL"* şeklinde yanıt verdiği tespit edilmiştir. Söz konusu bulguda KORUMA KLOR tarafından ihlal isnadına dayanak teşkil eden ifade "*ym ona göre belirleyelim"*dir. Bulguda anılan ifadenin varlığı ile belirli ürünlere yönelik fiyat bilgisinin bulunması nedeniyle Diyarbakır Belediyesinden bilgi istenmiştir. Diyarbakır Belediyesinden elde edilen bilgilere göre yazışmanın geçtiği tarihten yaklaşık iki ay sonra 05.07.2024 tarihinde 2024/697693 ihale kayıt numaralı alım kapsamında yazışmada geçtiği gibi demir III klorür ve mayi klor alımı yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak söz konusu ihalede yer alan fiyat teklifleri ile bulguda geçen fiyatların uyumlu olmadığı dosyada da açıkça belirtilmiş olup herhangi bir eşleştirme hatası bulunmamaktadır.

(339) Bununla birlikte savunmada belirtilen açıklamaların, Bulgu-33'ün daha iyi açıklanmasına fayda sağladığı değerlendirilmektedir. Şöyle ki savunmada da yer aldığı üzere Bulgu-33'te yer alan "*mayi klor (.....) tl*" ve "*demir III (.....) TL*" ifadelerinin, 18.05.2023 tarihinde yapılan 2023/401540 ihale kayıt numaralı alım kapsamında sunulduğu dikkate alındığında;

- 26.04.2024 tarihinde KORUMA KLOR ve AYKİMSAN'ın iletişime geçtiği,
- Söz konusu iletişimde KORUMA KLOR tarafından AYKİMSAN'a bir önceki yıl verilen tekliflerin sorulduğu ve "*ym ona göre belirleyelim*" ifadesinin kullanıldığı,
- Yazışmanın gerçekleştiği tarihten yaklaşık 2 ay sonra bulguda adı geçen Diyarbakır Belediyesinin mayi klor ve demir III klorür alımı için 05.07.2024 tarihinde ihale gerçekleştirdiği,
- İhale tarihinden belirli bir süre öncesinde yaklaşık maliyet tekliflerinin toplanmasını muhtemel olduğu,
- Bu nedenle Bulgu-33'te KORUMA KLOR tarafından AYKİMSAN'a gönderilen "*ym ona göre belirleyelim"* ifadesiyle esas kastedilen hususun 2024 yılında yapılacak ihale için 2023 yılında 2S KİMYA/AYKİMSAN tarafından sunulan teklifleri öğrenmek suretiyle yaklaşık maliyet belirleme stratejisini yansıttığı,

değerlendirilmektedir. Dolayısıyla 05.07.2024 tarihinde yapılan ve 2024/697693 ihale kayıt numaralı alım öncesinde KORUMA KLOR ve AYKİMSAN arasında iletişim kurulduğu, bir önceki ihaledeki teklifler dikkate alınarak yeni yapılacak ihale için yaklaşık maliyet teklifi oluşturulması yönünde görüşme gerçekleştirildiği değerlendirilmektedir. Nitekim 05.07.2024 tarihinde 2024/697693 ihale kayıt numaralı alım kapsamında hem KORUMA KLOR'un hem de AYKİMSAN'ın teklif verdiği tespit edilmiştir.

(340) Öte yandan KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet tekliflerine yalnızca kamu idarelerine cevap vermek adına katıldığı yönündeki savunmanın aksine ilgili bulguda yeniden

satıcısının geçmiş yıldaki tekliflerini öğrenmek istemesi ve ona göre yaklaşık maliyeti belirleyelim ifadesini kullanması dikkat çekmektedir.

KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA Arasındaki Bulgulara Yönelik Savunmalar

(341) Bulgu-9'a ilişkin olarak KORUMA KLOR'un yeniden satıcısı olan IRMAK KİMYA'nın fiyat indirimi baskısı ve pazarlık yapma amacıyla KORUMA KLOR'a müşterisine sunduğu fiyatını bildirdiği, KORUMA KLOR yetkilisinin "mal bulamayınca gelir" ifadesinin ise, nazikçe IRMAK KİMYA'dan gelecek indirim talebinin (bana iskontolu mal ver de ben daha ucuza satayım) önü kesme saikinden ibaret olduğu, IRMAK KİMYA'nın paylaştığı bilgilerin rekabete duyarlı bilgi değişimi değil de piyasa istihbaratı kapsamında olağan ticari iletişim niteliğini haiz olduğu, bu bilgi değişiminin pazarı şeffaflaştırdığı iddiası çerçevesinde ise bunun nasıl gerçekleştiğine ilişkin hiçbir açıklamaya veyahut dayanağa yer verilmediği ve somut vakalarla ilişkilendirilemediği savunması yapılmıştır.

(342) Dosya kapsamında yer verildiği üzere ikili dağıtım yapısı içerisinde üretici/sağlayıcı teşebbüs ile dağıtıcı teşebbüsün nihai müşterisine uygulayacağı fiyatı paylaşmasının grup muafiyetinden yararlanamayacağı ve yatay rekabetçi endişelere yol açabileceği öngörülmektedir. Bu bakımdan ikili dağıtım ilişkisi çerçevesinde dikey ilişkinin getirdiği ve malların dağıtımı ve hizmetlerin gelişimi hususunda nihai müşteriye teklif edilen fiyatın paylaşılmasının fayda sağlamasının muhtemel olmadığı ve bu bilgilerin taraflar arasında elde edilen diğer bulgular ile birlikte değerlendirildiğinde bilgi değişimi olarak dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Açıklanan nedenlerle ilgili savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(343) KORUMA KLOR tarafından yapılan Bulgu-10'a ilişkin herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamış olmasına karşın değerlendirmenin somut fiiller ve delillerle ilişkilendirilemediği, Bulgu-10 özelindeki iletişimin (i) ileri tarihteki bir ihaleye ilişkin olmadığı, (ii) hâlihazırda tamamlanmış bir ihaleye ait olduğu ve (iii) pazar işleyişi için gerekli olduğu savunması değerlendirildiğinde; dosya kapsamında Bulgu-10'a ilişkin olarak taraflar arasındaki dikey ilişki ve pazarın yapısı dikkate alınarak ihlal isnadında bulunulmadığı belirtilmelidir. Bu da Bulgu-10'a ilişkin yapılan değerlendirmede, pazarın yapısının ve taraflar arasındaki dikey ilişkinin gerekliliklerinin dikkate alındığını göstermektedir. Bulgu-10'a ilişkin herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamış olup anılan bulguya ilişkin değerlendirmenin sonunda ise dosyaya konu diğer bulgulara atıf yapılarak üretici teşebbüsün, belediye ihalelerine yönelik olarak yeniden satıcı teşebbüs ile yaklaşık maliyet ve/veya teklif edilecek fiyatlar üzerinde iletişime geçmesinin rekabet ihlali oluşturduğu vurgulanmıştır.

(344) KORUMA KLOR, Bulgu-11 kapsamında yer alan ifadeler bakımından bilgi paylaşımının ihale kazanıldıktan sonra bir başka deyişle gizlilik kalktıktan sonra gerçekleştiğini, kendilerinin ilgili elektronik postaya cevap vermediğini, iddia edilen hususun telefonda konuşulduğunu, diğer bir deyişle birincil elden değil rivayetlere dayalı bir aktarımın söz konusu olduğunu, KORUMA KLOR'un veya diğer teşebbüslerin ihale için ne kadar yaklaşık maliyet verdiğinin Soruşturma Raporu'nda yer almadığını, KORUMA KLOR tarafından IRMAK KİMYA'ya ihale fiyatı ve kimlerin katılabileceği konusunda bir bilgi verilmediğini, bulguya konu iletişimin doğru olmadığını ve IRMAK KİMYA'ya söz konusu ihale için bulguda geçen (.....) TL değil (.....) TL birim fiyat üzerinden fatura düzenlendiğini savunmuştur.

(345) Söz konusu savunma kapsamında Bulgu-11'e yeniden yer vermek faydalı olacaktır. Bulgu-11'de 05.07.2023 tarihinde IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)a gönderilen e-posta yer almakta

olup ilgili e-postada; IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) tarafından; "*Sayın (.....) bey 09.03.2023, saat14:00 tarihinde girmiş olduğumuz ve ekte belirttiğimiz komisyon kararı Çorum belediyisesinin 180 ton demir ıı ı klorür ihalesini 1.260000 TL ye aldığımız görünüyor yani ton 7000 TL o tarihte müdireniz (.....) hanımla telefon konuşmamızda doğu kimyanında girebileceğini fiyatı ona göre düzenleyelim dediğimizi ,siz fiyatınızı 7000 tl verin dediğini ,bizimde nakliye hariç (.....) tl olarak düzenleneceğini söylemişti. Şu an siz fiyatınızı (.....) TL olarak düzenleyeceğinizi bildirmişsiniz bunun içinde nakliye giderleri yok bu durumda biz oldukça fazla zarara gireceğiz. Bu durumla ilgili ne yapabiliriz ?"* ifadeleri yer almaktadır.

(346) Bu noktada bulguya konu e-postanın ihale tarihinden sonra gönderilmiş olmasından ziyade içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği önem arz etmektedir. İlgili e-posta ihale tamamlandıktan sonra gönderilmiş olsa dahi e-posta içeriğinde yer alan "*Sayın (.....) bey 09.03.2023, saat14:00 tarihinde girmiş olduğumuz ve ekte belirttiğimiz komisyon kararı Çorum belediyisesinin 180 ton demir ıı ı klorür ihalesini 1.260000 TL ye aldığımız görünüyor yani ton 7000 TL o tarihte müdireniz (.....) hanımla telefon konuşmamızda doğu kimyanında girebileceğini fiyatı ona göre düzenleyelim dediğimizi ,siz fiyatınızı 7000 tl verin dediğini ,bizimde nakliye hariç (.....) tl olarak düzenleneceğini söylemişti"* ifadelerinden açıkça anlaşılacağı üzere ihale öncesinde KORUMA KLOR ve IRMAK KİMYA, IRMAK KİMYA'nın ihalede teklif edeceği fiyat üzerinde uzlaşı sağlamıştır. Nitekim bulguya konu ihale kapsamında Çorum Belediyesinden elde edilen bilgilere göre; 09.03.2023 tarih ve 2023/146538 ihale kayıt numaralı alım kapsamında IRMAK KİMYA 7000,00 TL/TON üzerinden teklif vermiş ve ihaleyi kazanmıştır.

(347) Diğer yandan söz konusu bulguda ihale teklif fiyatı konusunda iletişim kurulduğu anlaşıldığından dosyada ihale teklif fiyatlarına yönelik olarak tespit yapılmıştır. Bu sebeple dosya kapsamında ilgili ihaledeki yaklaşık maliyet tekliflerine yer verilmemiş olması, herhangi bir eksikliğe neden olmamaktadır. İlgili bulgunun rivayete dayalı bir aktarımı ihtiva ettiği savunması çerçevesinde ise rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği tekrar vurgulanmalıdır. KORUMA KLOR'un e-postaya cevap vermemiş olmasının ya da KORUMA KLOR'un IRMAK KİMYA'ya tedarik fiyatını daha farklı fatura etmesinin ihlal tespiti açısından etkisi bulunmamaktadır.

(348) Bulgu-25'e ilişkin olarak KORUMA KLOR'un, Ereğli Belediyesi tarafından düzenlenen ihaleye girmediği, Ereğli Belediyesi tarafından KORUMA KLOR'dan yaklaşık maliyet talep edildiği, KORUMA KLOR tarafından yeniden satıcıya ürünün teknik özelliği gereği hangi fabrikadan temin edileceği ile fiyatının iletildiği, KORUMA KLOR'un üç fabrikasında da PAK üretildiği ancak Kırıkhan fabrikasında üretilen PAK'ın daha yüksek konsantrasyona sahip özel bir ürün olduğu ve pazara uzak kaldığı, bu nedenle maliyetinin diğerlerine nazaran daha yüksek olduğu ve bu sebeplerle bu durumun IRMAK KİMYA'ya bildirilmesi gerektiği, Bulgu-25'te yer alan konuşmanın IRMAK KİMYA'nın ihale şartnamesini ve temin edilecek PAK'ı yanlış anlaması nedeniyle gerçekleştiği, KORUMA KLOR'dan ürün tedarik eden IRMAK KİMYA'nın ihaleye iştirak ettiği ancak ihaleyi kazanamadığı, Soruşturma Raporu'nda KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA'nın varsayımsal rakiplik ilişkisi nedeniyle aralarındaki bilgi paylaşımının rekabete aykırı görüldüğü fakat söz konusu bilgi değişiminin herhangi bir rekabetçi endişe yaratma gücünden yoksun olduğu, IRMAK KİMYA'nın üretim fiyatını bu nevi bir yöntemle sormasının IRMAK KİMYA'nın; (i) yeterli bir kurumsallığının bulunmaması, (ii) rekabet hukukuna yönelik bir hassasiyetinin olmaması ve (iii) bu şekilde acemice bilgi paylaşmasından kaynaklı olduğu, KORUMA KLOR'dan kaynaklı bir hata, eksiklik veyahut rekabete aykırı bir davranış teşkil etmediği savunması yapılmıştır.

(349) Bulguya konu yazışmada ihale yapılmadan önce taraflar arasında iletişim kurulduğu, KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet teklifinin IRMAK KİMYA tarafından bilindiği, aynı zamanda KORUMA KLOR'un IRMAK KİMYA'ya ihalede teklif edeceği fiyatı kastederek yaklaşık maliyeti fiyat olarak verirsin ifadesi göz önünde bulundurulmuş ve taraflar arasında ihale öncesinde yaklaşık maliyetin gizliliğinin ihlal edilmesi ve geleceğe yönelik olarak ihalede sunulacak teklif fiyatı üzerinde uzlaşıya varılmasının ihale süreçlerinde rekabeti engellediği değerlendirilmiştir. KORUMA KLOR'un ilgili ihaleye yalnızca yaklaşık maliyet teklifi verdiği ancak ihaleye katılmadığı ve KORUMA KLOR ile yeniden satıcılarının rakip olmadığına yönelik savunmalara yukarıda detaylıca cevap verildiği için tekrara düşmemek adına yeniden yer verilmemiştir.

KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA Bulgularına Yönelik Savunmalar

(350) KORUMA KLOR savunmasında;

- Bulgu-13 bakımından kamu kurumlarının piyasa araştırması ve doğrudan temin alımlarının tekliflerini toplarken üç adet teklif isteme zorunluluğunun bulunduğunu, anılan nedenle yeniden satıcıların KORUMA KLOR'dan işin yapım maliyeti için fiyat istemesinin olağan bir durum olduğunu,
- Bulgu-14 ve Bulgu-19'a ilişkin olarak doğrudan temin yöntemi ile alım noktasında bu alımların acele alımlar olmasına karşın Soruşturma Raporu'nda yer alan tespitler açısından makul olmayan bir süre sonra söz konusu alımların gerçekleştirildiğini ve bu durumun doğrudan temin yönteminin amacına ve olağan akışına aykırı olduğunu,
- Bunun yanı sıra Bulgu-14'te KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA tarafından fiyat teklifi verildikten sonra fiyat bilgisi ile ilgili konuşulduğunu,
- Bulgu-15'e konu yazışmada KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet tekliflerine ilgili kamu idaresinin araştırmasını tamamlayabilmesi adına cevap verildiğini, SÜLEYMAN KİMYA'nın yaklaşık maliyeti tespitinin KORUMA KLOR'dan yüksek olmasının beklenen bir durum olduğunu, kamu idarelerinin zaman zaman alım yapma amacıyla değil de fiyat araştırması yapmak amacıyla teklif topladığı, kamu idarelerinin teklif toplasa ya da fiyat araştırması yapsa dahi alım yapmadığı durumlar olduğunu,
- Bulgu-16'ya yönelik olarak bir piyasa araştırması olduğunu ve üreticinin yeniden satıcı ile fiyat bilgisi paylaşmasının normal bir durumdan ibaret olduğunu ve KORUMA KLOR'un ilgili kamu alımına katılım sağlamadığını, KORUMA KLOR'un teklif vermediği/veremeyeceği kamu alımlarında danışıklı hareket edildiği iddiasının somut gerçeklerle uyuşmadığını,
- Bulgu-17 bakımından KORUMA KLOR'un doğrudan temin yöntemi alımı çerçevesinde yeniden satıcının fiyat talebini karşılamasını ve taraflar arasındaki dikey ilişkinin bir gereğini içerdiğini,
- Bulgu-21 ve Bulgu-22'ye yönelik olarak kamu alımlarında sunulan teklifler ile bulguda yer alan yazışmaların uyumlu olmadığı, söz konusu bulguların birbirlerinden kopuk ve somut gerçeklerle uyuşmadığını

belirtmiştir.

Değerlendirme

(351) Bulgu-13'te KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA arasında karşılıklı olarak doğrudan temin yöntemi ile alım için fiyat tekliflerinin danışıklı olarak belirlendiği açık

ve net bir şekilde ortaya konulmuş olup işin maliyetinden ziyade SÜLEYMAN KİMYA'nın teklif vereceği fiyatın üzerinde uzlaşıldığı değerlendirilmektedir. Hem Bulgu-13 hem de diğer bulgular bakımından KORUMA KLOR tarafından öne sürülen yeniden satıcıların KORUMA KLOR'dan işin yapım maliyetini sormasının olağan olduğu savunması çerçevesinde ise Bulgu-13'ün hatırlatılmasında fayda olacaktır.

07.02.2019

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....)*

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *bu arastirma ihale için çok ucuz olur*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....) (.....): *Ihale değil d.temin*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Biz yapıyoruz bunu*

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *tamam (.....)verecm*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Yok*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) verin*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *(.....) benim fiyatim*

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *ok*

KORUMA KLOR İhale ve Kamu Kurumları Satış Şefi (.....): *Isi biz yurutecegiz antepte*

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *tamam yanlış yazdım*

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *size*

SÜLEYMAN KİMYA Yetkilisi (.....): *sorun yok*

(352) Söz konusu bulgudan da görülebileceği üzere işin yapım maliyetinin veya yeniden satıcının alım fiyatının konuşulmadığı oldukça nettir. İlgili yazışmadan SÜLEYMAN KİMYA doğrudan temin yöntemi ile alım çerçevesinde teklif vereceği fiyatı kastederek "*tamam (.....) verecm" ifadesini kullanmasına karşılık olarak KORUMA KLOR tarafından "Yok", "(.....) verin", "(.....) benim fiyatim", "Isi biz yurutecegiz antepte"* ifadeleriyle yanıt verilmektedir. Söz konusu ifadelerden taraflar arasında ilgili kamu alımına yönelik olarak uzlaşı sağlandığı açık olup bu itibarla söz konusu delilin rekabete aykırı uzlaşının parçası olduğunu ispatlamak bakımından yeterlidir. Nitekim yazışmada yer alan tekliflerin, doğrudan temin yöntemi ile alım çerçevesinde sunulan tekliflerle uyum gösterdiği dosya içerisinde yer almaktadır. Keza Bulgu-17'ye yönelik savunma kapsamında da işin yapım maliyetinin sorulduğu noktasında bir savunma yer almakta olup bulguya konu yazışmanın içeriğinden de net bir şekilde anlaşılacağı üzere işin yapım maliyeti değil de KORUMA KLOR tarafından SÜLEYMAN KİMYA'ya Gaziantep Belediyesi alımı "*(.....)ü", "Yazabilirsiniz"* ifadelerinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

(353) Bulgu-14 ve Bulgu-19'da yer alan değerlendirmelerin doğrudan temin yöntemi ile alımın amacına ve ruhuna aykırı olduğu savunması kapsamında ise söz konusu bulgularda taraflar arasında ilgili kamu alımlarına yönelik olarak teklif edilecek fiyatlar konusunda bilgi paylaşımı yapıldığı açıkça görülmektedir**.** Kamu alımlarında danışıklı hareket etmek konusunda rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmaların amaç bakımından rekabet ihlali niteliğinde olduğu göz önüne alındığında anlaşmanın uygulanmamasının ihlalin varlığını etkilemeyeceği değerlendirilmektedir. Bulgu-14 ve Bulgu-19 açısından doğrudan teminin geç yapılmış olması ya da yapılmamış olması, Bulgu-21 ve Bulgu-22'de yer alan ifadelerin kamu alımlarında sunulan teklifler ile tam uyum göstermemesi amaç bakımından ihlal isnadında bulunulan dosyalarda ihlalin varlığına etki etmeyecektir. Bulgu-22 özelinde ihale aşamasının daha sağlıklı

sonuçlandırılabilmesi için yaklaşık maliyet tekliflerinin ihale öncesinde gizli kalması gerekmekte olup yaklaşık maliyetin gizliliğinin ihale yapılmadan önce ihlal edildiği ve taraflar arasında paylaşıldığı tespit edilmiştir. Anılan nedenle yaklaşık maliyet tekliflerinin verildikten sonra geçmişe yönelik bir bilgi niteliğine sahip olduğu savunmasına itibar edilemeyecektir. Diğer yandan rekabet hukuku uygulamasında rakip oyuncular arasında yapılan ihalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik kartel niteliğindeki uzlaşılar, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, özellikle fiyat, ihalelerde sunulan fiyat teklifleri gibi rekabete duyarlı stratejik verilere ilişkin nitelikte bir bilgiyi alan teşebbüsün, kendi ticari politikalarını belirlerken, sözü edilen bilgiler yokmuş gibi davranamayacağı ve bunları zımni olarak dikkate aldığı karine olarak kabul edilmektedir. Bu yönüyle taraflar arasında yazışma anı itibarıyla bir tarafın verdiği teklifi karşı tarafa iletmesi durumunda karşı tarafın bu tekliften bağımsız hareket edemeyeceği açık olduğundan Bulgu-14 özelinde SÜLEYMAN KİMYA'nın teklifi verdikten sonra bu bilgiyi paylaşmasının rekabetçi endişe taşımadığını söylemek mümkün değildir. Dolayısıyla söz konusu bulgulara yönelik olarak yapılan savunmalara itibar edilememektedir.

(354) KORUMA KLOR tarafından:

- Bulgu-18 bakımından ihale sonrası gerçekleşen bir iletişime dayanarak ihaleye danışıklı teklif verildiğinin iddia edildiği, yazışmanın gerçekleştiği tarihin akabindeki yakın bir dönemde herhangi bir alım olmadığı aksine yazışmadan birkaç hafta önce Karaman Belediyesi tarafından alım yapıldığının tespit edilmesine rağmen ihlal tespitinde bulunduğu, Bulgu-18'de birbirinden farklı 3 bölüm olduğu,
- İlk kısmın hak ediş tahsilatı ile ilgisinin bulunduğu ve bu kısımda fiyat tespitine dair hiçbir hususun bulunmadığı, bulguya konu yazışmadan yaklaşık 1 ay önce Karaman Belediyesine doğrudan temin yöntemi ile ürün satışı yapıldığı ve kuruma fatura kesildiği, sevkiyat sipariş işleminin tamamlandığı, Karaman Belediyesine hak ediş talebimiz sonucunda fatura kesip alacağımızın tahsil edilmesi anında ilgili belediye tarafından dosyanın kendi hatalarından dolayı eksik olduğunun anlaşılması üzerine KORUMA KLOR'un evrak tamamlanmaya zorlandığı,
- İkinci kısmın ise SÜLEYMAN KİMYA yetkilisi matematiksel hesabı yapamadığından çarpma ve toplama işleminde yardımcı olunmasını içerdiği,
- Son ve üçüncü kısımda ise, tek bir yerde Adıyaman kelimesinin geçtiği ve Adıyaman il ve ilçelerine ait o yıl yapılan bir ihale bulunmadığı

belirtilmiştir.

Değerlendirme

(355) Dosya kapsamında, Bulgu-18'e ilişkin olarak ilgili bulgunun Karaman Belediyesinin alımına yönelik olup olmadığı irdelenmiş, Karaman Belediyesinin yazışma tarihinden birkaç hafta önce alım yaptığı belirtilmiş ve Adıyaman Belediyesine ilişkin kısım için ise klor alkali ürünlerinin miktarı ve cinsine ilişkin olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla Adıyaman Belediyesi ve/veya Karaman Belediyesi alımına yönelik ihlal isnadında bulunulmamıştır. İlgili bulguda farklı farklı kısımların olması nedeniyle ilk kısımda yer alan ve Karaman Belediyesi veyahut Adıyaman Belediyesi alımı ile de ilgisi olamayacağı değerlendirilen "*(.....) bey, (.....) fiyat geçebilirsiniz*" ifadesi, KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA arasındaki diğer bulgular ile bütüncül olarak

değerlendirilmiş olup ilgili ifadenin yapılması muhtemel bir kamu idaresi alımına yönelik olduğu değerlendirilmiştir.

(356) İlk kısımda yer alan *"(.....) bey, (.....) fiyat geçebilirsiniz*" ifadesine ilişkin olarak KORUMA KLOR'un, Karaman Belediyesinden hak ediş tahsilatı ile ilgili olduğu savunması kapsamında ayrıca KORUMA KLOR ile Karaman Belediyesi arasındaki geçmiş dönemde yapılan bir işlemin hak edişi ya da faturalandırılması noktasında SÜLEYMAN KİMYA'nın nasıl bir alakasının olduğu, KORUMA KLOR'un hak edişini tahsil edebilmesi için SÜLEYMAN KİMYA'ya fiyat geçebilirsin şeklinde bir ifade kullanmış olmasının muhtemel olmaması gerektiği değerlendirilmektedir. Eğer ki evrak tamamlamak ifadesinden kastedilen hâlihazırda KORUMA KLOR'dan yapılmış bir alım için Karaman Belediyesinin geçmişe yönelik olarak teklif şartını yerine getirebilmek amacıyla teklif talep etmesi ifade ediliyor ise daha önce de birçok kez değinildiği üzere tekliflerin bağımsız olarak verilmesi gerekmektedir. Bir başka deyişle yalnızca evrak tamamlama amacıyla teklif veriliyor ise dahi tekliflerin teşebbüsler arasında teklif edilecek fiyat konusunda iletişim kurulmadan gerçekleştirilmesi beklenmektedir. Bu noktada teşebbüslerin amacı yalnızca teklif sayısı şartını yerine getirmek ise teşebbüsler birbirleriyle iletişim kurmadan, tahmini bir şekilde, afaki olmayan bir teklif verebilecektir. Ancak kamu alımlarına yönelik olarak teklif edilecek fiyatlar noktasında iletişime geçilmiş olmasının yalnızca teklif sayısı şartını sağlamak için olduğu yönündeki savunmaya itibar etmek mümkün olmamıştır.

KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA Bulgularına Yönelik Savunma

(357) KORUMA KLOR tarafından

- Bulgu-23'e ilişkin olarak yeniden satıcı ANADOLU KİMYA'ya "(.....) tl verebilirsiniz" denilerek tavsiyede bulunulduğu ve KORUMA KLOR tarafından teklif verilmediği;
- Bulgu-27'in Bartın Belediyesinin yaklaşık maliyet araştırmasından ibaret olduğu, taraflar arasındaki dikey ilişki çerçevesinde KORUMA KLOR'dan işin yapım maliyeti için fiyat talebinde bulunulduğu;
- Bulgu-28'in dikey ilişki kapsamında tamamen olağan olduğu ve ANADOLU KİMYA'nın KORUMA KLOR'a fiyat birlikteliği için değil işin yapım maliyeti için fiyat danıştığı, KORUMA KLOR'un (.....)/kg, ANADOLU KİMYA ise (.....)-TL/kg yaklaşık maliyet teklifi verdiği ve ANADOLU KİMYA'nın teklifinin daha yüksek olmasının normal bir durum olduğu bununla birlikte KORUMA KLOR'un ilgili ihaleye teklif vermediği;
- KORUMA KLOR'un Bulgu-30 ve Bulgu-31'deki kamu alımlarına IBC'li ve bidonlar ile taşıma hizmeti vermemesi nedeniyle katılmadığı ve iletişimin dikey ilişki kapsamında gerçekleştiği,
- Bulgu-30 ve Bulgu-31'e konu Çorum Özel İl İdaresinin ihalesinin, ihale teklifinin yaklaşık maliyetten daha yüksek olması nedeniyle iptal edilmiş olmasının Soruşturma Raporu'nun aksine bir sonuç ortaya çıkardığı;
- Bulgu-34 bakımından KORUMA KLOR'un Karabük Belediyesinin kendisinden talebi üzere yaklaşık maliyet ilettiği ve anılan ihaleye katılmadığı;
- Bulgu-36'ya ilişkin olarak ise iletişimin tek taraflı olduğu ve KORUMA KLOR'un ANADOLU KİMYA yetkilisinin mesajlarına cevap vermediği ve bulguya konu ihaleye katılmadığı,

- Söz konusu bulguların tamamın tek başlarına herhangi bir ispat kabiliyetinin bulunmadığı

şeklinde savunma yapılmıştır.

(358) KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA arasındaki bulgulara yönelik olarak sunulan savunmalara, önceki kısımlarda detaylıca yer verildiğinden tekrara düşmemek adına bulgu özelinde değil de daha genel cevap verilmesinin uygun olduğu değerlendirmektedir.

(359) Daha önce ifade edildiği üzere, taraflar arasında mal alımı ve satımı noktasında dikey bir ilişkinin bulunduğu açıktır. Ancak ihlal konusu eylem bakımından taraflar arasında yatay bir ilişki olduğu da dosya kapsamında elde edilen bulgu ve tespitler ışığında yadsınamaz bir gerçektir. Yeniden satıcıların, kamu alımlarına yönelik olarak üretici KORUMA KLOR'dan işin yapım maliyetini sormasının olağan olduğu savunması kapsamında ise; eğer yazışmalarda/bulgularda yeniden satıcı için kastedilen fiyatlar işin yalnızca yapım maliyetini ve/veya yeniden satıcının alış fiyatını içeriyor ise yeniden satıcıların bulguda geçen fiyatların üzerinde kendi maliyetini ve kar marjını ekleyip teklifini ona göre düzenlemesi gerekirken tespit edilen sonuçlar aksini göstermektedir. Diğer bir ifadeyle bulguda yeniden satıcı için kastedilen fiyat ne ise ilgili kamu alımında yeniden satıcının teklif ettiği fiyat büyük ölçüde uyum göstermektedir. Nitekim dosya kapsamında fiyat teklifi yer alan yazışmalara ilişkin ilgili kamu idarelerinden bilgi istenmiş olup birçoğunda uyumlu olduğu ortaya konmuştur.

(360) Diğer yandan savunmada yeniden satıcının, KORUMA KLOR'dan daha yüksek yaklaşık maliyet öngörmesinin olağan olduğu belirtilmiş olup bu noktada ilgili kamu alımlarında bir teklifin diğerinden neden düşük ya da neden yüksek olduğu ihlal isnadının dayandığı bir durum değildir. 4054 sayılı Kanun kapsamında kamu alımlarına yönelik olarak birbirlerinden bağımsız teklif vermesi gereken teşebbüslerin buna yönelik herhangi bir iletişim ve uzlaşı sağlamaması beklenmekte olup birbirlerinden yüksek ya da düşük teklif vermesinin ihlalin varlığı üzerinde etkisi bulunmaktadır.

(361) Bulgu-30 ve Bulgu-31'e yönelik Çorum Özel İl İdaresinin ihalesinin, ihale teklifinin yaklaşık maliyetten daha yüksek olması nedeniyle iptal edilmiş olmasının tek başına dosyadaki rekabetçi endişelerin aksini ortaya koyduğu savunması kapsamında ise ihlale konu ihalenin gerçekleşmemiş olmasının ya da iptal edilmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirilen eylemler bakımından ihlalin varlığını etkilemediği değerlendirilmektedir. Diğer yandan söz bulgularda da tekrar eden tek taraflı ya da tek başına delil niteliğine sahip olmadığı yönündeki savunmalar açısından ise rekabet hukukunda, hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği, bu çerçevede ihlale ilişkin delillerin her birinin diğerlerinden bağımsız bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta olup bütüncül olarak değerlendirildiğinde delillerin "açık, inandırıcı ve tutarlı" olmaları gerekmektedir.

(362) KORUMA KLOR; Bulgu-24'e ilişkin olarak kendilerinin hangi firmanın hangi ihale kapsamında kendisinden ürün tedarik edeceğini planlamasının üretim ve satış kapasitesi kapsamında organizasyonel bir zorunluluk olduğunu, potansiyel olarak ihaleye katılması mümkün olan başka bir teşebbüse sormak suretiyle izin vermesi gibi bir durumun söz konusu olmadığını, *"(.....) Askiyi istiyormuş"* ifadesinden, Çorum ihalesinin ANADOLU KİMYA'ya verilmesi kanaatine nasıl varıldığının Soruşturma Raporu'nda yer almadığını savunmuştur.

(363) Bahse konu bulguda ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)'a "*çorum ihalesine girmemiz uygunmudur"* şeklinde sorulmasının ardından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) ve KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) arasında ilgili ihaleye ANADOLU KİMYA'nın girmesi noktasında karar verme aşamasında ilgili pazarda dağıtıcı olarak faaliyet gösteren ve KORUMA KLOR ile herhangi bir bayilik ve/veya yeniden satıcılık ilişkisi bulunmayan 2S KİMYA/AYKİMSAN Yetkilisi (.....)'a ilgili ihaleye girmek isteyip istemediğinin sorulmasına karar verildiği ve akabinde 2S KİMYA/AYKİMSAN yöneticilerin geldiği anlaşılan cevap üzerine KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Direktörü (.....) tarafından "Ver", "*(…..)*[81] *Aski yi istiyormuş"* ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. Dolayısıyla yazışma içeriği ve bağlamı dikkate alındığında söz konusu Çorum ihalesine girebilmek için uygunluk soran ANADOLU KİMYA'ya, girebilmesi için izin verildiği değerlendirilmektedir. Öte yandan, KORUMA KLOR bakımından hangi yeniden satıcının ihaleyi kazandığından bağımsız olarak bulguya konu Çorum ihalesini kazanıldığı durumda KORUMA KLOR'un tedarik edeceği ürün ve miktar aynı olacaktır.

KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA Bulgularına Yönelik Savunma

(364) KORUMA KLOR tarafından;

- Bulgu-35'in tek başına herhangi bir ispat kabiliyeti olmadığı,
- Bulgu-35'e konu ürün hipokloröz asitin KORUMA KLOR tarafından üretilmediği ve ticarete konu yapılmadığı, KORUMA KLOR'un üretmediği ve satmadığı bir ürün için ihalede danışıklı davranıldığı iddiasının yerinde olmadığı,
- Bulgu-37'ye ilişkin olarak 15.02.2023 tarihli Bulgu-37'deki bahse konu ihale 1 ay öncesinde BTSO tarafından sonuçlandırıldığı ve KORUMA KLOR tarafından teklif verilmediği,
- Bulgu-38, Bulgu-39, Bulgu-40, Bulgu-41 ve Bulgu-42 bakımından KUZEY KİMYA'nın, KORUMA KLOR'a işin yapım maliyeti için fiyat danıştığı ve bu durumun dikey ilişki kapsamında olağan olduğu, KORUMA KLOR'un yalnızca yaklaşık maliyet teklifinde bulunduğu ilgili bulgularda yer alan bazı ihalelerin çok sayıda farklı noktalara teslimatı gerektirmesi nedeniyle KORUMA KLOR'un katılmasının mümkün olmadığı,
- Bulgu-38 özelinde KUZEY KİMYA'nın EKAP üzerinden verilen fiyatlarda ve sistemin kullanımında tecrübesizliği nedeniyle, matematiksel bir hatanın olmaması için kontrol amaçlı destek sağlandığı,
- Bulgu-39 özelinde KORUMA KLOR tarafından AKKİM'e yaklaşık maliyet bilgisi ifşa edilmiş olsaydı bir rekabet ihlalinin söz konusu olacağı ancak KORUMA KLOR'un KUZEY KİMYA'ya yaklaşık maliyetini paylaşmasının herhangi bir rekabet sorunu yaratmadığı,
- Bulgu-40'ın tek başına delil niteliğine sahip olmadığı ve Soruşturma Raporu'ndaki çoğu delilden farklı bir niteliğe sahip olduğu, KORUMA KLOR'un dikey ilişki kapsamında dahi kendi fiyatını ifşa etmediği ve yalnızca KUZEY KİMYA'ya ürün vereceği fiyatı deklare ettiği,
- Bulgu-42'nin tek başına delil niteliğini haiz olmadığı ve KUZEY KİMYA'nın yaklaşık maliyet dokümanını doğrudan göndermesinin (i) yeterli bir kurumsallığının bulunmaması, (ii) rekabet hukukuna yönelik bir hassasiyetinin

[81] 2S KİMYA Eski Ortağı (.....) ifade edilmektedir(.....)

olmaması ve (iii) bu şekilde acemice bilgi paylaşmasından kaynaklı olduğu, KORUMA KLOR'dan kaynaklı bir hata, eksiklik veyahut rekabete aykırı bir davranış bulunmadığı

savunması yapılmıştır.

(365) Söz konusu bulgulara yönelik savunmalarda yer alan hususlar açısından Bulgu-35'te hipokloröz asit ürününe yönelik herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamış olmasına karşın KORUMA KLOR bu ürünü üretmediği ve ticarete konu yapmadığı konusunda savunma yapmıştır. Bulgu-37 bakımından da Soruşturma Raporu'nda ilgili bulguda geçen ihale bakımından herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamış olmasına karşın savunmada ihalenin daha önce sonuçlandırıldığı ve KORUMA KLOR'un teklif vermediği ifade edilmiştir.

(366) Bununla birlikte KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA arasındaki diğer bulgular kapsamında temel olarak taraflar arasındaki dikey ilişkinin gereği olarak iletişim kurulduğu, söz konusu belgelerin tek başına delil niteliğini haiz olmadığı, KUZEY KİMYA'nın acemiliğinden ve tecrübesizliğinden dolayı ihale belgelerinin yer aldığı dokümanı paylaştığı savunmalarına daha önce birçok kez cevap verilmiştir. Gerekçelerinin detaylarına yukarıda da yer verildiği üzere KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA'nın birbirlerine rakip olmadıkları, KORUMA KLOR'un ek hizmet içeren ihalelere katılım sağlayamadığı/sağlamadığı, KORUMA KLOR'un evrak tamamlama amacıyla teklif verdiği, bulguların tek başına delil niteliğini haiz olmadığı, KUZEY KİMYA'nın tecrübesizliği veya acemiliğinden kaynaklanan bir eylem nedeniyle KORUMA KLOR'un sorumlu tutulamayacağı yönündeki savunmalara katılmak mümkün olmamıştır.

I.4.7.2. 2S KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Usule Yönelik Savunmalar

(367) 2S KİMYA tarafından;

- Rekabet Kurumunun yerinde inceleme yetkisinin anayasanın 21. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığına aykırı olduğu hususunun Anayasa Mahkemesinin *Ford Otomotiv*[82] kararında sabit olduğu, ayrıca söz konusu yerinde incelemenin ölçülülük ilkesinin; elverişlilik, gereklilik ve orantılılık unsurlarına aykırı hareket edildiği,
- Kurumun gerçekleştirdiği yerinde incelemelerin herhangi bir engelleme olmaması ve talep edilen bilgi ve belgelerin zamanında teslim edilmesine rağmen hâkim kararı olmaksızın yapılmasının zorunluluktan kaynaklanmayıp keyfi uygulama niteliğinde olduğu ve yerinde inceleme kapsamında elde edilen delillere dayanılarak yapılacak bir değerlendirmenin hukuka aykırı olacağı

belirtilmiştir.

(368) Anayasa ve mevzuatımızda kabul edilen temel ilke, kamu otoritelerinin görevlerini yaparken gerçekleştirdikleri müdahalelerin; kanunilik, meşru amaç, demokratik toplum düzeninin gerekliliği, ölçülülük ilkelerine uygun olmasıdır. Anayasa'nın 48. maddesinin ikinci fıkrası ve 167. maddesiyle devlete yüklenen mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirlerin alınması, piyasalarda fiilî veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmenin önlenmesi görevlerini ifa eden

[82] B. No:2019/40991, Tarih 23.03.2023.

Rekabet Kurumu, söz konusu görevlerin etkin bir biçimde yerine getirilebilmesi amacıyla yerinde inceleme yetkisini kullanmaktadır. Bu doğrultuda, 4054 sayılı Kanun'un 15/a bendi, teşebbüslerin defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleme, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilme yetkisini içermektedir.

(369) Yerinde incelemelere ilişkin yurt dışı uygulamalarına bakıldığında, Avusturya, Bulgaristan, Almanya, Danimarka, Estonya, Fransa, Macaristan, İrlanda, Letonya, Litvanya, Portekiz, İsveç, Hong-Kong'da (Çin) rekabet otoriteleri yerinde incelemeler için mahkemelere başvurmaktayken; Belçika, Birleşik Krallık, Çekya, Yunanistan, İspanya, Finlandiya, İtalya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Romanya, Slovenya ve Slovakya rekabet otoriteleri ise mahkeme kararı gerekmeden yerinde inceleme gerçekleştirebilmektedir.

(370) Ülke bazındaki uygulamalar kısa özetlenecek olursa;

- Belçika'da ikili bir yapının görüldüğü, bir tarafta Rekabet Genel Müdürlüğünün, diğer tarafta ise Rekabet Konseyinin (İdare Mahkemesi statüsünde) yer aldığı, yerinde inceleme yetkisi için Rekabet Konseyi Kurul Başkanı'nın veya Başkan'ın görevlendirdiği bir üyenin izninin arandığı,
- Çekya'da yerinde incelemelerin rekabet otoritesinin başkanı tarafından yetki verilerek gerçekleştirildiği, mahkeme karar aranmadığı,
- Almanya'da meslek personelinin gerekli gördüğü durumlarda mahkeme emri olmadan yerinde inceleme yapabildiği fakat teşebbüs söz konusu incelemeye itiraz ettiğinde, rekabet otoritesi tarafından üç gün içinde mahkemeye başvurarak izin belgesi alındığı,
- Estonya'da iki farklı prosedürün mevcut olduğu; ceza hukuku kapsamında da ihlal teşkil edebilen durumlarda yerinde inceleme yapabilmek için mahkeme izninin gerektiği, idari prosedür durumunda ise rekabet otoritesi başkanının emri ile yerinde incelemelerin gerçekleştirildiği,
- Finlandiya'da yerinde incelemelerin rekabet otoritesinin başkanı tarafından verilen yetki ile gerçekleştiği,
- Fransa'da nadiren mahkeme emri olmadan da yerinde incelemelerin gerçekleştirilebileceği fakat şafak baskını gibi incelemelerde mahkeme izninin arandığı,
- Letonya'da yerinde incelemeler için mahkemeden izin alınmasının gerekmediği,
- Hollanda'da yerinde incelemelerin mahkeme izni olmaksızın gerçekleştiği, görevli meslek personeline yerinde inceleme yetkisinin kurul tarafından verildiği,
- Polonya'da belli düzeyde gerçekleşen incelemelerin Başkanlık tarafından verilen yetki ile yapıldığı, aramalı incelemelerin ise Başkan tarafından 48 saat içinde Rekabet ve Tüketiciyi Koruma Mahkemesi'nden alınacak izne bağlı olduğu,
- Portekiz'de delillerin karartılması gibi acele bir şekilde hareket edilmesi gereken durumlarda mahkeme izni olmadan incelemenin gerçekleştiği,

yerinde incelemeden sonra da 72 saat içinde mahkemeden izin alınması gerektiği,

- Romanya'da mahkeme iznine gerek olmadığı,
- Slovenya'da şüpheye konu olmayan teşebbüsler için mahkeme izninin gerekli olduğu, söz konusu durum dışında mahkeme iznine gerek olmadığı,
- Slovakya'da mahkeme iznine ihtiyaç duyulmadığı ancak mahkemenin yerinde inceleme yetkisini ve yerinde inceleme sırasında teşebbüslerin haklarının ihlal edilip edilmediğini sıkı bir biçimde denetlediği,
- Birleşik Krallık'ta mahkeme emri olmadan yerinde incelemenin gerçekleşebileceği fakat iş yerlerinde yapılacak yerinde incelemeler öncesinde iş yeri sakinine iki iş günü öncesinde bildirimde bulunma zorunluluğu olduğu, aynı zamanda mahkeme emri olmadan ve bildirim yapmadan da incelemenin gerçekleşebileceği ancak bu tarz durumların oldukça nadir olduğu, (Örnek olarak bildirimde bulunulacak kişiye ulaşılamıyorsa veya yerinde incelemenin gerçekleşeceği yer için elde oldukça somut bulguların olması gibi),
- Hong-Kong'da (Çin) yerinde inceleme gerçekleşmeden önce mahkemeden yetki izni arandığı

görülmektedir.

(371) Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) 23.03.2023 tarih ve 2019/40991 başvuru numaralı kararında özetle, Anayasa'nın 21. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilemeyeceği, konutunda arama yapılamayacağı, buradaki eşyaya el konulamayacağı, konut kavramının işyerlerini de kapsadığı, Anayasa'nın 21. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde düzenlenen özel güvencenin, kamu görevlilerinin kişilerin konutlarına rızaları dışında girmek istediği her durumu kapsadığı, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin Anayasa'nın 21. maddesi ile güvence altına alınan konut dokunulmazlığına uygun olarak düzenlenmediği, benzeri yeni ihlallerin önüne geçilebilmesi için ihlale yol açan kanun hükmünün gözden geçirilmesi gerektiği, yeniden yargılamaya hükmedilmesinde hukuki yarar bulunmadığı, kararın bir örneğinin bilgi ve takdiri için yasama organına gönderilmesine karar verildiği belirtilmektedir.

(372) Öte yandan, söz konusu kararı daha bütüncül bir biçimde ele alabilmek adına AYM'nin 09.11.2022 tarih ve E. 2020/67, K. 2022/139 sayılı kararına da değinmekte fayda görülmektedir. Buna göre, söz konusu kararda 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (a) bendinde yer alan *"…bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,"* ibaresinin de dahil olduğu çeşitli hükümlerin Anayasa'nın 2., 7., 13., 20., 35., 36., 48., 90., 123., 128., 153. ve 167. maddelerine aykırılığı iddiasını incelemiş ve bu hususlara ilişkin önemli değerlendirmelerde bulunmuştur.

(373) Kararın 37. paragrafında, hiçbir sınırlama olmaksızın teşebbüslerin her türlü belgesinin kopyalanmasının ve örneğinin alınmasının mümkün kılındığı, bu işlem sırasında ilgili teşebbüs temsilcisinin hazır bulunmasına ilişkin bir şarta yer verilmediği gibi teşebbüslerin ticari sır ve müşteri çevresine ilişkin verilere erişim yetkisi tanıyan kuralın kişisel verilerin elde edilmesi ve işlenmesi konusunda herhangi bir güvence de içermediği, bu durumun hukuki belirlilik ilkesiyle de bağdaşmadığı ve orantılı olmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 13., 20., 35. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

(374) Söz konusu iddiaya ilişkin AYM'nin yaptığı değerlendirme şu şekildedir:

> *"... Kuralın Anayasa'nın 48. maddesinin ikinci fıkrası ve 167. maddesiyle devlete yüklenen özel teşebbüslerin güvenli ve serbest piyasa içinde çalışmasını sağlama ve piyasalarda fiilî şekilde veya anlaşmayla doğacak tekel ve kartelleşmeyi önleme yükümlülüğü kapsamında piyasada rekabete aykırı davranış ya da işlemlerin tespit edilmesi amacıyla delil niteliğindeki defter, belge, kayıt ve verilerin kopyalarının ve fiziki örneklerinin alınmasını öngördüğü gözetildiğinde kuralın anayasal anlamda meşru bir amacının bulunduğu anlaşılmaktadır."*
>
> *"... Öte yandan devletin rekabet ortamının korunması suretiyle piyasaların sağlıklı ve düzenli şekilde işlemesini sağlamak için rekabet ihlallerinin tespit edilebilmesi amacıyla getirilen sınırlamanın zorunlu bir toplumsal ihtiyaçtan kaynaklanmadığı söylenemeyeceğinden kuralın demokratik toplum düzeninin gerekleriyle bağdaşmayan bir yönü de bulunmamaktadır."*
>
> *"... Kuralla Kurulun görevlerini yerine getirirken gerekli gördüğü hâllerde teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin bilgi, defter, belge ve verilerinin kopyalarını ve fiziki örneklerini alabileceğinin öngörülmesinin rekabete aykırı davranış ya da işlemlerin tespit edilmesini kolaylaştıracağı gözetildiğinde kuralın özel teşebbüslerin güvenli ve serbest piyasa içinde çalışmasını sağlama ve piyasalarda fiilî şekilde veya anlaşmayla doğacak tekel ve kartelleşmeyi engelleme amacına ulaşma bakımından elverişli bir sınırlama olmadığı söylenemez."*
>
> *"... İletişim, veri depolama, üretim ve pazarlama gibi alanlardaki teknolojik gelişim ve dönüşüm gözetildiğinde rekabet ihlallerinin teşebbüslerin iç yapıları ve piyasa gücü gibi veriler üzerinde uzman incelemesi yapılmaksızın ortaya çıkarılması mümkün değildir. Bu durum teşebbüsler bünyesinde bulunan defter, kayıt, belge ve elektronik verilerin elde edilmesini ve değiştirilemeyecek ya da ortadan kaldırılamayacak şekilde saklanmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla kuralla öngörülen sınırlamanın anılan amaca ulaşma bakımından gerekli olma kriterinin sağlandığı değerlendirilmiştir."*

(375) Söz konusu değerlendirmede AYM tarafından, Kuruma tevdi edilen görev olan rekabet ortamının korunması ve piyasaların sağlıklı şekilde işlemesi amacının yerine getirilebilmesini teminen rekabet ihlallerinin uzman incelemesi yapılmaksızın ortaya çıkarılmasının mümkün olmadığı ortaya konulmaktadır. Devamında, kararın 59. paragrafında:

> *"Bu itibarla yasal güvencelerin sağlandığı, teşebbüs ve teşebbüs birliklerine aşırı külfet yüklenmediği gözetildiğinde kuralın orantısız bir müdahaleye neden olmadığı ve kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına ölçüsüz bir sınırlama getirmediği sonucuna ulaşılmıştır."*

denilerek 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde yer alan düzenlemenin gerekli, elverişli ve orantılı bir yetki olduğu kanaatine varılmıştır.

(376) Bahse konu değerlendirmeler bütüncül bir şekilde ele alındığında, AYM, rekabeti kısıtlayıcı davranışların engellenebilmesi ve rekabet ihlallerinin açığa çıkarılabilmesini teminen yapılan yerinde incelemeler ve teşebbüslerin defterlerinin, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerinin incelenmesi ve bu belgelerin kopyalarını ve fiziki örneklerinin alınmasının Anayasa'ya aykırı bulmamıştır.

(377) Bu hususta AYM'nin ilgili değerlendirmesini Anayasa'nın 13. ve 20. maddelerine hasrederek yaptığı ve konut dokunulmazlığına yönelik ihlal iddiası bulunmaması sebebiyle bu hususa dair değerlendirme yapmadığı görüşü öne sürülebilecektir. Başka bir deyişle AYM'nin anılan kararda ilgili maddeler yönünden Anayasa'ya aykırılık tespit etmediği, ancak daha sonra yaptığı incelemede Anayasa'nın 21. maddesine aykırılık iddiasını geçerli bulduğu iddia edilebilecektir.

(378) Öte yandan Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi bu hususa açıklık getirmektedir. İlgili hükme göre AYM'nin başvurucunun ileri sürdüğü gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. AYM'nin talepte öne sürülen hukuki gerekçeyle bağlı olmadığı ve talepte öngörülen gerekçenin haricinde anayasal hükümlere aykırılığı gözeterek hak ihlali kararı verebileceği kuşkusuzdur. İlgili kararda yerinde inceleme yetkisi teşebbüslerin merkezinde yapıldığının kabulü ve değerlendirmesi yapılmakla konut dokunulmazlığına ilişkin herhangi bir tespit yer almamaktadır. Yine kararda yapılan tespitler, genel ve bütüncül çıkarımlar içermekte ve temel olarak yerinde inceleme yetkisinin piyasaların sağlıklı bir biçimde işlemesi ve rekabetin korunmasının temin edilmesi için zorunlu olduğuna işaret etmektedir.

(379) Bu noktada, ilgili kararlar arasındaki değerlendirme farklılığından hareketle soyut norm denetimi ve bireysel başvuru kavramları ve bağlayıcılıklarına dair literatürde öne sürülen görüşlere yer verilmesinde fayda görülmektedir. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetlemektedir. Norm denetiminde "iptal davası" ve "itiraz yolu" olmak üzere iki tür başvuru usulü vardır. İptal davası yoluna "soyut norm denetimi", itiraz yoluyla denetime ise "somut norm denetimi" de denilmektedir.[83] Bireysel başvuru ise kamu gücü tarafından anayasal bir hakkı ihlal edilen kişilerin bu ihlalin tespitini ve ortadan kaldırılmasını talep edecekleri özel, istisnai ve ikincil bir hak arama yoludur.[84]

(380) Anayasa'nın norm denetimine ilişkin esaslarından bahseden 153. maddesi, AYM kararlarının bağlayıcı olduğunu belirtmektedir. Ancak 2010 yılında yapılan Anayasa değişiklikleri ile bireysel başvuru usulünün başlamasından sonra, AYM'nin vereceği bireysel başvuru kararlarının bağlayıcılığı ile ilgili 153. maddeye herhangi bir düzenleme eklenmemiştir. Bu durum bireysel başvuru kararlarının bağlayıcılığı konusunda netlik oluşmadığı şeklinde de yorumlanmıştır.[85] Çeşitli Yargıtay kararlarında, AYM'nin soyut ve somut norm denetimi sonunda verdiği iptal kararlarının, normu yürürlükten kaldırmasından dolayı herkes için (*erga omnes*) bağlayıcı olduğu kabul edilse de bireysel başvuru kararlarının yalnızca taraflar için (*inter partes*) bağlayıcı olduğu yorumu yapılmıştır.[86] Literatürde bazı yazarlar, AYM'nin bireysel başvuru sonucunda almış olduğu kararların herkes için bağlayıcı (*erga omnes*) nitelik teşkil etmediği kanaatindedir.[87]AYM'nin geçmiş tarihte almış olduğu kararlara benzer nitelikte başvurulara yönelik yeniden yapılan bireysel başvuru kararlarının *erga omnes* niteliğini hiç tartışmaması ve benzer konu ve nitelikteki başvuruları, başvuru yolları tüketilmediği için reddetmesi, açık açık dile getirmese de bireysel başvuru kararlarının emsal etkisinin olmadığına yönelik bir düşünce taşıdığı izlenimi vermektedir.[88] Yargıtay

---

[83] https://www.anayasa.gov.tr/tr/mahkeme/gorev-ve-yetkileri/norm-denetimi/ Erişim Tarihi: 01.08.2023

[84] Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Usulü ve Kabul Edilebilirlik Kriterleri, Anayasa Mahkemesi Yayınları.

[85] Seven, M. (2022), "Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurunun Hukuki Sonuçları", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

[86] Biber, E. (2020), Bireysel Başvuru Kararlarının Yargıtay İçtihadına Etkisi: Örnek Kararlar,

[87] Cabir Aliyev, Anayasa Şikâyeti, 1. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2010, s. 94; Sami Sezai Ural, Hak ve Özgürlüklerin Korunması Bağlamında Bireysel Başvuru, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013, s. 301; Ebru Karaman, Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru Yolu, 1. Baskı, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013, s. 326; Berkan Hamdemir, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015, s. 380-381; Mustafa Karakuzu, Türk Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru Yolu, (Danışman: Doç. Dr. Erdal Abdulhakimoğulları), Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun 2014, s. 96; Özbey, s. 370

[88] Gümüşay, R. (2018), "Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolunda İhlal Kararlarının İcrası"

tarafından alınan bir başka kararda da *"Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru sonucunda verdiği ihlal kararları, soyut ve somut norm denetiminden farklı olarak, sadece başvuruda bulunan kişi ve başvuruya konu idari işlem ya da karar açısından geçerli ve bağlayıcıdır."* ifadesi yer almaktadır.[89]

(381) Bireysel başvuru kararlarının herkes için bağlayıcılığı hususuna yönelik bir diğer yaklaşım ise "pilot karar" müessesesi dikkate alınarak yapılmaktadır. Pilot karar usulünün yapısal ve sistematik bir sorunun, mükerrer başvuruya sebep olduğunun ya da olacağının öngörülmesi halinde, ihlal bakımından ne tür tedbirler alınması gerektiğini ortaya koyarak devamlılık arz eden sorunun çözülmesini amaçlayan ve mağduriyetlerin daha hızlı şekilde giderilmesini sağlamaya yönelik olduğu görülmektedir.[90] Buna göre literatürde öne sürülen bir görüşe göre AYM'nin bireysel başvuru sonucunda verdiği kararlar *erga omnes* nitelikte olsaydı, AYM'ye "pilot karar" verme yetkisi tanınmasının bir anlamı olmayacaktı. Çünkü AYM, pilot karar aracılığıyla, aynı nitelikte birçok başvuru arasından sadece birisini seçerek ve seçtiği bu başvuruyu inceleyerek diğer başvurulara da uygulanacak tedbirleri gösterme imkânına sahiptir.

(382) Bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde AYM'nin hükmünün genel ve herkes için bağlayıcı nitelikte olmasının, yukarıda anılan kararın ise herkes için bağlayıcı kabul edilmesinin çeşitli sakıncaları doğmaktadır. Nitekim vergi, sosyal güvenlik, bankacılık, ticaret gibi pek çok alanda çeşitli denetim, gözetim ve inceleme yetkisi gerçekleştiren kamu kurumlarına da ilgili karar teşmil edilebilecektir. Aşağıda yer verileceği üzere, mevzuatımızda kamu kurumları tarafından şirket mahallinde denetim gerçekleştirmeye cevaz veren birçok düzenleme mevcuttur. AYM'nin yukarıda anılan kararının geniş kapsamlı bir biçimde düşünülmesi halinde hâkim kararı alınmadan yapılan tüm bu denetim faaliyetlerinde anayasal ilkelerin ihlal edildiği anlamı çıkacak ve ilgili tüm kamu kurumları bir şirket nezdinde bilgi ve belge değerlendirmesi yapmadan önce hâkim kararı almak durumunda olacaktır.

(383) Aşağıda çeşitli mevzuat hükümleri örnek kabilinden sayılmaktadır:

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik'in 8. maddesinin 3. fıkrası *"Ticaret şirketlerinin işlemleri, şirketin merkezinde ve gerektiğinde şubelerinde veya ticari işletmesinde denetlenir. Ancak, denetimin belirtilen yerlerde yürütülmesine ilişkin koşulların yeterli ve uygun olmaması halinde denetim çalışmaları, denetim elemanının belirleyeceği yerde sürdürülür*" düzenlemesini içermektedir.
- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 59. maddesine dayanılarak çıkarılan Sosyal Güvenlik Denetleme Yönetmeliği'nin 25.maddesi'nin 4/a fıkrası 1. fıkrası *"Denetmen ve denetmen yardımcıları, Kanunun uygulanması bakımından 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen denetim ve kontrol yetkisini haizdir."* düzenlemesini 4/ a) bendi ise *"Görevlerinin yürütülmesi sırasında işyerine serbestçe girmek"* ifadesi yer almaktadır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nin 11. maddesi'nin b fıkrasında "*İş kanunları kapsamında olan veya kapsamda olduğu kanısına varılan işyerlerine, gündüz ve gecenin çalışılan herhangi bir saatinde işveren veya işveren vekillerine önceden haber vermeden girmek ve teftiş görevinin yerine getirilmesi işyerinin açılıp inceleme yapılmasını gerektiriyorsa, yasal bir*

[89] Biber, E. (2020), Bireysel Başvuru Kararlarının Yargıtay İçtihadına Etkisi: Örnek Kararlar,
[90] Köküsarı, İ. (2019), "Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Pilot Karar Uygulaması" EBYÜHFD, C. XXIII, S. 3–4.

sakınca olmamak koşuluyla, kapalı olan işyerlerini işveren veya vekiline açtırıp gerekli gördüğü incelemeyi yapmak," düzenlemesini içermektedir.

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesi şirket merkezlerinde yapılacak denetimi düzenlemekte, 6.maddesi ise *"Denetime konu olan kurum, kuruluş, ilgili birim ve merciler, denetimin gereklerine uygun biçimde yürütülebilmesi için, meslek personeline denetim görevleri süresince uygun ve sabit bir yer ile gerekli araç ve gereçleri ve teknolojik hizmetlerin gerektirdiği alt yapıyı sağlamak zorundadırlar."* düzenlemesini içermektedir.

- Nükleer Düzenleme Kanunu'nun 7.maddesi " *Bu Kanun kapsamındaki faaliyetler ve yetkilendirilen kişiler Kurumun denetimine tabidir. Kurum, yetkilendirme* kapsamında*, yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin faaliyetlerini de denetleyebilir. Denetimler programlı ya da programsız, resmî tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde haberli veya habersiz yapılabilir"* düzenlemesini içermektedir.

- Ticaret Denetmenliği Yönetmeliği'nin 29.maddesi'nin b fıkrası *"Yürüttüğü denetim görevi için gerekli gördüğü dosya ve belgeleri, denetim yaptığı kuruluş ve kişilerden istemek, bunları incelemek, bunların yetkili merciler tarafından onaylanmış örneklerini almak, ilgili yerlerde inceleme ve denetim yapmak, bu konularda yetkili ve ilgililerden her türlü yardım ve bilgi talep etmek."* düzenlemesini içermektedir.

- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 15.maddesi *"Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç; veri sorumlusu, Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri on beş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır."* düzenlemesini içermektedir.

- İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri Yönetmeliği'nin 5.maddesi'nde *Denetçiler, denetleme sırasında gerekli gördükleri defter, evrak ve belgeleri istemek; bunların onaylı örneklerini veya* yolsuzluğun *kanıtını oluşturanların asıllarını almak; kasa, depo ve ambarlarını incelemek, saymak ve gerektiğinde mühürlemek yetkisine sahiptir. Denetçiler, görevleriyle ilgili olarak, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge isteme yetkisine sahiptir.*" düzenlemesini içermektedir.

- 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesi "*İnceleme için görevlendirilen kişiler; ilgili rapor, defter, belge ve çalışma kâğıtları ile elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dâhil tüm kayıtları ve sair bilgi ihtiva eden vasıtaları incelemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesapları denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkilidir. İlgili kişi ve kuruluşlar da istenilen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların örneklerini ibraz etmek, yazılı ve sözlü bilgi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler. Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler özel kanunlarda yazılı gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten imtina edemezler.*" düzenlemesini içermektedir.

- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 59. maddesi "*Denetimle görevlendirilenler, denetime tabi olanlar veya tesisleri nezdinde, defterler de dâhil olmak üzere her türlü evrak ve emtianın, elektronik ortamdaki bilgilerin, elektronik haberleşme alt yapısının, cihaz, sistem, yazılım ve donanımlarının incelenmesi, suret veya numune alınması, konuyla ilgili yazılı veya sözlü açıklama istenmesi, gerekli tutanakların düzenlenmesi, tesislerin ve işletiminin incelenmesi konularında yetkilidir. Denetime tabi tutulanlar, denetimle görevli kişilere her türlü kolaylığı göstermek, yukarıda sayılan hususlarla ilgili taleplerini belirlenen süre içinde yerine getirmek, cihaz, sistem, yazılım ve donanımları denetlemeye açık tutmak, denetim*

için gerekli alt yapıyı temin etmek ve çalışır vaziyette tutmak için gerekli önlemleri almak zorundadır. Aykırı davranışta bulunanlara bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre cezai işlem uygulanır." hükümlerini içermektedir.

(384) Görüldüğü üzere pek çok kamu kurumu mevzuattan kaynaklanan denetim ve gözetim yetkilerini gerçekleştirebilmek amacıyla özel teşebbüslerin çeşitli bilgi, belge ve evrakları başta olmak üzere sair varlıklarda inceleme yapma yetkisini haizdir. AYM'nin konut dokunulmazlığına ilişkin verdiği kararın geniş bir biçimde yorumlanması halinde, yukarıda örnek kabilinden sayılan birçok kamusal yetkinin kullanımı için hâkim kararı aranması gereği doğacaktır. Söz konusu yükümlülük idarenin olağan yükümlülüklerini sekteye uğratmanın yanı sıra yargı mercileri açısından da yoğun iş yükü getirecektir. Dolayısıyla AYM kararının bireysel başvuru niteliğinde olduğu göz önüne alınarak taraflar açısından bağlayıcı kabul edilmesinin daha isabetli bir yaklaşım olacağı değerlendirilmektedir.

(385) Belirtilmesi gereken bir diğer husus da yerinde inceleme gerçekleştirebilmek için hâkim kararı aranmasına ilişkin mevzuatta yerinde incelemenin engellenmesi istisnası dışında yükümlülüğün bulunmadığıdır. Mevcut yasal düzenlemelere göre Kurulun farazi olarak yargı mercilerine yerinde inceleme konusunda karar alınması talebinde bulunması halinde yargı mercilerinin bu talebi yasal dayanaktan yoksun bularak reddedeceği açıktır. Bu halde söz konusu yükümlülüğün yerine getirilebilmesi için konunun yasama organına yönlendirildiği görülmekle birlikte yasama organı tarafından bu hususta ulaşılacak takdirin ortaya çıkacağı döneme kadar yerinde inceleme yetkisinin kullanılmaması, Rekabet Kurumuna tevdi edilen görevlerin aksamasına ve piyasada rekabeti kısıtlayan tüketici refahına zarar veren davranışların tespit edilememesine yol açacaktır.

(386) Öte yandan Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz'da avukat-müvekkil gizliliği ve ticari sırların korunması gibi usuli güvenceler yer almaktadır. İlaveten, yerinde inceleme yetkisinin kullanımı ile bu kapsamda öngörülen yaptırımlar açısından idari yargı yerleri ve Danıştay tarafından etkili bir sonradan denetim mekanizması mevcuttur. Belirtilen süreçlerin ilgililer açısından usuli ve yargısal güvence sağladığı değerlendirilmektedir.

(387) Yukarıda yer verilen tüm değerlendirmeler ışığında, yerinde incelemelerin yasal ve anayasal düzenlemelere uygun bir biçimde gerçekleştirildiği ve hukuka aykırı delil niteliği taşımadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

B. Esasa Yönelik Savunmalar

(388) 2S KİMYA tarafından;

- KORUMA KLOR'un büyük ölçekli ihalelere doğrudan katıldığı, servis ve uygulama hizmeti istenen ihalelere ise yeterli personel ve alt yapısı bulunmaması nedeniyle katılmadığı,
- Ürün yanında çeşitli hizmetler istenen ihalelere dağıtıcı konumunda bulunun 2S KİMYA gibi teşebbüslerin katıldığı, bu bakımdan KORUMA KLOR ile 2S KİMYA arasındaki ilişkinin bayilik ilişkisi olmamakla birlikte yalnızca dikey bir niteliği bulunduğu ve rekabet ilişkisinin bulunmadığı,

- KORUMA KLOR ile gerçekleşen bilgi değişiminin Komisyonun yeni dikey kılavuzunun 99. paragrafında sağlayıcı ile alıcı arasındaki ürünün fiyatına ilişkin bilgilerin çeşitli iyileştirmeler sağlayabileceğinin belirtildiği,
- Bu bağlamda somut olayın da 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyetten faydalanabileceği

şeklinde savunma yapılmıştır.

(389) Taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmemektedir. Dosyada, ikili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosya kapsamında ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Yukarıda detaylıca açıklandığı üzere taraflar arasında dikey ilişki bulunmakla birlikte kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. İhlale konu bulgularda taraflar arasında iletişim kurulduğu ve sunulacak teklifler noktasında uzlaşı sağlandığı tespit edilmiştir. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir.

(390) Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığı ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine dosyada yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir. Bu bağlamda ihlale konu eylemin yatay düzlemde oluştuğu değerlendirilmekte olup 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olmadığı değerlendirilmektedir. Bahse konu savunmalara katılmak mümkün olmamıştır.

(391) Teşebbüs tarafından ayrıca;

- Özellikle ihalelerde bir yıl gibi uzun süreli sözleşmeler öngörüldüğünden sabit fiyatla çalışılmasının zorunlu olduğu,
- 2S KİMYA'nın ihalelere veya doğrudan temin tekliflerine katılabilmesi için KORUMA KLOR'dan alış fiyatının, üretim takviminin uygunluğunun ve maliyet bilgilerinin elde edildiğinin ve bu hususların üreticiden öğrenilmesinin ticari hayatın olağan akışı gereği olduğu,
- Doğrudan alımlara teklif verilirken idarenin talep ettiği bilgileri ve teklifleri, bizzat tedarikçiden öğrenmesinin veya temin etmesinin kaçınılmaz olduğu,
- Piyasa verisi olmaksızın maliyet hesabı yapılması, kar-zarar dengesi belirlenmesinin 2S KİMYA için ticari riskler doğuracağı

ifade edilmiştir.

(392) Dosya kapsamında, 2S KİMYA'nın tedarik ilişkisi içerisinde bulunduğu KORUMA KLOR'dan alış fiyatını, üretim planlamasını vb. bilgileri talep etmesine yönelik herhangi bir ihlal isnadında bulunulmamıştır. İhlal isnadında bulunulan temel eylem alış fiyatı ya da üretim maliyeti değil kamu idarelerinin alımlarına yönelik tekliflerin danışıklı olarak belirlenmesidir.

(393) 2S KİMYA'nın AYKİMSAN ile ilişkisine yönelik savunmaları ise şu şekildedir:

- 2S KİMYA ile AYKİMSAN'ın farklı ticaret sicil numaralarına, yönetim organlarına, sermaye yapılarına ve ticaret alanlarına sahip iki bağımsız teşebbüs oldukları, yönetim ve temsil yetkilerinin farklı kişilerde bulundukları, her iki teşebbüs sahiplerinin aynı ekonomik bütünlük içinde değerlendirilmesi için aynı aile mensuplarınca kurulmuş veya yönetiliyor olmasının tek başına yeterli olmadığı ve ekonomik, ticari ve yönetsel bağların varlığının ortaya konması gerektiği,
- Kurulun *Gıdasa/MGS* ve *Yedoy* kararlarında da aile bağlarının tek başına yeterli olmadığının ve teşebbüsler arası ekonomik bağların niteliği, kapsamına ve ortak çıkar birliğinin mevcudiyeti ile birbirleri üzerinde belirleyici etki sağlama hakkına sahip olup olmadıkları unsurlarının ortaya konduğu,
- Salt akrabalık ilişkisine dayanılarak iki teşebbüs arasındaki ekonomik bütünlüğün, koordinasyon veya rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma niteliğinde bulunduğu yönünde bir kanaatin hukuk devleti ilkesine ve rekabet hukukunun temel esaslarına aykırı olacağı.

(394) 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük olarak değerlendirilmesinde yalnızca ailesel bağlar değil teşebbüsler arasındaki ekonomik ve ticari bağlar da dikkate alınmıştır. Daha önce da detaylıca yer verildiği üzere AYKİMSAN'ın sahibinin ve hisselerinin tamamının Sibel HİÇYILMAZ, 2S KİMYA'nın sahibinin ve hisselerinin tamamının ise Sibel HİÇYILMAZ'ın kızı Şevval SAYGILI olduğu tespit edilmiştir. Şirketler arasında aile bağlarının yanı sıra her iki şirketin aynı ofiste faaliyet göstermesi ve her iki şirketin de vekâletname ile kamu ihalelerine teklif vermede, ihale sözleşmelerini imzalamada, feshetmede ve ihale konusu mal ve malzemelerin satın alınması gibi stratejik kararlarda yönetici olarak Sibel HİÇYILMAZ'ın ve Şevval SAYGILI'nın yakın akrabası olan Sinem HİÇYILMAZ'ı yetkilendirmesi dikkate alındığında şirketler arasındaki bağın kuvvetli ve açık olduğu değerlendirilmektedir. Bir başka ifadeyle sadece ailesel bağlar değil her iki şirketin aynı adreste bulunan ofiste faaliyet göstermesi, her iki şirket sahibinin şirketlerinin yönetimi ile ilgili kararlarda aynı kişiye vekâlet vermiş olmaları dikkate alınmıştır.

(395) Bunların yanında 2S KİMYA ile AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük içerisinde değerlendirilmiş olması herhangi rekabet ihlali isnadına dayanak teşkil etmemiştir. 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alması, yalnızca iki farklı ticaret ünvanına sahip teşebbüsün aynı ekonomik taraf olarak dikkate alınmasında kullanılmıştır. Tüm bu sebeplerle ilgili savunmalara itibar etmek mümkün olmamıştır.

(396) 2S KİMYA tarafından;

- 2021/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamadığının düzenlendiği,

- Bu bakımdan raporda belirtilen yazışmaların rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu düşünülse dahi, 2S KİMYA'nın yüzde onluk sınırın çok altında kaldığı ve rekabeti kayda değer biçimde etkilemesinin mümkün olmadığı

savunulmuştur.

(397) 2021/3 sayılı Tebliğ'in *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası *"Bu Tebliğ, açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamaması nedeniyle Rekabet Kurulu tarafından soruşturma konusu yapılmayabilecek anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini kapsar."* hükmünü haizdir. İhalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik olarak rakip oyuncular arasındaki kartel niteliğindeki uzlaşıların aynı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca açık ve ağır ihlal teşkil etmesi nedeniyle 2S KİMYA/AKİMSAN ekonomik bütünlüğü ilgili hükümden faydalanamamaktadır.

(398) Bunun yanı sıra 2021/3 sayılı Tebliğ'in "*Rekabet Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma ve Kararlar*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında "*Açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere; a) Rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde, b) Rakip olmayan teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının her birinin sahip olduğu pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde on beşi aşmaması halinde, ilgili anlaşmalar piyasada rekabet kayda değer ölçüde kısıtlamaz*" hükmü yer almaktadır. Anılan hüküm kapsamında KORUMA KLOR'un sahip olduğu pazar gücü nedeniyle ilgili eşikler aşılmakta olup 2S KİMYA/AKİMSAN ekonomik bütünlüğü ilgili hükümden yararlanamamaktadır.

(399) Teşebbüs tarafından ayrıca soruşturma kapsamında ortaya konan tüm delillerin içeriklerinin belirsizliği, irade örtüşmesini göstermemesi, destekleyici delillerin yokluğu nedeniyle ikincil deliller olduğu, bu bakımdan ilgili delillerin birincil delil olmamaları dolayısıyla rekabet ihlalinin ortaya konması için kesin, açık ve güçlü delil standardını karşılamadığı ve KORUMA KLOR ile 2S KİMYA arasındaki ilişkinin yalnızca dikey nitelikte bir ticari ilişki olduğu için kartelin mümkün olmadığı, ayrıca kartel ihlalinin oluştuğu iddiasının somut olaydaki delillerin karteli ispat etmek için gereken yüksek ispat standardını karşılamadığı ifade edilmiştir.

(400) Dosya kapsamında hem önaraştırma hem de soruşturma süreçlerinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde çok sayıda bilgi ve belge elde edilmiş olup elde edilen belgelerin bazıları rakipler arasındaki doğrudan iletişimleri içerirken, bazıları ise doğrudan iletişimlerin varlığını gösteren iç yazışma niteliğindedir. Söz konusu bilgilerin ve belgelerin belirtilen iç yazışma olup olmadığı ayrımından bağımsız olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir ihlalin varlığını ortaya koymaya yetecek nitelikte olduğu yönünde şüphe bulunmamaktadır. Rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Nitekim rekabet hukukunda teşebbüs içi yazışmaların gerekli ispat standardını sağladığı ölçüde rakip teşebbüsler aleyhinde delil olarak kullanılabileceği kabul edilmektedir. Danıştay 13. Dairesinin de 11.12.2019 tarihli ve 2015/3353 E. 2019/4244 K. sayılı kararı ile rakip teşebbüslerden elde edilen delillerin de ispat vasıtası olarak değerlendirilebileceği yönünde hüküm tesis ettiği görülmektedir. Anılan kararda 13. Daire, Avrupa Adalet Divanının *"Cimenteries"*

kararına[91] atıfla*: "…Delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, kartellerin gizliliği sebebiyle her teşebbüste delil bulunmasının beklenemeyeceği, aksi durumun delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır."* değerlendirmesine yer vermiştir. Bu bağlamda, bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, delilin içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir. Dosya kapsamında ele alınan bulgular anılan çerçevede değerlendirilmiş olup savunmaya itibar edilememiştir.

C. Bulgulara Yönelik Savunmalar

(401) 2S KİMYA; Bulgu-1, Bulgu-2, Bulgu-3, Bulgu-4, Bulgu-5, Bulgu-6, Bulgu-7, Bulgu-8, Bulgu-32 ve Bulgu-33'ün ekonomik bütünlük iddiası kapsamında kendileriyle ilişkilendirilmekle birlikte kendileriyle ilgisinin bulunmadığı ve 2S KİMYA'nın kayıtlarında anılan bulgulara rastlanılmadığını savunmuştur. Ancak söz konusu bulgular 2S KİMYA/AYKİMSAN ekonomik bütünlüğü çerçevesinde ele alınmış olduğundan söz konusu savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(402) Teşebbüs tarafından; Bulgu-12'de yer alan ifadelerin, Soruşturma Raporu'nda belirtildiği üzere, yeniden satıcının, kamu idaresi alımı için üretici teşebbüse talimat vermesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu ve bulgu ile ihale arasında miktar ve birim yönünden ufak farklılıkların bulunduğu, bu bakımdan rekabet ihlal iddialarını ispatlar nitelikte olmadığı savunması yapılmıştır.

(403) Bulgu-12'nin diğer bulgulardan farklı bir yönünün olduğu dosyada yer alan şu değerlendirme ile vurgulanmıştır: "Bulgu-12'nin dikkat çeken bir yanı ise diğer birçok bulgudan farklı olarak klor alkali ürünlerinin yeniden satıcısı olan bir teşebbüsün yetkilisinin, bir kamu idaresi alımı için üretici teşebbüse çok net ve bir tereddüde yer vermeyecek şekilde "*SİZİN YAZACAĞINIZ FİYATLAR AŞAĞIDA BELİRTİLMİŞTİR"* ifadesini kullanmasıdır." Daha önce değinildiği üzere bulguda geçen gaz klor tüpleri bakımından miktar ve/veya birimi noktasında farklılar olsa da bahse konu üç farklı gaz klor alım ihalesine KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın yaklaşık maliyet teklifi sunduğu, ancak tekliflerin birim fiyat teklifi olarak uyum gösterdiği açıkça ortaya konmuştur. KORUMA KLOR ve 2S/AYKİMSAN'ın yaklaşık maliyet teklifi öncesinde teklif edilecek fiyatlar bakımından iletişime geçtiği tespit edilmiş ve her ikisinin de yaklaşık maliyet teklifi verdiği görülmüştür. Söz konusu savunmaya katılmak mümkün değildir.

(404) 2S KİMYA; Bulgu-20'deki Manisa'nın maliyet araştırmasına yönelik e-posta yazışmasının 2S KİMYA ile KORUMA KLOR arasında gerçekleşmesinin nedeninin, yukarıda değinildiği üzere, üreticiden alış fiyatlarının öğrenilmesi olduğunu ve rekabet ihlali iddialarını desteklemediğini iddia etmiştir.

(405) 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın, teklif vereceği kamu idaresi alımı için KORUMA KLOR'dan ilgili alımın toplam süresini/vadesini vb. diğer ek maliyetlere ilişkin hususları ve bu kapsamda alış fiyatını öğrenmesi sakıncalı görülmemiş olup ihlale konu eylem, kamu idaresine sunulacak tekliflerin danışıklı belirlenmesidir. Söz konusu bulgu 2S KİMYA/AYKİMSAN arasında elde edilen diğer bulgu ve tespitler ile bütüncül olarak değerlendirilmiştir. Açıklanan nedenlerle ilgili savunmaya itibar edilmesi mümkün görülmemiştir.

---

[91] CaseT-25/95 *Cimenteries CBR* v *Commission* [2000] ECR II-00491.

I.4.7.3. AYKİMSAN Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Usule İlişkin Savunmalar

(406) AYKİMSAN tarafından;

- Önaraştırma ve soruşturma kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemelerin; anayasanın 20. ve 22. maddelerinde düzenlenen özel hayatın gizliliği ve haberleşme hürriyetine, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda yer alan veri işleme usullerine açıkça aykırılık teşkil ettiği,
- Buna ek olarak, yerinde incelemenin Anayasa Mahkemesi'nin *Ford Otomotiv*[92] kararında belirtildiği üzere, anayasanın 21. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığına aykırı olduğu,
- Ayrıca, dosya kapsamında yapılan yerinde incelemenin; bilgilerin daha az bir müdahale ile şirket kayıtları, kamuya açık yazışmalar veya tarafların rızasıyla temin edilebilecekken kişisel cep telefonlarından veya bilgisayarlardan elde edilmesi, dijital cihazlara yapılan bu müdahalenin soruşturmanın etkin yürütülmesi açısından bir zorunluluk teşkil etmemesi ve anılan müdahalenin ulaşılmak istenen kamu yararı ile orantısız olması nedeniyle idare hukuku ilkesi olan ölçülülük ilkesine aykırı olduğu,
- Bu nedenle yerinde incelemelerde elde edilen delillerin hukuka aykırı şekilde elde edildiği ve gerek anayasanın 38/6. maddesi gerek Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 206/2-a ve 217/2 maddesi hükmü gereğince, hukuka aykırı delilin ceza yargılamasında olduğu gibi idari nitelikteki soruşturma ve denetim süreçleri sonucunda verilen hükme esas alınmaması gerektiği,
- Her ne kadar Kurulun yetkileri arasında sayılıyor yerinde incelemede kullanılan yetkilerin ölçülülük ilkesine ve kişinin rızası veya mahkeme kararı bulunmaksızın WhatsApp yazışmaları gibi bilişim verilerinin usul ve yasaya aykırı şekilde temin edildiği için Türk Ceza Kanunu'nun 243. maddesinden düzenlenen bilişim sistemlerine girme ve aynı kanunun 132 ila 134. maddelerinde düzenlenen haberleşmenin gizliliğini ihlal ve özel hayatın gizliliğini ihlal suçunu oluşturduğu

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(407) Daha önce de yer verildiği üzere mevzuatta kabul edilen temel ilke, kamu otoritelerinin görevlerini yaparken gerçekleştirdikleri müdahalelerin; kanunilik, meşru amaç, demokratik toplum düzeninin gerekliliği, ölçülülük ilkelerine uygun olmasıdır. Anayasa'nın 48. maddesinin ikinci fıkrası ve 167. maddesiyle devlete yüklenen mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirlerin alınması, piyasalarda fiilî veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmenin önlenmesi görevlerini ifa eden Rekabet Kurumu, söz konusu görevlerin etkin bir biçimde yerine getirilebilmesi amacıyla yerinde inceleme yetkisini kullanmaktadır. Bu doğrultuda, 4054 sayılı Kanun'un 15/a bendi, teşebbüslerin defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleme, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilme yetkisini içermektedir.

[92] B. No:2019/40991, Tarih 23.03.2023.

(408) Yerinde incelemelere ilişkin yurt dışı uygulamalarına bakıldığında, Avusturya, Bulgaristan, Almanya, Danimarka, Estonya, Fransa, Macaristan, İrlanda, Letonya, Litvanya, Portekiz, İsveç, Hong-Kong'da (Çin) rekabet otoriteleri yerinde incelemeler için mahkemelere başvurmaktayken; Belçika, Birleşik Krallık, Çekya, Yunanistan, İspanya, Finlandiya, İtalya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Romanya, Slovenya ve Slovakya rekabet otoriteleri ise mahkeme kararı gerekmeden yerinde inceleme gerçekleştirebilmektedir.

(409) Ülke bazındaki uygulamalar kısa özetlenecek olursa;

- Belçika'da ikili bir yapının görüldüğü, bir tarafta Rekabet Genel Müdürlüğü'nün, diğer tarafta ise Rekabet Konseyi'nin (İdare Mahkemesi statüsünde) yer aldığı, yerinde inceleme yetkisi için Rekabet Konseyi Kurul Başkanı'nın veya Başkan'ın görevlendirdiği bir üyenin izninin arandığı,
- Çekya'da yerinde incelemelerin rekabet otoritesinin başkanı tarafından yetki verilerek gerçekleştirildiği, mahkeme karar aranmadığı,
- Almanya'da meslek personelinin gerekli gördüğü durumlarda mahkeme emri olmadan yerinde inceleme yapabildiği fakat teşebbüs söz konusu incelemeye itiraz ettiğinde, rekabet otoritesi tarafından üç gün içinde mahkemeye başvurarak izin belgesi alındığı,
- Estonya'da iki farklı prosedürün mevcut olduğu; ceza hukuku kapsamında da ihlal teşkil edebilen durumlarda yerinde inceleme yapabilmek için mahkeme izninin gerektiği, idari prosedür durumunda ise rekabet otoritesi başkanının emri ile yerinde incelemelerin gerçekleştirildiği,
- Finlandiya'da yerinde incelemelerin rekabet otoritesinin başkanı tarafından verilen yetki ile gerçekleştiği,
- Fransa'da nadiren mahkeme emri olmadan da yerinde incelemelerin gerçekleştirilebileceği fakat şafak baskını gibi incelemelerde mahkeme izninin arandığı,
- Letonya'da yerinde incelemeler için mahkemeden izin alınmasının gerekmediği,
- Hollanda'da yerinde incelemelerin mahkeme izni olmaksızın gerçekleştiği, görevli meslek personeline yerinde inceleme yetkisinin kurul tarafından verildiği,
- Polonya'da belli düzeyde gerçekleşen incelemelerin Başkanlık tarafından verilen yetki ile yapıldığı, aramalı incelemelerin ise Başkan tarafından 48 saat içinde Rekabet ve Tüketiciyi Koruma Mahkemesi'nden alınacak izne bağlı olduğu,
- Portekiz'de delillerin karartılması gibi acele bir şekilde hareket edilmesi gereken durumlarda mahkeme izni olmadan incelemenin gerçekleştiği, yerinde incelemeden sonra da 72 saat içinde mahkemeden izin alınması gerektiği,
- Romanya'da mahkeme iznine gerek olmadığı,
- Slovenya'da şüpheye konu olmayan teşebbüsler için mahkeme izninin gerekli olduğu, söz konusu durum dışında mahkeme iznine gerek olmadığı,
- Slovakya'da mahkeme iznine ihtiyaç duyulmadığı ancak mahkemenin yerinde inceleme yetkisini ve yerinde inceleme sırasında teşebbüslerin haklarının ihlal edilip edilmediğini sıkı bir biçimde denetlediği,
- Birleşik Krallık'ta mahkeme emri olmadan yerinde incelemenin gerçekleşebileceği fakat iş yerlerinde yapılacak yerinde incelemeler öncesinde iş yeri sakinine iki iş günü öncesinde bildirimde bulunma zorunluluğu olduğu, aynı zamanda mahkeme emri olmadan ve bildirim yapmadan da incelemenin gerçekleşebileceği ancak bu tarz durumların oldukça nadir olduğu, (Örnek olarak bildirimde bulunulacak kişiye ulaşılamıyorsa veya yerinde incelemenin gerçekleşeceği yer için elde oldukça somut bulguların olması gibi),

- Hong-Kong'da (Çin) yerinde inceleme gerçekleşmeden önce mahkemeden yetki izni arandığı

görülmektedir.

(410) AYM'nin 23.03.2023 tarih ve 2019/40991 başvuru numaralı kararında özetle, Anayasa'nın 21. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kimsenin konutuna girilemeyeceği, konutunda arama yapılamayacağı, buradaki eşyaya el konulamayacağı, konut kavramının işyerlerini de kapsadığı, Anayasa'nın 21. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde düzenlenen özel güvencenin, kamu görevlilerinin kişilerin konutlarına rızaları dışında girmek istediği her durumu kapsadığı, 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin Anayasa'nın 21. maddesi ile güvence altına alınan konut dokunulmazlığına uygun olarak düzenlenmediği, benzeri yeni ihlallerin önüne geçilebilmesi için ihlale yol açan kanun hükmünün gözden geçirilmesi gerektiği, yeniden yargılamaya hükmedilmesinde hukuki yarar bulunmadığı, kararın bir örneğinin bilgi ve takdiri için yasama organına gönderilmesine karar verildiği belirtilmektedir.

(411) Öte yandan, söz konusu kararı daha bütüncül bir biçimde ele alabilmek adına AYM'nin 09.11.2022 tarih ve E. 2020/67, K. 2022/139 sayılı kararına da değinmekte fayda görülmektedir. Buna göre, söz konusu kararda 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasının değiştirilen (a) bendinde yer alan *"…bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,"* ibaresinin de dahil olduğu çeşitli hükümlerin Anayasa'nın 2., 7., 13., 20., 35., 36., 48., 90., 123., 128., 153. ve 167. maddelerine aykırılığı iddiasını incelemiş ve bu hususlara ilişkin önemli değerlendirmelerde bulunmuştur.

(412) Kararın 37. paragrafında, hiçbir sınırlama olmaksızın teşebbüslerin her türlü belgesinin kopyalanmasının ve örneğinin alınmasının mümkün kılındığı, bu işlem sırasında ilgili teşebbüs temsilcisinin hazır bulunmasına ilişkin bir şarta yer verilmediği gibi teşebbüslerin ticari sır ve müşteri çevresine ilişkin verilere erişim yetkisi tanıyan kuralın kişisel verilerin elde edilmesi ve işlenmesi konusunda herhangi bir güvence de içermediği, bu durumun hukuki belirlilik ilkesiyle de bağdaşmadığı ve orantılı olmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 13., 20., 35. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

(413) Söz konusu iddiaya ilişkin AYM'nin yaptığı değerlendirme şu şekildedir:

> *"... Kuralın Anayasa'nın 48. maddesinin ikinci fıkrası ve 167. maddesiyle devlete yüklenen özel teşebbüslerin güvenli ve serbest piyasa içinde çalışmasını sağlama ve piyasalarda fiilî şekilde veya anlaşmayla doğacak tekel ve kartelleşmeyi önleme yükümlülüğü kapsamında piyasada rekabete aykırı davranış ya da işlemlerin tespit edilmesi amacıyla delil niteliğindeki defter, belge, kayıt ve verilerin kopyalarının ve fiziki örneklerinin alınmasını öngördüğü gözetildiğinde kuralın anayasal anlamda meşru bir amacının bulunduğu anlaşılmaktadır."*
>
> *"... Öte yandan devletin rekabet ortamının korunması suretiyle piyasaların sağlıklı ve düzenli şekilde işlemesini sağlamak için rekabet ihlallerinin tespit edilebilmesi amacıyla getirilen sınırlamanın zorunlu bir toplumsal ihtiyaçtan kaynaklanmadığı söylenemeyeceğinden kuralın demokratik toplum düzeninin gerekleriyle bağdaşmayan bir yönü de bulunmamaktadır."*
>
> *"... Kuralla Kurulun görevlerini yerine getirirken gerekli gördüğü hâllerde teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin bilgi, defter, belge ve verilerinin kopyalarını ve fiziki örneklerini alabileceğinin öngörülmesinin rekabete aykırı davranış ya da işlemlerin tespit edilmesini kolaylaştıracağı gözetildiğinde kuralın özel teşebbüslerin güvenli ve serbest piyasa içinde çalışmasını sağlama ve piyasalarda fiilî şekilde veya anlaşmayla*

doğacak tekel ve kartelleşmeyi engelleme amacına ulaşma bakımından elverişli bir sınırlama olmadığı söylenemez."

"... İletişim, veri depolama, üretim ve pazarlama gibi alanlardaki teknolojik gelişim ve dönüşüm gözetildiğinde rekabet ihlallerinin teşebbüslerin iç yapıları ve piyasa gücü gibi veriler üzerinde uzman incelemesi yapılmaksızın ortaya çıkarılması mümkün değildir. Bu durum teşebbüsler bünyesinde bulunan defter, kayıt, belge ve elektronik verilerin elde edilmesini ve değiştirilemeyecek ya da ortadan kaldırılamayacak şekilde saklanmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla kuralla öngörülen sınırlamanın anılan amaca ulaşma bakımından gerekli olma kriterinin sağlandığı değerlendirilmiştir."

(414) Söz konusu değerlendirmede AYM tarafından, Kuruma tevdi edilen görev olan rekabet ortamının korunması ve piyasaların sağlıklı şekilde işlemesi amacının yerine getirilebilmesini teminen rekabet ihlallerinin uzman incelemesi yapılmaksızın ortaya çıkarılmasının mümkün olmadığı ortaya konulmaktadır. Devamında, kararın 59. paragrafında:

"Bu itibarla yasal güvencelerin sağlandığı, teşebbüs ve teşebbüs birliklerine aşırı külfet yüklenmediği gözetildiğinde kuralın orantısız bir müdahaleye neden olmadığı ve kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına ölçüsüz bir sınırlama getirmediği sonucuna ulaşılmıştır."

denilerek 4054 sayılı Kanun'un 15. maddesinde yer alan düzenlemenin gerekli, elverişli ve orantılı bir yetki olduğu kanaatine varılmıştır.

(415) Bahse konu değerlendirmeler bütüncül bir şekilde ele alındığında, AYM, rekabeti kısıtlayıcı davranışların engellenebilmesi ve rekabet ihlallerinin açığa çıkarılabilmesini teminen yapılan yerinde incelemeler ve teşebbüslerin defterlerinin, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerinin incelenmesi ve bu belgelerin kopyalarını ve fiziki örneklerinin alınmasının Anayasa'ya aykırı bulmamıştır.

(416) Bu hususta AYM'nin ilgili değerlendirmesini Anayasa'nın 13. ve 20. maddelerine hasrederek yaptığı ve konut dokunulmazlığına yönelik ihlal iddiası bulunmaması sebebiyle bu hususa dair değerlendirme yapmadığı görüşü öne sürülebilecektir. Başka bir deyişle AYM'nin anılan kararda ilgili maddeler yönünden Anayasa'ya aykırılık tespit etmediği, ancak daha sonra yaptığı incelemede Anayasa'nın 21. maddesine aykırılık iddiasını geçerli bulduğu iddia edilebilecektir.

(417) Öte yandan Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi bu hususa açıklık getirmektedir. İlgili hükme göre AYM'nin başvurucunun ileri sürdüğü gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. AYM'nin talepte öne sürülen hukuki gerekçeyle bağlı olmadığı ve talepte öngörülen gerekçenin haricinde anayasal hükümlere aykırılığı gözeterek hak ihlali kararı verebileceği kuşkusuzdur. İlgili kararda yerinde inceleme yetkisi teşebbüslerin merkezinde yapıldığının kabulü ve değerlendirmesi yapılmakla konut dokunulmazlığına ilişkin herhangi bir tespit yer almamaktadır. Yine kararda yapılan tespitler, genel ve bütüncül çıkarımlar içermekte ve temel olarak yerinde inceleme yetkisinin piyasaların sağlıklı bir biçimde işlemesi ve rekabetin korunmasının temin edilmesi için zorunlu olduğuna işaret etmektedir.

(418) Bu noktada, ilgili kararlar arasındaki değerlendirme farklılığından hareketle soyut norm denetimi ve bireysel başvuru kavramları ve bağlayıcılıklarına dair literatürde öne sürülen görüşlere yer verilmesinde fayda görülmektedir. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetlemektedir. Norm denetiminde "iptal davası" ve "itiraz yolu" olmak üzere iki tür

başvuru usulü vardır. İptal davası yoluna "soyut norm denetimi", itiraz yoluyla denetime ise "somut norm denetimi" de denilmektedir.[93] Bireysel başvuru ise kamu gücü tarafından anayasal bir hakkı ihlal edilen kişilerin bu ihlalin tespitini ve ortadan kaldırılmasını talep edecekleri özel, istisnai ve ikincil bir hak arama yoludur.[94]

(419) Anayasa'nın norm denetimine ilişkin esaslarından bahseden 153. maddesi, AYM kararlarının bağlayıcı olduğunu belirtmektedir. Ancak 2010 yılında yapılan Anayasa değişiklikleri ile bireysel başvuru usulünün başlamasından sonra, AYM'nin vereceği bireysel başvuru kararlarının bağlayıcılığı ile ilgili 153. maddeye herhangi bir düzenleme eklenmemiştir. Bu durum bireysel başvuru kararlarının bağlayıcılığı konusunda netlik oluşmadığı şeklinde de yorumlanmıştır.[95] Çeşitli Yargıtay kararlarında, AYM'nin soyut ve somut norm denetimi sonunda verdiği iptal kararlarının, normu yürürlükten kaldırmasından dolayı herkes için *(erga omnes)* bağlayıcı olduğu kabul edilse de bireysel başvuru kararlarının yalnızca taraflar için *(inter partes)* bağlayıcı olduğu yorumu yapılmıştır.[96] Literatürde bazı yazarlar, AYM'nin bireysel başvuru sonucunda almış olduğu kararların herkes için bağlayıcı *(erga omnes)* nitelik teşkil etmediği kanaatindedir.[97] AYM'nin geçmiş tarihte almış olduğu kararlara benzer nitelikte başvurulara yönelik yeniden yapılan bireysel başvuru kararlarının *erga omnes* niteliğini hiç tartışmaması ve benzer konu ve nitelikteki başvuruları, başvuru yolları tüketilmediği için reddetmesi, açık açık dile getirmese de bireysel başvuru kararlarının emsal etkisinin olmadığına yönelik bir düşünce taşıdığı izlenimi vermektedir.[98] Yargıtay tarafından alınan bir başka kararda da *"Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru sonucunda verdiği ihlal kararları, soyut ve somut norm denetiminden farklı olarak, sadece başvuruda bulunan kişi ve başvuruya konu idari işlem ya da karar açısından geçerli ve bağlayıcıdır."* ifadesi yer almaktadır.[99]

(420) Bireysel başvuru kararlarının herkes için bağlayıcılığı hususuna yönelik bir diğer yaklaşım ise "pilot karar" müessesesi dikkate alınarak yapılmaktadır. Pilot karar usulünün yapısal ve sistematik bir sorunun, mükerrer başvuruya sebep olduğunun ya da olacağının öngörülmesi halinde, ihlal bakımından ne tür tedbirler alınması gerektiğini ortaya koyarak devamlılık arz eden sorunun çözülmesini amaçlayan ve mağduriyetlerin daha hızlı şekilde giderilmesini sağlamaya yönelik olduğu görülmektedir.[100] Buna göre literatürde öne sürülen bir görüşe göre AYM'nin bireysel başvuru sonucunda verdiği kararlar *erga omnes* nitelikte olsaydı, AYM'ye "pilot karar" verme yetkisi tanınmasının bir anlamı olmayacaktı. Çünkü AYM, pilot karar aracılığıyla,

---

[93] https://www.anayasa.gov.tr/tr/mahkeme/gorev-ve-yetkileri/norm-denetimi/ Erişim Tarihi: 01.08.2023

[94] Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Usulü ve Kabul Edilebilirlik Kriterleri, Anayasa Mahkemesi Yayınları.

[95] Seven, M. (2022), "Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvurunun Hukuki Sonuçları", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

[96] Biber, E. (2020), Bireysel Başvuru Kararlarının Yargıtay İçtihadına Etkisi: Örnek Kararlar,

[97] Cabir Aliyev, Anayasa Şikâyeti, 1. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2010, s. 94; Sami Sezai Ural, Hak ve Özgürlüklerin Korunması Bağlamında Bireysel Başvuru, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2013, s. 301; Ebru Karaman, Karşılaştırmalı Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru Yolu, 1. Baskı, XII Levha Yayınları, İstanbul 2013, s. 326; Berkan Hamdemir, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015, s. 380-381; Mustafa Karakuzu, Türk Anayasa Yargısında Bireysel Başvuru Yolu, (Danışman: Doç. Dr. Erdal Abdulhakimoğulları), Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun 2014, s. 96; Özbey, s. 370.

[98] Gümüşay, R. (2018), "Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yolunda İhlal Kararlarının İcrası.

[99] Biber, E. (2020), Bireysel Başvuru Kararlarının Yargıtay İçtihadına Etkisi: Örnek Kararlar.

[100] Köküsarı, İ. (2019), "Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Pilot Karar Uygulaması" EBYÜHFD, C. XXIII, S. 3–4.

aynı nitelikte birçok başvuru arasından sadece birisini seçerek ve seçtiği bu başvuruyu inceleyerek diğer başvurulara da uygulanacak tedbirleri gösterme imkânına sahiptir.

(421) Bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde AYM'nin hükmünün genel ve herkes için bağlayıcı nitelikte olmasının, yukarıda anılan kararın ise herkes için bağlayıcı kabul edilmesinin çeşitli sakıncaları doğmaktadır. Nitekim vergi, sosyal güvenlik, bankacılık, ticaret gibi pek çok alanda çeşitli denetim, gözetim ve inceleme yetkisi gerçekleştiren kamu kurumlarına da ilgili karar teşmil edilebilecektir. Aşağıda yer verileceği üzere, mevzuatımızda kamu kurumları tarafından şirket mahallinde denetim gerçekleştirmeye cevaz veren birçok düzenleme mevcuttur. AYM'nin yukarıda anılan kararının geniş kapsamlı bir biçimde düşünülmesi halinde hâkim kararı alınmadan yapılan tüm bu denetim faaliyetlerinde anayasal ilkelerin ihlal edildiği anlamı çıkacak ve ilgili tüm kamu kurumları bir şirket nezdinde bilgi ve belge değerlendirmesi yapmadan önce hâkim kararı almak durumunda olacaktır.

(422) Aşağıda çeşitli mevzuat hükümleri örnek kabilinden sayılmaktadır:

- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 210. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik'in 8. maddesinin 3. fıkrası *"Ticaret şirketlerinin işlemleri, şirketin merkezinde ve gerektiğinde şubelerinde veya ticari işletmesinde denetlenir. Ancak, denetimin belirtilen yerlerde yürütülmesine ilişkin koşulların yeterli ve uygun olmaması halinde denetim çalışmaları, denetim elemanının belirleyeceği yerde sürdürülür*" düzenlemesini içermektedir.
- 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 59. maddesine dayanılarak çıkarılan Sosyal Güvenlik Denetleme Yönetmeliği'nin 25.maddesi'nin 4/a fıkrası 1. fıkrası *"Denetmen ve denetmen yardımcıları, Kanunun uygulanması bakımından 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen denetim ve kontrol yetkisini haizdir."* düzenlemesini 4/ a) bendi ise *"Görevlerinin yürütülmesi sırasında işyerine serbestçe girmek"* ifadesi yer almaktadır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nin 11. maddesi'nin b fıkrasında "*İş kanunları kapsamında olan veya kapsamda olduğu kanısına varılan işyerlerine, gündüz ve gecenin çalışılan herhangi bir saatinde işveren veya işveren vekillerine önceden haber vermeden girmek ve teftiş görevinin yerine getirilmesi işyerinin açılıp inceleme yapılmasını gerektiriyorsa, yasal bir sakınca olmamak koşuluyla, kapalı olan işyerlerini işveren veya vekiline açtırıp gerekli gördüğü incelemeyi yapmak,"* düzenlemesini içermektedir.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesi şirket merkezlerinde yapılacak denetimi düzenlemekte, 6.maddesi ise *"Denetime konu olan kurum, kuruluş, ilgili birim ve merciler, denetimin gereklerine uygun biçimde yürütülebilmesi için, meslek personeline denetim görevleri süresince uygun ve sabit bir yer ile gerekli araç ve gereçleri ve teknolojik hizmetlerin gerektirdiği alt yapıyı sağlamak zorundadırlar."* düzenlemesini içermektedir.
- Nükleer Düzenleme Kanunu'nun 7.maddesi " *Bu Kanun kapsamındaki faaliyetler ve yetkilendirilen kişiler Kurumun denetimine tabidir. Kurum, yetkilendirme* kapsamında*, yetkilendirilen kişilerin yüklenici, alt yüklenici, tedarikçi ve alt tedarikçilerinin faaliyetlerini de denetleyebilir. Denetimler programlı ya da programsız, resmî tatil günleri de dâhil olmak üzere yılın herhangi bir günü ve günün herhangi bir saatinde haberli veya habersiz yapılabilir"* düzenlemesini içermektedir.
- Ticaret Denetmenliği Yönetmeliği'nin 29.maddesi'nin b fıkrası *"Yürüttüğü denetim görevi için gerekli gördüğü dosya ve belgeleri, denetim yaptığı kuruluş ve kişilerden istemek, bunları incelemek, bunların yetkili merciler tarafından onaylanmış örneklerini*

almak, ilgili yerlerde inceleme ve denetim yapmak, bu konularda yetkili ve ilgililerden her türlü yardım ve bilgi talep etmek." düzenlemesini içermektedir.

- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 15.maddesi *"Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç; veri sorumlusu, Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri on beş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır."* düzenlemesini içermektedir.
- İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri Yönetmeliği'nin 5.maddesi'nde *Denetçiler, denetleme sırasında gerekli gördükleri defter, evrak ve belgeleri istemek; bunların onaylı örneklerini veya* yolsuzluğun *kanıtını oluşturanların asıllarını almak; kasa, depo ve ambarlarını incelemek, saymak ve gerektiğinde mühürlemek yetkisine sahiptir. Denetçiler, görevleriyle ilgili olarak, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge isteme yetkisine sahiptir.*" düzenlemesini içermektedir.
- 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesi "*İnceleme için görevlendirilen kişiler; ilgili rapor, defter, belge ve çalışma kâğıtları ile elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dâhil tüm kayıtları ve sair bilgi ihtiva eden vasıtaları incelemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesapları denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkilidir. İlgili kişi ve kuruluşlar da istenilen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların örneklerini ibraz etmek, yazılı ve sözlü bilgi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler. Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler özel kanunlarda yazılı gizlilik ve sır saklama hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten imtina edemezler.*" düzenlemesini içermektedir.
- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 59. maddesi "*Denetimle görevlendirilenler, denetime tabi olanlar veya tesisleri nezdinde, defterler de dâhil olmak üzere her türlü evrak ve emtianın, elektronik ortamdaki bilgilerin, elektronik haberleşme alt yapısının, cihaz, sistem, yazılım ve donanımlarının incelenmesi, suret veya numune alınması, konuyla ilgili yazılı veya sözlü açıklama istenmesi, gerekli tutanakların düzenlenmesi, tesislerin ve işletiminin incelenmesi konularında yetkilidir. Denetime tabi tutulanlar, denetimle görevli kişilere her türlü kolaylığı göstermek, yukarıda sayılan hususlarla ilgili taleplerini belirlenen süre içinde yerine getirmek, cihaz, sistem, yazılım ve donanımları denetlemeye açık tutmak, denetim için gerekli alt yapıyı temin etmek ve çalışır vaziyette tutmak için gerekli önlemleri almak zorundadır. Aykırı davranışta bulunanlara bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre cezai işlem uygulanır.* " hükümlerini içermektedir.

(423) Görüldüğü üzere pek çok kamu kurumu mevzuattan kaynaklanan denetim ve gözetim yetkilerini gerçekleştirebilmek amacıyla özel teşebbüslerin çeşitli bilgi, belge ve evrakları başta olmak üzere sair varlıklarda inceleme yapma yetkisini haizdir. AYM'nin konut dokunulmazlığına ilişkin verdiği kararın geniş bir biçimde yorumlanması halinde, yukarıda örnek kabilinden sayılan birçok kamusal yetkinin kullanımı için hâkim kararı aranması gereği doğacaktır. Söz konusu yükümlülük idarenin olağan yükümlülüklerini sekteye uğratmanın yanı sıra yargı mercileri açısından da yoğun iş yükü getirecektir. Dolayısıyla AYM kararının bireysel başvuru niteliğinde olduğu göz önüne alınarak taraflar açısından bağlayıcı kabul edilmesinin daha isabetli bir yaklaşım olacağı değerlendirilmektedir.

(424) Belirtilmesi gereken bir diğer husus da, yerinde inceleme gerçekleştirebilmek için hâkim kararı aranmasına ilişkin mevzuatta yerinde incelemenin engellenmesi istisnası dışında yükümlülüğün bulunmadığıdır. Mevcut yasal düzenlemelere göre Kurulun farazi olarak yargı mercilerine yerinde inceleme konusunda karar alınması talebinde bulunması halinde yargı mercilerinin bu talebi yasal dayanaktan yoksun bularak reddedeceği açıktır. Bu halde,söz konusu yükümlülüğün yerine getirilebilmesi için

konunun yasama organına yönlendirildiği görülmekle birlikte yasama organı tarafından bu hususta ulaşılacak takdirin ortaya çıkacağı döneme kadar yerinde inceleme yetkisinin kullanılmaması, Rekabet Kurumuna tevdi edilen görevlerin aksamasına ve piyasada rekabeti kısıtlayan tüketici refahına zarar veren davranışların tespit edilememesine yol açacaktır.

(425) Öte yandan Yerinde İncelemelerde Dijital Verilerin İncelenmesine İlişkin Kılavuz'da avukat-müvekkil gizliliği ve ticari sırların korunması gibi usuli güvenceler yer almaktadır. İlaveten, yerinde inceleme yetkisinin kullanımı ile bu kapsamda öngörülen yaptırımlar açısından idari yargı yerleri ve Danıştay tarafından etkili bir sonradan denetim mekanizması mevcuttur. Belirtilen süreçlerin ilgililer açısından usuli ve yargısal güvence sağladığı değerlendirilmektedir.

(426) Yukarıda yer verilen tüm değerlendirmeler ışığında, yerinde incelemelerin yasal ve anayasal düzenlemelere uygun bir biçimde gerçekleştirildiği ve hukuka aykırı delil niteliği taşımadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

B. Esasa İlişkin Savunmalar

(427) AYKİMSAN tarafından; Kurul kararlarında rekabet hukuku kapsamında bir ihlalden bahsedilebilmesi için birincil derece delillere ihtiyaç duyulduğunun belirtilmesinin aksine, anılan bulguların birincil derece delil niteliğinde olmadığı ve AYKİMSAN ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olmadığı ve bu bulguların AYKİMSAN bakımından hiçbir hukuki değeri ve bağlayıcılığı bulunmadığı savunması yapılmıştır.

(428) Teşebbüsler hakkında yürütülen önaraştırma ve soruşturma süreçlerinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde çok sayıda bilgi ve belge elde edilmiş olup elde edilen belgelerin bazıları rakipler arasındaki doğrudan iletişimleri içerirken, bazıları ise doğrudan iletişimlerin varlığını gösteren iç yazışma niteliğindedir. Söz konusu bilgilerin ve belgelerin belirtilen iç yazışma olup olmadığı ayrımından bağımsız olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir ihlalin varlığını ortaya koymaya yetecek nitelikte olduğu yönünde şüphe bulunmamaktadır.[101]

(429) Rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Nitekim rekabet hukukunda teşebbüs içi yazışmaların gerekli ispat standardını sağladığı ölçüde rakip teşebbüsler aleyhinde delil olarak kullanılabileceği kabul edilmektedir. Danıştay 13. Dairesinin de 11.12.2019 tarihli ve 2015/3353 E. 2019/4244 K. sayılı kararı ile rakip teşebbüslerden elde edilen delillerin de ispat vasıtası olarak değerlendirilebileceği yönünde hüküm tesis ettiği görülmektedir. Anılan kararda 13. Daire, Avrupa Adalet Divanının *"Cimenteries"* kararına[102] atıfla*: "…Delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, kartellerin gizliliği sebebiyle her teşebbüste delil bulunmasının beklenemeyeceği, aksi durumun delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır."* değerlendirmesine yer vermiştir. Bu bağlamda, bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, delilin içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir.

---

[101] Söz konusu değerlendirmeler, Rapor'un "*Dosya Kapsamında Elde Edilen Bilgi ve Belgelerin Değerlendirilmesi*" başlığında altında yer almaktadır.

[102] CaseT-25/95 *Cimenteries CBR* v *Commission* [2000] ECR II-00491.

(430) Dosya kapsamında 2S KİMYA/AYKİMSAN ve KORUMA KLOR arasında iletişim kurulduğunu gösteren, teşebbüsün birincil delil olarak ifade ettiği niteliğe sahip deliller bulunmaktadır. Bununla beraber rekabet hukukunda birincil deli ve ikincil delil ayrımı bulunmadığı, serbest delil sisteminin kabul edildiği not düşülmelidir. Dosya kapsamında ele alınan bulgular anılan çerçevede değerlendirilmiş olup savunmaya itibar edilememiştir.

(431) AYKİMSAN tarafından ayrıca; isnat edilen eylemlerin rekabete aykırı davranış olarak nitelendirilebilmesi için hem kastın veya ihmalin açık şekilde ortaya konması hem de kamu zararının oluşup oluşmadığının tespit edilmesi gerekirken somut olayda bu hususların gerçekleşmediği, Soruşturma Raporu'nda yer verilen iddiaların somut olayın maddi gerçekliğiyle ve ilgili mevzuat hükümleriyle açıkça çeliştiği ve rapordaki ithamların herhangi bir hukuki veya fiili dayanağa sahip olmadığı, tamamıyla varsayımlara ve sübjektif değerlendirmelere dayandığı ifade edilmiştir.

(432) Kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığına ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine dosyada yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir. Ek olarak dosyada, ihlale konu eylemin zemini, ilgili mevzuat kapsamında yeri ve taraflar arasındaki ilişkini boyutları gibi birçok husus ele alınmıştır. Anılan nedenle bahse konu savunmaya katılmak mümkün değildir.

(433) Teşebbüsün KORUMA KLOR ile arasındaki ilişkiye ilişkin savunmasında şu hususlara yer verilmiştir

- AYKİMSAN'ın dağıtıcı konumunda bulunduğu, ihalelere katılabilmesi için KORUMA KLOR'dan yetki belgesi almaları gerektiği,
- AYKİMSAN ile KORUMA KLOR arasındaki ilişkinin üretici-dağıtıcı ve alım-satım ilişkisi mahiyetinde olduğu ve bu ilişkinin teknik şartnamelerdeki zorunluluklar nedeniyle kurulduğu,
- KORUMA KLOR ile AYKİMSAN arasında gerçekleştirilen iletişimin üretimin elverişliliğinin, alış fiyatının ve vade şartlarının öğrenilmesinin dikey ilişki kapsamında olağan bir ticari bilgi değişimi niteliğinde olduğu,
- Komisyonun Dikey Kısıtlamalara İlişkin Kılavuzu'nun 99. paragrafında belirtildiği üzere, sağlayıcının alıcıya sattığı ürünlerin fiyatına ilişkin verilerin dikey ilişkinin sürdürülebilmesi ve dağıtım faaliyetlerinin etkin yürütülebilmesi için gerekli kabul edildiği ve bu hususun 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin koruma alanı içerisinde kaldığı.

(434) Taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmemektedir. Dosya kapsamında ikili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosyada, ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan

teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır.

(435) Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Bu itibarla söz konusu savunmaya itibar edilememiştir.

(436) AYKİMSAN ayrıca; hem KORUMA KLOR'un hem AYKİMSAN'ın bulgulara konu ihalelere teklif sunduğunu ve rakip konumunda bulunduğu yönündeki iddiaların somut dayanaktan yoksun bir varsayım olduğunu, soruşturma kapsamındaki ihlallerin; piyasayı ve idareyi ne şekilde etkilediğinin, zarar oluşturup oluşturmadığının ve zarar oluştu ise AYKİMSAN'ın fiilleri ile zarar arasında illiyet bağının Soruşturma Raporu'nda somut şekilde ortaya konulmadığını iddia etmiştir.

(437) Dosya kapsamında; KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde koordineli hareket ettiği ve danışıklı teklifte bulundukları yönünde tespitlere ulaşılmıştır. Rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Nitekim rekabet hukukunda teşebbüs içi yazışmaların gerekli ispat standardını sağladığı ölçüde rakip teşebbüsler aleyhinde delil olarak kullanılabileceği kabul edilmektedir.

(438) Danıştay 13. Dairesinin de 11.12.2019 tarihli ve 2015/3353 E. 2019/4244 K. sayılı kararı ile rakip teşebbüslerden elde edilen delillerin de ispat vasıtası olarak değerlendirilebileceği yönünde hüküm tesis ettiği görülmektedir. Anılan kararda 13. Daire, Avrupa Adalet Divanının *"Cimenteries"* kararına[103] atıfla*: "…Delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, kartellerin gizliliği sebebiyle her teşebbüste delil bulunmasının beklenemeyeceği, aksi durumun delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır."* değerlendirmesine yer vermiştir.

(439) Bu bağlamda, bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, delilin içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir. Dosya kapsamında ele alınan bulgular anılan çerçevede değerlendirilmiş olup kamu alımlarında tekliflerin danışıklı olarak belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Şu halde dosya konusu davranışlar sebebiyle piyasada zarar oluşmadığı savunmasına katılmak mümkün olmamıştır. Açıklanan nedenlerle söz konusu savunmaya katılmak mümkün değildir.

[103] CaseT-25/95 *Cimenteries CBR* v *Commission* [2000] ECR II-00491.

(440) AYKİMSAN tarafından;

- Soruşturma Raporu'nda AYKİMSAN ile 2S KİMYA arasındaki ekonomik bütünlük iddialarının; ailevi bağların varlığına, aynı adreste faaliyet göstermelerine ve bazı işlemlerde aynı temsilcinin atanmasına dayandırıldığı,
- Buna karşılık, her iki teşebbüsün farklı ticaret sicil numaralarına, yönetim organlarına, sermaye yapısına, şirket hesaplarına, bilançolara ve ticari faaliyet alanlarına sahip olduğu,
- Ekonomik bütünlüğün ortaya konabilmesi için yalnızca akrabalık ilişkilerinin yeterli olmadığı ve ortak yönetim, çaprak hissedarlık, finansal bütünlük gibi ekonomik ve ticari bağların varlığının gerektiği,
- Soruşturma kapsamında salt akrabalık ilişkisinin rekabet ihlali şüphesi doğuracak bir unsur olarak değerlendirilmesinin ve bu ilişkiye dayanılarak, iki teşebbüs arasında ekonomik birliktelik, koordinasyon veya rekabeti sınırlayıcı bir anlaşma ve bulunduğu sonucuna varılmasının, hukuk devleti ilkesiyle ve rekabet hukukunun temel esaslarıyla açıkça çelişeceği

savunması yapılmıştır.

(441) 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük olarak değerlendirilmesinde yalnızca ailesel bağlar değil teşebbüsler arasındaki ekonomik ve ticari bağlar da dikkate alınmıştır. Dosyada da detaylıca yer verildiği üzere AYKİMSAN'ın sahibinin ve hisselerinin tamamının Sibel HİÇYILMAZ, 2S KİMYA'nın sahibinin ve hisselerinin tamamının ise Sibel HİÇYILMAZ'ın kızı Şevval SAYGILI olduğu tespit edilmiştir. Şirketler arasında aile bağlarının yanı sıra her iki şirketin aynı ofiste faaliyet göstermesi ve her iki şirketin de vekâletname ile kamu ihalelerine teklif vermede, ihale sözleşmelerini imzalamada, feshetmede ve ihale konusu mal ve malzemelerin satın alınması gibi stratejik kararlarda yönetici olarak Sibel HİÇYILMAZ'ın ve Şevval SAYGILI'nın yakın akrabası olan Sinem HİÇYILMAZ'ı yetkilendirmesi dikkate alındığında şirketler arasındaki bağın kuvvetli ve açık olduğu değerlendirilmektedir. Bir başka ifadeyle sadece ailesel bağlar değil her iki şirketin aynı adreste bulunan ofiste faaliyet göstermesi, her iki şirket sahibinin şirketlerinin yönetimi ile ilgili kararlarda aynı kişiye vekâlet vermiş olmaları dikkate alınmıştır.

(442) Bunların yanında 2S KİMYA ile AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük içerisinde değerlendirilmiş olması herhangi rekabet ihlali isnadına dayanak teşkil etmemiştir. 2S KİMYA ve AYKİMSAN'ın aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alması, yalnızca iki farklı ticaret ünvanına sahip teşebbüsün aynı ekonomik taraf olarak dikkate alınmasında kullanılmıştır. Tüm bu sebebplerle bahse konu savunmalara itibar etmek mümkün olmamıştır.

(443) Teşebbüs tarafından ayrıca;

- 2021/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamadığının düzenlendiği,
- bu bakımdan raporda belirtilen yazışmaların rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu düşünülse dahi, AYKİMSAN'ın yüzde onluk sınırın çok altında kaldığı ve rekabeti kayda değer biçimde etkilemesinin mümkün olmadığı

belirtilmiştir.

(444) 2021/3 sayılı Tebliğ'in *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası *"Bu Tebliğ, açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamaması nedeniyle Rekabet Kurulu tarafından soruşturma konusu yapılmayabilecek anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini kapsar."* hükmünü haizdir. İhalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik olarak rakip oyuncular arasındaki kartel niteliğindeki uzlaşıların aynı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca açık ve ağır ihlal teşkil etmesi nedeniyle 2S KİMYA/AKİMSAN ekonomik bütünlüğü ilgili hükümden faydalanamamaktadır. Bunun yanı sıra 2021/3 sayılı Tebliğ'in "*Rekabet Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma ve Kararlar*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında "*Açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere; a) Rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde, b) Rakip olmayan teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının her birinin sahip olduğu pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde on beşi aşmaması halinde, ilgili anlaşmalar piyasada rekabet kayda değer ölçüde kısıtlamaz*" hükmü yer almaktadır. Anılan hüküm kapsamında KORUMA KLOR'un sahip olduğu pazar gücü nedeniyle ilgili eşikler aşılmakta olup 2S KİMYA/AKİMSAN ekonomik bütünlüğü ilgili hükümden yararlanamamaktadır.

C. Bulgulara Yönelik Savunmalar

(445) AYKİMSAN tarafından dosya kapsamında yer verilen bulgulara ilişkin olarak;

- Bulgu-1, Bulgu-2 ve Bulgu-6'ya ilişkin olarak, KORUMA KLOR'a müşterilerden gelen talebin iletilmesinin bilgi aktarımı niteliğinde olduğu ve bulgularda rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir mutabakatın bulunmadığı,
- Bulgu-2'ye konu ihaleye AYKİMSAN'ın katılmadığı, Bulgu-6'da yaklaşık maliyet bilgisinin AYKİMSAN talep etmeden idarede görevli memur tarafından iletildiği ve Kamu İhale Kanunu'nun 9. maddesindeki yaklaşık maliyetin gizliliği ilkesinin kamu idareleri bakımından bağlayıcı olduğu, dolayısıyla AYKİMSAN'ın gizlilik derecesine yönelik bir denetim yapma yükümlülüğünün bulunmadığı,
- Bulgu-3'te yer alan fiyat bilgisinin ihalenin bitiminden yaklaşık bir ay sonra KORUMA KLOR'un veri tabanına işlenmesi amacıyla KORUMA KLOR ile paylaşıldığı,
- Bulgu-4'te KORUMA KLOR Satış Şefi (.....) tarafından paylaşılan fiyat bilgilerine AYKİMSAN yetkilisinin *"tmm teşekkürler"* ifadesinin nezaket gereği verildiği, tek taraflı bilgi paylaşımının ancak verilen kararlarda dikkate alınması halinde ihlal teşkil edeceği, AYKİMSAN'ın bu bilgiyi dikkate aldığına dair hiçbir emarenin bulunmadığı ve yaklaşık maliyet teklifinin danışıklı verilmesinin söz konusu olmadığı,
- Bulgu-5'te yer alan yazışmanın iki teşebbüs arasında yatay ilişki bulunmadığının açık göstergesi olduğu ve KORUMA KLOR'un girmediği/giremediği ihalelere yeniden satıcı konumundaki teşebbüslerin girdiği, ilgili bulguda yer alan "*anladım*", "*yarın verelim*", "*sabah düşünelim*" "*kaç TL*" gibi ifadelerin, AYKİMSAN'ın bağımsız karar aldığının açık bir göstergesi olduğu,
- Bulgu-7'deki yazışmanın şirket içi koordinasyon amacıyla gerçekleştiği, "*(.....) Hanıma soralım*", "*Bizde kalalım*", "*Detayları yarın*" gibi ifadelerin görev dağılımını, "*Karaman DT Demirin 20.000 kg 30.12'de geldi, DT fiyat isteniyordu, (.....) Hanıma yazdık, dönüş gelmedi*" ifadesinin ise yalnızca daha önce yapılmış bir fiyat talebine henüz cevap alınmadığını bildirdiği,
- Bulgu-8'de yer alan notların yöneticinin kendisi için almış olduğu bilgilendirme notları ve iş listesi niteliğinde olduğu,

- Bulgu-32'de geçen "*biz normalde 12'den satıyoruz, ben 15 TL dedim*", "*siz de "15 üzeri bir fiyat verebilirsiniz isterseniz*" ifadelerine AYKİMSAN yetkilisinin "*tmm*" ve "*tmmdır*" şeklinde dönüşlerinin nezaket gereği olduğu ve fiyat belirleme taahhüdü veya anlaşma olarak anlaşılamayacağı, ayrıca söz konusu yazışmanın özel bir şirketin ürün temini ile ilgili olduğu ve nakliye, peyderpey teslimat ve elle işleme gibi bazı ek maliyetlerin bulunduğu, bu nedenle yeniden satıcı ile iletişim kurulmasının zorunlu olduğu,
- Bulgu-33'te sözü edilen ihalenin 2024/667093 numaralı ihale değil, 2023/401540 numaralı eski bir ihale olduğu ve yazışmanın eski ihalenin fiyatlarının sorulmasına ve hatırlatılmasına yönelik olduğu,
- Bulgu-12 ve Bulgu-20'nin AYKİMSAN ile ilgili değil, 2S KİMYA ile ilgili olduğu ve bu nedenle anılan bulgulara cevap verilmeyeceği

savunmaları yapılmıştır.

Değerlendirme

(446) Bulgu-12 ve Bulgu-20'nin 2S KİMYA ile ilgili olduğu yönündeki savunmanın geçerli olmadığı nitekim teşebbüsler hakkında değerlendirme yapılırken 2S KİMYA/AYKİMSAN ekonomik bütünlüğünün dikkate alındığının atı çizilmiştir. Dosya kapsamında da değinildiği üzere KORUMA KLOR ile 2S KİMYA/AYKİMSAN arasındaki dikey ilişki gereği; üretici ve yeniden satıcı teşebbüs arasında üreticinin, yeniden satıcıya tedarik edeceği fiyatı iletmesi/paylaşması dolayısıyla da yeniden satıcının alış fiyatını öğrenmesi ihlal olarak nitelendirilmemiştir. Dosyada yer alan tüm bulgular bütüncül olarak değerlendirilmiş ve taraflar arasındaki alım satım ilişkisinin ötesine geçecek şekilde rekabetin engellenmesi ve/veya pazarın şeffaflaşmasına yol açacak nitelikte olan bulgular için ihlal isnadında bulunulmuştur. Keza rekabet hukukunda, hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu bağlamda kartele ilişkin delillerin her birinin diğerlerinden bağımsız bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta; bütüncül olarak değerlendirildiğinde delillerin "açık, inandırıcı ve tutarlı" olmaları gerekmektedir.

(447) Diğer yandan Bulgu-3 kapsamında taraflar arasında alım fiyatının paylaşıldığı anlaşıldığından ihlal isnadında bulunulmamıştır. Bu yönüyle 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın yeniden satıcının yapacağı iş için alım fiyatını öğrenmesinin zorunlu olduğuna dair savunmaların dikkate alınmadığını söylemek mümkün değildir.

(448) 2S KİMYA tarafından diğer bulgularda öne sürülen hususlar kapsamında ise rekabet hukuku uygulamasında rakip oyuncular arasındaki ihalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik kartel niteliğindeki uzlaşıların, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirildiği yeniden vurgulanmalıdır. Amacı bakımından rekabet ihlali teşkil eden bir uzlaşının varlığı halinde, ihlal sonucuna ulaşmak için ayrıca bu anlaşmanın piyasadaki etkisinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır. Bu itibarla teşebbüsler oluşturdukları ortak amaç doğrultusunda hedeflenen kazanımları elde edemeseler dahi 4054 sayılı Kanun, rekabete aykırı ortak iradenin kurulmasını yasaklamaktadır. Anılan çerçevede 2S KİMYA/AYKİMSAN'ın ve/veya KORUMA KLOR'un katılmamasının ya da sonuca ulaşılamamasının ihlalin varlığı üzerinde etkisi bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra özellikle fiyat, ihalelerde sunulan fiyat teklifleri gibi rekabete duyarlı stratejik verilere ilişkin nitelikte bir bilgiyi alan teşebbüsün, kendi ticari politikalarını belirlerken, sözü edilen bilgiler yokmuş gibi davranamayacağı ve bunları zımni olarak dikkate aldığı

karine olarak kabul edilmektedir. Ayrıca yaklaşık maliyetin gizliliğinin ihlal edilmesinin rekabetçi endişelere yol açacağı daha önce detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Açıklanan nedenlerle bulgulara yönelik savunmalara itibar edilememiştir.

(449) Son olarak Bulgu-33'te yer alan ve eski tarihli olduğuna yönelik olarak savunma kapsamında ise söz konusu bulgunun tarihinin 26.04.2024 olduğu göz önünde bulundurulduğunda; 05.07.2024 tarihinde yapılan 2024/697693 ihale kayıt numaralı ihale öncesinde KORUMA KLOR ve AYKİMSAN arasında iletişim kurulduğu, bir önceki ihaledeki (18.05.2023 tarih ve 2023/401540 ihale kayıt numaralı ihale) teklifler dikkate alınarak yeni yapılacak ihale için yaklaşık maliyet teklifi oluşturulması yönünde görüşme gerçekleştirildiği değerlendirilmektedir. Başka bir deyişle Bulgu-33'te KORUMA KLOR tarafından AYKİMSAN'a gönderilen "*ym ona göre belirleyelim*" ifadesiyle esas kastedilen hususun 2024 yılında yapılacak ihale için 2023 yılında 2S KİMYA/AYKİMSAN tarafından sunulan teklifleri öğrenmek suretiyle yaklaşık maliyeti belirleme stratejisini yansıttığı değerlendirilmektedir. Nitekim 05.07.2024 tarihinde yapılan 2024/697693 ihale kayıt numaralı alım kapsamında hem KORUMA KLOR hem de AYKİMSAN'nın teklif verdiği tespit edilmiştir.

I.4.7.4. IRMAK KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Bulgulara Yönelik Savunmalar

(450) IRMAK KİMYA tarafından;

- Bulgu-9'un rekabeti kısıtlayıcı bir amaç veya etki taşımadığı gibi aksine IRMAK KİMYA'nın rekabetçi motivasyonla yaptığı bir ticari iletişim olduğu,
- Bulgu-9 haricinde IRMAK KİMYA'nın müşterilerine uygulayacağı fiyat bilgilerini KORUMA KLOR ile paylaştığı başkaca belge veya delil bulunmadığı, idari yaptırım kararı verilebilmesi için daha yüksek bir ispat standardına ihtiyaç duyulduğu,
- Bulgu-9'un içerik olarak rekabet ihlalini gösterebilmek için gerekli ispat standardını sağlayamadığı

savunması yapılmıştır.

(451) Daha önce değinildiği üzere ikili dağıtım yapısı içerisinde üretici/sağlayıcı teşebbüs ile dağıtıcı teşebbüsün nihai müşterisine uygulayacağı fiyatı paylaşmasının grup muafiyetinden yararlanamayacağı ve yatay rekabetçi endişelere yol açabileceği öngörülmektedir. Bu bakımdan ikili dağıtım ilişkisi çerçevesinde dikey ilişkinin getirdiği ve malların dağıtımı ve hizmetlerin gelişimi hususunda nihai müşteriye teklif edilen fiyatın paylaşılmasının fayda sağlamasının muhtemel olmadığı ve bu bilgilerin taraflar arasında elde edilen diğer bulgular ile birlikte değerlendirildiğinde bilgi değişimi olarak dikkate alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Taraflar arasındaki potansiyel rakiplik ilişkisi de göz önünde bulundurulduğunda söz konusu savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(452) IRMAK KİMYA tarafından ayrıca;

- Bulgu-11'e konu olan yazışmada IRMAK KİMYA'nın kazandığı bir ihaleye konu ürünleri tedarik edecek olan KORUMA KLOR'a satış fiyatını arttırması halinde kendisinin bundan zarar edeceği şikayetini ilettiği, çünkü söz konusu ihaledeki satıştan zarar edecek olanın IRMAK KİMYA olduğu ancak KORUMA KLOR'u ikna edemediği ve ürünü (.....) TL fiyattan aldığı,

- Bulgu-11'e konu ihalede KORUMA KLOR'un doğrudan ihaleye girmek yerine IRMAK KİMYA'yı seçtiği, KORUMA KLOR'un yetki belgesi verdiği bir alıcısına "*İhalede istediğin fiyatı ver, kazanırsan o zaman gel ben sana kendi satış fiyatımı bildiririm*" demesinin ticaretin doğal akışına ve sektör gerçeklerine aykırı olduğu,
- IRMAK KİMYA'nın ihalede vereceği fiyat teklifini belirlerken ilgili ürünün üreticisi KORUMA KLOR ile istişare etmesinin doğal ve zorunlu olduğu, KORUMA KLOR ile onun ürünleri ile ihaleye girecek alıcılar arasındaki bu tür iletişimi rekabet ihlali olmaktan çıkaran ve makul kılan iki hususun bulunduğu, bunların KORUMA KLOR ürünü için iki farklı fiyat teklifinin aynı ihalede bulunmadığı ve alıcıların KORUMA KLOR'un belirttiği fiyatla bağlı olmadığı,
- İki teşebbüs arasında teklif fiyatını yüksek belirleme gibi bir motivasyonun bulunmadığı, alıcıların KORUMA KLOR ürünleri ile ihaleye girerken üretici teşebbüs ile fiyat teklifleri konusunda hiçbir iletişime girmemeleri gerektiği şeklinde bir yaklaşım benimsenmesinin KORUMA KLOR ile alıcıları arasındaki ticareti olumsuz biçimde etkileyeceği, oluşacak belirsizlik nedeniyle ihalelere girmekten imtina etmeye başlanacağı

belirtilmiştir.

(453) Taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmemektedir. Dosya kapsamında ikili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosyada ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir.

(454) Öte yandan söz konusu savunma kapsamında Bulgu-11'e yeniden yer vermenin faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bulgu-11'de 05.07.2023 tarihinde IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) tarafından KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....)a gönderilen e-posta yer almakta olup ilgili e-postada; IRMAK KİMYA Genel Koordinatörü (.....) tarafından; "*Sayın (.....) bey 09.03.2023, saat14:00 tarihinde girmiş olduğumuz ve ekte belirttiğimiz komisyon kararı Çorum belediyisesinin 180 ton demir ıı ı klorür ihalesini 1.260000 TL ye aldığımız görünüyor yani ton 7000 TL o tarihte müdireniz (.....) hanımla telefon konuşmamızda doğu kimyanında girebileceğini fiyatı ona göre düzenleyelim dediğimizi ,siz fiyatınızı 7000 tl verin dediğini ,bizimde nakliye hariç (.....) tl olarak düzenleneceğini söylemişti. Şu an siz fiyatınızı (.....) TL olarak düzenleyeceğinizi bildirmişsiniz bunun içinde nakliye giderleri yok bu durumda biz oldukça fazla zarara gireceğiz.Bu durumla ilgili ne yapabiliriz ?"* ifadeleri yer

almaktadır. Bu noktada bulguya konu e-postanın ihale tarihinden sonra gönderilmiş olmasından ziyade içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği önem arz etmektedir. İlgili e-posta ihale tamamlandıktan sonra gönderilmiş olsa dahi e-posta içeriğinde yer alan "*Sayın (.....) bey 09.03.2023, saat14:00 tarihinde girmiş olduğumuz ve ekte belirttiğimiz komisyon kararı Çorum belediyisesinin 180 ton demir ıı ı klorür ihalesini 1.260000 TL ye aldığımız görünüyor yani ton 7000 TL o tarihte müdireniz (.....) hanımla telefon konuşmamızda doğu kimyanında girebileceğini fiyatı ona göre düzenleyelim dediğimizi ,siz fiyatınızı 7000 tl verin dediğini ,bizimde nakliye hariç (.....) tl olarak düzenleneceğini söylemişti"* ifadelerinden açıkça anlaşılacağı üzere ihale öncesinde KORUMA KLOR ve IRMAK KİMYA, IRMAK KİMYA'nın ihalede teklif edeceği fiyat üzerinde uzlaşı sağlamıştır. Nitekim bulguya konu ihale kapsamında Çorum Belediyesi'nden elde edilen bilgilere göre; 09.03.2023 tarih ve 2023/146538 ihale kayıt numaralı alım kapsamında IRMAK KİMYA 7000,00 TL/TON üzerinden teklif vermiş ve ihaleyi kazanmıştır. Diğer yandan ihale teklif fiyatı konusunda iletişim kurulduğu anlaşıldığından ve buna yönelik olarak tespit yapılmış olup yaklaşık maliyet tekliflerine yer verilmemiş olması herhangi bir eksikliğe işaret etmemektedir.

(455) İlgili bulgunun rivayete dayalı bir aktarımı ihtiva ettiği savunması çerçevesinde ise rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği tekrar vurgulanmalıdır. KORUMA KLOR'un e-postaya cevap vermemiş olmasının ya da KORUMA KLOR'un IRMAK KİMYA'ya tedarik fiyatını yazışmada geçen 6500 TL yerine 6800 TL olarak fatura etmesinin ihlal tespiti açısından etkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle dosya kapsamında KORUMA KLOR ile yeniden satıcılarının aynı ihalede yaklaşık maliyet teklifleri ya da doğrudan temin teklifleri verdiği, birbirleri ile rekabet eden ve/veya rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu tespit edilmiş olup taraflar arasında salt dikey ilişki bulunduğu savunmasına itibar edilememiştir.

(456) IRMAK KİMYA tarafından bunlara ek olarak;

- Bulgu-25'e konu ihalede KORUMA KLOR'un doğrudan ihaleye girmek yerine IRMAK KİMYA'yı seçtiği, alıcının ihaleden kar edip edemeyeceğini değerlendirebilmesi için KORUMA KLOR ile görüşmesinin doğal ve gerekli olduğu, Bulgu-25'e ilişkin ihalede KORUMA KLOR, IRMAK KİMYA'ya (.....) TL gibi bir fiyatı bildirmesine rağmen IRMAK KİMYA'nın ihalede (.....) TL fiyat teklifinde bulunduğu,
- Soruşturma Raporu'nda yer alan Tablo-5 ve Tablo-6'dan da görüleceği üzere Bulgu-25'e konu olan ihalede Bulgu-11'den farklı olarak KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet sunmadığı, ihalede sadece IRMAK KİMYA'nın yaklaşık maliyet bilgisi sunduğu,
- Bulgu-25'e konu ihalede IRMAK KİMYA'nın amacının rekabeti kısıtlamak değil aksine en düşük fiyatı vererek ihaleyi kazanmak olduğu

savunması yapılmıştır.

(457) Bulguya konu yazışmada ihale yapılmadan önce taraflar arasında iletişim kurulduğu, KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet teklifinin IRMAK KİMYA tarafından bilindiği, aynı zamanda KORUMA KLOR'un IRMAK KİMYA'ya ihalede teklif edeceği fiyatı kastederek "*yaklaşık maliyeti fiyat olarak verirsin"* ifadesi göz önünde bulundurulmuş ve taraflar arasında ihale öncesinde geleceğe yönelik olarak ihalede sunulacak teklif fiyatı üzerinde uzlaşıya varılmasının ihale süreçlerinde rekabeti engellediği değerlendirilmiştir. İlgili bulgudan KORUMA KLOR'un yaklaşık maliyet teklifini IRMAK

KİMYA ile paylaştığı anlaşılmakta olup ayrıca KORUMA KLOR'un IRMAK KİMYA'ya ihalede teklif edeceği fiyatı ilettiği, IRMAK KİMYA'nın da tamam şeklinde dönüş yaptığı görülmektedir. KORUMA KLOR ile IRMAK KİMYA arasında ihale öncesinde irade uyuşması gerçekleşmiş olup amaç bakımından ihlal değerlendirilmesi yapıldığından ihale sonucunun ihlal tespiti üzerinde etkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla söz konusu savunmaya itibar edilememiştir.

(458) Ayrıca IRMAK KİMYA, Soruşturma Raporu'nda delil olarak yer verilen belgelerden hiçbirinin rekabet ihlali sonucuna varabilmek için idare mahkemesi, Danıştay ve Rekabet Kurulu kararlarında koşulları belirlenen ispat standardını karşılamadığını ifade etmiştir.

(459) Dosya kapsamında hem önaraştırma hem de soruşturma süreçlerinde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde çok sayıda bilgi ve belge elde edilmiş olup elde edilen belgelerin bazıları rakipler arasındaki doğrudan iletişimleri içerirken, bazıları ise doğrudan iletişimlerin varlığını gösteren iç yazışma niteliğindedir. Söz konusu bilgilerin ve belgelerin belirtilen iç yazışma olup olmadığı ayrımından bağımsız olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde bir ihlalin varlığını ortaya koymaya yetecek nitelikte olduğu yönünde şüphe bulunmamaktadır. Rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Nitekim rekabet hukukunda teşebbüs içi yazışmaların gerekli ispat standardını sağladığı ölçüde rakip teşebbüsler aleyhinde delil olarak kullanılabileceği kabul edilmektedir. Danıştay 13. Dairesinin de 11.12.2019 tarihli ve 2015/3353 E. 2019/4244 K. sayılı kararı ile rakip teşebbüslerden elde edilen delillerin de ispat vasıtası olarak değerlendirilebileceği yönünde hüküm tesis ettiği görülmektedir. Anılan kararda 13. Daire, Avrupa Adalet Divanının *"Cimenteries"* kararına[104] atıfla*: "…Delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, kartellerin gizliliği sebebiyle her teşebbüste delil bulunmasının beklenemeyeceği, aksi durumun delilleri yok etmede en başarılı olan teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır."* değerlendirmesine yer vermiştir. Bu bağlamda, bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, delilin içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir. dosyada ele alınan bulgular anılan çerçevede değerlendirilmiş olup savunmaya itibar edilememiştir.

I.4.7.5. KUZEY KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Esasa İlişkin Savunmalar

(460) KUZEY KİMYA tarafından;

- KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA'nın rakip olmadığı, aradaki ilişkinin üretici ve yeniden satıcı ilişkisi olduğu,
- Türkiye'de ihalelerin sözleşme süresinin genellikle 12-15 ay olduğu, kurumların bu zaman aralığı içerisinde teklif edilen ürün için sabit fiyat garantisi istediği, fiyatların değişkenliği sebebiyle 12-15 aylık bir ihalede zarar edilmeyecek fiyatı KUZEY KİMYA gibi teşebbüslerin tahmin ve taahhüt etmesinin imkânsız olduğu

[104] CaseT-25/95 *Cimenteries CBR* v *Commission* [2000] ECR II-00491.

şeklinde savunma yapılmıştır**.**

(461) Taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmemektedir. Dosyada ikili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosya kapsamında ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır.

(462) Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığı ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine Soruşturma Raporu'nda yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir.

(463) Bu çerçevede KUZEY KİMYA'nın, teklif vereceği kamu idaresi alımı için KORUMA KLOR'dan ilgili alımın toplam süresini/vadesini vb. diğer ek maliyetlere ilişkin hususları ve bu kapsamda alış fiyatını öğrenmesi sakıncalı görülmemiş olup ihlale konu eylem, kamu idaresine sunulacak tekliflerin danışıklı belirlenmesidir. Bu nedenle söz konusu savunmaya itibar edilmesi mümkün görülmemiştir.

(464) KUZEY KİMYA ayrıca ihalelerde danışıklı hareket edildiğinin iddia edilebilmesi için KORUMA KLOR ile aynı ihalede rakip olunması ve fiyatlarının bu iki teşebbüs arasında paylaşılması gerektiğini ancak bulgu olmadığını savunmuştur. Dosyada da yer aldığı üzere savunmada iddia edilenin aksine KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA arasındaki birçok bulguda (Bulgu-38, Bulgu-39, Bulgu-40, Bulgu-41) her iki teşebbüsün de aynı kamu alımlarına yönelik yaklaşık maliyet teklifi verdiği tespit edilmiştir. Yaklaşık maliyet tekliflerinin, ihaledeki sınır değeri etkileyeceği açık olduğundan yaklaşık maliyet teklifleri üzerindeki uzlaşının kamu alımlarındaki rekabeti engelleyeceği hususunda şüphe bulunmamaktadır.

(465) KUZEY KİMYA;

- Piyasa açısından zor bir dönem geçirildiğini ve kendilerinin de alacaklarını alamama ve de konkordato ilan etme ihtimali olduğunu,
- KUZEY KİMYA'nın rekabeti önleyici hiçbir eylemde bulunmadığını, bu kapsamda 2021/3 Sayılı Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliği gereği soruşturmanın KUZEY KİMYA ile ilgili kısmının sonlandırılması gerektiğini

belirtmiştir.

(466) 2021/3 sayılı Tebliğ'in *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası *"Bu Tebliğ, açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamaması nedeniyle Rekabet Kurulu tarafından soruşturma konusu yapılmayabilecek anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini kapsar."* hükmünü haizdir. İhalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik olarak rakip oyuncular arasındaki kartel niteliğindeki uzlaşıların aynı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca açık ve ağır ihlal teşkil etmesi nedeniyle KUZEY KİMYA ilgili hükümden faydalanamamaktadır.

(467) Bunun yanı sıra 2021/3 sayılı Tebliğ'in "*Rekabet Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma ve Kararlar*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında "*Açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere; a) Rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde, b) Rakip olmayan teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının her birinin sahip olduğu pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde on beşi aşmaması halinde, ilgili anlaşmalar piyasada rekabet kayda değer ölçüde kısıtlamaz*" hükmü yer almaktadır. Anılan hüküm kapsamında KORUMA KLOR'un sahip olduğu pazar gücü nedeniyle ilgili eşikler aşılmakta olup KUZEY KİMYA ilgili hükümden yararlanamamaktadır.

B. Bulgulara Yönelik Savunmalar

(468) KORUMA KLOR tarafından bulgulara yönelik yapılan savunmalar aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

- 16.01.2025 tarihli Bulgu-35'in sektörel bilgi alışverişi niteliğinde olduğu, bulguda bir fiyat söylenmediği, "yüksek" ibaresinin kişiden kişiye değişeceğinden bu paylaşımın ihlal niteliğinde olmadığı,
- Bulgu-35'te sözü edilen ürün ile ilişkilendirilen ihaledeki ürünün arasında bir ilişki olmadığı, sodyum hipokloritin bir klor alkali tesis ürünü olduğu ancak hipoklöröz asitin üretiminin klor alkali tesislerindeki üretimle bir alakasının olmadığı, bulguda geçen ihaleyi KUZEY KİMYA'nın kazanmadığı ve kamuya herhangi bir maliyet yüklenmediği,
- Bulgu-37'nin, 30 gün önce kazanılan bir ihalenin siparişini açabilmek için yapılan bir iletişim olduğu, ihale davet mektubunun 12.01.2023 tarihinde KUZEY KİMYA'ya mail yoluyla iletildiği, 15.01.2023 tarihinde ise ihalenin kazanıldığı,
- Bulgu-38'de geçen 2023/427921 İKN'li ASKİ ihalesine KUZEY KİMYA'nın yaklaşık maliyetin %(.....) altında teklif sunduğu, ihaleye iki isteklinin katıldığı ve sunulan fiyatlar arasında rekabetçi bir fark olduğu, bu nedenle herhangi bir danışıklı teklif iddiasının hukuken ve fiilen geçerli olmadığı, yazışma içeriklerinin teminat hesaplamasına yönelik olduğu ve fiyat koordinasyonu niteliği taşımadığı, sonuç olarak kamu yararının sağlandığı, yaklaşık (.....) TL tasarruf edildiği ve pazarda rekabetin korunduğu,
- Bulgu-39'da geçen yazışmalarda geçen içeriklerin analiz sonuçları ve numune gönderimi gibi teknik veri akışı niteliğinde olduğu, fiyat koordinasyonu veya danışıklı teklif izlenimi vermediği,
- Bulgu-39'un 2023/1148398 İKN'li ihaleye ilişkilendirilmeye çalışıldığı, yaklaşık maliyetin 2023 yılının eylül ayında verildiği, bulguda geçen konuşma tarihinin ise 2023 yılının kasım olduğu,
- Soruşturma raporunda yer alan değerlendirmede ifade edilen yaklaşık maliyet ile teklif fiyatı arasında uyum olmadığı, söz konusu ihalede iki farklı isteklinin

teklif verdiği, fiyatların birbirine yakın olduğu ve serbest rekabet koşullarının oluştuğu,

- Bulgu-40'ın herhangi bir danışıklı teklif veya ihale yönlendirme amacı taşımadığı, fiyat bilgisi iletimine yönelik olduğu, ilgili yazışmanın sonrasında herhangi bir teklif verilmediği, dolayısıyla ihaleye fiilen katılım olmadığı, ihalenin başka bir firma tarafından kazanıldığı, KUZEY KİMYA'nın tecrübesinin olmadığı ve yaklaşık maliyet tablosunu tecrübesizliği nedeniyle yanlış doldurmamak için destek talep ettiği, ihaleye girilmediği, ihalenin kamu lehine rekabetçi koşullar içinde sonuçlandığı, ilgili ihaleden KUZEY KİMYA'nın doğrudan ve ya dolaylı bir kazancının olmadığı,
- Bulgu-41'de teknik bilgi alışverişi ve fiyat kalemlerinin değerlendirildiği, bu süreç sonunda KUZEY KİMYA'nın ihaleye katıldığı ancak ihaleyi kazanamadığı, herhangi bir gelir elde etmediği, sözleşme imzalanmadığı ve kamuya yüksek bedelli ürün satışı gerçekleşmediği, KUZEY KİMYA'nın tecrübesinin olmadığı ve yaklaşık maliyet tablosunu tecrübesizliği nedeniyle yanlış doldurmamak için destek talep ettiği, ihaleye girilmediği,
- Bulgu-38, 39, 40 ve 41'de yer alan ihaleler kapsamında yaklaşık maliyetin paylaşılmasından doğacak aşırı düşük tekliflerin elenmesi durumunun hiçbir ihalede gerçekleştirilmediği ve uygulanmadığı,
- Bulgu-42'de geçen belge paylaşımının teknik bilgi içerikli ve fiyat bilgisi içermeyen bir dosyanın karşı tarafa gönderilmesi olduğu, paylaşılan dosya içinde herhangi bir rakamsal teklif, maliyet verisi veya yönlendirici fiyat unsurunun bulunmadığı, bu durumun 4054 sayılı Kanun kapsamında rekabeti sınırlayıcı bilgi paylaşımı veya danışıklı teklif niteliği taşımadığı, paylaşımının neticesinde herhangi bir teklif verilmediği, kamuya bir yük doğmadığı.

Değerlendirme

(469) Dosya kapsamında da değinildiği üzere KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA arasındaki dikey ilişki gereği; üretici ve yeniden satıcı teşebbüs arasında üreticinin, yeniden satıcıya tedarik edeceği fiyatı iletmesi/paylaşması dolayısıyla da yeniden satıcının alış fiyatını öğrenmesi ihlal olarak nitelendirilmemiştir. Dosyada yer alan tüm bulgular bütüncül olarak değerlendirilmiş ve taraflar arasındaki alım satım ilişkisinin ötesine geçecek şekilde rekabetin engellenmesi ve/veya pazarın şeffaflaşmasına yol açacak nitelikte olan bulgular için ihlal isnadında bulunulmuştur. Keza rekabet hukukunda, hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu bağlamda kartele ilişkin delillerin her birinin diğerlerinden bağımsız bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta; bütüncül olarak değerlendirildiğinde delillerin "açık, inandırıcı ve tutarlı" olmaları gerekmektedir.

(470) Diğer yandan rekabet hukuku uygulamasında rakip oyuncular arasındaki ihalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik kartel niteliğindeki uzlaşılar, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirildiği yeniden vurgulanmalıdır. Amacı bakımından rekabet ihlali teşkil eden bir uzlaşının varlığı halinde, ihlal sonucuna ulaşmak için ayrıca bu anlaşmanın piyasadaki etkisinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır. Bu itibarla teşebbüsler oluşturdukları ortak amaç doğrultusunda hedeflenen kazanımları elde edemeseler dahi 4054 sayılı Kanun, rekabete aykırı ortak iradenin kurulmasını yasaklamaktadır. Dolayısıyla KUZEY KİMYA'nın ihaleyi kazanamamış olmasının, teklif verilmemiş olmasının ihlalin varlığı üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

(471) Dosyada KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA arasında yaklaşık maliyet teklifi ve/veya ihale teklifi konusunda uzlaşı sağlandığı tespit edildiğinden KUZEY KİMYA'nın ürün tedarik etmek için alış fiyatı ya da üretim planlaması yerine ilgili belediyeden gelen yaklaşık maliyet teklif formunu doğrudan KORUMA KLOR ile paylaşmasının taraflar arasında belediye alımlarına yönelik yaklaşık maliyet teklifleri ile diğer teklif süreçlerini danışıklı olarak belirleme stratejisini yansıttığı değerlendirilmektedir. Dosyada KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA arasında kamu alımlarına yönelik olarak danışıklı teklifte bulunulduğu tespit edilmiş olup yukarıda açıklanan nedenlerle ilgili savunmalara katılmak mümkün olmamıştır.

I.4.7.6. ANADOLU KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Esasa İlişkin Savunmalar

(472) ANADOLU KİMYA tarafından;

- Soruşturma Raporu'nda yer verilen iddiaların somut olayın maddi gerekçeleri ve ilgili mevzuat hükümleri ile örtüşmediği, raporda ileri sürülen değerlendirmelerin hukuki veya fiili bir temele dayanmaksızın varsayımlara ve öznel kanaatlere dayalı olduğu,
- İsnat edilen fiillerin, hangi idare veya belediye iştirakine ne şekilde zarar verdiğine dair hususların raporda yer almadığı, herhangi bir zararın mevcut olup olmadığına ilişkin de somut bir veri veya belge sunulmadığı, bu eksikliklerin soruşturmanın ispat standartlarını karşılamadığı,
- Raporun hukuka aykırı yollarla elde edilmiş, soyut ve dayanaksız bilgilere dayandığı, elde edilen iletişim delilerinin ihlali kanıtlayan birincil delil niteliği taşımadığı, bu tür belgelerin ikincil delil olarak değerlendirilebileceği, tek başlarına ihlal tespitine elverişli olmadığı,
- Bu nedenle rekabet ihlali iddiasını doğrulayacak kesin açık ve güçlü nitelikte bir delilin mevcut olmadığı

savunması yapılmıştır.

(473) Dosyada, KORUMA KLOR ve ANADOLU KİMYA'nın ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde koordineli hareket ettiği ve danışıklı teklifte bulundukları yönünde tespitlere ulaşılmıştır. Rekabet hukuku uygulamasında hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Nitekim rekabet hukukunda teşebbüs içi yazışmaların gerekli ispat standardını sağladığı ölçüde rakip teşebbüsler aleyhinde delil olarak kullanılabileceği kabul edilmektedir.

(474) Danıştay 13. Dairesinin de 11.12.2019 tarihli ve 2015/3353 E. 2019/4244 K. sayılı kararı ile rakip teşebbüslerden elde edilen delillerin de ispat vasıtası olarak değerlendirilebileceği yönünde hüküm tesis ettiği görülmektedir. Anılan kararda 13. Daire, Avrupa Adalet Divanının *"Cimenteries"* kararına[105] atıfla*: "…Delillerin kartele taraf olan teşebbüslerin her birinde yapılan incelemelerde elde edilmesine gerek olmadığı, rakiplerden birinde bu tür bir belgenin tespit edilmesinin yeterli olduğu değerlendirilmektedir. Öte yandan, kartellerin gizliliği sebebiyle her teşebbüste delil bulunmasının beklenemeyeceği, aksi durumun delilleri yok etmede en başarılı olan*

[105] CaseT-25/95 *Cimenteries CBR* v *Commission* [2000] ECR II-00491.

teşebbüslerin ödüllendirilmesine yol açacağı açıktır." değerlendirmesine yer vermiştir. Bu bağlamda, bir delilin ispat gücü bakımından dikkate alınacak husus, belgenin kime ait olduğu ya da hangi teşebbüsten elde edildiği değil, delilin içeriği ve niteliği itibarıyla ne ifade ettiği ve varsa diğer delillerle ilişkisidir. Dosya kapsamında ele alınan bulgular anılan çerçevede değerlendirilmiş olup kamu alımlarında tekliflerin danışıklı olarak belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Şu halde dosya konusu davranışlar sebebiyle piyasada zarar oluşmadığı savunmasına katılmak mümkün olmamıştır.

(475) ANADOLU KİMYA ayrıca Soruşturma Raporu'nda yer alan değerlendirmelerin hatalı tespitler ve maddi gerçeğe aykırı çıkarımlar içerdiğini, ANADOLU KİMYA ile KORUMA KLOR arasında yalnızca dikey ilişki bulunduğunu, KORUMA KLOR'un ilgili ürünlerin üreticisi olduğunu ve kendilerinin ise bu ürünlerin yeniden dağıtıcısı konumunda olduğunu ve taraflar arasındaki ilişkinin yalnızca bu düzeyde olduğunu savunmuştur.

(476) Taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmemektedir. Dosyada ikili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosya kapsamında ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır.

(477) Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar rekabetin üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığı ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine dosyada yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir.

(478) Bu çerçevede ANADOLU KİMYA'nın, teklif vereceği kamu idaresi alımı için KORUMA KLOR'dan ilgili alımın toplam süresini/vadesini vb. diğer ek maliyetlere ilişkin hususları ve bu kapsamda alış fiyatını öğrenmesi sakıncalı görülmemiş olup ihlale konu eylem, kamu idaresine sunulacak tekliflerin danışıklı belirlenmesidir. Söz konusu savunmaya itibar edilmesi mümkün görülmemiştir.

(479) Bunun yanında ANADOLU KİMYA tarafından;

- KORUMA KLOR'un ihale ve doğrudan teminlerde uzun süreli servis, bakım ve uygulama hizmetleri talebine karşılık bu hizmetleri karşılayacak personeli ve alt yapısı bulunmadığından söz konusu ihalelere katılamadığı, bu noktada nakliye ve uygulama hizmetlerini yerine getirebilecek diğer teşebbüslerin devreye girdiği,
- KORUMA KLOR ve ANADOLU KİMYA'nın yalnızca ürün fiyatı ve vade koşulları kapsamında temas kurduğu, ihalelerin uzun süreli sözleşmeler olduğu bu

sebeple ANADOLU KİMYA'nın fiyat dalgalanmalarına karşı kendini koruyabilmek adına sabit fiyat üzerinden çalışmasının zorunlu hale geldiği, üretim piyasasına ilişkin bilgilerin yalnızca üretici tarafından bilinebileceği, ürün alış fiyatı maliyetine ilişkin bilgiler ve birçok verinin üretici firmadan alınmasının ticari hayatın olağan akışı olduğu,

- Değişen maliyetlerinin bağımsız bir dağıtıcı olan teşebbüs tarafından hesaplanabilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle üretici ile yapılan istişarelerin neticesinde sabit fiyat üzerinden çalışılmasının üretim sürecinde istikrar sağladığı ve dağıtıcı ile sürdürülebilirliği garanti ettiği,
- ANADOLU KİMYA'nın belediye ve kamu kurumları tarafından açılan ihalelere veya doğrudan temin süreçlerine katılımı söz konusu olduğunda üreticiden mal alım fiyatını öğrenmesinin yukarıda açıklanan nedenlerle kaçınılmaz olduğu

belirtilmiştir.

(480) Öncelikle, KORUMA KLOR'un sadece ürünün satışını ve teslimatını gerçekleştirdiği, diğer bir ifadeyle yalnızca nakliye dâhil hizmet verdiği ve nakliye dışında diğer hizmetlerin yer aldığı ihalelere KORUMA KLOR'un katılamadığı/katılmadığı savunmasına ilişkin olarak KORUMA KLOR'un ek hizmetlerin de yer aldığı ihalelere katılım sağlayabildiği tespit edilmiş olup anılan savunmaya itibar etmek mümkün olmamıştır.

(481) Ayrıca ANADOLU KİMYA'nın, teklif vereceği kamu idaresi alımı için KORUMA KLOR'dan ilgili alımın toplam süresini/vadesini vb. diğer ek maliyetlere ilişkin hususları ve bu kapsamda alış fiyatını öğrenmesi sakıncalı görülmemiş olup ihlale konu eylem kamu idaresine sunulacak tekliflerin danışıklı belirlenmesidir. Söz konusu savunmaya itibar edilmesi mümkün görülmemiştir.

(482) Son olarak ANADOLU KİMYA; soruşturma kapsamında incelenen taraflar arasındaki ilişkinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında kaldığı ve hukuken korunması gerektiğini ve kendilerinin ilgili ürün pazarındaki payının son derece sınırlı olduğunu, ANADOLU KİMYA'nın piyasadaki ciro ve hacminin, raporda adı geçen büyük üreticiler ile kıyaslandığında %10 eşiğinin oldukça altında kaldığını ve söz konusu pazarda rekabeti kayda değer ölçüde etkilemesinin fiilen mümkün olmadığını savunmuştur.

(483) Teşebbüsler arasında mal alımı ve satımı konusunda dikey ilişkin varlığı dosyada da kabul edilmiş olup ihlale konu eylemin yatay bir düzlemde oluştuğu ortaya konmuş olup muafiyet değerlendirilmesinin dikey kapsamında değerlendirilmesine yönelik savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(484) 2021/3 sayılı Tebliğ'in *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası *"Bu Tebliğ, açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamaması nedeniyle Rekabet Kurulu tarafından soruşturma konusu yapılmayabilecek anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini kapsar."* hükmünü haizdir. İhalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik olarak rakip oyuncular arasındaki kartel niteliğindeki uzlaşıların aynı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca açık ve ağır ihlal teşkil etmesi nedeniyle ANADOLU KİMYA ilgili hükümden faydalanamamaktadır. Bunun yanı sıra 2021/3 sayılı Tebliğ'in "*Rekabet Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma ve Kararlar*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında "*Açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere; a) Rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde, b) Rakip olmayan*

teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının her birinin sahip olduğu pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde on beşi aşmaması halinde, ilgili anlaşmalar piyasada rekabet kayda değer ölçüde kısıtlamaz" hükmü yer almaktadır. Anılan hüküm kapsamında KORUMA KLOR'un sahip olduğu pazar gücü nedeniyle ilgili eşikler aşılmakta olup ANADOLU KİMYA ilgili hükümden yararlanamamaktadır.

B. Bulgulara İlişkin Savunmalar

(485) Bulgulara ilişkin ANADOLU KİMYA tarafından;

- Bulgu-23'te KORUMA KLOR'un üretici ve ANADOLU KİMYA'nın ise yeniden satıcı konumunda bulunması sebebiyle büyük ölçekli siparişlerde üreticiden ürünün temini ve yeniden satışa konu edilebilmesi için uygunluk teyidi ile alış fiyatının sorulduğu, Komisyonun güncel Dikey Kılavuzunda, sağlayıcının alıcıya sattığı ürün veya hizmete ilişkin fiyat bilgilerinin, ticari ilişkinin devamlılığı bakımından doğrudan ilgili ve zorunlu olduğu,
- Bulgu-23'e konu ihaleye katılım sağlanmadığı, rekabet ihlali iddiasını ve zarar olgusunu destekler herhangi bir somut bilgi ve belge bulunmadığı, Bartın Belediyesinin yaklaşık maliyet teklifine dair WhatsApp yazışmalarının, rekabet ihlali mahiyetinde olmadığı, söz konusu iletişimin, ANADOLU KİMYA'nın teklif hazırlayabilmesi için üreticiden ürünün alış fiyatını ve uygunluğunu öğrenmesi zorunluluğundan kaynaklandığı, ihalelerde ürün bedeli, nakliye, bakım, dağıtım ve benzeri ek hizmetler de talep edildiğinden, ANADOLU KİMYA'nın tek başına maliyet hesaplaması mümkün olmadığı, somut olayda yaklaşık maliyet bilgisinin ANADOLU KİMYA tarafından talep edilmediği, doğrudan ilgili kamu görevlisi tarafından resmi yazışma yoluyla iletildiği,
- Bulgu-29'un ihalelerde istenen yaklaşık maliyet hesaplamalarının yapılabilmesi için üreticiden alınması gereken bilgilerden ibaret olduğu, ANADOLU KİMYA'nın ihalelere katılabilmesi için üretici sıfatıyla hareket eden KORUMA KLOR ile görüşme yapması ve belgenin temininin zaruri olduğu, bu durumun, taraflar arasındaki ilişkinin ihale şartlarından kaynaklanan zorunlu ve dikey bir ilişki olduğu,
- Bulgu-30'da üreticiden bilgi alınmasının zorunlu olduğu, uzun vadeli ihalelerde sabit fiyatla teklif verilmesinin istenildiği, ancak üretim maliyetlerini belirleyen enerji fiyatları, kapasite kullanımı ve yan ürün dengesinin yalnızca üretici tarafından bilindiğinden üreticiden bu bilgileri talep edildiği ve bu durumun rekabeti kısıtlamadığı,
- Bulgu-31'in ihale sürecinde yaklaşık maliyetin doğru şekilde belirlenebilmesi için üreticiden bilgi talep edilmesi olduğu, KORUMA KLOR'un, personel ve altyapı eksiklikleri nedeniyle uzun vadeli ihalelere doğrudan katılmadığı, bu nedenle söz konusu siparişlerin, ek hizmet kapasitesi bulunan şirketimiz gibi dağıtıcılar tarafından gerçekleştirildiği, bulgunun taraflar arasındaki dikey ilişkinin olağan ve zorunlu işleyişine işaret ettiği,
- Bulgu-34'ün taraflar arasındaki ilişkinin yalnızca dikey mahiyette olduğunu gösterdiği, bulguya konu ihaleye KORUMA KLOR'un katılım sağlamadığı, ANADOLU KİMYA'nın ihaleye katılım sağlaması için tedarik zincirinin üretici konumunda yer alan KORUMA KLOR'a danışmadan yaklaşık maliyet veya teklif vermesi ticari hayatta mümkün olmadığı,
- Bulgu-36 bakımından KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA arasında uzun yıllardır süregelen üretici-yeniden satıcı ilişkisinin bulunduğu söz konusu yazışmaların herhangi bir ihlal doğurmadığı, söz konusu bulgunun tek başına

herhangi bir ihlal iddiasını ispatlar nitelikte olmayıp aradaki dikey ilişki nedeniyle bilgi değişimlerinin olağan ve hukuka uygun olduğu

ifade edilmiştir.

Değerlendirme

(486) Dosya kapsamında da değinildiği üzere KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA arasındaki dikey ilişki gereği; üretici ve yeniden satıcı teşebbüs arasında üreticinin, yeniden satıcıya tedarik edeceği fiyatı iletmesi/paylaşması dolayısıyla da yeniden satıcının alış fiyatını öğrenmesi ihlal olarak nitelendirilmemiştir. Dosyada yer alan tüm bulgular bütüncül olarak değerlendirilmiş ve taraflar arasındaki alım satım ilişkisinin ötesine geçecek şekilde rekabetin engellenmesi ve/veya pazarın şeffaflaşmasına yol açacak nitelikte olan bulgular için ihlal isnadında bulunulmuştur. Keza rekabet hukukunda, hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu bağlamda kartele ilişkin delillerin her birinin diğerlerinden bağımsız bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta; bütüncül olarak değerlendirildiğinde delillerin "açık, inandırıcı ve tutarlı" olmaları gerekmektedir.

(487) Diğer yandan rekabet hukuku uygulamasında rakip oyuncular arasındaki ihalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik kartel niteliğindeki uzlaşılar, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirildiği yeniden vurgulanmalıdır. Amacı bakımından rekabet ihlali teşkil eden bir uzlaşının varlığı halinde, ihlal sonucuna ulaşmak için ayrıca bu anlaşmanın piyasadaki etkisinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır. Bu itibarla teşebbüsler oluşturdukları ortak amaç doğrultusunda hedeflenen kazanımları elde edemeseler dahi 4054 sayılı Kanun, rekabete aykırı ortak iradenin kurulmasını yasaklamaktadır.

(488) Dolayısıyla KORUMA KLOR'un ya da ANADOLU KİMYA'nın ihaleye katılmamış olmasının ihlalin üzerinde etkisi bulunmamaktadır. Diğer yandan ANADOLU KİMYA'nın zamana yayılan belediye alımları için KORUMA KLOR'a işin yapım maliyetinin sorulmasının zorunlu olduğuna yönelik savunma çerçevesinde bulgularda yer alan ifadelere yeniden yer vermenin uygun olduğu değerlendirilmektedir. Örneğin ANADOLU KİMYA Yetkilisi (.....) tarafından hem Çorum ili Osmancık Belediyesi'nin dökme sodyum hipoklorit hem de Çorum İl Özel İdaresinin sodyum hipoklorit alımları için yaklaşık maliyet teklifine ne yazılması gerektiği "*Çorum osmancık belediyesi dökme hypo klor 12500 kg ihaleye çıkacaklar tek seferde alacaklar yaklaşık maliyet için fiyat ne yazalım (.....) bey*" ve "*(.....) bey çorum il özel idare ihaleye çıkacak 25 lik bidonlarda sodyum hypo klor yaklaşık maliyet için fiyat istediler fiyat ne yazmamız uygun olur*" ifadeleriyle sorulmuştur. Anılan sorulara yönelik olarak her iki kamu alımı için de ANADOLU KİMYA'nın yaklaşık maliyete "(.....) TL ton" yazması yönünde KORUMA KLOR Pazarlama ve Satış Müdürü (.....) tarafından cevap verilmiştir. Bulguda yer alan her iki alım kapsamında da ANADOLU KİMYA tarafından (.....) TL/kg diğer bir ifadeyle (.....) TL/ton yaklaşık maliyet teklifinde bulunulduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla, yeniden satıcının üretim maliyeti ve diğer değişkenleri (enerji fiyatları, kapasite kullanımı, yan ürün dengesi, uzun vadeli ihalelerde sabit fiyat vb.) öne sürerek zorunlu ve olağan olarak belirttiği husus ihaleye sunulacak yaklaşık maliyetin doğrudan kendisi olmamalı, söz konusu diğer değişkenleri de dikkate alan tedarik fiyatı olmalıdır. ANADOLU KİMYA, KORUMA KLOR'dan ilgili kamu alımı için tedarik koşullarını ve tedarik maliyetini öğrenmesinin ardından ihaleye bağımsız olarak yaklaşık maliyet ve/veya ihale teklif fiyatını sunmalıdır. ANADOLU KİMYA tarafından bir yandan

KORUMA KLOR'un ek hizmetler içeren ihalelere katılamadığı öne sürülürken bir yandan ise ek hizmetler içeren ihalelere yönelik olarak doğacak maliyetlerin ANADOLU KİMYA tarafından tespit edilemeyeceği ve KORUMA KLOR'a sorulmasının zorunlu olduğu iddia edilmekte olup söz konusu hususların çelişki oluşturduğu değerlendirilmektedir.

(489) Dosya kapsamında ANADOLU KİMYA'nın, kamu alımlarına yönelik olarak danışıklı teklifte bulundukları açıkça ortaya konmuş olup açıklanan nedenlerle bulgulara yönelik savunmaya itibar edilememiştir.

I.4.7.7. SÜLEYMAN KİMYA Tarafından Yapılan Savunmalar ve Bu Savunmaların Değerlendirilmesi

A. Esasa İlişkin Savunmalar

(490) SÜLEYMAN KİMYA tarafından;

- Yapılan işin şartnamesine göre; ürünlerin depolara parça parça dağıtılmasını, cihaz bakımlarının yapılmasını ve zaman zaman depolara taşımacılık için portföyde iş makinesi (kepçe, traktör vb.) bulundurulmasını, araçla ulaşımın imkânsız olduğu durumlarda ise katır veya eşek ile taşımacılık ve dağıtım gerçekleştirilmesini içerdiği, anılan hizmetler için önceden maliyet çalışması yapıldığı ve KORUMA KLOR'un ise klor fiyatı ve maliyeti hariç herhangi bir hizmet sunmadığı ve bu tür ihalelerde istekli olmadığı,
- SÜLEYMAN KİMYA'nın söz konusu ürünlerin maliyetini belirlemesinin mümkün olmadığı, zira maliyeti etkileyen unsurlar arasında üretici maliyet kalemleri, piyasa şartları, kapasite kullanımı, elektrik fiyatları, Türkiye'de ve yakın coğrafyada sanayi sektörlerinin çalışma durumu, liman stokları, komşu ülkelerdeki politik ve ekonomik gelişmeler, mali yaptırımlar, pandemi riski ve taşımacılık ile İSG yönetmeliklerindeki değişiklikler yer almakta, ayrıca içme suyu ve atık su arıtma tesisleri, biyogaz, petrol ve maden tesisleri gibi sektörlerdeki kapasite ve randıman durumunun da dikkate alındığı, dolayısıyla söz konusu bilgi ve gelişmelerin üreticiden alınmasının zorunlu olduğu ve çok sayıda değişkenin etkili olması sebebiyle, fiyatlandırmanın fabrika ile birlikte yapılmasının doğal olduğu,
- SÜLEYMAN KİMYA'nın sabit fiyat alarak kendisini ekonomik dalgalanmalara karşı koruduğu; üretici açısından ise teşebbüs aracılığıyla yapılan satışların, özellikle kış ve sonbahar aylarında üretim kapasitesinin garanti altına alınmasını sağladığı, yüksek alımlar yapılmamasına rağmen SÜLEYMAN KİMYA'nın, kapasitenin dengede tutulması açısından güvenilir bir tüketici konumunda olup, üretici tarafından çoğu zaman kostik üretimi için yan ürün olarak ortaya çıkan klor ve hipo dengeleyicisinin temininde önemli bir paya sahip olduğu

şeklinde savunma yapılmıştır.

(491) KORUMA KLOR'un sadece ürünün satışını ve teslimatını gerçekleştirdiği, diğer bir ifadeyle yalnızca nakliye dâhil hizmet verdiği ve nakliye dışında diğer hizmetlerin yer aldığı ihalelere KORUMA KLOR'un katılamadığı/katılmadığı savunmasına ilişkin olarak KORUMA KLOR'un örneğin Denizli Büyükşehir Belediyesinin 03.01.2025 tarih ve 2024/1700768 ihale kayıt numaralı ve Çorum Belediyesinin 24.02.2025 tarihli ve 2025/161806 ihale kayıt numaralı alımlarda ek hizmetler sunabildiği görülmektedir. Dolayısıyla KORUMA KLOR'un ek hizmetlerin de yer aldığı ihalelere katılım sağlayabildiği tespit edilmiş olup anılan savunmaya itibar etmek mümkün olmamıştır.

(492) Bunun yanında taraflar arasında mal alımı ve satımının olması ilişkinin yalnızca dikey nitelikte olabileceği anlamına gelmemektedir. Dosyada ikili dağıtım sisteminin anlatıldığı bölümde detaylı bir şekilde açıklandığı üzere sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi/sağlayıcısı hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi/sağlayıcısı değil dağıtıcısı olduğu model "ikili dağıtım" olarak adlandırılmaktadır. Dosya kapsamında ihale teklif süreçlerini doğrudan etkileyen yaklaşık maliyet tekliflerinin verilmesinde ve doğrudan temin yöntemi ile alımlarda sunulan teklifler noktasında KORUMA KLOR ve yeniden satıcıların aynı alımlara yönelik olarak rekabet eden teklifler sunduğu ve/veya birbirleri ile rekabet ediyor gibi görünen teklifler sunduğu açıkça görülmektedir. Daha önce de detaylıca açıklandığı üzere taraflar arasında dikey ilişki bulunmakla birlikte kamu alımlarına teklif verilmesi noktasında ihlale konu eylemin yatay bir ilişki çerçevesinde gerçekleştiği yönünde şüphe bulunmamaktadır.

(493) Bunun yanı sıra kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. İhlale konu bulgularda (Bulgu-13, Bulgu-14, Bulgu-15, Bulgu-16, Bulgu-17, Bulgu-18, Bulgu-19, Bulgu-21, Bulgu-22) taraflar arasında iletişim kurulduğu ve sunulacak teklifler noktasında uzlaşı sağlandığı tespit edilmiştir. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir.

(494) Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar, rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığı ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine dosya kapsamında yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir. Bu bağlamda ihlale konu eylemin yatay düzlemde oluştuğu değerlendirilmekte olup 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olmadığı değerlendirilmektedir.

(495) Bu çerçevede SÜLEYMAN KİMYA'nın, teklif vereceği kamu idaresi alımı için KORUMA KLOR'dan ilgili alımın toplam süresini/vadesini vb. diğer ek maliyetlere ilişkin hususları ve bu kapsamda alış fiyatını öğrenmesi sakıncalı görülmemiş olup ihlale konu eylem, kamu idaresine sunulacak tekliflerin danışıklı belirlenmesidir. Dolayısıyla SÜLEYMAN KİMYA'nın, işin yapım maliyetini tedarikçisi KORUMA KLOR'a sormasının zorunlu olmasından bağımsız olarak ihale süreçlerini doğrudan etkileyecek yaklaşık maliyet tekliflerini ve/veya doğrudan temin tekliflerini danışıklı olarak belirlemeleri ihlal isnadında bulunulmasını gerekli kılmıştır. Anılan nedenlerle söz konusu savunmaya itibar edilmesi mümkün görülmemiştir.

(496) SÜLEYMAN KİMYA'nın sabit fiyat alınmasına ilişkin savunmasına ise bahse konusu hususların, ihlalin varlığı üzerinde herhangi bir etkisi bulunmadığından itibar edilememiştir.

(497) SÜLEYMAN KİMYA'nın esasa ilişkin diğer savunmaları ise şu şekildedir:

- SÜLEYMAN KİMYA'nın 2024 yılında yaklaşık 7.00 ton hipoklorit alımı yaptığı bu nedenle 2021/3 Sayılı Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliği kapsamında eşik değerin altında kaldığı,
- SÜLEYMAN KİMYA'nın kamuya zarar verici nitelikte ve rekabet hukukuna aykırı davranışlarda bulunmadığı.

(498) 2021/3 sayılı Tebliğ'in *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası *"Bu Tebliğ, açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, piyasada rekabeti kayda değer ölçüde kısıtlamaması nedeniyle Rekabet Kurulu tarafından soruşturma konusu yapılmayabilecek anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği karar ve eylemlerini kapsar."* hükmünü haizdir. İhalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik olarak rakip oyuncular arasındaki kartel niteliğindeki uzlaşıların aynı Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca açık ve ağır ihlal teşkil etmesi nedeniyle SÜLEYMAN KİMYA ilgili hükümden faydalanamamaktadır.

(499) Bunun yanı sıra 2021/3 sayılı Tebliğ'in "*Rekabet Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma ve Kararlar*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında "*Açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere; a) Rakip teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının sahip olduğu toplam pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde onu aşmaması halinde, b)Rakip olmayan teşebbüsler arasında yapılan anlaşmalarda, anlaşma taraflarının her birinin sahip olduğu pazar payının anlaşmadan etkilenen ilgili pazarların hiçbirinde yüzde on beşi aşmaması halinde, ilgili anlaşmalar piyasada rekabet kayda değer ölçüde kısıtlamaz*" hükmü yer almaktadır. Anılan hüküm kapsamında KORUMA KLOR'un sahip olduğu pazar gücü nedeniyle ilgili eşikler aşılmakta olup SÜLEYMAN KİMYA ilgili hükümden yararlanamamaktadır

(500) Kamu alımlarına ilişkin yaklaşık maliyet, ihale teklifi ya da doğrudan temin yönteminde sunulan tekliflerin danışıklı olarak sunulmasının, söz konusu kamu alımlarında oluşması muhtemel rekabeti engelleyeceği açıktır. Nitekim bu tür eylemler, kartel olarak nitelendirilmekte olup kartel, rekabete olumlu etkisi olmadığı için amaç bakımından hukuka aykırı kabul edilmektedir. Doktrinde kartelin rekabete olumlu bir etkisi olamayacağı görüşü ağır bastığından dolayı, bu tür anlaşmalar, rekabet üzerindeki etkilerinin araştırılmasına dahi gerek olmadan yasak kabul edilmektedir. Kamu alımlarına yönelik danışıklı teklif verilmesinin ne tür rekabetçi endişeler taşıdığı ve bilgi değişimlerinin kamu alımlarında rekabeti nasıl engelleyebileceğine dosyada yer verilmiş olup ilgili eylemler ihlal olarak nitelendirilmiştir. Anılan nedenlerle ilgili savunmaya itibar edilememiştir.

B. Bulgulara İlişkin Savunmalar

(501) SÜLEYMAN KİMYA tarafından;

- Bulgu-13'te Gaziantep Belediyesi ile herhangi bir iş ilişkisinin olmadığı, bahsi geçen yazışmaların yalnızca bilgi amaçlı evrak tamamlama prosedürü olduğu, genellikle kamu kurumların, fiyat tekliflerini değerlendirmek üzere 7-8 farklı tedarikçiden fiyat bilgisi edindiği, ancak teklifin belirlenebilmesi için tüm depoların konum bilgilerine ihtiyaç duyulduğu, bulguda yer alan ihale için "bu fiyat düşük" söyleminin sebebinin; ihale usulü alımlar uzun vadeli olduğundan fiyatlandırma yapılırken döviz, işçilik, akaryakıt, vergiler gibi gelecekteki ekonomik gelişmelerin değerlendirmeye alındığı, doğrudan temin alımlarda ise kısa vadeli ekonomik koşulların dikkate alınarak fiyatın belirlendiği,
- Bulgu-14'te fiyat teklifi edinme ile doğrudan temin işlemleri arasında 6 ay gibi uzun bir süre geçtiği, sürecin işin olağan akışına uygun olmadığı, genellikle doğrudan teminlerde fiyatların kısa sürede temin edildiği söz konusu sürenin olağan sürecin dışında kaldığı, ilgili doğrudan temin işleminin yalnızca SÜLEYMAN KİMYA tarafından iletilen yaklaşık maliyet ve fiyatları esas almadığı, bunun yerine birçok firmadan maliyet topladığı, en düşük ve mantıklı maliyeti dikkate alarak yaklaşık maliyet çalışmasını tamamladığı ve kalan teklifleri devre dışı bıraktığı,

- Bulgu-15'te Adıyaman Belediyesi için yaklaşık maliyet hesabına ilişkin bilgi alındığı, herhangi bir yönlendirme yapılmadığı ve maliyet için yaklaşık maliyet verilebileceği bilgisinin iletildiği; söz konusu fiyatın (.....) tarafından belirlendiği, 2019 yılında söz konusu ürünle ilgili herhangi bir alım veya ihalenin gerçekleştirilmediği,
- Bulgu-16'da Sivas Belediyesi için 2019/148056 numaralı ihaleye fiyat verildiği, ancak ihalenin AKKİM lehine sonuçlandığı; ihaleye katılım sağlayan firma sayısının 6 olduğu, belediyenin birçok kaynaktan yaklaşık maliyet topladığı, Cizre Belediyesi ile ilgili yazışmalarda KORUMA KLOR'dan bilgi amaçlı olarak maliyet talep edilmiş olabileceği, KORUMA KLOR'un da fiyat çalışmasının bulunmadığı ve yazışmalardan bu durumun net bir şekilde anlaşıldığı, fiyat ile ilgili herhangi bir müzakere yapılmadığı, Cizre Belediyesi için 15.03.2019 tarihli yazışmadan itibaren yaklaşık üç yıl boyunca herhangi bir malzeme sevkiyatının yapılmadığı ve söz konusu ürünlerin başka firmalardan temin edildiği,
- Bulgu-17'de Gaziantep Belediyesi ile herhangi bir iş ilişkisinin bulunmadığı; bahse konu yazışmaların yalnızca bilgi amaçlı yapıldığı, gaz klorda maliyeti belirleyen unsurların sadece klor olmadığı, bakım, onarım, boya ve nakliye gibi hizmetlerin fiyatlarının bilinmediği için bilgi amaçlı fiyat talep edildiği, Gaziantep Belediyesinin çalışılan kurum kapsamında bulunmadığı ve bahse konu yazışmaların yalnızca prosedür gereği evrak tamamlama amacıyla yapıldığı, ayrıca, söz konusu alım için kurumun birçok tedarikçi ile görüşmeler gerçekleştirmiş olabileceği,
- Bulgu-18'in tarihinin 28.06.2019 olduğu, Karaman Belediyesinin alımının 29.05.2019 tarihinde gerçekleştirildiği, dolayısıyla söz konusu görüşmenin alımdan yaklaşık 30 gün önce yapıldığı, görüşmenin yalnızca evrak tamamlama amacıyla gerçekleştirildiği, Karaman Belediyesinin bugüne kadar çalışılan kurumlar arasında yer almadığı, Adıyaman Belediyesi için olası bir alım durumunda işin maliyet hesabının yapılmış olduğu ve maliyetin matematiksel olarak hesaplandığı, hesaplama hatasının düzeltilmiş olduğu ve çalışmanın yalnızca sözlü olarak gerçekleştirildiği,
- Sivas Belediyesi ile ilgili Bulgu-19 kapsamında herhangi bir fiyat yönlendirmesi yapılmadığı; Sivas Belediyesinin hali hazırda iş ilişkisi yürüttüğü bir kurum olmadığı ve doğrudan teminle ilgili maliyetlerin bilinmediğinden dolayı maliyetin ne olacağını öğrenmek amacıyla bilgi alınmış olabileceği ve bununla ilgili herhangi bir belge veya bilgiye sahip olunmadığı,
- Bulgu-21'de SÜLEYMAN KİMYA tarafından Bingöl Belediyesine herhangi bir yaklaşık maliyet verilmediği ve Kayseri Belediyesi ile ilgili herhangi bir fiyat görüşmesinin bulunmadığı Bingöl Belediyesi için 5 ayrı noktadaki dağlık depoya mal teslimi yapıldığı, zaman zaman iş makinesi kiralanarak sevkiyat gerçekleştirildiği; KORUMA KLOR'un söz konusu hizmetleri yerinde değerlendirme imkânı bulunmadığı için maliyetin ne olabileceği konusunda bilgi talep etmiş olabileceği,
- Bulgu-22'de Mersin Belediyesi ile ilgili bahse konu yazışmalardan, fiyatların verildikten sonra görüşüldüğü 16.12.2019 tarihinden önce SÜLEYMAN KİMYA ve KORUMA KLOR tarafından yaklaşık maliyet fiyatlarının verildiği, ancak taraflar arasında herhangi bir anlaşma yapılmadığı

şeklinde savunma yapılmıştır.

Değerlendirme

(502) Dosyada da değinildiği üzere KORUMA KLOR ile SÜLEYMAN KİMYA arasındaki dikey ilişki gereği; üretici ve yeniden satıcı teşebbüs arasında üreticinin, yeniden satıcıya tedarik edeceği fiyatı iletmesi/paylaşması dolayısıyla da yeniden satıcının alış fiyatını öğrenmesi ihlal olarak nitelendirilmemiştir. Dosya kapsamında yer alan tüm bulgular bütüncül olarak değerlendirilmiş ve taraflar arasındaki alım satım ilişkisinin ötesine geçecek şekilde rekabetin engellenmesi ve/veya pazarın şeffaflaşmasına yol açacak nitelikte olan bulgular için ihlal isnadında bulunulmuştur. Keza rekabet hukukunda, hukuka uygun olarak elde edilen her türlü ispat vasıtasının delil olarak kullanılabileceği öngörülmekle birlikte, söz konusu vasıtaların değerlendirilmesinde delillerin haiz olduğu ispat gücü önem arz etmektedir. Bu bağlamda kartele ilişkin delillerin her birinin diğerlerinden bağımsız bir şekilde ispat standardını sağlaması aranmamakta; bütüncül olarak değerlendirildiğinde delillerin "açık, inandırıcı ve tutarlı" olmaları gerekmektedir.

(503) Diğer yandan rekabet hukuku uygulamasında rakip oyuncular arasındaki ihalelerde danışıklı hareket etmeye ve fiyat tespitine yönelik kartel niteliğindeki uzlaşılar, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından rekabet ihlali olarak değerlendirildiği yeniden vurgulanmalıdır. Amacı bakımından rekabet ihlali teşkil eden bir uzlaşının varlığı halinde, ihlal sonucuna ulaşmak için ayrıca bu anlaşmanın piyasadaki etkisinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır. Bu itibarla teşebbüsler oluşturdukları ortak amaç doğrultusunda hedeflenen kazanımları elde edemeseler dahi 4054 sayılı Kanun, rekabete aykırı ortak iradenin kurulmasını yasaklamaktadır. Dolayısıyla söz konusu eylemin evrak tamamlama amacıyla yapılmış olmasının, bulguya konu alımın SÜLEYMAN KİMYA'dan yapılmamasının, doğrudan teminin makul sürelerde yapılmamış olmasının ihlalin üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

(504) Bunun yanı sıra Bulgu-22 özelinde ise yaklaşık maliyet tekliflerinin ihale öncesinde gizli kalması gerekmekte olup ilgili bulguda yaklaşık maliyet tekliflerinin verildikten sonra paylaşıldığı yönündeki savunmaya itibar edilemeyecektir. Dosya kapsamında SÜLEYMAN KİMYA ile KORUMA KLOR'un, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi süreci ile doğrudan temin yöntemi öncesindeki tekliflerin oluşturulması noktasında danışıklı teklifte bulundukları açıkça ortaya konmuş olup yukarıda açıklanan nedenlerle savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

I.4.8. İdari Para Cezalarına İlişkin Değerlendirme

(505) Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik (Yeni Yönetmelik) 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiş ve 15.02.2009 tarihli ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" (Eski Yönetmelik) yürürlükten kalkmıştır. Yeni Yönetmeliğin ihdasından sonraki dönemde devam etmekte olan rekabet hukuku incelemelerinde Yeni ve Eski Yönetmeliğin kıyaslamalı şekilde incelenmesi hususu gündeme gelmektedir. Varsayımsal olarak, bir rekabet ihlalinin 2020 yılı içinde gerçeleştiği, ancak incelemenin 27.12.2024 tarihinden sonra verildiği düşünüldüğünde; işlendiği ve tamamlandığı tarihte yürürlükte olan hukuk Eski Yönetmelik olmakla birlikte, Kabahatler Kanunu m. 5 ve TCK m. 7 uyarınca karar verilirken her iki yönetmeliğin de somut olaya uygulanması sonucu ortaya çıkacak potansiyel cezalar karşılaştırılmalı ve teşebbüs için lehe olan yönetmelik hükümleri uygulanmalıdır. Dolayısıyla dosya kapsamında ceza değerlendirmesi lehe hüküm

ilkesi gereğince her iki yönetmeliğin bütüncül olarak dikkate alınması suretiyle yapılmıştır.

I.4.8.1. 2S KİMYA/AYKİMSAN Ekonomik Bütünlüğü Hakkında Değerlendirme

(506) 2S KİMYA/AYKİMSAN arasında gerçekleşen uygulamaların, ihalelerde danışıklı tekliflerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal eder nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Ceza oranının belirlenmesindeki ilk adım, "Temel para cezası" oranının tespitidir. Belirtildiği üzere Eski Yönetmelik sistematiğinde ilk adım öncelikle "kartel" ve "diğer ihlal" olup olmadığının tespiti ve sonrasında ilgili oransal aralığın uygulanmasıdır. Öte yandan Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde söz konusu ayrım kaldırılmış olup temel ceza oranının belirlenmesine ilişkin kural *"(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir"* şeklinde değiştirilmiştir. Öte yandan Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" olarak adlandırılan ihlaller bakımından öngörülen idari para cezasının, teşebbüsün cezaya esas cirosunun içindeki payının %2-4'ü arasında teşkil edeceği değerlendirildiğinde, temel para cezasının alt sınırı %2'dir.

(507) Başlagıç ceza oranının takdirinden sonraki adım ise ihlalin sürdüğü zaman aralığı ve ilgili zaman dilimi bakımından uygun ceza oranının belirlenmesidir. İhlal değerlendirmesine konu ilk belge tarihinin 16.01.2019 ve son belge tarihinin ise 07.01.2025 olduğu görüldüğünde, ihlalin kapsadığı dönemin 5 yıldan uzun olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu zaman aralığı bakımından her iki ceza yönetmeliğinde de başlagıç ceza oranının bir katı artırımı düzenlemesi mevcuttur. Dolayısıyla ilgili zaman aralığı bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği hem ile Eski Ceza Yönetmeliği'nin düzenlemeleri paralel olup bu yönden lehe veya aleyhe bir farklılık bulunmamaktadır.

(508) Bu noktada değerlendirilmesi gereken bir diğer husus, ihlal teşkil eden uygulamaları gösteren tarihlerde yaşanan kesintili dönemlerin ihlal süresi üzerindeki etkisidir. Kurul ve yargı kararlarında bu konuya ilişkin yapılan tespitler mevcut dosya bakımından da yol gösterici olabilecektir. Bu kararlara örnek olarak verilebilecek Danıştay 13. Dairesinin 11.12.2019 tarih, 2015/3353 E., 2019/4244 K. numaralı kararında *"Özellikle karmaşık kartellerde ihlalin başlagıcı ile sonra erdiği tarih arasındaki dönemin tamamına ilşikin birincil delillerin tespit edilmesi güç olduğundan, hakkında delil bulunamayan dönemlerde de ihlalin devam ettiğini kabul etmeye yetecek objektif ve tutarlı delillerin varlığı durumunda kartelin kesintisiz olarak devam etttiği varsayılmaktadır. Dolayısıyla elde edilen delillerin ispat gücü ve miktarının kartel süresi boyunca aynı düzeyde olması gerekmemektedir. Ayrıca kartel taraflarının aksi yönde delil sunamamaları halinde teşebbüslerin tamamının ihlal süresi boyunca uzlaşmaya iştirak ettikleri kabul edilmektedir."* ifadesi yer almaktadır. Mevcut dosya bakımından 2S KİMYA/AYKİMSAN ile KORUMA KLOR arasında, rekabet karşıtı davranışları gösteren uygulamanın 16.01.2019 tarihinden itibaren kesintili şekilde devam ederek ilgili sürecin belirli dönemlerinde sonlandığı ve daha sonra yeniden başladığı sonucuna ulaşılmasını gerektirecek nitelikte, ticari, hukuki, ekonomik ilişkiyi etkileyen bir gelişme yaşanmadığı değerlendirilmektedir. Taraflar arasındaki ticari ilişkinin devamlılığı, belediye ihalelerine katılım süreçlerinde idari, hukuki ya da ekonomik anlamda farklılığın ortaya çıkmaması, 2S KİMYA/AYKİMSAN özelinde belgeye ulaşılamayan 2022-2023 döneminde KORUMA KLOR'un diğer dağıtıcı teşebbüslerle benzer rekabet karşıtı uzlaşı içerisinde bulunmaya devam ediyor oluşu gibi hususlar bir arada değerlendirildiğinde, ihlal süresinin 5 yıldan uzun olduğu tespitine dair ilave bir değerlendirme yapılmamıştır.

(509) Ağırlaştırıcı unsurlar bakımından değerlendirmede, oranlar farklılaşmakla birlikte hem Eski Ceza Yönetmeliği hem de Yeni Ceza Yönetmeliği tekerrür halini ağırlaştırıcı neden olarak saymaktadır. Mevcut dosya kapsamında tekerrür hali söz konusu olmadığından ilgili hüküm uygulama alanı bulmamaktadır. Yine Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde geçen uzlaşma sürecinde gizlilik yükümlülüğünün ihlali ve soruşturma kararının tebliğinden itibaren ihlale devam edilmesi hususlarının da somut vakada gerçekleşmediği, bu itibarla teşebbüs hakkında uygulanması kabil ağırlaştırıcı nedenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(510) Hafifletici unsurlar bakımından konu değerlendirildiğinde ise hem Yeni hem de Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında %(.....) hafifletici neden indirimi uygulanabileceği değerlendirilmektedir.

(511) Bu çerçevede teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında başlangıç ceza oranı %(.....) olarak dikkate alınmış, süre nedeniyle %100 artırım uygulanarak %(.....)'ye yükseltilmiş, akabinde %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin uygulanması sonucunda %(.....) nihai ceza oranına ulaşılmıştır. Buna karşılık, Eski Ceza Yönetmeliği bakımından temel para cezasının alt sınırı olan %2 esas alınması hâlinde, süre nedeniyle öngörülen %100 oranındaki artırım sonucunda ceza oranı %4 seviyesine çıkmakta; devamında uygulanan %(.....) oranındaki hafifletici neden indirimi sonrasında ise nihai ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmaktadır. Bu itibarla, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen hesaplama sonucunda, Eski (Mülga) Ceza Yönetmeliği'ne nazaran daha düşük bir nihai ceza oranına ulaşılması, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin teşebbüs lehine sonuç doğurduğunu ortaya koymaktadır.

I.4.8.2. ANADOLU KİMYA Hakkında Değerlendirme

(512) ANADOLU KİMYA ve KORUMA KLOR arasında gerçekleşen uygulamaların, ihalelerde danışıklı tekliflerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal eder nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Ceza oranının belirlenmesindeki ilk aşama, temel para cezası oranının tespitidir. Eski Ceza Yönetmeliği sistematiğinde bu tespit, öncelikle ihlalin "kartel" veya "diğer ihlal" niteliğinde olup olmadığının belirlenmesini, ardından ilgili ihlal türü için öngörülen oransal aralığın uygulanmasını gerektirmektedir. Buna karşılık, Yeni Ceza Yönetmeliği ile bu ayrımdan vazgeçilmiş; temel ceza oranının belirlenmesine ilişkin ölçüt, *"(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir*." şeklinde düzenlenmiştir.

(513) Bu çerçevede, Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" olarak nitelendirilen ihlaller bakımından temel para cezası oranı, teşebbüsün cezaya esas cirosunun %2 ila %4'ü arasında belirlenmekte olup temel para cezasının alt sınırı %2'dir. Buna karşılık, Yeni Ceza Yönetmeliği'nde başlangıç ceza oranı bakımından herhangi bir alt veya üst sınır öngörülmemiştir. Bununla birlikte, lehe hükmün tespitinde Yönetmelik hükümlerinin münferit olarak karşılaştırılması yeterli olmayıp, ilgili düzenlemelerin somut olaya uygulanması sonucunda ortaya çıkan nihai ceza oranının bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir..

(514) Başlangıç ceza oranının takdirinden sonraki adım ise ihlalin sürdüğü zaman aralığı ve ilgili zaman dilimi bakımından uygun ceza oranının belirlenmesidir. İhlal değerlendirmesine konu ilk belge tarihinin 10.02.2020 ve son belge tarihinin ise 28.01.2025 olduğu görüldüğünde, ihlalin kapsadığı dönemin 4-5 yıl arası olduğu

anlaşılmaktadır. Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında ilgili zaman süre aralığı %80, Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında ise %50 oranında idari para cezası artırımına tabidir.

(515) Ağırlaştırıcı unsurlar bakımından değerlendirmede, oranlar farklılaşmakla birlikte hem Eski Ceza Yönetmeliği hem de Yeni Ceza Yönetmeliği tekerrür halini ağırlaştırıcı neden olarak saymaktadır. Mevcut dosya kapsamında tekerrür hali söz konusu olmadığından ilgili hüküm uygulama alanı bulmamaktadır. Yine Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde geçen uzlaşma sürecinde gizlilik yükümlülüğünün ihlali ve soruşturma kararının tebliğinden itibaren ihlale devam edilmesi hususlarının da somut vakada gerçekleşmediği, bu itibarla teşebbüs hakkında uygulanması kabil ağırlaştırıcı nedenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(516) Hafifletici unsurlar bakımından konu değerlendirildiğinde ise hem Yeni hem de Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında %(.....) hafifletici neden indirimi uygulanabileceği değerlendirilmektedir.

(517) Bu çerçevede, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca başlangıç ceza oranı %(.....) olarak esas alınmış; süre nedeniyle %80 oranında artırım uygulanarak ceza oranı %(.....)'e yükseltilmiş, akabinde %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin uygulanması sonucunda %(.....) nihai ceza oranına ulaşılmıştır. Buna karşılık, Eski Ceza Yönetmeliği bakımından temel para cezasının alt sınırı olan %2 esas alındığında, süre nedeniyle %50 oranındaki artırımın uygulanmasını müteakip %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin tatbiki sonucunda nihai ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmaktadır. Bu kapsamda teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen hesaplama sonucunda, Eski (Mülga) Ceza Yönetmeliği'ne nazaran daha düşük bir nihai ceza oranına ulaşılması, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin teşebbüs lehine sonuç doğurduğunu ortaya koymaktadır.

I.4.8.3. SÜLEYMAN KİMYA Hakkında Değerlendirme

(518) SÜLEYMAN KİMYA ve KORUMA KLOR arasında gerçekleşen iletişimin, ihalelerde danışıklı tekliflerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal eder nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Ceza oranının belirlenmesindeki ilk adımın "Temel para cezası" oranının tespitidir. Belirtildiği üzere Eski Ceza Yönetmeliği sistematiğinde ilk adım öncelikle "kartel" ve "diğer ihlal" olup olmadığının tespiti ve sonrasında ilgili oransal aralığın uygulanmasıdır. Öte yandan Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde söz konusu ayrım kaldırılmış olup temel ceza oranının belirlenmesine ilişkin *kural "(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir"* şeklinde değiştirilmiştir. Öte yandan Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" olarak adlandırılan ihlaller bakımından öngörülen temel para cezasının alt sınırı %2'dir.

(519) Yazışmaların ve eylemlerin gerçekleştiği zaman aralığına bakıldığında ihlal değerlendirmesine konu ilk belge tarihinin 07.02.2019 ve son belge tarihinin ise 16.12.2019 olduğu görüldüğünde, ihlalin kapsadığı bir yıldan az süreli olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla başlangıç ceza oranının tespiti itibarıyla süre bakımından ceza oranının artırımının her iki yönetmelik kapsamında da uygulama alanı bulmadığı değerlendirilmektedir.

(520) Ağırlaştırıcı unsurlar bakımından değerlendirmede, oranlar farklılaşmakla birlikte hem Eski Ceza Yönetmeliği hem de Yeni Ceza Yönetmeliği tekerrür halini ağırlaştırıcı neden olarak saymaktadır. Mevcut dosya kapsamında tekerrür hali söz konusu olmadığından ilgili hüküm uygulama alanı bulmamaktadır. Yine Yeni Ceza Yönetmeliği

içerisinde geçen uzlaşma sürecinde gizlilik yükümlülüğünün ihlali ve soruşturma kararının tebliğinden itibaren ihlale devam edilmesi hususlarının da somut vakada gerçekleşmediği, bu itibarla teşebbüs hakında uygulanması kabil ağırlaştırıcı nedenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(521) Hafifletici unsurlar bakımından konu değerlendirildiğinde ise hem Yeni hem de Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında %(.....) hafifletici neden indirimi uygulanabileceği değerlendirilmektedir.

(522) Bu çerçevede, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca başlangıç ceza oranı %(.....) olarak esas alınmış; süre nedeniyle herhangi bir artırım uygulanmamış, akabinde %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin uygulanması sonucunda %(.....) nihai ceza oranına ulaşılmıştır. Buna karşılık, Eski Ceza Yönetmeliği bakımından temel para cezasının alt sınırı olan %2 esas alındığında, %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin tatbiki sonucunda nihai ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmaktadır. Bu çerçevede, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen hesaplama sonucunda, Eski (Mülga) Ceza Yönetmeliği'ne nazaran daha düşük bir nihai ceza oranına ulaşılması, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin teşebbüs lehine sonuç doğurduğunu ortaya koymaktadır.

I.4.8.4. IRMAK KİMYA Hakkında Değerlendirme

(523) IRMAK KİMYA ve KORUMA KLOR arasında gerçekleşen iletişimin, ihalelerde danışıklı tekliflerde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal eder nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Ceza oranının belirlenmesindeki ilk adımın "Temel para cezası" oranının tespitidir. Belirtildiği üzere Eski Ceza Yönetmeliği sistematiğinde ilk adım öncelikle "kartel" ve "diğer ihlal" olup olmadığının tespiti ve sonrasında ilgili oransal aralığın uygulanmasıdır. Öte yandan Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde söz konusu ayrım kaldırılmış olup temel ceza oranının belirlenmesine ilişkin kural *"(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir"* şeklinde değiştirilmiştir. Öte yandan Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" olarak adlandırılan ihlaller bakımından öngörülen temel para cezasının alt sınırı %2'dir.

(524) Başlangıç ceza oranının takdirinden sonraki adım ise ihlalin sürdüğü zaman aralığı ve ilgili zaman dilimi bakımından uygun ceza oranının belirlenmesidir. İhlal değerlendirmesine konu ilk belge tarihinin 23.03.2021 ve son belge tarihinin ise 05.07.2023 olduğu görüldüğünde, ihlalin kapsadığı dönemin 2-3 arası olduğu anlaşılmaktadır. Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında ilgili zaman aralığı bakımından %50, Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında ise %40 süre artırımına tabidir. Mevcut dosya bakımından teşebbüs hakkında uygulanması kabil ağırlaştırıcı nedenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(525) Hafifletici unsurlar bakımından konu değerlendirildiğinde ise hem Yeni hem de Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında %(.....) hafifletici neden indirimi uygulanabileceği değerlendirilmekle birlikte yeni Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında ihracat gelirlerinin bulunması da hafifletici neden olarak sayılmıştır. Bu çerçevede teşebbüsün gelirlerinin %(.....)'u oranında yurt dışı satış geliri bulunması Yeni Yönetmelik kapsamında ayrıca hafifletici neden olarak dikkate alınmıştır.

(526) Bu çerçevede, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca başlangıç ceza oranı %(.....) olarak esas alınmış; süre nedeniyle %40 oranında artırım uygulanarak ceza oranı %(.....)'e yükseltilmiş, akabinde %(.....) oranındaki hafifletici neden

indiriminin uygulanması sonucunda %(.....) nihai ceza oranına ulaşılmıştır. Buna karşılık, mülga Ceza Yönetmeliği bakımından temel para cezasının alt sınırı olan %2 esas alındığında, süre nedeniyle %50 oranındaki artırımın uygulanmasını müteakip %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin tatbiki sonucunda nihai ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmaktadır. Bu itibarla, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen hesaplama sonucunda, Eski (Mülga) Ceza Yönetmeliği'ne nazaran daha düşük bir nihai ceza oranına ulaşılması, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin teşebbüs lehine sonuç doğurduğunu ortaya koymaktadır.

I.4.8.5. KUZEY KİMYA Hakkında Değerlendirme

(527) KORUMA KLOR ile KUZEY KİMYA'nın, ihale öncesinde yaklaşık maliyet teklifleri ve/veya ihale tekliflerinin belirlenmesi sürecinde danışıklı teklifte bulundukları ve eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesini ihlal ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

(528) Ceza oranının belirlenmesindeki ilk adımın "Temel para cezası" oranının tespitidir. Belirtildiği üzere Eski Ceza Yönetmeliği sistematiğinde ilk adım öncelikle "kartel" ve "diğer ihlal" olup olmadığının tespiti ve sonrasında ilgili oransal aralığın uygulanmasıdır. Öte yandan Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde söz konusu ayrım kaldırılmış olup temel ceza oranının belirlenmesine ilişkin kural *"(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir"* şeklinde değiştirilmiştir. Öte yandan Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" olarak adlandırılan ihlaller bakımından öngörülen temel para cezasının alt sınırı %2'dir.

(529) Başlangıç ceza oranının takdirinden sonraki adım ise ihlalin sürdüğü zaman aralığı ve ilgili zaman dilimi bakımından uygun ceza oranının belirlenmesidir. İhlal değerlendirmesine konu ilk belge tarihinin 12.06.2023 ve son belge tarihinin ise 16.01.2025 olduğu görüldüğünde, ihlalin kapsadığı dönemin 1-2 yıl arası olduğu anlaşılmaktadır. Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında ilgili zaman aralığı bakımından %50, Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında ise %20 süre artırımına tabidir. Mevcut dosya bakımından teşebbüs hakkında uygulanması kabil ağırlaştırıcı nedenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(530) Hafifletici unsurlar bakımından konu değerlendirildiğinde ise hem Yeni hem de Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında %(.....) hafifletici neden indirimi uygulanabileceği değerlendirilmekle birlikte yeni Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında ihracat gelirlerinin bulunması da hafifletici neden olarak sayılmıştır. Bu çerçevede teşebbüsün gelirlerinin %(.....)'sı oranında yurt dışı satış geliri bulunması Yeni Yönetmelik kapsamında ayrıca hafifletici neden olarak dikkate alınmıştır.

(531) Bu çerçevede, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca başlangıç ceza oranı %(.....) olarak esas alınmış; süre nedeniyle %20 oranında artırım uygulanarak ceza oranı %(.....)'ye yükseltilmiş, akabinde %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin uygulanması sonucunda %(.....) nihai ceza oranına ulaşılmıştır. Buna karşılık, mülga Ceza Yönetmeliği bakımından temel para cezasının alt sınırı olan %2 esas alındığında, süre nedeniyle %50 oranındaki artırımın uygulanmasını müteakip %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin tatbiki sonucunda nihai ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmaktadır. Bu kapsamda teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen hesaplama sonucunda, Eski (Mülga) Ceza Yönetmeliği'ne nazaran daha düşük bir nihai ceza oranına ulaşılması, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin teşebbüs lehine sonuç doğurduğunu ortaya koymaktadır..

I.4.8.6. KORUMA KLOR Hakkında Değerlendirme

(532) Mevcut dosya kapsamında yer verilen ikili iletişimler çerçevesinde yapılan gruplandırmalara ilişkin değerlendirmelerden de anlaşılabileceği üzere işbu dosya kapsamında elde edilen ve ihlal isnadında bulunan belgelerin tamamında KORUMA KLOR yer almaktadır. İhlal isnadında bulunan belgelerde KORUMA KLOR'un, iletişime geçtiği klor alkali ürünlerinin yeniden satıcısı konumundaki teşebbüs değişse de yeniden satıcıların birbirleri ile danışıklı hareket ettiğini gösterir bulgulara rastlanmamıştır. İhlal tespitine dayanak teşkil eden ilk bulgunun 16.01.2019, son bulgunun ise 28.01.2025 tarihli olduğu anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra;

- Klor alkali ürünlerinin yeniden satıcı konumunda bulunan teşebbüslerden 2S KİMYA/AYKİMSAN, ANADOLU KİMYA ve KUZEY KİMYA'nın kendilerine ilgili kamu idarelerinden gelen teklif taleplerini KORUMA KLOR'a iletmesi (Bulgu-1, Bulgu-2, Bulgu-6, Bulgu-7, Bulgu-8, Bulgu-20, Bulgu-27, Bulgu-42),
- ANADOLU KİMYA'nın ilgili kamu idarelerinin alımlarına yönelik teklifleri için "*"Çok ucuz veriyorsunuz", "(.....) Hanım konuştu mu sizle", "Bu yüzden fiyat düşmek zorunda kalıyoruz", "Bu verdiğiniz yerler bizden zaten çok yükseğe alırdı eskiden"* ifadeleri ile (Bulgu-28) serzenişte bulunmasının akabinde ANADOLU KİMYA'nın kamu idarelerinin alımlarına yönelik teklif edeceği fiyatları KORUMA KLOR'a danışarak sunması,
- KUZEY KİMYA'nın kazanmış olduğu bir ihale sonrasında kazandığı ihale için KORUMA KLOR Yetkilileri (.....) ve (.....)'u kastederek *"(.....) hanım ve (.....) bey ne uygun görürse bize kesebilirler", "Onlar bilir bize keseceği fiyatı ihale onların"* ifadelerini kullanması (Bulgu-37),
- Yeniden satıcı teşebbüslerin kamu idarelerinin talep etmesi halinde yetki belgesini üretici teşebbüsten istemesi ve buna bağlı olarak ihaleye katılım göstermesi olağan bir süreç olarak değerlendirilebilecek iken yetki belgesi talep edilmesi sürecinin danışıklı teklif ya da ihale paylaşımının bir parçası olarak KORUMA KLOR tarafından kullanılabilir olması (Bulgu-24)

hususları dikkate alındığında her ne kadar idarelere sunulan tekliflerin teşebbüslerce birbirlerinden bağımsız bir şekilde belirlenmesi gerektiği ve danışıklı hareketin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilse de söz konusu eylemin ortaya çıkmasında KORUMA KLOR'un daha etkin bir rolünün olduğu kanaatine ulaşılmıştır. KORUMA KLOR'un, klor alkali sektöründe yer alan birçok ürün grubunda ya hâkim durumda ya da çok güçlü konumda olması ile yeniden satıcıların KORUMA KLOR karşısındaki zayıf konumu da anılan durumu güçlendirdiği değerlendirilmektedir.

(533) Ceza oranının belirlenmesindeki ilk adımın "Temel para cezası" oranının tespitidir. Belirtildiği üzere Eski Ceza Yönetmeliği sistematiğinde ilk adım öncelikle "kartel" ve "diğer ihlal" olup olmadığının tespiti ve sonrasında ilgili oransal aralığın uygulanmasıdır. Öte yandan Yeni Ceza Yönetmeliği içerisinde söz konusu ayrım kaldırılmış olup temel ceza oranının belirlenmesine ilişkin kural *"(2) Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir"* şeklinde değiştirilmiştir. Öte yandan Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında "kartel" olarak adlandırılan ihlaller bakımından öngörülen temel para cezası aralığı %2-4 arasındadır. Dosya kapsamında her iki Yönetmelik çerçevesinde başlangıç ceza oranı olarak %(.....) takdir edilmiştir.

(534) Başlagıç ceza oranının takdirinden sonraki adım ise ihlalin sürdüğü zaman aralığı ve ilgili zaman dilimi bakımından uygun ceza oranının belirlenmesidir. İhlal

değerlendirmesine konu ilk belge tarihinin 16.01.2019 ve son belge tarihinin ise 28.01.2025 olduğu görüldüğünde, ihlalin kapsadığı sürenin 5 yıldan uzun olduğu olduğu anlaşılmaktadır. Her iki Ceza Yönetmeliği uyarınca süreye bağlı olarak uygulanacak artırım oranının %100 olarak belirlenmesi nedeniyle, bu unsur yönünden teşebbüs lehine veya aleyhine herhangi bir farklılık doğmadığı değerlendirilmektedir. Mevcut dosya bakımından teşebbüs hakkında uygulanması kabil ağırlaştırıcı nedenin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

(535) Hafifletici unsurlar bakımından konu değerlendirildiğinde ise hem Yeni hem de Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında %(.....) hafifletici neden indirimi uygulanabileceği değerlendirilmekle birlikte yeni Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında ihracat gelirlerinin bulunması da hafifletici neden olarak sayılmıştır. Bu çerçevede teşebbüsün gelirlerinin %(.....)'i oranında yurt dışı satış geliri bulunması Yeni Yönetmelik kapsamında ayrıca hafifletici neden olarak dikkate alınmıştır.

(536) Bu çerçevede, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca başlangıç ceza oranı %(.....) olarak esas alınmış; süre nedeniyle %100 oranında artırım uygulanarak ceza oranı %(.....)'ya yükseltilmiş, akabinde %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin uygulanması sonucunda %(.....) nihai ceza oranına ulaşılmıştır. Buna karşılık, mülga Ceza Yönetmeliği bakımından temel para cezası %(.....) olarak belirlenmiş; süre nedeniyle %100 oranındaki artırımın uygulanması sonucunda ceza oranı %(.....)'ya çıkarılmış ve ardından %(.....) oranındaki hafifletici neden indiriminin tatbikiyle nihai ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmıştır. Bu itibarla, teşebbüs bakımından Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen hesaplama sonucunda, Eski (Mülga) Ceza Yönetmeliği'ne nazaran daha düşük bir nihai ceza oranına ulaşılması, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin teşebbüs lehine sonuç doğurduğunu ortaya koymaktadır.

(537) **I.4.8.7. İdari Para Cezasının Takdirine İlişkin Savunmalar ve Savunmaların Değerlendirilmesi**

A. KORUMA KLOR Tarafından Yapılan Savunma ve Değerlendirilmesi

(538) KORUMA KLOR tarafından idari para cezası takdirine ilişkin yapılan savunmalar şu şekildedir:

- KORUMA KLOR'un Soruşturma Raporu'nda iddia edilen eylemleri işlemediği, anılan nedenle teşebbüs hakkında herhangi bir idari ceza yaptırımı uygulanmaması gerektiği, bununla birlikte aksi yönde bir karar verilmesi varsayımı altında;
    - Soruşturma Raporu'ndaki rakiplik ve kartel değerlendirmelerine katılınmadığı, herhangi bir kabul anlamına gelmemek üzere olası bir ihlalin en fazla dikey ilişki kapsamında bilgi değişimi olabileceği ve temel ceza oranı belirlenirken diğer ihlaller kategorisinin dikkate alınması gerektiği, Kurulun çeşitli kararlarında bayilerin ürünlerin satış fiyatlarını ve indirim oranlarını kendi aralarında belirlemelerini kartel olarak değil, diğer ihlaller kategorisinde değerlendirildiği,
    - Soruşturma Raporu'nda ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel bir zararla ilgili değerlendirmenin bulunmadığı ve bu nedenle temel para cezasının olabilecek en düşük oran üzerinden hesaplanması gerektiği,

- Kartel iddiası bakımından Yeni Yönetmeliğin uygulanması halinde uygulanacak cezaların %0 ile %10 arasında takdir edilebileceği dolayısıyla alt sınırın %2 olarak sınırlandırılmadığı dikkate alındığında KORUMA KLOR hakkında herhangi bir idari para cezası uygulanmaması gerektiği,
- Diğer ihlal kategorisinin dikkate alınması durumunda ise Yeni Yönetmelik'te yer alan takdir yetkisine dayanılarak Eski Yönetmelik'te yer alan %0,5 asgari sınırının altında belirlenecek şekilde cezaya hükmedilmesi ve bu çerçevede KORUMA KLOR'a uygulanacak temel ceza oranının alt sınırı olarak Yeni Yönetmelikte yer alan %0 oranının esas alınması gerektiği,
- Kurulun Bankacılık I, Medikal Gaz ve Kuru İncir kararları çerçevesinde KORUMA KLOR'a yalnızca hidroklorik asit, sodyum hipoklorit ve demir III klorür ürünlerinin cirosu üzerinden idari para cezası verilmesinin adil olacağı, bu kapsamda ciro takdirinin yıllık gayrisafi gelirden değil, soruşturma tarafı tüm teşebbüslerin katılım gösterebileceği ihaleler ile sınırlı olarak "hidroklorik asit", "sodyum hipoklorit", "demir (III) klorür" üzerinden hesaplanması gerektiği,

- Soruşturma Raporu'nda, eylemin kartel olarak nitelendirilmesi halinde soruşturma başlangıç tarihi ve tarafa tebliğ tarihi olan 27.06.2024 tarihinden sonraki dönemlerde ihalelerde danışıklılığı sürdüren eylemlerin devam ettiği gerekçesiyle, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin esas alınması suretiyle bir katına kadar artırılabileceğinin değerlendirildiği ancak Eski Ceza Yönetmeliği'nde yarısından bir katına artırılır ifadesi gereği Yeni Ceza Yönetmeliği'nin uygulanamayacağı,
- İhlal konusu ürünlerin ve ihale pazarından elde edilen cironun yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olduğu ve hafifletici neden olarak dikkate alınması gerektiği ve ihracatın hafifletici neden sayılmamasının Yeni Ceza Yönetmeliği'ne aykırı olduğu, ülkemizde klor-alkali ürünlerinin bir kısmı bakımından ithalatı azaltmaya yönelik regülasyon bulunduğu, kostik ürünü açısından desteğin olduğu ancak hidroklorik asit ve sodyum hipoklorit ürünleri bakımından herhangi bir desteğin olmadığı, klor alkali sektöründe özellikle katma değerli bazı ürünlerin Türkiye'de sadece KORUMA KLOR tarafından üretilebildiği ve pek çok klor alkali üründe ise ihracat yapabilen tek Türk şirketinin KORUMA KLOR olduğu,
- KORUMA KLOR hakkında 2023-3-044 numaralı dosya kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali, 2023-3-028 numaralı dosya kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlali nedeniyle ayrı ayrı idari para cezasının öngörüldüğü, ihlali kabul anlamına gelmemek kaydıyla bir an için dahi KORUMA KLOR'un söz konusu ihlalleri ayrı ayrı gerçekleştirdiği varsayılsa bile, soruşturmalar kapsamında tarafları ve konusu aynı olan sürece yayılmış ve aynı pazara yönelik ihlalin söz konusu olduğu, soruşturma konusu eylemlerin birbiriyle bağlantılı olması nedeniyle devam eden tek bir ihlalin varlığının kabulü gerektiği, bir idarî para cezası tesis edilecekse de devam eden tek bir ihlal yaklaşımı gereğince tek bir para cezasına hükmedilmesi gerektiği.

Değerlendirme

(539) KORUMA KLOR ile soruşturma tarafı teşebbüslerin kamu alımlarında rekabet ettikleri ya da rekabet ediyor gibi göründükleri detaylı bir şekilde bir şekilde açıklanmış olup eylemin kamu alımlarında danışıklılık olduğu ve kartel olarak değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Şu halde dosya konusu davranışlar sebebiyle piyasada zarar oluşmadığı savunmasına katılmak mümkün olmamıştır. 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası;

> "*Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir*."

(540) hükmünü haizdir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde ise yıllık gayri safi gelirin, tek düzen hesap planındaki net satışları veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa, Kurul tarafından saptanacak olan net satışlara en yakın geliri ifade ettiği belirtilmektedir. KORUMA KLOR'un, esas alınacak cironun yalnızca tüm soruşturma tarafı teşebbüslerin katılım gösterebildiği ihalelerde yer alan "hidroklorik asit", "sodyum hipoklorit" ve "demir (III) klorür" ürünleriyle sınırlı olarak belirlenmesi gerektiği yönündeki savunması değerlendirilmiştir. Ancak, KORUMA KLOR'un katılamayacağını ileri sürdüğü ihalelere ilişkin ek hizmetleri başka ihaleler kapsamında karşılamayı taahhüt ettiği ve ihlalin yalnızca anılan üç ürünle sınırlı olmayıp "mayi klor", "poli alüminyum klorür" ve "sodyum hidroksit" ürünlerini de kapsadığı dikkate alındığında, cironun yalnızca belirtilen üç ürün esas alınarak hesaplanmasının uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

(541) Bunun yanı sıra, Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında temel ceza oranlarına ilişkin alt ve üst sınırların kaldırıldığı dikkate alındığında, Koruma Klor'un temel ceza oranının belirlenmesinde Yeni Yönetmelik'te yer alan %0 oranının esas alınması gerektiği yönündeki savunması incelenmiştir. Ancak ihlalin niteliği, özellikleri ve dosya kapsamındaki tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde, temel ceza oranının %0 olarak belirlenmesini ve/veya alt sınırdan takdir edilmesini gerektiren herhangi bir gerekçenin mevcut olmadığı sonucuna ulaşılmış ve teşebbüsün bu yöndeki savunması kabul edilmemiştir.

(542) Eski Ceza Yönetmeliği'nde eylemin kartel olarak belirlenmesi durumunda Kurula takdir hakkı bırakılmaksızın "*yarısından bir katına artırılır*" hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla Eski Ceza Yönetmeliği kapsamında kartele devam edildiğine karar verildiği bir durumda minumum %50 oranında artırım, maksimum ise %100 oranında artırım söz konusu olmaktadır. Yeni Ceza Yönetmeliği'ne göre ise alt sınır belirtilmeksizin "bir katına kadar artırılabilir" ifadesi yer almaktadır. Anılan çerçevede Yeni Ceza Yönetmeliği'nde kartele devam edildiğine karar verilmesi halinde ise Kurulun takdir hakkına bağlı olarak artırım yapılmayacağı gibi %50 oranının altında bir artırım oranı da belirlenebilmektedir. Yine Kurulun takdir hakkına bağlı olarak Eski Ceza Yönetmeliği'nde olduğu gibi %100 artırım da söz konusu olabilmektedir. Bununla birlikte, lehe düzenlemenin belirlenmesinde Yönetmelik hükümlerinin tek tek karşılaştırılması yerine, söz konusu hükümlerin somut olaya uygulanması neticesinde ortaya çıkan nihai sonuçların birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, lehe hüküm ilkesi çerçevesinde ilgili Yönetmelik hükümleri bütüncül olarak karşılaştırılmış ve nihai ceza bakımından teşebbüs lehine sonuç doğuran düzenlemenin uygulanmasına karar verilmiştir.

(543) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinde hafifletici unsurlar düzenlenmektedir. Söz konusu maddenin savunmaya konu hükümleri aşağıdaki gibidir:

> "*Hafifletici unsurlar*
> *MADDE 7- (1) Temel ceza oranı veya 6 ncı madde uyarınca hesaplanan ağırlaştırılmış ceza oranı;*
> *(…)*
> *ç) İhlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması,*
> *d) İdari para cezasına esas alınan yıllık gayri safi gelirler içinde yurt dışı satış gelirlerinin bulunması,*
> *gibi hallerin ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından ispatlanması halinde indirilebilir"*

(544) Söz konusu maddenin lafzından da anlaşılabileceği üzere bahse konu hafifletici sebepler, ispatlansa dahi indirim yapılması zorunluluğu bulunmamakta olup bu durum Kurulun takdir yetkisine bağlıdır. Dolayısıyla dosyada yer alan bulgularda geçen "hidroklorik asit", "sodyum hipoklorit", "mayi klor", "sodyum hidroksit", "poli alüminyum klorür", "demir (III) klorür" ürünlerine yönelik ihlal konusu faaliyetlerinin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olduğunun ispatlanması halinde bahse konu husus Kurulun takdirine dayalı olarak hafifletici unsur kapsamında değerlendirilebilmektedir. Ancak ilgili savunmada bahse konu ürünlerden bazılarına yönelik ihale cirosu bilgisine yer verilmiştir. İlgili savunmada ihlal konusu faaliyetlerinin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olduğuna yönelik sunulan tabloda ihlale konu olan "sodyum hidroksit" ve "poli alüminyum klorür" ürünlerinin yer almadığı vurgulanmalıdır.

(545) Öte yandan Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin (d) bendi uyarınca yıllık gayri safi gelirler içerisinde yurt dışı satış gelirlerinin bulunması hafifletici bir neden olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Kılavuz'un 53. paragrafında, Kurulun ihlalin gerçekleştirildiği piyasanın yapısı, ihlale konu ürünlerin veya teşebbüsün faaliyet gösterdiği pazarın ya da pazarların ihracat teşvik politikaları kapsamında desteklenip desteklenmediği ve yurt dışı satışların yıllık gayri safi gelir içerisindeki oranının büyüklüğü gibi unsurları dikkate alarak indirim uygulayabileceği belirtilmektedir. Dosya kapsamındaki bilgiler doğrultusunda, KORUMA KLOR'un yurt dışı satışlarının toplam satışları içerisindeki payının sınırlı düzeyde olduğu değerlendirilmekle birlikte, ihracat unsurunun cezanın takdirinde hafifletici bir neden olarak dikkate alınabileceği sonucuna varılmış ve savunma kabul edilmiştir.

(546) Son olarak, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Kılavuz'un 11, 12 ve 13. paragraflarında yer alan hükümler aşağıdaki gibidir.

> *"(11) Yönetmeliğin 4. maddesinde idari para cezasının tespitine yönelik ilkeler düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, idari para cezasının tespitinde ilk adımı oluşturan temel ceza oranı her bir ihlal için ayrı ayrı olmak üzere Kurul tarafından belirlenir. Teşebbüslerin fiillerinin bir ya da birden fazla ihlale yol açıp açmadığı hususu Kurul tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde tespit edilir. Ayrı ihlal teşkil eden fiillere ayrı cezalar verilir.*
>
> *(12) Bu çerçevede, teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen fiillerin tek ihlal oluşturup oluşturmadığı somut dosya özelinde tespit edilecektir. İhlal sayısının tespitinde; ihlale dayanak oluşturan davranışların gerçekleştiği coğrafi pazarlar, ilgili ürün pazarları, girdi ve çıktı pazarları, davranışların niteliği, davranışlar arasındaki zamansal bütünlük, davranışların aynı kararın icrası kapsamında gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, stratejik açıdan bütünlük arz edip etmediği, fiillerin teşebbüsün tek taraflı davranışları*

ile gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, davranışların niteliğindeki ve özündeki esaslı ayrım gibi hususlar Kurul tarafından dikkate alınmakta ve bu doğrultuda tek bir ihlalin yahut ayrı ihlallerin varlığı tespit edilmektedir.[106]

(13) Birden fazla ihlalin tespit edilmesi halinde Yönetmelik hükümleri her bir ihlal bakımından ayrı olarak uygulanacaktır. Bu kapsamda temel ceza oranı, koşulları varsa ağırlaştırıcı unsurlar ve hafifletici unsurlar her bir ihlal bakımından ayrıca değerlendirilecektir. Nihayetinde her bir ihlale ilişkin olarak ulaşılan nihai idari para cezası miktarı, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerin %10'unu aşamayacaktır."

(547) Söz konusu hükümlere göre ihlal sayısı somut dosya özelinde ele alınmalı ve ihlale dayanak oluşturan davranışların gerçekleştiği coğrafi pazarlar, ilgili ürün pazarları, girdi ve çıktı pazarları, davranışların niteliği, davranışlar arasındaki zamansal bütünlük, davranışların aynı kararın icrası kapsamında gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, stratejik açıdan bütünlük arz edip etmediği, fiillerin teşebbüsün tek taraflı davranışları ile gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği, davranışların niteliğindeki ve özündeki esaslı ayrım gibi hususlar değerlendirilmelidir.

(548) KORUMA KLOR hakkında iki ayrı idari para cezası uygulanmasının temel gerekçesi, söz konusu ihlal isnadına esas teşkil eden davranışların niteliğinin ve özünün birbirlerinden oldukça farklı olmasıdır. KORUMA KLOR'un Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespit edilen raporda ihlale dayanak teşkil eden eylem kamu alımlarına yönelik olarak fiyat teklifleri ve yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde danışıklı hareket etmek iken; KORUMA KLOR'un Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği tespit edilen raporda ise yıkıcı fiyatlama uygulamak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullanmaktadır. İhlalin süresinin her iki davranış bakımından farklı olması, ihlale konu ürünlerin her iki dosyada benzer ürünler olsa da ayrışması gibi hususlar da ihlallerin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla 2023-3-044 numaralı dosya kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali; 2023-3-028 numaralı dosya kapsamında ise 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlaline ilişkin ulaşılan sonuçlar bakımından soruşturmaların taraflarının, konusu aynı olan sürece yayılmış ve aynı pazara yönelik ihlal söz konusu olduğu, soruşturma konusu eylemlerin birbiriyle bağlantılı olması nedeniyle tek ihlal olarak değerlendirilmesi gerektiği yönündeki savunmaya iştirak etmek mümkün olmamıştır.

B. 2S KİMYA ve AYKİMSAN Tarafından Yapılan Savunmalar ve Değerlendirilmesi

(549) 2S KİMYA ve AYKİMSAN tarafından idari para cezası takdirine ilişkin yapılan savunmalar şu şekildedir:

- 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında herhangi bir rekabet ihlalinin somut olayda olmadığı düşünülmesine karşın aksi yönde bir karar verilmesi halinde yalnızca soruşturmaya konu ürünlerden elde edilen yıllık gayri safi gelir üzerinden belirlenmesi gerektiği,
- Yeni Ceza Yönetmeliği'nde ihlalin ağırlığının açık ve/veya ağır olup olmadığının dikkate alınmasının düzenlendiği, bu bakımdan Soruşturma Raporu'nda gerçekleşmiş veya muhtemel bir zararın ortaya konulmaması nedeniyle, takdir

[106] Kurulun 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı; 15.12.2022 tarihli ve 22-55/863-357 sayılı; 24.02.2022 tarihli ve 22-10/152-62 sayılı; 17.08.2023 tarihli ve 23-39/754-263 sayılı; 23.11.2023 tarihli ve 23-54/1044-376 sayılı; 17.08.2023 tarihli ve 23-39/755-264 sayılı kararları ile Danıştay 13. Dairesinin 02.12.2020 tarihli, 2020/1939 E. ve 2020/3507 K. sayılı kararı.

yetkisinin en düşük oran üzerinden (“benzeri nedenlerle indirim” kapsamında) değerlendirilmesi gerektiği,

- Kurul ve yargı içtihatlarında, küçük ölçekli işletmeler lehine daha düşük oranlı ceza takdir edilmesinin hukuka uygun görüldüğü, bu çerçevede 2S KİMYA’ya (AYKİMSAN’a) idari para cezası uygulanması halinde 2S KİMYA’nın (AYKİMSAN’ın) küçük ölçekli bir teşebbüs olmasının indirim sebebi olarak dikkate alınması gerektiği.

Değerlendirme

(550) 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin üçüncü fıkrası;

> *“Bu Kanun’un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir*.”

hükmünü haizdir. Ceza Yönetmeliği’nde ise yıllık gayri safi gelirin, tek düzen hesap planındaki net satışları veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa, Kurul tarafından saptanacak olan net satışlara en yakın geliri ifade ettiği belirtilmektedir Bu nedenle, idari para cezasının belirlenmesinde ürün bazlı ciro yerine teşebbüsün toplam yıllık gayri safi geliri esas alınmıştır. Dolayısıyla, cezanın yalnızca ihlale konu ürünlerden elde edilen ciro dikkate alınarak hesaplanması gerektiği yönündeki savunma kabul edilmemiştir.

(551) Dosya kapsamında yapılan tespitler sonucunda KORUMA KLOR ve 2S KİMYA/AYKİMSAN’ın kamu alımlarında teklifleri danışıklı olarak belirlediği sonucuna ulaşılmış olup doğuracağı rekabetçi endişelere yer verilmiştir. Şu halde dosya konusu davranışlar sebebiyle piyasada zarar oluşmadığı savunmasına katılmak mümkün olmamıştır.

(552) Son olarak, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinde düzenlenen hafifletici nedenlerin tahdidi nitelikte olmadığı dikkate alınarak, savunmada ileri sürülen indirim nedenleri değerlendirilmiş; teşebbüsün küçük ölçekli faaliyet gösterdiği kanaatine varıldığından, bu husus cezanın takdirinde hafifletici neden olarak kabul edilerek indirim uygulanmıştır.

C. ANADOLU KİMYA Tarafından Yapılan Savunma ve Değerlendirilmesi

(553) ANADOLU KİMYA tarafından idari para cezası takdirine ilişkin yapılan savunmalar şu şekildedir:

- Herhangi bir ihlalin mevcut olmadığı ve yaptırım uygulanmamasına karar verilmesi gerektiği, mevcut dosyada kartel olarak nitelendirilebilecek düzeyde somut ve bağlayıcı bir anlaşma bulunmadığı, söz konusu eylemlerin "kartel" kapsamında değerlendirilmesinin hukuken mümkün olmadığı, ANADOLU KİMYA'nın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğinin tespit edilmesi ve soruşturmanın ANADOLU KİMYA bakımından sonlandırılması gerektiği, soruşturmanın devam etmesi halinde ANADOLU KİMYA ve çalışanları hakkında idari para cezası uygulanmaması gerektiği,
- Olası bir ceza tesis edilmesi dahilinde ceza matrahı olarak sadece soruşturma konusu ürünlerden elde edilen yıllık gayri safi gelirin dikkate alınması gerektiği, ANADOLU KİMYA’nın tüm cirosu üzerinden ceza uygulanmasının ölçülülük ilkesine aykırı olduğu,

- ANADOLU KİMYA'nın küçük ölçekli ve sınırlı kaynaklarla faaliyet gösterdiği ve ticari hayatın doğal temposu ve zaman zaman yaşanan tecrübe eksikliklerinin karar süreçlerine yansıdığı, bu durumun kasıtlı ve sistematik bir rekabet ihlali olarak nitelendirilemeyeceği; organizasyonel kapasite yetersizliği ve deneyimsizlikten doğan münferit hatalar kapsamında ele alınması gerektiği, Kurul uygulaması ve yargı kararlarında, teşebbüslerin ekonomik büyüklüğü dikkate alınarak küçük ölçekli işletmeler lehine daha düşük oranlı para cezası takdir edilmesinin hukuka uygun olduğu ve bu kapsamda ANADOLU KİMYA'ya indirim yapılması gerektiği.

Değerlendirme

(554) Dosya kapsamında KORUMA KLOR ile ANADOLU KİMYA'nın kamu alımlarında danışıklılık yoluyla teklif verdikleri açıkça ortaya konmuştur. Anılan nedenle savunmaya katılmak mümkün olmamıştır.

(555) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası;

> "*Bu Kanun'un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir*."

hükmünü haizdir. Ceza Yönetmeliği'nde ise yıllık gayri safi gelirin, tek düzen hesap planındaki net satışları veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa, Kurul tarafından saptanacak olan net satışlara en yakın geliri ifade ettiği belirtilmektedir. Bu nedenle, idari para cezasının belirlenmesinde ürün bazlı ciro yerine teşebbüsün toplam yıllık gayri safi geliri esas alınmıştır. Dolayısıyla, cezanın yalnızca ihlale konu ürünlerden elde edilen ciro dikkate alınarak hesaplanması gerektiği yönündeki savunma kabul edilmemiştir.

(556) Son olarak, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinde düzenlenen hafifletici nedenlerin tahdidi nitelikte olmadığı dikkate alınarak, savunmada ileri sürülen indirim nedenleri değerlendirilmiş; teşebbüsün küçük ölçekli olması somut olayın özellikleri çerçevesinde hafifletici neden olarak kabul edilerek cezada indirim yapılmıştır.

J. SONUÇ

(557) Rekabet Kurulunun 12.06.2024 tarihli, 24-26/626-M(2) sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunmaya ve incelenen dosya kapsamına göre,

1-

- Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret AŞ,
- 2S Kimya Arıtma Tarım İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ. ve Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.den oluşan ekonomik bütünlük,
- Irmak Kimya Sanayi ve Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Ticaret Ltd. Şti.,
- Süleyman Kimya Arıtım İnşaat Nakliye ve Tehlikeli Madde Danışmanlığı Hizmetleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti. ,
- Nalan Uslu-Anadolu Kimya ve

- Kuzey Test Analiz Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

ünvanlı teşebbüslerin belirli kamu alımlarında fiyat teklifleri ve yaklaşık maliyetin belirlenmesi sürecinde danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,

2- Bu nedenle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ile teşebbüslerin lehine olduğu değerlendirilen 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik"in

   - 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2024 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Koruma Klor Alkali Sanayi ve Ticaret AŞ'ye 328.968.166,55 -TL,
   - 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2024 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere 2S Kimya Arıtma Tarım İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ. ve Aykimsan Hiçyılmaz Kimyasal Ürünler İnşaat Gıda Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.den oluşan ekonomik bütünlüğe 1.887.206,81 -TL,
   - 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (b) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2024 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Irmak Kimya Sanayi ve Turizm Nakliyat Tarım Ürünleri ve Geri Dönüşüm Ticaret Ltd. Şti.ye 728.100,78-TL,
   - 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2024 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Süleyman Kimya Arıtım İnşaat Nakliye ve Tehlikeli Madde Danışmanlığı Hizmetleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.ye 907.317,86-TL,
   - 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (ç) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2024 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Nalan Uslu-Anadolu Kimya'ya 51.214,72 TL
   - 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (a) bendi ve 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2024 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren %(.....) oranında olmak üzere Kuzey Test Analiz Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.ye 775.208,68 TL

idari para cezası verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.